

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԵՂԱՆՍԿ ԿԱՍԲԷՅ-ՕՒՊՈՅ-ՍԱՆՈՒՐԻ

(nod Gaspey-Otto-Sauer.)

358

ՏՐ. Ա. ՄՈՐՈՆԻ

ԶՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ

ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԿԼԻԵՐԸՆ ԼԵԶՈՒԻ

(Elementary English Grammar for the use of Armenians by K. H. Gullan)

86

42
5-92

ՔՐԵ ԻՒ ԼԵԻՏՆԵՐԵԿԻՑ (HEIDELBERG)

ՅՈՒԼԻՍ ԳՐՈՍ (JULIUS GROOS)

42
15-92
ւր.

ԵՂԱՆԱԿ ԿԱՍԲԷՅ-ՕՊԴՈՅ-ՍԱՌԻԸՐԻ
(Method Gaspey-Otto-Sauer).

ՉՐՈՒՅԱՏՐԱԿԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹՒՆ

ԱՆԿԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

(Elementary English Grammar for the use of Armenians by K. H. Gulian)

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՄԻ ԱՆԿԼԻԵՐԷՆ ԲԱՌԵՐՈՒ

Ի ՊԵՏՍ

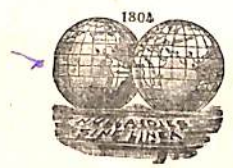
ՎԱՐՓԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԻՆՔԵՆՏՏԵԼ ՈՐԱՆՈՂԱՑ

ԳՈՐԾ

ՏՐ. Ա. ՄՕՐՕՆԻ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ԼԱՅ ՎԵՐԱՊԵՅ

ԳԵՈՐԳ Յ. ԿԻԼԵԱՆ

ՏԵՐ ԵՒ ԼՐԱՏԱՐԱՐԷՐ 2 (HEIDELBERG)

ՅՈՒԼԻՍ ԿՐՕՍ (JULIUS GROOS)

1901.

HARRIS & BERBERIA
837 WASHINGTON ST.

19372

Յ Ա Ն Կ Ն Ի Ի Թ Ո Ց

(Table of Contents)

աջարան եւ ցանկ նիւթոց	III
ածուծիւն	1
Գրավարժութեան Դասեր	2
Հնչման Կանոններ	3—11
Շեշտ	11
Գլխագիրք	18
Վէտադրութեան նիշեր	13
Ցանկ կրճատմանց	14
Մասունք Բանի	15
Ա. Դաս — Բայ (Աներեւոյթ, Ներկայ, Հրամայական)	16
Բ. " — Որոշեալ Յօդ եւ Վոյական	18
Գ. " — Անորոշ Յօդ	19
Դ. " — Ածական	21
Ե. " — Բայ (Preterit and Past Participle)	23
Զ. " — Հորիմբեր եւ Նախդիրներ	27
Է. " — Մասնական իմաստ	29
Ը. " — Շտղ տառով կամ ձայնով եւ յ ով վերջաւորող գոյականներ եւ բայեր	32
Թ. " — Ապառնի եւ Թէական	35
Ժ. " — To do իբր օժանդակ	37
ԺԱ. " — Կարողական օժանդակներ	40
ԺԲ. " — Օժանդակներ (Շար.)	42
ԺԳ. " — To have օժանդակ բայի խոնարհումը	44
ԺԴ. " — To be օժանդակն եւ կրաւորականի կազմութիւնը	49
ԺԵ. " — Անդէմ Բայեր	55
ԺԶ. " — Չէզոք բայեր եւ Ներկայ ընդունելութիւն	57
ԺԷ. " — Ներկայ ընդունելութիւն (Շար.)	60
ԺԸ. " — Մասնաւորութիւնք եւ Անկանոնութիւնք բայից	62
ԺԹ. " — Գոյականներու Սեռը	65

ԿԵՍՐԷՑ-ՕԳԳՈՑ-ՍՆՈՒՐ ԵՂՆԵԿԸ իմ անձնական սեփականութիւն է՝ զման իրաւունքով: Սյն գիրքը միւս արագրուելով եւ ծանանալով են: Հետեւողութեան եւ թարգմանութեան բոլոր իրաւունքը վերապահուած է: Հետեւողութիւն եւ ընդօրինակութիւն օրէնքով արգելուած են: Կանխու մեր շնորհակալքը ամեն սնունց, որ այս մասին կարեւոր տեղեկութիւններ հաղորդելու բարեհաճութիւնը կ'ունենան:

Հասցե Լոյ երկ

ՅՈՒՆԻՍՏ ԿՐՕՍ .

4788-49

Ի. Դաս	— Անկանոն Յոգնակի Գոյականաց	69
ԻԱ.	— Սեռական կամ Յատկացուցիչ	72
ԻԲ.	— Յատուկ Անուն	75
ԻԳ.	— Ածականներու Աստիճանները	81
ԻԴ.	— " " (Շար.) Անկանոն ձևեր	85
ԻԵ.	— Դասական Թուական Ածականներ	88
ԻԶ.	— Իական Գերանուններ	92
ԻԷ.	— Ստացական Գերանուններ	94
ԻԸ.	— Յուցական Գերանուններ	97
ԻԹ.	— Անդրադարձ Գերանուններ եւ բայեր	99
Լ.	— Հարցական Գերանուններ	103
ԼԱ.	— Յարաբերական Գերանուններ	106
ԼԲ.	— Անորոշ Գերանուններ	110
ԼԳ.	— Մակրայներ	117
ԼԴ.	— Պարզ եւ Բաղադրեալ Մակրայներ	122
ԼԵ.	— Նսխադրութիւններ	127
ԼԶ.	— Շաղկապներ	132
ԼԷ.	— Զարտուղի Բայեր (I. Category)	135
ԼԸ.	— Զարտուղի Բայեր (II. Category)	139
ԼԹ.	— Զարտուղի Բայեր (III. Category)	143
Խ.	— Զարտուղի Բայեր (III. Category)	147
ԽԱ.	— Զարտուղի Բայեր (III. Category)	150
Յանկ զարտուղի բայերու		155—157
ԱՆԿԱԻԵՐԷՆ ՀԱՏԸՆՏԻՐԲ		158
Բառագրքուկ (Անկիւնի-Հայերէն)		191—221
Բառագրքուկ (Հայերէն-Անկիւնի)		222—233

Ն Ե Ր Ա Ծ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Անկիւնիէն այժմ-Բէնը +սան է- վեց գրէ իւ Բայի հանայ:

Տպագիր:	Չեռագիր:	Անուն:	Տպագիր:	Չեռագիր:	Անուն:
A a	А а	էյ	N n	Պ n	էն
B b	В в	պի	O o	Օ o	օ
C c	С с	սի	P p	Ք p	փի
D d	Д д	տի	Q q	Չ q	քիու
E e	Е е	ի	R r	Ք r	ար
F f	Ғ ғ	էֆ	S s	Տ s	էս
G g	Г г	ճի	T t	Թ t	թի
H h	Ի h	էյշ	U u	Ս u	ու
I i	И и	այ	V v	Վ v	վ
J j	Ј ј	ճէյ	W w	Վ w	տրպէու
K k	Կ k	քէյ	X x	Ք x	էքս
L l	Л л	էլ	Y y	Յ y	ուայ
M m	М m	էմ	Z z	Յ z	զեա

Ատնցմէ a, e, i, o, u միշտ եւ w, y երբեմն, ձայնաւոր (vowel) են: W եւ y բառերու սկիզբը բաղաձայն (consonant) են:

Գրալարժու-լեան Գասեր — Writing Lessons.

An idle man tempts
the devil. No blush of maid is sweeter.

Be not rude even to the rude
another. One kindness prompts

Chance and change are
busy ever. Pleasure oft is the lure
to sin.

Death borders upon our
birth. Queen Victoria is loved
by her subjects.

Error is not always guilt.
Famine comes like a
gaunt wolf. Being out the old, ring
in the new.

God moves in a myste-
rious way. Speech is silver; silence
is gold.

How forcible are right
words! Talk little, and think
much.

Idle weeds are fast in
growth. Use words that are in
good use.

Judge not, that ye be
not judged. Virtue gives men happiness.
Where there's a will
there's a way.

Knowledge comes, wis-
dom lingers. Xenophon was a histo-
rian.

Life is but a means
unto an end. Yonder shines the star
of even.

Many waters cannot
quench love. Zoology is very enter-
taining.

Հնչման Կանոններ :

I. Ա.

A կը հնչուի է, շեշտեալ վանկերու մէջ, երբ իրեն յա-
ջորդէ համը օ ու վանկ մը, ինչպէս նաեւ միջնավանկի մը
ծայրը: Օրինակ,

face (Փէյս), դէմք. lake (լէյք), լիճ. name (նէյմ),
անուն. nation (նէյշըն), ազգ. paper (փէյփըր), թուղթ:

II. Բ.

A կը հնչուի երկարաձգեալ է շեշտեալ վանկերու մէջ,
երբ իրեն յաջորդէ re համը վանկը կամ ր ու սկսող վանկ մը:
Օրինակ,

bare (պէր), մերկ. care (քէր), հոգ, խնամք. Mary
(մէրի), Մարիամ:

III. Գ.

A կը հնչուի կարճ է (ձայն մը = ի եւ է ի միջեւ) բաղաձայ-
նով (բաց ի լ եւ ր տառերէ) վերջաւորեալ վանկերու մէջ:
Օրինակ,

cat (քէթ), կատու. lamb (լէմ), գառնուկ. marry
(մէրի), ամուսնանալ:

IV. Դ.

A կը հնչուի տարածեալ կամ երկայն =, երբ իրեն յա-
ջորդող ր տառին հետ շեշտեալ վանկ մը կազմէ. նմանապէս
alm վանկին մէջ՝ երբ լ ք համը ըլլայ, եւ այլ մի քանի պարա-
զաներու տակ: Օրինակ,

arm (արմ), բազուկ. lark (լարք), արտոյտ. calm (քամ),
հանդարտ:

V. Ե.

A կը հնչուի հաստ, խոր, կոկորդային օ, երբ իրմով կազ-
մուած վանկը ll, ld, lt, ls, lk տառերով վերջաւորի. k է առաջ
լ ք. բնդ հանրապէս համը կը մնայ: Օրինակ,

fall (ֆօլ), իյնալ. bald (պօլս), կնտակ, salt (սօլթ), աղ.
false (ֆօլս), սուտ. chalk (չօք), կաւիճ. walk (ուօք), պտոյտ:

VI. Չ.

E կը հնչուի երկայն է միավանկից ծայրը, շեշտեալ
միջնավանկից մէջ երբ ասոնց յաջորդէ համը վանկ մը.

բայց կարճ է շնչող տառերու յաջորդող es վանկին մէջ: Օրինակ,
he (հէր), նա. she (շէ), նէ. here (հիր), հոս. prices (փրայսիզ), գիներ:

VII. է.

Է կը հնչուի է բաղաձայնով (բաց ի ՚ տառէն) վերջաւորեալ շեշտեալ վանկերու մէջ: Օրինակ,
bed (պէտ), անկողին. bell (պէլ), զանգակ. hen (հէն), հաւ. letter (լէթ'ըր), նամակ, գիր. desk (տեսք), գրասեղան:

VIII. ը.

Է շեշտեալ վանկերու մէջ կը հնչուի երկարաձգեալ ը, երբ իրեն յաջորդէ ՚ եւ ուրիշ բաղաձայն մը. ինչպէս նաեւ շեշտեալ er վերջավանկին մէջ: Օրինակ,
herb (հըրպ), խոտ. fern (ֆըրն), պտեր. inter (ինթըր'), թարեւ:

IX. թ.

Է համը է. 1. բաղաձայնի բառերու ծայրը, եթէ ասոնք բարդ ալ ըլլան. 2. անկատար եւ կատարեալ անցեալի եւ անցեալ բնդունելութեան ed յաւելուածականին մէջ, եթէ անմիջապէս չյաջորդէ d կամ t. 3. — en վերջաւորութեան մէջ՝ ուր n գիրն ինքնին վանկ մը կը կազմէ. 4. յաճախ միջնավանկից մէջ: Է դաշն կամ կէս համը (պարզ ը ով նշանակուած) է միջնավանկից, ինչպէս նաեւ թը, շը, շո, շո, շը եւ այլն ձայներով վերջաւորեալ բառերու վերջնութեան մէջ: Օրինակ,
lyre (լայր), քնար. died (տայտ), մեռաւ. often (օֆ'ն), յաճախ, եւ այլն:

X. ծ.

Ի եւ Y կը հնչուին յ. 1. միավանկներու ծայրը, եւ համը վանկի մը յաջորդող շեշտեալ վանկերու մէջ. 2. միջնավանկից շեշտեալ վանկին ծայրը. 3. y ն ալ յ կը հնչուի շեշտեալ վանկերու մէջ. 4. i ն ալ յ կը հնչուի, երբ իրեն յաջորդէ ght (ուր gի համը կը մնայ: Օրինակ,
I (այ), ես. fly (ֆլայ), ճանճ. hyena (հայն'նէ), բորենի. night (նայթ), գիշեր:

XI. ծ.

Ի կը հնչուի կարճ ի բաղաձայնով (բաց ի ՚ է) վերջաւորեալ վանկերու մէջ: Ի եւ Y անշեշտ վանկերու ծայրն ի ի

եւ է ի միջեւ կարճ ձայն մ'ունին որ նշանակուած է է՝ ով: Օրինակ,
big (պիկ), խոշոր. king (քինկ), արքայ. holy (հօլի'), սուրբ. ivory (այ'վըրի), փղսկր:

XII. ծ.

Ի կը հնչուի ը, երբ իրմով կազմուած վանկի մէջ իրեն յաջորդէ կամ լիկ ՚ եւ կամ ՚՝ իրեն յաջորդող բաղաձայնով մը (տես VIII.): Օրինակ,
sir (սըր), պարոն. bird (պըրա), թռչուն. girl (կըրլ), աղջնիկ:

XIII. ծ.

Օ կը հնչուի երկար օ. 1. շեշտեալ վանկերու ծայրը, երբ իրեն յաջորդէ համը վանկ մը կամ — ble, — ple եւ այլն վանկերը. 2. երբ սոյն ձայնաւորը շեշտ ունենայ եւ իրեն յաջորդեն լլ, լձ, լէ, թի. 3. շեշտեալ վանկերու մէջտեղ կամ ծայրը, Օրինակ,
bone (պօն), ստիւր. hole (հօլ), ծակ. noble (նօպ'լ), աղնիւ. droll (տրօլ), ծաղրածու. bold (պօլտ), քաջ. colt (քօլթ), մարուկ. both (պօթհ), երկուքն ալ. oval (օվլ), ձուածեւ:

Օ անօթութիւն. Անկլիերէնի է, եւ վերոգրեալ օ հնչուածները, աւելի ուղիղ բացատրութեամբ, երկբարբառներ են, էյ՝ է ով կ'սկսի եւ ազօտ է ով կը վերջանայ. օ ն ալ օ ով կ'սկսի եւ շատ ազօտ -- ով կը վերջանայ:

XIV. ծ.

Օ կը հնչուի օ (ձայն օ ի եւ = ի միջեւ), երբ իրմով կազմուած շեշտեալ վանկը մէկ կամ երկու բաղաձայնով (բաց ի լլ, լձ, լէ, թի, ՚ տառերէ) վերջաւորի: Օրինակ,
cock (քօք), արաղաղ. dog (տօկ), շուն. bottle (պօթ'լ), շիշ:

XV. ծ.

Օ կը հնչուի օ (գրեթէ ծ, տես V.). երբ շեշտեալ վանկի մը մէջ իրեն յաջորդէ ՚: Օրինակ,
corn (քօրն), ցորեն. short (շօրթ), կարճ. born (պօրն), ծնած. for (ֆօր), համար:

XVI. ԺԶ.

Օ կը հնչուի երկայն ո՛ւ. 1. հետագայ do, to, two, who չորս բառերու մէջ. 2. նոյն բառերու ածանցներուն մէջ. 3. մի քանի բառերու մէջ, երբ համը վանկի մը նախընթաց շեշտեալ վանկին ծայրը գտնուի՝ հակառակ XIII. ի կանոններուն: Օրինակ,

tomb (թնւմ), գերեզման. lose (լուզ), կորսնցնել. move (մուվ), շարժել:

XVII. ԺԷ.

Մ կը հնչուի ի՛ն՝ շեշտեալ վանկերու ծայրը, մանաւանդ երբ իրեն յաջորդէ համը վանկ մը: Սոյն ի՛ն՝ ձայնը մէկ վանկ է. ին կարի աղօտ եւ հարեւանցի հնչելու է: Օրինակ,

duke (ախուք), դուքս. mute (միուժ), համը. pure (փիւր), յստակ, զուտ:

XVIII. ԺԸ.

Մ կը հնչուի երկայն ո՛ւ շեշտեալ վանկերու ծայրը, երբ իրմէ անմիջապէս առաջ կենայ ՚ր կամ ՚րհ. իսկ կարճ ո՛ւ կը հնչուի, երբ իրեն յաջորդեն լլ եւ sh, եւ put, puss բառերու մէջ: Օրինակ,

brute (պրուժ), անասուն. frugal (ֆրուկըլ), խնայողական. ruby (րուպի), յակինթ. prune (փրուն), չորցած սալոր:

XIX. ԺԹ.

Մ, երբ նոյն վանկին մէջ իրեն յաջորդէ մէկ կամ աւելի բաղաձայն, կը հնչուի ^մ (ձայն շի եւ ՚ի միջեւ). բայց երբ ՚ր տառը յաջորդէ իրեն, կ'երկարի իւր ձայնն եւ հազիւ հազ կը զանազանի շէ (տես VIII.): Օրինակ:

cup (քփ), գաւաթ. hunt (հընթ), որսալ. rust (րըսթ), Ժանդ:

XX. Ի.

Աi եւ ay կը հնչուին էյ. բայց երբ ՚ր տառը յաջորդէ ai ի, է կը հնչուի: Օրինակ,

brain (պրէյն), ուղեղ. rain (րէյն), անձրեւ. day (տէյ), օր. air (էր), օդ. hair (հէր), հեր:

XXI. ԻԱ.

Աu եւ aw կը հնչուին օ (տես V.): Օրինակ, cause (քօզ), պատճառ. fault (ֆօլթ), սխալ(անք). law (լօ), օրէնք. straw (սթրօ) յարդ:

XXII. ԻԲ.

1. Ee կը հնչուի է. 2. ea սովորաբար է կը հնչուի, բայց երբեմն է եւ երբեմն էյ. նաեւ շ, երբ բաղաձայնով ՚ր մը յաջորդէ իրեն. կը հնչուի նաեւ է՝ բաղմովանկներու, եւ անկանոն բայերու ընդունելութեանց եւ անկատարներու մէջ, եւ այն՝ էթէ ea ի չօջորդեր ՚: Օրինակ,

bee (պի), մեղու. dream (արիմ), երազել. read (րիա), կարդալ. bear (պէր), արջ. heard (հըրա), լսած. dreamt (արեմթ), երազած. read (րեա), կարդացած:

XXIII. ԻԳ.

Օo կը հնչուի. 1. ընդհանրապէս ու. 2. բայց d, t, k տառերէ առաջ ո՛ւ կը հնչուի սովորաբար: Օրինակ, cool (քուլ), զով. moon (մուն), լուսին. good (կուա), բարի. foot (ֆութ), սաք. brook (պրուք), վտակ:

XXIV. ԻԴ.

Oi եւ oy կը հնչուին օյ. Օրինակ, noise (նօյզ), աղմուկ. boy (պօյ). աղայ:

XXV. ԻԵ.

Oa կը հնչուի երկայն օ: Օրինակ, boat (պօթ), նաւակ. oak (օք). կաղնի (մէշէ):

XXVI. ԻԶ.

Ou եւ ow 1. ընդհանրապէս ու (մէկ վանկ) կը հնչուին. 2. երբ լ կամ ՚ր յաջորդէ ou ի, եւ ow ալ կարգ մը բառերու վերջավանկից մէջ կը հնչուին երկայն օ. 3. ght է առաջ ou = օ եւ 4. gh է առաջ ou = շ (տես XIX.): Օրինակ,

cloud (քլաուա), ամպ. ground (կրաունա), գետին. cow (քաու), կով. now (նաու), հիմա. four (ֆօր), չորս. mould

(մօլա), կաղապար. bought (պօթ), գնած. thought (թօթ),
խորհուրդ. enough (հնք), բաւական:

XXVII. ԻԷ.

Eu եւ ew կը հնչուին 1. սովորաբար է՛ւ. բայց 2. r է
վերջ՝ ա: Օրինակ,

Europe (եւրօպ), Եւրոպա. dew (աիւ), ցօղ. drew
(արու), բաշեց, grew (կրու), կ'աճէր:

XXVIII. ԻԸ.

Oh կը հնչուի շ: Օրինակ,
child (չայլա), մանուկ. cheek (չէք), այտ:

XXIX. ԻԹ.

1. J կը հնչուի ճ. 2. e, i, y տառերէ առաջ g տառն ալ ճ
կը հնչուի. ընդհակառակն 3. a, o, u տառերէ առաջ j կը
հնչուի: Օրինակ,
just (ճըթ), ճիշդ, արդար. gem (ճեմ), դոհար. gold
(կօլա) սոկի. God (կօտ), Աստուած:

XXX. Լ.

1. K բառերու սկիզբը ո է առաջ համը է. 2. g ալ բառե-
րու թէ սկիզբը թէ վերջը ո է առաջ համը է. 3. ցի համը է
է առաջ, եւ ճ կը հնչուի, երբ առանձինն ըլլայ au եւ ou է
վերջ: Օրինակ,
knee (նէ), ծունկ. knock (նք), բաղտեւ. gnat (նէթ),
միզուկ. reign (րէյն), իշխել. sign (սայն), նշան. knight
(նայթ), ասպետ. enough (հնք), բաւական. laugh (լաֆ),
խնդալ:

XXXI. ԼԱ.

Sh կը հնչուի շ եւ sch՝ ա: Օրինակ,
ship (շիփ), նաւ. school (սքուլ), դպրոց:

XXXII. ԼԲ.

Th երկու ձայն ունի, շուր եւ ֆը. շուր ձայնը կը համապա-
տասխանէ յունարէնի θ գրին եւ նշանակուած է Թ՛ տառերով.
մեղմ ձայնը կը համապատասխանէ յունարէնի θ գրին եւ նշա-

նակուած է ր՛ տառերով: Սա շուրն է բառերուն սկիզբն ու
վերջը, եւ մեղմ՝ միջնափանկից, յօդին, գերանուանց եւ մաս-
նիկներուն մէջ: Սոյն երկձայնի արտասանութիւնը գրով բա-
ցատրել հաղիւ կարելի է: Ուսանողը գիւրաւ կ'ըմբռնէ զայս իւր
ուսուցչին կամ Յոյնի մը կենդանի ձայնէն, բայց աւելորդ չէ
ըսել թէ նի շուրն կամ խիտ ձայնն արտասանելու համար
լեզուին ծայրն ակռաներուն կռթնցնելով ուժով սուլելու ճիգ
մ'ընելու է. իսկ սորա մեղմ ձայնն արտասանելու համար լեզուն
նոյն գիւրքի մէջ պահելով ջանալու է ֆըով սուլել. ասով ու-
սանողն կը յաջողի յուսանք: Օրինակ,

thick (թօիք), խիտ. thin (թօին), նուրբ. thing
(թօինկ), իր, բան. breathe (պրիւհ), շնչել. the (տհի), ն,
ը (յօդ). this (տհիս), այս. they (տհէյ), անոնք, եւայլն:

XXXIII. ԼԳ.

W կը հնչուի 1. ա (եւ ոչ վ), բայց այնպիսի իմն սերտիւ
կը միանայ իրեն յաջորդող ձայնաւորին հետ որ ուրոյն վանկ
չկաղմեր. 2. h է առաջ կը հնչուի թէթեւ հո. 3. բարաձայն-
ներէ առաջ համը է: Օրինակ,
week (ուէք), եօթնեակ. wine (ուայն), գինի. wind
(ուինս), հոգմ. will (ուիլ), կամք. white (հուայթ), ճեր-
մակ. write (րայթ), գրել:

XXXIV. ԼԴ.

1. Age բառերու վերջը կը հնչուի է՛ճ (ձայն է՛ճ ի եւ է՛ճ ի
միջեւ). 2. Ous կը հնչուի օ՛ւ կամ գրեթէ օ՛ւ. երբ նի կամ ce
կենայ իրմէ առաջ կ'արտաբերի շօ՛ւ կամ շօ՛ւ: Օրինակ,
cabbage (քէպիճ), կաղամբ. image (իմիճ), պատկեր.
savage (սէվիճ), վայրենի. famous (ֆէյմիճ), համբաւաւոր.
jealous (ճէլըս), նախանձտ. ambitious (էմպիշըս), փա-
ռասէր:

XXXV. ԼԵ.

1. Sure վերջաւորութիւնը, երբ շեշտեալ ըլլայ, կը հնչուի
շօ՛ւր. եթէ իրմէ առաջ s մը կենայ, բայց առանց շեշտի, կարճ
շօ՛ւր կամ շօ՛ւր կը հնչուի. իսկ եթէ իրմէ առաջ ձայնաւոր մը
կենայ, անշեշտ իսկ ըլլայ, կը հնչուի շօ՛ւր. 2. ture վերջաւորու-
թիւնը, եթէ շեշտեալ ըլլայ, կը հնչուի Թի՛ւր (մէկ վանկ),
իսկ եթէ անշեշտ ըլլայ՝ Թի՛ւր, Թի՛ւր (երկուքն ալ մէկ վանկ)
կամ շօ՛ւր: Օրինակ,

sure (չուր), վտաճ. pressure (փրեշուր կամ փրեշոր), ճնշումն. mature (մեթիւր), հասուն. nature (նէյթիւր կամ նէյթիւր կամ նէյշոր), բնութիւն:

XXXVI. 19.

Tion, իբրու վերջաւորութիւն, կը հնչուի շն. եթէ իրմէ առաջ s կամ x կենայ, շն կը հնչուի. 2. sion կը հնչուի շն, շն. բայց եթէ իրմէ առաջ բաղաձայն մը կենայ, շն կը հնչուի: Օրինակ,

motion (մօշն), շարժում. nation (նէյշն), ազգ. question (քուեսշն), հարցում, խնդիր. conclusion (քօնքլուշն), եզրակացութիւն. passion (փէշն), կիրք:

XXXVII. 15.

1. Ar, er, or, our, իբր վերջաւորութիւն եւ առանց շնի, թէթեւ ւր կը հնչուին. 2. ain վերջաւորութիւնը, երբ առանց շնի բլայ, կը հնչուի շն: Օրինակ,

beggar (պեկըր), մաւրացիկ. danger (տէյնճըր), վտանգ. author (օթհըր), հեղինակ. colour (քլըր), գոյն. honour (օնըր), պատիւ. captain (քէփթին), նաւապետ. curtain (քըրթին), վարագոյր:

XXXVIII. 14.

1. Xi ձայնաւորէ առաջ + շ ձայնն ունի. 2. ci եւ ce ձայնաւորէ առաջ շ կը հնչուին. Օրինակ,

anxious (էնկքշըս), անհանդիստ. noxious (նօքշըս), վնասակար. fluxion (ֆլըքշն), ծորումն. ancient (էյնշընթ), վաղեմի:

XXXIX. 16.

Ng վանկերու վերջաւորութեան մէջ ռնդային ձայն մ'ունի որ կը համապատասխանէ թուրքերէնի ուղըր +ե-նէն (ng). սոյն ձայնը նշանակած ենք նի տառով: ng պարզ է միջնավանկից մէջ, միայն թէ սոյն ձայնով վերջաւորեալ արմատ բառն իւր անցմանց մէջ ալ կը պահէ այս ռնդային արտաբերութիւնը. զոր օրինակ, sing (սինկ), singer (սինկըր). bring (պրինկ), bringing. 2. ուրիշ ամեն պարագայի ներքեւ, ոչ բառերու միջնավանկից մէջ, g տառէն առաջ նի ձայնն ունի.

3. նմանապէս nk = նկ, g եւ k տառերէ առաջ ն կը դուրսի: Օրինակ,

long (լոնկ), երկայն. singer (սինկըր), երգիչ. anger (էնկըր), բարկութիւն. angle (էնկկլ), անկիւն. England (էնկկլէնս), Անկլիա. bank (պէնկք), դրամատուն. ink (ինկք), թանաք. monkey (մընկըք), կապիկ:

XL. 10.

Ge եւ gi անշեշտ վերջաւորութեանէ մ'առաջ ճ կը հնչուին:

Օրինակ, dungeon (տընճըն), զնդան. religion (րելիճըն), կրօնք:

XLI. 15.

— Le եւ — en վերջաւորութիւններ կը ցուցնեն միայն թէ l եւ n տառերը վանկային են, այդ կիսավանկը նշանակած ենք 'l եւ 'n ով: Օրինակ,

able (էյպլ), կարող. leaden (լէտն), կապարեայ. eaten (էթն), կերած:

XLII. 16.

R կը համապատասխանէ մեր r ին վանկերու սկիզբը. բայց վանկերու ծայրը բաղաձայնէ մ'առաջ եւ ք, է, օ, ու, յ, յ, ու, է, ձայներէ վերջ գրեթէ անբերելի կը դառնայ: ւ, ճ, օ, լ, ւ, օ, լ ձայներէ վերջ r դ գրեթէ բոլորովին համը է: Օրինակ,

here (հէր = հէր), հաս. air (էր = էր), օդ. lord (լօրա = օր(ը)տ), տէր եւ այլն:

Գրեթէ նշանակած ենք ներկայ հատորիս մէջ արտասանութեան մասին այսչափը շատ համարեցաք, թէեւ կան դեռ շատ մը կանոններ եւ խել մ'ալ կանոններու բացատրութիւններ: Տրուած կանոններէն դուրս մնացած բաղաձայններ բուն իրենց յօդուածներէն ձայնը կու տան սովորաբար. առկա առ տակաւ կ'ընտելանայ ուսանողը բացատրութեանց:

Ը Էր — Accent.

§ 1. Երկվանկ մը, եթէ յետամասնիկով (suffix) մը կազմուած է, առաջին վանկը կը շեշտուի. ինչպի, childish (չայլտիշ). իսկ եթէ նախամասնիկով (prefix) մը կազմուած է, վերջին վանկը կը շեշտուի. ինչպի, enjoy (էնճոյ):

§ 2. Կան երկվանկ բառեր որ հոյակա՞ն եւ քոյ են միանգամայն. ասոնց առաջին վանկը կը շեշտուի իբրու գոյական, եւ վերջինը՝ իբրու բայ: Օրինակ,

contest, գ. քօն'թեսթ. բ. քօն'թեսթ.
insult, գ. ին'սըլթ. բ. ինսըլթ.

Սոյն կանոնն մի քանի բացառութիւններ ունի, այնպէս որ յաճախ գոյական իմաստով ալ բառին վերջին վանկը կը շեշտուի. ինչպէս, delight (տիլ'այթ) եւ այլն:

§ 3. Այն երկվանկ բառերն որ հոյակա՞ն եւ աճակա՞ն են միանգամայն, այնու կը զանազանին զն իբրու գոյական իբրեց առաջին վանկը կը շեշտուի եւ իբրու ածական՝ վերջինը: Օրինակ,

August, գ. օկ'ըսթ, ած. օկ'ըսթ:

§ 4. y, our, ow, le, ish, ck, ter, age, en, et վերջաւորեալ բոլոր երկվանկ բառերու առաջին վանկը կը շեշտուի: Օրինակ,

very (վերի), letter (լեթ'ըր) եւ այլն:

§ 5. Համբ վանկով վերջաւորեալ երկվանկ բառերու երկրորդ վանկը կը շեշտուի: Օրինակ, advise (էավայզ), admire (էամայր):

§ 6. Երկբարբառով վերջաւորեալ երկվանկ բառերու վերջին վանկը կը շեշտուի: Օրինակ, conceal (քօնիլ). բացառութիւններն են. villain (վելին), curtain (քըրթին), mountain (մաունթին):

§ 7. Երբ երկվանկ բառ մը երկբարբառ մ'ունենայ, բայց երկու ձայնաւորներն ալ ուրոյն ուրոյն սրտաբերուին, շեշտն առաջին ձայնաւորին վրայ կը դրուի: Օրինակ, prior (փրայըր), poet (փօիթ):

§ 8. Եռավանկներու միայն արմատ բառը կը հնչուի. ասոնց միջին վանկը կը շեշտուի 1. երբ ator վերջաւորին. ինչպէս, spectator (սփեքթէյթըր). 2. երբ միջին վանկը երկբարբառ մ'ունենայ. ինչպէս, endeavor (էնտեմըր), ասոնց վերջին վանկը կը շեշտուի, եթէ Փոանսերէնէ առնուած ըլլան. ինչպէս, magazine (մէկէյլին):

§ 9. Բազմավանկներ սովորաբար կը հետեւին հանգամանաց այն բառերուն որոնցմէ առնուած են:

§ 10. ator վերջաւորեալ բազմավանկ բառերու առաջին վանկը կը շեշտուի սովորաբար. ինչպէս, gladiator (կլէտիէյթըր):

§ 11. Կոյնպէս թէ վերջաւորեալներու առաջին վանկը կը շեշտուի. ինչպէս, amicable (էմիքէպլ). Իսկ երկրորդ վանկը՝ եթէ սա ձայնաւոր մ'ունենայ երկու բաղաձայնէ վերջ. ինչպէս, condemnable (քօնտեմ'նէպլ):

§ 12. ion, ia, io, ty, ous վերջաւորեալներու վերջնութեան կը շեշտուի: Օրինակ, victorious (վէքթօրի'ըս), ambitious (էմպիշ'ըս):

Գլխաւոր — Capital letters.

Գլխաւորով կ'սկսին,

1. Գլխաւոր նախադասութիւններ:
2. Յատուկ անուններ եւ անոնցմէ ածանցեալ ածականներ, պատուանուններ կամ տիպոգոսներ:
3. Ատուածութեան անուններն, ստորագելքներն եւ դերանուններն:
4. Օրերու, ամիսներու եւ տօներու անուններ:
5. Քերթուածներու ամեն նոր տող:
6. I (այ), ես դերանունը:
7. O! ձայնարկութիւնը:
8. Ականաւոր անձի մը նշանաւոր մի ասացուածք, ինչպ.՝ "Know thyself", "Ծանիւր զքեզ":
9. Գրեկոյ, տետրակներու, լրագրոց, ձառերու անուններն կամ վերնագրերն:

Marks of Punctuation — Վեպարոյնութեան նշիչք:

- Apostrophe, ապաթարց, The king's palace.
- Brace, փականիշ } Verb } transitive } intransitive
- Brackets, փակոց [ ] He [the king] was ...
- Colon, միջակէտ կամ երկկէտ : Thou sayest: I am a king.
- Comma, ստորակէտ , He is a plain, honest man.
- Dash, (դադարման) գիծ , արշ — Let him do this — I shall do the rest.
- Exclamation point, զարմացակէտ, երկար ! O! Oh! no.

Hyphen, *էնթամնայ* - To-day, apple-tree.

Interrogation point, *հարցակէտ, պարոյկ* ? How are you?

Parenthesis, *փակագիծ* ( )

Period, *վերջակէտ* . God is Love. Give me your pen.

Quotation marks, *չակերտ* „ “ God said, „Let there be light“.

Semicolon, *կէտ ստորակէտ* ; The boy is good; but he is . . .

Section, *հատուած* § § 1, § 8.

Գէորդը-էն. Անկլերէն լեզուի կէտագրութեան կանոններն ըստ մեծի մասին յար եւ նման են հայկականին, որով հարկ չտեսանք մանրամասն բացատրութեանց. միայն իւրաքանչիւր կէտի կամ նիշի առջեւ օրինակ մը դնելով բաւականացանք: Եթէ ուսանողը գոյզն ուշագրութիւն ընծայէ, քերականութեան Թարգմանէլներն եւ Շարադրէլներն, սուղ ժամանակի մէջ կրնայ իւրացնել կէտագրութեան ուղիղ գործածութիւնը:

Յանկ ամենասովորական կրճարմանց:

Can't	= cannot.	e. g.	= exempli gratia; for example.
couldn't	= could not.		
didn't	= did not.		
do.	= ditto; the same.	i. e.	= id est; that is.
		I'll	= I will.
doesn't	= does not.	I'm	= I am.
don't	= do not.	isn't	= is not.
e'en, ev'n	= even.	it's	= it is.
e'er	= ever.	I've	= I have.
for't	= for it.	mayn't	= may not.
'gainst	= against.	mightn't	= might not.
hasn't	= has not.	needn't	= need not.
haven't	= have not.	ne'er	= never.
he'd	= he would, he had.	o'er	= over.
		oughtn't	= ought not.
he'll	= he will.	'tis	= it is.
he's	= he is	'twas	= it was.
here's	= here is	that's	= that is.
I'd	= I would, I had.	viz.	= videlicet; namely.

there's	= there is.	we've	= we have.
they'd	= they would, they had.	what's	= what is.
they'll	= they will.	where's	= where is.
they're	= they are.	who's	= who is.
they've	= they have.	won't	= will not.
tho'	= though.	wouldn't	= would not.
thro'	= through.	you'd	= you would, you had.
wasn't	= was not.	you'll	= you will.
we'd	= we would, we had.	you're	= you are.
		yrs.	= yours.
we'll	= we will.	you've	= you have.
we're	= we are.		

Մասունք Բանի — Parts of Speech.

- Subdivisions of Parts of Speech.
- 1. Article, *յօդ* . . . { definite, *որոշեալ*.
indefinite, *անորոշ*.
  - 2. Noun, *Անուն* . . . { proper, *յատուկ*.
common, *հասարակ*.
abstract, *վերացեալ*.
  - 3. Pronoun, *Գերանուն* { personal, *էական կամ անձնական*.
relative, *յարաբերական*.
interrogative, *հարցական*.
  - 4. Adjective, *Ածական* { limiting, *մասնական*.
qualifying, *որական*.
  - 5. Verb, *Բայ* . . . . { transitive, *անցորական*.
intransitive, *չէզոք*.
  - 6. Adverb, *Մակբայ* . { simple, *պարզ*.
conjunctive, *շղկապական*.
  - 7. Conjunction, *Շղկապ*.
  - 8. Preposition, *Նախագրութիւն*.
  - 9. Interjection, *Միջարկութիւն*:

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Դ Ա Ս

Բայ (Աներեւոյթ, Կերկայ, Հրամայական):

Բայը նոյն ձեւն ունի ներկայ ժամանակի եղ. ա., յոգ- նակի երեք դեմքերու, հրամայական բ. դեմքի եւ աներեւ- ոյթի մէջ:

Աներեւոյթը, բաց յօժանդակներու մեծ մասէն եւ մի քանի կանոնաւոր բայերէ, իրմէ առաջ սովորաբար to (թու) կ'առնու:

Ներկայ եղ. բ. դեմքն est կ'առնու. իսկ եթէ բայն համը e ով վերջաւորի st միայն կ'առնու: Ներկայ եղ. գ. դեմքն s կ'առնու սովորաբար: (Տես նաեւ Գաս Ի.):

Եղ. բ. դեմքի գերանունը thou (տհաու) կը գործածուի աղօթքի, սուրբ Գրոց, բանաստեղծութեան եւ երբեմն կըքոտ խօսակցութեանց մէջ. նաեւ Երբրականք (Quakers) դեռ եւս կը գործածեն զայն սովորական խօսակցութեան մէջ: Սորա տեղը կը բռնէ իր յոգնակի ձեւն you (էիւ):

Եղ. ա. դեմքն I (այ) եւ միշտ դիտադրով կը գրուի:

Աներեւոյթ:

To hope (հօփ), յուսալ. To ask (էսք), հարցնել, խըն- գրել:

Սահմանական Ներկայ:

I hope, ես կը յուսամ. I ask, ես կը հարցնեմ. thou hopest, դուն կը յուսաս. thou askest, դուն կը հարցնես. he (էփ) ար. նա } hopes, he } նա կը հարցնէ. she (շէ) իգ. նե } կը յուսայ. she } asks նե կը հարցնէ. it (էփ) շէղ. ան } կը յուսայ. it } (էսքս) ան կը հարցնէ. we (ուփ) } մենք կը յուսանք. we } մենք կը հարցնենք. you (էիւ) } հոգը կը յուսաք. you } ask, դուք կը հարցնէք. they (ուփէ) } անոնք կը յուսան. they } անոնք կը հարցնեն.

Հրամայական:

hope, յուսա՛, յուսացէ՛ք. ask, հարցո՛ւր, հարցուցէ՛ք.

Բարեւ:

To admire (է-աճաճ), զարմա- նալ, հիանալ. to love (լըւ), սիրել. to call (+ճլ), կոչել, կանչել. to observe (օ-ուզըլ), դիտել, նշմարել. to change (չէյճ), փոխել. to paint (փէյնթ), նկարել, ներ- կել. to command (+ Է-օն-ա), հրա- մայել, պատուիրել. to place (փլէյս), դնել, դետե- ղել. to create (+քէյճ), ստեղծել. to dine (դայն), ճաշել. to play (փլէյ), խաղալ. to esteem (է-սթէմ), յարգել, մեծարել. to respect (րէ-սփէ-քթ), յարգել. to help (էփ), օգնել. to honour (օն-ըր), պատուել. to like (լայք), ախորժիլ, սիրել. but (Գ Էթ), բայց, միայն, այլ. to live (լէվ), ապրել.

1. Թարգմանելի:

1. I hope. 2. He asks. 3. God creates. 4. She calls. 5. We dine. 6. We honour. 7. You paint. 8. They play. 9. You change. 10. I live. 11. We esteem. 12. She commands to work. 13. They like to play. 14. He helps to paint. 15. We call you (գձեղ). 16. I like to observe. 17. They admire. 18. She works to live. 19. Honour your parents. 20. Hope. 21. You play and we work. 22. She dines.

2. Շարադրելի:

1. Ես կը հիանամ: 2. Նա կ'աշխատի: 3. Մենք կ'ապ- րինք: 4. Գուք կը խաղաք: 5. Անոնք կը փոխեն: 6. Անոնք կը դիտեն: 7. Մենք կը սիրենք նկարել: 8. Նա կը հրամայէ ճաշել: 9. Նե կ'օգնէ: 10. Գուք կը յարգէք: 11. Անոնք կը սիրեն փոխել: 12. Մենք կը յուսանք: 13. Աստուած կը պատուիրէ գործել: 14. Գիտեցէք եւ զարմացէք: 15. Պա- տուէ եւ սիրէ զԱստուած: 16. Խնդրեցէք, Աստուած կ'օգնէ: 17. Նե կը նկարէ եւ մենք կը հիանանք:

64-88-46

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Որոշակ Յօդ է- Գոյական:

§ 1. Անկիներէնի մէջ որոշեալ յօդն է the որ թէ եղակի եւ թէ յօդնակի ամէն սեռի (sex) գոյականներու հետ կը գործածուի անփոփոխ: the բաղաձայնով սկսող բառերէ առաջ որհը, իսկ ձայնաւորով սկսող բառերէ առաջ որհը կը հնչուի. the cow (ահը քառու), the ox (ահի օքս):

§ 2. Արական (masculine) սեռի գոյականներ արական են. Father, brother, boy. Իգական սեռի գոյականներ իգական (feminine) են. Mother, sister, girl. Իրեր ինչպէս նաեւ կենդանիներ, եթէ իրենց սեռը խիստ որոշ չէ, չէղք (neuter) են. չէղք եւ անորոշ սեռի վերաբերող գոյականներու եղ. գ. դէմքը կը ներկայացնէ it դերանունը:

Բառեր — The Family (Գիւմիլի), ընտանիք:

- The parent (գէրընի), հայրը, մայրը. the girl (կէրլ), աղջկը.
- the parents (գէրընի), ծնողքը. the child (չայլ), մանուկը, տղան.
- the father (գէրընի), հայրը. the uncle (ընչի), հօր-մօրեղբայրը.
- the mother (մէրընի), մայրը. the aunt (անի), հօր-մօրաքոյրը.
- the brother (պրըրընի), եղբայրը. the grand-father (կէրնի-գորհը), մեծ հայրը.
- the sister (սիսթըր), քոյրը. the grand-mother, մեծ մայրը.
- the son (սոն), որդին. the man (մէն), մարդը.
- the daughter (տիթըր), դուստրը. the servant (սըրվէնթ), սպասուորը.
- the boy (պոյ), մանչը, տղան.

3. Թարգմանակ:

1. I call the family. 2. The father likes to work and the mother likes to paint. 3. The child loves the uncle. 4. The son and (the) daughter love the father and (the) mother. 5. God commands you to honour your parents. 6. The aunt paints. 7. We help the grand-father to work. 8. You esteem and respect the grand-mother. 9. The parents dine. 10. The sister calls

the brother. 11. The uncle helps the aunt. 12. The servant respects the man. 13. They work. 14. God, Father, help.

4. Շարադրելի:

1. Ես կը նկարեմ մեծ հայրը: 2. Հայրը կը հրամայէ, որդին կ'աշխատի: 3. Մանուկը կը խաղայ: 4. Այլ յարգենք մեծ մայրը: 5. Հայրն եւ մայրն կը հիանան (տղան) տղուն վրայ: 6. Կանչէ մարդը: 7. Նկարեցէք հօրաքոյրը: 8. Դուստրը կ'օգնէ (մայրը) մօրը: 9. Մանչը կը սիրէ խաղալ: 10. Որդին կը պատուէ եւ կը սիրէ հայրն եւ մայրը: 11. Յարգեցէք մօրեղբայրն եւ մօրաքոյրը: 12. Գործեցէք:

Ե Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Անորոշ Յօդ:

§ 1. Անորոշ յօդն է a (է) կամ an (էն): ա. a կը գործածուի բաղաձայնով սկսող բառերու հետ. — u, eu եւ ew եւս բաղաձայն կը համարուին երբ է- կամ է- հնչուին ունենան: բ. an կը գործածուի ձայնաւորով եւ անձայն ի սկսող բառերու հետ:

§ 2. Յոգ. գոյականն երբ, առանց մասնական իմաստի, ընդհանուր մտքը առնուի, որ եւ իցէ որոշիչ (յօդ եւայն) չառնուր:

Բառեր — Domestic Animals (տոմեսթիք կենիմիրը), ընտանի անասունի:

- An ass (էս), էշ մը.
- a calf (քալֆ), հորթ մը.
- a cat (քէթ), կատու մը.
- a cock (քոք), տըրտըր մը.
- a cow (քաու), կով մը.
- a dog (քոգ), շուն մը.
- a ewe (էյու), մարի մը.
- a goat (գոթ), այծ մը.
- a hen (էն), հաւ մը.
- a horse (հօրս), ձի մը.
- a kid (քիթ), ուլ մը.
- a lamb (լեմբ), դառնուկ մը.
- an ox (օքս), եղ մը.
- a sheep (շիփ), ոչխար մը.
- a pig (փիկ), խոզ մը.
- no (նօ), ոչ: yes (էս), այո.

§ 3. To have (հել): ունենալ.

Present (Երկայ):

Singular (Եղակի):	Plural (յոգնակի):
<i>I have, ես ունիմ.</i>	<i>we have, մենք ունինք.</i>
<i>thou hast (հել), դուն ունիս.</i>	<i>you have, դուք ունիք.</i>
<i>he, she, it has, նա, նե, ան ունի.</i>	<i>they have, անոնք ունին.</i>

Preterit (Անկատար եւ կատարեալ անցեալ):

<i>I had, ես ունէի, ունեցայ.</i>	<i>we had, մենք ունէինք, ունեցանք.</i>
<i>thou hadst, դուն ունէիր, ունեցար.</i>	<i>you had, դուք ունէիք, ունեցար.</i>
<i>he, she, it had, նա ունէր, ունեցաւ.</i>	<i>they had, անոնք ունէին, ունեցան.</i>

5. Թարգմանելի:

1. I have a cow. 2. The boy has a sheep. 3. He has a dog. 4. We have a horse. 5. They have an ox. 6. You have a ewe. 7. The child has a lamb. 8. Have you a sheep? — No, we have a pig, and the mother has a hen. 9. The girl had a kid. 10. Had the father an ox? — No, he had a calf. 11. Grand-father and grand-mother have goats and pigs. 12. We had a cat and dog.

6. Շարադրելի:

1. Հայրը ձի մ'ունի: 2. Ես մաքի մ'ունիմ: 3. Մենք հօրեղբայր մ'ունինք: 4. Մօրաքոյրը շուն մը եւ կատու մ'ունի: 5. Մանչն ոչխար մ'ունէր եւ քոյրը մաքի մ'ունէր: 6. Դուք այժ մ'ունիք եւ նե գառնուկ մ'ունի: 7. Մենք էշ մ'ունէինք եւ անոնք հորթ մ'ունէին: 8. Անոնք կը հիանան (ձին) ձիուն վրայ: 9. Նա եղ մ'ունի: 10. Կով մ'ունիք դուք: — Ո՛չ, մենք այժ մ'ունինք: 11. Նե հաւ մ'ունէր: — Ո՛չ, նե ուլ մ'ունէր: 12. Հայրն էշ մ'ունէր: — Ո՛չ, նա ձի մը եւ եղ մ'ունէր, եւ մայրն հաւեր ունէր:

1 Օժանդակներով կաղմուած հարցական նախադասութեանց մէջ բայը ենթակայէն առաջ կը դրուի:

Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

I.

Ածական (Adjective).

§ 1. Անկլիերէնի մէջ ածականներ անսփոփոխ են, այսինքն թիւի եւ սեռի ազդեցութիւն չեն կրեր, եւ սովորաբար գոյականէն առաջ կը դրուին:

<i>Great (գրեյթ), մեծ.</i>	<i>tall (թօլ), բարձր [ահասակ].</i>
<i>little (լիթլ), պղտիկ, քիչ.</i>	<i>short (շօրթ), կարճ [ահասակ].</i>
<i>large (լարջ), մեծ, ընդարձակ.</i>	<i>dear (Պէր), սիրելի, սուղ.</i>
<i>small (սմօլ), փոքր.</i>	<i>good (գուդ), բարի, լաւ.</i>
<i>bad (բէ), գէշ, չար.</i>	<i>pretty (քրիթի), աղւոր, սիրուն.</i>
<i>agreeable (էգրիէբլ), հաճելի.</i>	<i>nice (նայս), գեղանի, սիրուն.</i>
<i>happy (հէփի), երջանիկ.</i>	<i>ugly (ուգլի), ագեղ, գարշելի.</i>
<i>unhappy (անհէփի), ապեր- ջանիկ.</i>	<i>rich (րիչ), հարուստ.</i>
<i>clean (քլէյն), մաքուր.</i>	<i>poor (քուր), աղքատ.</i>
<i>dirty (Պէրթի), աղտոտ, ցեխոտ.</i>	<i>black (բլէք), սեւ.</i>
<i>fine (ֆայն), գեղեցիկ, ընտիր.</i>	<i>white (հայթ), սպիտակ.</i>
<i>handsome (հանսոմ), վայելչ- չազեղ.</i>	<i>brown (բրաուն), թուխ.</i>
<i>beautiful (բիւթիֆլ), գե- ղեցիկ, շքեղ.</i>	<i>blue (բլու), կապոյտ.</i>
	<i>green (գրէն), կանաչ.</i>
	<i>red (րէդ), կարմիր.</i>
	<i>yellow (եյլո), գեղին.</i>

§ 2. To be (պի), ըլլալ:

Present.

<i>I am (էմ), ես եմ.</i>	<i>we are (ար), մենք ենք.</i>
<i>thou art, դուն ես.</i>	<i>you are, դուք էք.</i>
<i>he</i>	<i>is (էզ), նա է.</i>
<i>she</i>	<i>is (էզ), նե է.</i>
<i>it</i>	<i>is (էզ), ան է.</i>
	Imperative.
	<i>be, եղիր, եղէք.</i>

Preterit.

<i>I was (ուզ), ես էի.</i>	<i>we were (ուր), մենք էինք.</i>
<i>thou wast, դուն էիր.</i>	<i>you were, դուք էիք.</i>
<i>he, she, it was, նա, նե, ան էր.</i>	<i>they were, անոնք էին.</i>

7ա. Թարգմանելի:

1. I am happy. 2 God, Thou art great. 3. He is good. 4. She is unhappy. 5. The lamb is pretty. 6. It is clean. 7. We are poor. 8. You are rich. 9. The boy is short. 10. The girl is tall. 11. They are good. 12. I was bad. 13. He was dirty. 14. The good aunt was dear. 15. We were unhappy. 16. You were happy. 17. The horses were fine. 18. The cows were black, brown and white. 19. Be a good boy.

7բ. Շարադրելի:

1. Մեծ ես դուն. — Ո՛չ, ես պղտիկ եմ: 2. Մանչը մարմուռ է: — Ո՛չ, նա աղտոտ է: 3. Աղջիկն իմաստուն է: — Այո՛, նե իմաստուն եւ գեղեցիկ է: 4. Երջանիկ էք դուք: — Այո՛, մենք երջանիկ ենք, բայց սպասաւորն ապերջանիկ է: 5. Կատունները սեւ են: — Անոնք սեւ, թուխ, դեղին եւ սպիտակ են: 6. Ուրն աղբուր է: — Ո՛չ, չէ (it is not): 7. Պատերը կարմիր էին: 8. Հարսուտ էիք դուք: — Ո՛չ, մենք աղքատ էինք, բայց հօրեղբայրն եւ մօրաքոյրն հարուստ էին: 9. Մօրեղբայրը ձի մ'ունէր: — Այո՛, եւ ձին թխադոյն էր, բայց ան գեղեցիկ (fine) չէր: 10. Երջանիկ եղէք:

II.

Բառեր — The House (հասուն), Կոնստ:

Room (բոմ), սենեակ.
door (բոր), դուռ.
window (ուինդո), պատուհան.
wall (ուոլ), պատ, պարիսպ.
ceiling (սեյլինգ), ձեղուն.
floor (ֆլոր), տախտակամած.
table (թեյպլ), սեղան.
chair (չեր), աթոռ.
sofa (սֆե), բաղմոց.
looking-glass (լուքինգ-գլաս), հայելի.

stove (սթուվ), ջերմոց.
bed (բեդ), անկողին.
bed-room, ննջասենեակ.
drawing-room (դրոյնգ-րու), սրահ, դահլիճ.
parlour (բարլուր), հիւրանոց.
kitchen (կիչին), խոհանոց.
cellar (սելար), մառան, շտեմարան.
stable (սթեյբլ), ախոռ, դոմ.
chest of drawers (չէսթ օֆ Դրոյնգ-ըր), հեշտադարան.

8ա. Թարգմանելի:

1. The large house is fine. 2. The good uncle is in the green room. 3. Are the windows bad? — Yes, they are, and the walls and floor are dirty. 4. Were the red chairs in the parlour? — No, they were in the drawing-room, and the looking-glass was in the bedroom. 5. I was in the cellar and you were in the kitchen. 6. Place the blue sofa and the yellow table in the parlour. 7. Was the cellar small? — No, it was large. 8. Is the kitchen clean? — Yes, it is. 9. Was the door brown? — No, it was green. 10. Were they in the bedroom? — Yes, and in bed. 11. Is the servant good? — Yes, he is, he works much.

8բ. Շարադրելի:

1. Սենեակը մեծ է: — Ո՛չ, ան փոքր է: 2. Տախտակամածը գեղեցիկ է: — Ո՛չ, ան տգեղ է, բայց հայելին եւ բաղմոցը գեղեցիկ են: 3. Սրահն հաճելի էր: — Այո՛, ան գեղեցիկ, մեծ եւ հաճելի էր: 4. Ննջասենեակն (մէջ) էր: — Ո՛չ, ես հիւրանոցն (մէջ) եմ: 5. Սեղանը կապոյտ ներկեցէք եւ աթոռները՝ դեղին: 6. Հեշտադարանը սեւ էր: — Ո՛չ, նա թուխ էր, եւ սեղաններն եւ աթոռները սեւ էին, դուռն եւ ջերմոցը կանաչ էին: 7. Ընտիր ձիերն եւ թուխ ու սպիտակ կովերն ախոռն (մէջ) էին: 8. Խոհանոցը փոքր էր եւ մառանը մեծ էր:

Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

I.

Բայ — Verb (վըրպ) -- Preterit and Past Participle.

§ 1. Կանոնաւոր բայերու preterit և — սա կը համապատասխանէ հայերէնի թէ՛ անկատարին եւ թէ՛ կատարեալ անցեալին — կը կազմուի աներեւոյթին վոյց ed աւելցնելով. իսկ

եթէ անբեւոյթն արդէն համբ օ ով կը վերջաւորի, միայն ձ կ'աւելցուի: Բոլոր դէմքեր նման են բաց ի եղ. բ. դէմքէն որ st կ'առնու:

§ 2. Past participle (անցեալ ընդունեւածութիւն) նման է preterit ի ա. դէմքին եւ անփոփոխ կը մնայ:

Սոյն ed յաւելուածը ձ եւ t տառերով վերջաւորող բայերէ վերջ միայն վանի կը կազմէ: Օրինակ,

guard-ed (կարտեա), wait-ed (ուէյթեա):

Չայնաւորներէ, երկբարբառներէ եւ b, g, j, l, m, n, r, v, z բաղաձայններէ վերջ ո կը հնչուի: Օրինակ,

rubbed (ր ըպա), loved (լըվա), viewed (վիււա):

Իսկ f, k, p, s, ch, tch տառերէ եւ ձայններէ վերջ ր կը հնչուի: Օրինակ,

coughed (քօֆթ), piked (փիքթ), watched (ուօչթ): Բանաստեղծութեան մէջ ed առանձին վանի համարիլ թուլարելի է:

Preterit.

I hoped, ես կը յուսայի, յուսայի.

thou hopedst, դուն կը յուսայիր, յուսայիր.

he } hoped, նա կը յուսար, յուսայ.
she }
it }

we } մենք կը յուսայինք, յուսայինք.
you } hoped, դուք կը յուսայիք, յուսայիք.
they } անոնք կը յուսային, յուսային.

I asked, ես կը հարցնէի, հարցուցի.

thou askedst, դուն կը հարցնէիր, հարցուցիր:

he, she, it asked, նա, նէ, ան կը հարցներ, հարցուց.

we } մենք կը հարցնէինք, հարցուցինք.
you } asked, դուք կը հարցնէիք, հարցուցիք.
they } անոնք կը հարցնէին, հարցուցին.

Past Participle.

hoped (հօփթ), յուսացած: asked (էքթ), հարցուցած.

Չանապան Բայեր.

To clean (+լիւն), մաքրել.	to prepare (քրէքր), պատրաստել.
to cook (+ոո), եփել, խոհակերել.	to present (քրէքնի), տալ, ներկայացնել, ընծայել.
to cover (+լիւր), ծածկել.	to receive (րիւիւլ), ընդունիլ.
to dance (արնա), պարել.	to seize (սիւ), բռնել, յափշտակել.
to die (ոոյ), մեռնիլ.	to smile (սայլ), ժպտիլ.
to dress (քրէս), հագցնել, հագուել.	to smoke (սօս), ծխել, ծխատել.
to enter (էնիւր), մտնել.	to surprise (սըքրսայլ), սպշեցնել, դարձացնել.
to look (լուո) at, նայիլ.	to warm (ուօրս), տաքցնել.
to jump (ջլսի), ջատկել, ոտնուել.	to walk (ուօս), քայլել, շրջագայել, ճեմել.
to obey (օպէյ), հնազանդիլ.	to want (ուօնիւ), ուղեւ, պէտք ունենալ.
to open (օփէն), բանալ.	
to pour (քօր), թափել, հեղուլ.	

9 ա. Թարգմանելի:

1. I cleaned and covered the table. 2. He looked in the looking-glass. 3. She danced. 4. We dressed and entered the drawing-room. 5. You opened the windows. 6. The boys jumped. 7. The child received a nice lamb and smiled. 8. We surprised you (շէեղ). 9. The father smoked. 10. The stove warmed the room. 11. The parents died. 12. The servant cooked. 13. They seized the fine looking-glass. 14. We walked in the drawing-room. 15. We wanted a cow and the uncle wanted a horse.

9 բ. Շարադրելի:

1. Հայրն հրամայեց եւ մենք հնազանդեցանք: 2. Մայրը կանչեց մանուկը եւ մանուկը ժպտեցաւ: 3. Մենք կը սիրէինք եւ կը պատուէինք ծնողքը: 4. Սպասաւորները շատ կ'աշխատին: 5. Մօրաքոյրը չքնաղ հայելի մը ընդունեցաւ: 6. Պզտիկ աղջիկը կ'ոտնոյր եւ կը պարէր: 7. Հօրեղբայրը կանչեց եւ մենք մտանք սենեակը: 8. Նէ կը մարէր բազմոցն եւ աթոռները: 9. Մենք կով մը կ'ուզէինք եւ անոնք տուին եղ եւ ձի մը:

II.

Բարեւելք — Food (Ֆուտ), սպասարար:

Bread (արեփ), հաց.
 butter (արեփուք), կարագ.
 cheese (չիզ), պանիր.
 meat (միս), միս.
 beef (արեփ), եղնենի(սրբաբար էթի).
 mutton (մս), ոչխարենի
 (դոյուն էթի).
 pork (մս), խոզենի (տոնուղ
 էթի).
 veal (մս), հորթենի (տանա
 էթի).
 ham (մս), խոզի ապուխտ
 (ժամպոն).
 egg (էգ), հաւկիթ.
 coffee (կոֆէ), սուրճ.
 soup (սուպ), ապուր, թան.
 wine (ուին), գինի.
 water (ուոթ), ջուր.
 salad (սալատ), աղցան (սա-
 լատ).

milk (միլք), կաթ.
 tea (թէ), թէյ.
 oil (ուլ), իւղ, ձէթ.
 pepper (պէպըր), պղպեղ.
 salt (սոլթ), աղ.
 vinegar (վինգըր), քացախ.
 sugar (շուգըր), շաքար.
 potato (պոթատ), դեմնախն-
 ձոր.
 potatoes (պոթատ), դեմնախն-
 ձորներ.
 slice (սլայս), շերտ (տի-
 լիմ).
 breakfast (բրեքֆասթ), նախա-
 ճաշ.
 dinner (դինըր), ճաշ.
 lunch, luncheon (լանչ, լանչ-
 շոն), նախընթրակ (աղշամ
 դահլայլթսը):
 supper (սըպըր), ընթրիք.

10 ս. Թարգմաննելի:

1. I commanded breakfast. 2. They prepared it (դոյն) and placed on the table coffee and tea, butter, bread and cheese. 3. She dressed and entered the drawing-room. 4. You cooked the dinner, is it good? — I hope (that) it is. 5. The smoked ham is excellent. 6. Has the girl cooked the supper? — Yes, but the beef and potatoes were bad. 7. The dear mother died and the child was dressed (հագուած էր) in black. 8. Had you coffee or chocolate at breakfast? — We had tea and eggs. 9. We asked for oil and vinegar, and the servant presented salt.

1 That (թէ) զանց կ'առնուի յաճախ սոյն օրինակ պարագա-
 ներու սակ:

10 ը. Շարադրելի:

1. Նա խոզի ապուխտը ծխտոց: 2. Մենք կը յուսայինք հորթենի ունենալ, բայց նա ոչխարենի դրաւ սեղանին վրայ: 3. Սպասաւորը խոհանոց մտաւ եւ պատրաստեց ընթրիքը: 4. Մենք կապոյտ սենեակն էինք եւ կ'աշխատէինք: 5. Տղան երջանիկ էր եւ կը խաղար: 6. Անոնք հաց եւ պանիր ուղեցին: 7. Մենք կաթը տաքցուցինք: 8. Մեծ հայրը կը հիանար գեղեցիկ հայելին (հայելին) վրայ: 9. Հօրեղբայրը խոզի ապուխտ եւ գինի ունեցաւ նախընթրակի համար: 10. Մենք կաթ ուղեցինք, եւ սպասաւորը տուաւ սուրճ, թէյ, գետնախնձորներ, կարագ եւ հաւկիթներ: 11. Ապուրը սեղանին վրայ էր:

Վ Ե Ց Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Հարցեր եւ Երևույթներ:

§ 1. Անկիներէնի նախդիրներ գոյականներու եւ դերանունանց ուրիշ բառերու հետ առնչութիւնը ցուցնելէ զատ կը ծառայեն նաեւ կազմելու հարցները:
 Առնչութիւնը կը կազմուի of (օվ) նախդրով եւ սոյն-ս ու ծագում-ը կը ցուցնէ:
 Տը-ի-նը կը կազմուի to (թու) նախդրով:
 Բաց-առնչութիւնը կը կազմուի from (ֆրոմ) նախդրով երբ գոյականին հետ գործածուած բայը ներգործական կամ չեղօք է:
 Արաւորական¹ բայերու հետ բացառականը կը կազմուի by (պայ) նախդրով:
 Գործիչ-ի-նը կը կազմուի with (ուիտհ) եւ by նախդիրներով:
 Ներդրութիւնը կը կազմուի at (էթ) եւ in (ին) նախդիրներով:
 Ուղղութիւնը եւ հարցութիւնը ինչպէս նաեւ կ'առնուի — սոյն վերջինն առանց յօդի — նոյն են: (Նախդիրներու մասին նաեւ գրաս ԼԵ):

¹ Արաւորականը կը կազմուի to be օժանդակին եւ ներգործական բայի մը անցեալ ընդունելութեան միացմամբ: Օրինակ, I am loved by the sister, քրոջմէն կը սիրուիմ: Edited by Edward, Եղուարդէն հրատարակուած:

§ 2. Նախդիրներ իրենց նախդրառուներու (գոյականներու) ձեւին չեն աղբեր: Գերանուներ նախդիրներու հետ հայցական հոլով կը դրուին:

§ 3. Ամենագործածական եւ նոյն կանոնի հետեւող նախդիրներն են,

About (է-դ-ս-ի-ւ), բոլորակըը, վրայ, նկատմամբ.	near (նի-ք-ը), մօտ.
after (է-ֆ-ը), ետքը, ետեւէն.	on (օ-ն), upon (սի-ֆ-ն), վրայ.
against (է-գ-է-ն-ի-ւ), հակառակ, դէմ.	out of (ա-ու-ի-օ-վ), . . . դուրս.
among (է-ս-ն-ի-ւ), մէջ (յոգնա-կիւով).	over (օ-վ-ը), վրայ, վրայէն.
before (ա-ի-ֆ-ը), առաջ, առջեւը.	round, around (է-ր-ա-ն-ի-ւ), շուրջը.
behind (ա-ի-ն-ի-ւ), ետեւը.	through (ի-ն-ի-ւ), մէջէն, միջն-ցաւ.
for (ֆ-ը), համար.	toward-s (ի-ն-ի-ւ), դէպ ի.
into (ի-ն-ի-ւ), մէջ (նախդիր-տրական), դէպ ի.	under (ս-ն-ի-ւ), տակը.
instead of (է-ն-ի-ւ-ի-օ-վ), փոխա-նակ, տեղը.	without (ա-ն-ի-ւ-ի-ւ), առանց, դուրսը.

Ի-ս-ա-լ-ի-ւ — The table (թ-է-յ'ւ-լ), սեղանը:

The fork (ֆ-ը), պատառա-քաղը.	the dish (դ-ի-ւ), սկաւառակը, ամանը, պնակը.
the spoon (ս-օ-ն-ի-ւ), դդայը:	the plate (փ-լ-է-ն-ի-ւ), պնակը.
the knife (ն-ի-ֆ), դաւակը:	the cup (ս-ի-ֆ), դաւակը.
the table-cloth (ի-ն-ի-ւ-ի-օ-վ), սփռոց (սեղանի).	the saucer (ս-օ-ն-ը), սկահա-կալը.
the napkin (ն-ի-ֆ-ի-ւ), անձե-ր-ոցը.	the pot (փ-օ-ն-ի-ւ), ամանը, կաթ-սան, թ-աղարը.
the sugar-basin (ս-ի-ն-ի-ւ), շա-քարամանը.	the bottle (ա-ի-ֆ-ի-ւ), շիշը.
the glass (գ-լ-է-ս), բաժակը.	the tea-kettle (ի-ն-ի-ւ-ի-օ-վ), առ-աստակ (սամալար).
the salt-cellar (ս-ի-լ-է-ր), աղա-մանը.	the cork-screw (ս-օ-ր-ի-ւ), խցան.
the pepper-box (փ-ի-ֆ-ը-ի-ւ), պղպեղամանը.	the mustard-pot (մ-ս-տ-ը-ի-ւ), մանանխաման (խարտալ-դայը).
the cruet (ս-ր-ի-ւ-ի-ւ), շիշ ձեթի, քացախաման.	

11. Թարգմանելի.

1. Have you a fork? — No, but I have a spoon, and the boy has the knife of the father. 2. Open the door to the grand-father. 3. The sister was at the window; she called grand-mother from the table, and they looked out of the window. 4. The supper was cooked by the servant. 5. She covered the small table with a white table-cloth, and placed upon it a dish of meat and a dish of potatoes. 6. The man worked before breakfast. 7. After dinner the child played with the pretty kid. 8. Where is the cork-screw? — It is on the floor. 9. The dog jumped over the chair. 10. Were you near the grand-mother? — No, I was near my dear uncle. 11. Had the servant placed the salad, oil and vinegar on the table? — Yes, he had, and the mother was near the tea-kettle and poured the tea into the cups; then seized the cruets, and prepared the salad with vinegar and oil.

12. Շարադրելի.

1. Մայրը մանկան աղուոր կապոյտ բաժակ մ'ընծայեց, մանուկն նայեցաւ (looked at . . .) բաժակին եւ ժպտեցաւ: 2. Որդին եւ դուստրը կ'աշխատին աղքատ սիրելի մօրն համար: 3. Նէ խոհանոցին մէջ էր եւ նախաճաշը կը պատ-րաստէր: 4. Գառնուկն աթոռին վրայէն դրան դէմ ցտակեց: 5. Պղտիկ մանչուն դանակը սեղանին վրայ էր: 6. Չին եւ էշն ախոռը մտան: 7. Տան պատերը գէշ էին: 8. Նա ձեմեց սրահին շուրջը, հիացաւ շքեղ հայելի (ի) մը եւ աթոռներն (ն)ն, յետոյ քալեց դէպ ի ննջասենեկին դուռը եւ ներս (in) մտաւ:

Ե Օ Թ Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Մասնական իմաստ:

§ 1. Նիւթոյ գոյականներ երբ ընդհանուր մտքով գործածուին յօդ չեն առնուր: Օրինակ, Gold (հօլա) is rare (րէր), սակի(ն) հազուադիւտ է:

§ 2. Բայց նոյնօրինակ գոյականներու երբ մասնական իմաստ առ ուզուի some եւ այլ՝ մասնական յօդերը կը գրուին. ա. some (սըմ) կը գործածուի պարզ հաստատական նախադասութիւններու մէջ: Օրինակ,

I have some gold in my pocket (փքը'իթ), (քիչ մը) սակի ունիմ գրպանիս մէջ:

բ. այլ (է'նի) կը գործածուի հարցական, բացասական եւ թէական նախադասութեանց մէջ: Օրինակ,

Have you any paper (փէյ'փրթ)? (ուեէ) թուղթ ունի՞ք: Have you any bread? (քիչ մը) հաց ունի՞ք:

Գլխաւորօրէն: Some եւ այլ՝ կը գործածուին նաեւ իբրեւ անորոշ դերանուն, երբ իրենցմով նշանակուած գոյականը չունենայ որեւիցէ քանակական. ասոնց կը համապատասխանէ ֆրանսերէնի օն գերանունը (սակի կամ անկէ մաս չը կամ փչ չը): Օրինակ,

Have you any gold? — I have received some, (անկէ) փչ չը ընդունած եմ: I have not any, (անկէ) չունիմ: He has much (մ'բչ), (անկէ) շատ ունի:

§ 3. Երբ մասնականաբար գործածուած գոյականը կախուսն ունենայ ուրիշ գոյականէ մը, իմաստը կը նշանակուի օ՛քով: Օրինակ,

A basket (պէ'քիթ) of flowers (ֆլաու'բրզ), կողով մը ծաղիկ(ներ):

§ 4. Սոյն իմաստով գործածուած գոյականը երբ նիւթոյ անուն է եւ ուրիշ գոյականի մը նիւթը կը կազմէ, ածականաբար կ'առնուի յաճախ եւ իբրեւ ածական առաջ կը գրուի: Օրինակ,

A silver spoon, արծաթ(է) դգալ մը:

§ 5. Մասնական իմաստով գործածուած գոյականը՝ առանց նախադրութեան եւ յօդի, քանակական մակբայներէ վերջ կը գրուի: Օրինակ,

He has much money (մ'բչ'ի), նա շատ գրամ ունի:

§ 6. Քանակական բառեր,

Եւրիէ քոյսիանով,

Much (մ'բչ), շատ.

too (թու) much, (չափաւոր) շատ.

շատ.

Յոգնակի քոյսիանով,

many (մ'բչ'ի), շատ(բաղմամբիւ).

too many, (չափաւոր) շատ.

so many, այսքան, այնքան(շատ):

1. Any չունի իւր համապատասխան հայերէնի մէջ. մտաւորապէս կը նշանակէ փչ չը, քիչ: Շարադրելիներու մէջ զանց պիտի ընենք այլ ի բառական թարգմանութիւնը:

so much, այնչափ, այնչափ as many as, այնքան... որ (շատ).

as much as (եղ), այնչափ... how many? քանի: որչափ.

how (հա) much? որչափ.

little (լի'լ), քիչ.

a little, քիչ մը.

too little, շատ քիչ.

less (լէ), աւելի քիչ.

few (ֆի-), քիչ (սակաւաթիւ).

a few, մի քանի.

too few, շատ քիչ.

fewer (ֆի-ւր), աւելի քիչ.

§ 7. More (մօր), աւելի, enough (հնր'ֆ), բաւական, ոչ ոչ, չ... կը գործածուին թէ եղակի եւ թէ յօդնակի գոյականներու հետ:

Բարեւոյ — Metals (մէթըլզ), մետաղներ:

gold (գօլդ), սակի.

silver (սիլ'վըր), արծաթ.

iron (այր'ըն), երկաթ.

steel (սթիլ), պողպատ.

copper (քօֆ'ըր), պղինձ.

lead (լէ), կապար.

brass (բրէ), արյւր.

tin (թին), անաղ, թիթեղն.

13. Թարգմանելի.

1. Have you any cheese? — No, I have not any, but I have some bread. 2. If you have any money, help me with some. 3. We had some slices of ham. 4. What have you there, wine or water? — I have some wine. 5. I commanded water, not wine. 6. Had you soup or coffee at breakfast? — I had coffee. 7. Had you a little sugar in it? — I had much milk and sugar enough. 8. How much cheese will you have? — Only a little. 9. Have you any water? — I have a glass of water. 10. Has your father many horses in the stable? — No, he has only few, but my uncle has many. 11. Had not your brother too many chairs in the room? — He had not so many as you. 12. Has the boy any paper? — No, he has too little, he wants more. 13. He has enough, I have less. 14. The servant cleaned the silver forks and spoons and placed the copper tea-kettle on the table.

14. Շարադրելի.

- 1. Ճաշի համար հորթենի՞ ունե՞լիք թէ եզնենի: — Մենք ապուր, ոչխարենի եւ աղցան, խողենի եւ գետնախընձորներ ունե՞լիք: 2. Մենք լաւ գինի ունի՞նք մառանին մէջ: 3. Ես կը սիրեմ հացը կարագով, բայց առանց պանիրի: 4. Իմ պղտիկ եղբայրս ընդունեց երկաթէ դանակ մը, եւ ես ընդունեցի պողպատէ դանակ մը: 5. Զուրը թիթեղնեայ ես ընդունեցի պողպատէ դանակ մը: 6. Քոյրս գաւաթ մը կաթ ունէր, ամանի մը մէջ էր: — 6. Քոյրս գաւաթ մը կաթ ունէր, եւ ես ունէի սուրճ եւ պնակ մը գետնախնձոր (ներ): 7. Սկաւառակ մը կաթ ունի՞ք: — Ես ունիմ սկաւառակ մը, բայց ոչ կաթ: 8. Մենք կ'ուղէինք շատ հաց եւ կարագ. եւ մենք ընդունեցինք միայն քիչ մը: 9. Քանի՞ հաւկիթ (ներ) եւ մենք քիչ ունի՞նք, բայց մանջը շատ ունի: ունիք: — Մենք քիչ ունի՞նք, բայց մանջը շատ ունի: 10. Գուք շատ աղ եւ պղպեղ ունիք ապուրին մէջ, ես աւելի քիչ ունիմ: — Ո՛չ, գուք այնչափ ունիք որչափ մենք: 11. Գուք չափազանց շատ պնակ (ներ) դրած էք սեղանին վրայ:

Ո Ի Թ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Շ շող արարող կամ յայնով է- յ ով վերջա-որող Գոյա-
կաններ է- Բայեր:

- § 1. Փոխանակ s ի es կը կցուի կազմելու, ա. s, ss, sh, ch, x շող տառերով կամ ձայնով եւ մի քանի եւս o ձայնաւորով վերջաւորող գոյականներու յոգնակին: Օրինակ, glass, glasses (կլէս'իզ), hero, heroes (հեր'ուզ), գիցազանք: Բ. վերինին նման վերջաւորեալ բայերու ներկայ եզ Գ. դէմքը: Օրինակ, to wish, Եղծալ. wishes. to do (տու) ընել, does (տըզ):
- § 2. Նմանապէս es կը կցուի բաղաձայնի մը յաջորդող յ տառով վերջաւորեալ գոյականներու յոգնակին եւ բայերու

ներկ. եզ. Գ. դէմքը կազմելու. ըստ այսմ, ինչպէս նաեւ preterit ի եւ past participle ի ed յաւելուածէն առաջ, յ Ե ի կը փոխուի: Օրինակ,

to cry, he cries (քրայզ), cried (քրայս). cry, ճիչ-cries, ճիչեր:

§ 3. Չայնաւորի մը յաջորդող յ տառով վերջաւորեալ գոյականներ եւ բայեր կը հետեւին ընդհանուր կանոնին. միայն s կամ ed կը կցուի իրենց ծայրը, յ ալ անփոփոխ կը մնայ: Օրինակ,

boy, boys (պոյզ). to play, he played (փլէյս):

Գիտողութիւն. վերի վերջաւորութեանց կցուած s Ե ղ կը հնչուի. շող տառէ կամ ձայնէ վերջ es Ե ի ղ կը հնչուի:

§ 4. Բարեր — Շող տառով վերջաւորող

Գոյակներ,	Բայեր,
Ass (էս), էշ.	brush (շր'էշ), խողանակել
box (պօթս), սնտուկ, արկղ, աուփ.	(Ֆրըշալամազ).
brush (շր'էշ), խողանակ, վրձին.	dress (դրէս), հագցնել.
bush (պոշ), մացառ, թաւուտ.	finish (ֆինիշ), աւարտել, լմնցնել.
church (չ'էրչ), եկեղեցի.	pass (փէս), անցնիլ.
dish (դիշ), պնակ.	pinch (փինչ), կամփել.
fox (ֆօթս), աղուէս.	scratch (սքրէշ), քերել, ծանկաթել.
glass (կլէս), բաժակ, ապակի.	touch (տուչ), դպչել, հպիլ.
watch (ուճշ), ժամացոյց.	wash (ուճշ), լուալ.
wish (ուիշ), իղձ, փափաք.	watch (ուճշ), հսկել, դիտել.
	wish Եղծալ, բաղաձալ, ուղիւ.

§ 5. Բաղաձայնի յաջորդող յ ով վերջաւորեալ:

Beauty (պիւթի), գեղեցկու-թիւն.	carry (կերի), տանիլ.
cry, աղաղակ, ճիչ.	cry ճիչել, լալ.
family (ֆիմիլի), ընտանիք.	empty (էմթի), պարպել.
fly (ֆլայ), ճանձ.	fly, թռչել.
strawberry (սթրոբերի), ելակ.	try (թրայ), ջանալ, փորձել.
duty (դիւթի), պարտականու-թիւն.	study (սթիւժի), ուսանիլ.

§ 6. Չայնաւորի յաջորդող յով վերջաւորեալ:

Boy, տղայ, մանչ.	obey (օպէյ), հնազանդիլ.
key (քէյ), բանալի.	play (քլէյ), խաղալ, (նուազա-
toy (թոյ), խաղալիկ.	րան) զարնել.
bray (բրէյ), զուալ.	

§ 7. Օ տաւով վերջաւորեալ:

negro (նէգրօ), խափշիկ.	do, ընել.
potato (պօթէթօ), գետնախնձոր.	go (գօ), երթալ.

§ 8. Որոշիչներ (determinatives):

This (իսթիս), այս.	her (հեր), իգ. անոր. իւր.
that (իթէթի), այդ, այն.	our (աուր), մեր.
my (մայ), իմ.	your (յուր), ձեր.
his (հիս), ար. անոր. իւր.	their (թէր), անոնց.

15. Թարգմանելի:

1. The mother brushes the table-cloth with a good brush. 2. The churches of the villages are beautiful. 3. Our servant washes the dishes. 4. We like strawberries. 5. The child cries because the bad boy pinches and scratches it. 6. Have you any good watches, my father wishes one? — Yes, replied the man, I have very fine watches, they are in the chest of drawers, and the keys are in the box. 7. The boys like to play with the toys. 8. The flies fly about the room. 9. The asses brayed. 10. The foxes tried to pass into the bushes. 11. Have you emptied the boxes? — Yes, I have. 12. Look, the negro goes into the church. 13. The brother and sister were good, they obeyed their parents and worked. 14. The servant carried the glasses into the room.

16. Շարադրելի:

1. Մայրը կը հսկէ իւր մանկան վրայ, նէ կը ժպտի երբ ան (it) ժպտի եւ նէ կուլայ երբ ան լայ: 2. Այս պզտիկ աղջիկը կը դպչի բաժակ(ի)ս, եւ կ'ուզէ ունենալ զայն (it): 3. Ճանճը կը թուչի շիշին վրայ: 4. Իշը կը զուայ: 5. Այս մանչը կը խաղայ: 6. Քոյրը կը հագցնէ իւր պզտիկ

եղբայրը: 7. Ունիք մառանին բանալիները: — Այո, անոնք հեշտագարանին մէջ են: 8. Նէ բաժակ մը ջուր պարպեց շիշին մէջ (into): 9. Մենք դրինք խաղալիկները ձեր արկղին մէջ: 10. Զանացիր լուալ պնակները: 11. Մեր մեծ հայրը կ'անցնի: 12. Խողանակները գէշ են, անոնք կը քերեն.

Ի Ն Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Ապարնէ Ե- Բէական:

§ 1. Ապարնին կը կազմուի աներեւոյթին վրայ՝ եղակի եւ յոգնակի ա. դէմքերու համար shall (շէլ), եզ. բ. դէմքի համար wilt (ուիլթ) եւ մնացեալ դէմքերու համար will (ուիլ) օժանդակներն աւելցնելով:

§ 2. Հարցական ապարնի մէջ բ. դէմքի համար եւս shall կը գործածուի:

§ 3. Թէականը կը կազմուի աներեւոյթին վրայ եզ. եւ յոգ. ա. դէմքերու համար should (շուս), եզ. բ. դէմքի համար wouldst (ուուսթ) եւ մնացեալներու համար would (ուուս) աւելցնելով:

§ 4. Will կը նշանակէ նաեւ ուզել. I will, կ'ուզեմ:

§ 5. Future — Ապարնի:

I shall	}	ask,	Ես պիտի հարցնեմ.
thou wilt			դուն պիտի հարցնես.
he, she, it will			նա, նէ, ան պիտի հարցնէ.
we shall			մենք պիտի հարցնենք.
you will			դուք պիտի հարցնէք.
they will			անոնք պիտի հարցնեն.

§ 6. Interrogative future — Հարցական ապարնի:

Shall I ask?	}	պիտի հարցնեմ կամ հարցնեմ եւայլն.
shalt thou ask?		
will he ask?		
shall we ask?		
shall you ask?		
will they ask?		

§ 7. Conditional — ԹԵՎԻՆՆ:

I should
 thou wouldst
 he, she, it would
 we should
 you would
 they would

Ար (պիտի, եթէ) հարցնէր եւս
 այլն.

ask,

Բարեբեր — Apparel (էփէր'ըլ), զգեստ:

Coat (տօթ), վերարկու (սէթրի).	apron (էյ'տրէն), գողնոց.
jacket (ճէ'տէթ), թիկնոցակ.	frock (ֆրօք), լոգիկ (պլուզ).
waistcoat (ուէյ'տէ կամ ուէ'տօթ), բաճկոն.	shirt (շիրթ), շապիկ.
trousers (տրաւզեր), տաբատ.	shoe (շո), մուճակ.
pocket (քօքէթ), գրպան.	(pocket) handkerchief (- հէն'տրէնթ), թաշկինակ.
stocking (սթօքինգ), գուլպայ.	neck-handkerchief (նէք-հանկերչիք), փողպատ կանանց.
glove (կլօււ), ձեռնոց.	cravat (քրաւէթ), neckcloth (նէք-տրէնթ), վզկապ.
hat (հէթ), գլխարկ, փեղոյր.	cloak (քլօք), թիկնոց.
bonnet (բոնէթ), փեղոյր կանանց.	shoemaker (շո-մէյ'տրէ), կոշկահար.
cap (քէպ), գդակ.	
tailor (տէյ'լօր), դերձակ.	
boot (բութ), կօշիկ.	
gown (գաւն), շքեղ գետա.	

17. Թարգմանելի:

1. I shall love God and my parents, and Thou, O God, wilt help me. 2. The mother will dress the child with the frock. 3. It will surprise your grandfather. 4. Shall you have a hat? — Yes, and the aunt will have a bonnet, and my mother will have a gown. 5. This girl will have a large, white apron and that boy will have a fine, red apple in the pocket of his coat. 6. You will clean our shoes and boots. 7. The brother and sister will be diligent, and they will receive a cravat and neckhandkerchief. 8. We should have a glass of red wine, if we were good. 9. The servant would brush my coat, if she had a brush. 10. I should like to have a cloak, it is cold. 11. Go and change your shirt. 12. We should obey, if our father would command. 13. Shall you wash your shirt? — No, the

servant will wash it. 14. If he wished it, I should help the tailor to finish his jacket. 15. He will go and I will not.

18. Շարադրելի:

1. Իմ թիկնոցս պիտի ունենայ խիստ մեծ գրպան մը:
2. Ձեռնոցներ պիտի ունենանք: — Ո՛չ, բայց եղբայրս թիկնոցակ մը պիտի ունենայ եւ ես բաճկոն մը պիտի ունենամ:
3. Պիտի պարէք: — Ո՛չ, մենք պիտի չպարենք, մենք չունինք սեւ տաբատ եւ սպիտակ բաճկոն:
4. Այս կօշկակարը պիտի պատրաստէ մուճակները եւ այս դերձակը պիտի պատրաստէ լոգիկը (frock):
5. Ես պիտի ուզէի (I would) ունենալ կապոյտ վերարկու մը եւ կանաչ ու կարմիր վզկապ մը:
6. Քրոջս փեղոյրը գեղեցիկ պիտի ըլլար, եթէ նէ մաքրած ըլլար զայն:
7. Պիտի սիրէի ունենալ գլխարկ մը որ դուրս համար եւ ձեռնոցներ դասերս համար:
8. Գուք գուլպաներ կ'ընդունէիք, եթէ խնդրէիք:
9. Մենք կը ծածկէինք այս տուփը, եթէ թաշկինակ մ'ունենայինք:
10. Կ'ուզե՞ս բանալ պատուհանը: Այո. (Yes, I will):

Տ Ա Ս Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

To do իբր օժանդակ:

- § 1. To do (առանց to ի) իբր օժանդակ կը գործածուի գործունեութիւն յայտնող (ներգ. կամ չէգ.) բայերու present ի եւ preterit ի հարցական եւ not մասնկան հետ ժխտական ձեւը կազմելու:
- § 2. Հարցական ձեւին մէջ ենթական, գոյական լինի թէ դերանուն, do օժանդակէն վերջ կը գրուի. ժխտական ձեւին մէջ not մասնիկը աներեւոյթէն անմիջապէս առաջ կը գրուի:

Interrogative Form — Հարցական յե:

Present — ներկայ:

Do (տօ) I help? կ'օգնե՞մ.	do we help? կ'օգնե՞նք.
dost (տէսթ) thou help? կ'օգնե՞ս.	do you help? կ'օգնե՞ք.
does (տէշ) he, she, it help?	do they help? կ'օգնե՞ն.
- կ'օգնե՞ն.

20. Շարադրելի:

1. Ղարժապետն աշակերտը կը կանչէ: — Ո՛չ, նա չկանչեր աշակերտը, այլ (but) աշակերտին մայրը: 2. Վ՛օգնէ՞ք ձեր քրոջ (Տայց): — Ո՛չ, ես կ'օգնեմ մօրս (Տայց): 3. Տղայք կը բանան գիրքերը: — Այո՛, անոնք կը բանան իրենց քերականութիւնը, քանզի անոնք կ'ուզեն աշխատիլ եւ պատրաստել իրենց դասը: 4. Թուղժ ընդունեցիք: — Այո՛, տէր, մենք ընդունեցինք նամակաթուղժ, մատիաներ եւ գրատետրեր: 5. Ինչո՞ւ չթափեցիք աւազը թղթի թերթին վրայ: — Ես աւազաման չունէի, բայց ես գրի ծծուն թուղթը թերթին եւ նամակին վրայ: 6. Մի գպչեր (do not touch) այս քարէ տախտակին (Տայց), ան աղէկ չէ: 7. Տղան հաւնեցաւ գրչակալին եւ մատտակալին (Տայց): — Այո՛, նա անոնց (them) հաւնեցաւ, քանզի անոնք գեղեցիկ էին:

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Մ Է Կ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Սարդական Օժանդակներ:

§ 1. Can (էն), կրնալ, կը գործածուի նիւթական կարողութիւն, այսինքն ոյժ, զօրութիւն, բան մը կատարելու նիւթական միջոցներն եւ երբեմն հմտութիւն յայտնելու համար:

Present.

Preterit.

I can, ես կրնամ, կարող եմ. I could (տո), ես կրնայի, կրցայ.
 thou canst, դուն կրնաս. thou couldst, դուն կրնայիր.
 he can, նա կրնայ. he could, նա կրնար.
 we can, մենք կրնանք. we could, մենք կրնայինք.
 you can, դուք կրնաք. you could, դուք կրնայիք.
 they can, անոնք կրնան. they could, անոնք կրնային.

§ 2. May կը նշանակէ բարոյական կարողութիւն, այսինքն կարելիութիւն, թոյլտուութիւն, հաւանութիւն, արթնուութիւն եւ յաճախ պատահականութիւն, կարելի է ի նշանակութեամբ:

Present.

Preterit.

I may (մայ), ես կրնամ, թոյլտուութիւն ունիմ. I might (մայթ), ես կրնայի, կրցայ.
 thou mayst, դուն կրնաս. thou mightst, դուն կրնայիր.
 he, she, it may, նա, նէ, ան կրնայ. he, se, it might, նա, նէ, ան կրնար.
 we may, մենք կրնանք. we might, մենք կրնայինք.
 you may, դուք կրնաք. you might, դուք կրնայիք.
 they may, անոնք կրնան. they might, անոնք կրնային.

§ 3. Սոյն երկու օժանդակներ to do ի նման գործողութիւն յայտնող բային առանց to ի աներեւոյթէն առաջ կը գրուին:

§ 4. Can օժանդակն եւ not բացասական իրարու միացած իբր մէկ բառ կը գրուին՝ cannot (էննէն):

Իայելիք — Verbs.

allow (էլաու), թոյլ տալ. relate (րէլէյթ), պատմել.
 attack (էթէէ), յարձակիլ. remember (րէմեմբըր), յիշել.
 believe (բելիււ), հաւատալ. repeat (րէփիթ), կրկնել.
 deceive (ժէյֆ), խաբել. return (րէթըն), վերադառնալ.
 defeat (ժէյֆթ), յաղթել. reward (րէուարժ), վարձատրել.
 employ (էմփլոյ), գործածել. skate (սէյթ), շփկել.
 expect (էքթէքթ), սպասել, ալիկալել. threaten (թրէթըն), սպառնալ.
 explain (էքսփլէյն), բացատրել. use (էու), գործածել.
 fear (ֆէր), վախալ. swallow (սուոլլու), կլնել.
 fetch (ֆէչ), երթալ բերել. taste (թէյսթ), ճաշակել, համը նայիլ.
 flatter (ֆլէթըր), շողջօրթել. visit (վիզիթ), այցելել.
 haste (հէյսթ), արագալ. walk (ուք), շրջագայել, քալել.
 laugh (լաֆ), խնդալ, ծիծաղել. punish (քէնիշ), պատժել.

21. Թարգմանելի:

1. Can you explain why the servant did not fetch my trowsers, coat and waistcoat? — No, I cannot.
 2. Can this boy carry a calf? — No, he cannot, but he may carry a lamb.
 3. That man related a fine story; but we could not believe a word of it; can you repeat it? — No, I cannot, I do not remember it.
 4. May I return to my father? — Yes, you may.

5. The enemy may attack, but will not defeat us.
 6. Can the boy skate? — Yes, he can; but he may not, his father will not allow it. 7. Might I have the book, dear mother? — Yes, you may, if you like.
 8. Did you taste that wine? — Yes, I did, but I could not swallow it; it was vinegar. 9. May we walk out with you? — Yes, you may. 10. I could not flatter and deceive a man. 11. May my brother help me to finish my exercise? — No, he may not. 12. He may threaten, but I shall not fear.

22. Շարադրելի:

1. Ձեր պղտիկ եղբայրը կրնայ քալել: Ո՛հ, այո՛, նա կրնայ, եթէ ուզէ: 2. Ես կրնամ գործածել այս գիրքը, եթէ ուզեմ:
3. Կրնամ հարցնել ձեզ թէ ինչո՞ւ (why, հուայ) չէք լմնցներ ձեր շարադրութիւնը (theme, թհիմ): — Ես չեմ կրնար լմնցնել զայն, ժամանակ չունիմ: 4. Կե՛ չէր կրնար տանիլ սնտուկը: 5. Կ'ուզէք վճարել: — Ո՛չ, մենք չենք կրնար, գրամ չունինք: 6. Ես կրնայի ծիծաղել, եթէ կատուն մկան վրայ (հայց) յարձակէր: 7. Ի՞նչ կրնաս ակնկալել մանուկէ մը: 8. Մօրեղբայրս կրնայ ունենալ հօրը դանակը: — Այո՛, եթէ հայրը չգործածէր զայն: 9. Կրնայի՞նք աղցան ունենալ: — Այո՛, եթէ կ'ուզէք անկէ (any):

S U Ս Ն Ե Ի Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Օժանդակներ (Շարադրելիներ):

§ 1. I must (մ'լի) պարտիմ, պէտք է որ ես... եւայլն: Սոյն օժանդակը բային առանց to ի աներեւոյթէն անմիջապէս առաջ կը դրուի. կը նշանակէ ընդհանուր ու բացարձակ հարկաւորութեան եւ բոլոր դէմքերու հետ անփոփոխ կը մնայ: Օրինակ,

I must	}	պարտիմ,	}	we must	}	պարտինք, պէտք է որ եւայլն.
thou must		պէտք է որ		you must		
he, she, it must		եւայլն		they must		

§ 2. I ought (ճի) պարտիմ, պարտէի եւայլն: Սոյն օժանդակն կը գործածուի present ի, preterit ի եւ conditional (թէական) ի մէջ. իրեն յաջորդող բային աներեւոյթը to կ'առնէ եւ կը նշանակէ բարոյական պարտականութիւն, պատշաճութիւն եւայլն:

I ought	}	պարտիմ,	}	we ought	}	պարտինք, յարմար է որ եւայլն.
thou oughtest		վայել է որ		you ought		
he, she, it ought		եւայլն.		they ought		

§ 3. Preterit ի եւ conditional ի համար միայն ought ի համարժէք է should որ առանց to ի աներեւոյթէ առաջ կը դրուի:

§ 4. To let (լի) թողուլ, թող տալ, օժանդակն կը ծառայէ գլխաւորաբար կազմելու հրամայական (imperative) ի ա. եւ դ. դէմքերն՝ անձնական դերանուններու հայցականովն եւ բային աներեւոյթովը:

Imperative — Հրամայական:

Let, Լի՛, Լի՛ցէ՛.

Let me hope, թող յուսամ.	let us hope, յուսանք.
hope, յուսա՛.	hope, յուսացէ՛ք.
let him hope, թող յուսայ (նա).	let them hope, թող յուսան.
let her hope, թող յուսայ (նէ):	

Ածականներ — Adjectives.

Careful (էր'ֆուլ), խնամաւ, ուշադիր.	high (հայ), բարձր.
careless (էր'լես), անհոգ.	kind (քին), բարեհիտ.
difficult (դիֆիկ'լու), դժուար.	ill (իլ), հիւանդ.
easy (էյ), դիւրին.	lazy (լէյլէ), ծոյլ.
fresh (ֆրէշ), թարմ, զով.	left (լէֆթ), ձախ.
heavy (հէյ), ծանր.	naughty (նէֆթի), չար.
old (օլդ), ծեր, հին, տարեց.	strong (սթրոնգ), զօրաւոր.
pale (թէյլ), դուրստ, աղօտ.	sweet (սուէթ), անոյշ, սիրուն.
prudent (քրոյնտ'ընթընթ), խոհեմ.	true (թրու), ճշմարիտ, հաւատարիմ.
ready to (րէյթի), պատրաստ, յօժար.	weak (ուէք), տկար.
right (րայթ), ուղիղ, իրաւունքով, աջ.	wise (ուայզ), իմաստուն, խոհեմ.
sharp (շարփ) սուր, սաստիկ.	wrong (րոնգ), սխալ, անիրաւ.
sick (սիք), հիւանդ, — սո.	young (յունգ), դուստի:

23. Թարգմանելի:

1. If we want to be esteemed, we must always be good, wise and true to our duties. 2. You must obey your parents. 3. All men must die. 4. The exercise is not difficult, you must finish it. 5. A boy ought not to be lazy, naughty and careless. 6. You ought to be kind to that poor old man. 7. We ought not to (should not) use rude, sharp words. 8. To (համար) be good the meat should be fresh. 9. They ought to do their duty. 10. The tea should be sweet, let us have some sugar. 11. Let him enter. 12. Let her relate the fine story, she was there. 13. Let them repeat their lesson. 14. Let us not fear, but hope in God. 15. Let them laugh, if they like.

24. Շարադրելի:

1. Պարտիք ուսնիլ ձեր դասը: 2. Պէտք է որ ես ածապարեմ: 3. Նա հիւանդ ըլլալու է, պարտիմ այցելել զնա (him): 4. Մենք պարտինք միշտ պատրաստ ըլլալ մեռնելու: 5. Զօրաւոր մարդը պարտի օգնել տկար մարդ(ւ)ն: 6. Պէտք է որ ես երթամ բերել հաց եւ միս: 7. Երիտասարդը զօրաւոր ըլլալու է, քանզի տարած է ծանր սեղանը սրահին մէջ (into): 8. Մենք պարտինք մեծարել եւ սիրել մեր բարի ծնողքները: 9. Գուք պարտէիք վարձատրել պղտիկ աղբիկը, նէ խնամոտ եւ իմաստուն եղած է: 10. Անոնք այս սենեակը կանաչ ներկելու չէին, այլ կանոյտ: 11. Պարտէիք խոհեմ ըլլալ: 12. Աշխատինք: 13. Ճաշակէ այս գինին: 14. Թող պատրաստէ (նէ) ճաշը: 15. Թող մաքրեն մուճակները:

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Ե Ր Ե Ք Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

§ 1. To Have օգնողական բայի (auxiliary verb) խոնարհումը:

Indicative Mood — Սահմանական եղանակ:

Present — ներկայ:	Perfect Tense — Յարակատար:
S. I have, ունիմ.	I have
thou hast, ունիս.	thou hast
he, she, it has, ունի.	he, she, it has

had ունեցայ, ունեցած եմ եւ այլն.

P. we have, ունինք.	we have	} had ունեցանք, ունեցած ենք եւ այլն.
you have, ունիք.	you have	
they have, ունին.	they have	

Preterit — Անկատար է- կատարելու: Pluperfect Tense — Գերակատար:

S. I had, ունէի, ունեցայ,	I had	} had ունեցած էի, ունեցած էիր, ունեցած էր.
thou hadst, ունէիր, ունեցար.	thou hadst	
he, she, it had, ունէր, ունեցաւ.	he, she, it had	

Preterit — Անկատար է- կատարելու: Pluperfect Tense — Գերակատար:

P. we had, ունէինք, ունեցանք.	we had	} had ունեցած էինք, ունեցած էիք, ունեցած էին.
you had, ունէիք, ունեցաք.	you had	
they had, ունէին, ունեցան.	they had	

First Future Tense — Սպասելի: Second Future Tense — Սպասելի անցելու:

S. I shall have, thou wilt have, he, she, it will have,	} կտան ունենամ եւ այլն.	I shall	} have had ունեցած պիտի ըլլամ եւ այլն.	
P. we shall have, you will have, they will have,		we shall		you will
		they will		they will

Conditional — Թէ-ակնան:

Present — ներկայ:	Past — Անցելու:
S. I should	I should
thou wouldst	thou wouldst
he, she would	he, she would
P. we should	we should
you would	you would
they would	they would

Subjunctive Mood — Սպարարարական եղանակ:

Present — ներկայ:

Though I, thou, he, she, it, we, you, they have, թէ եւ ունենամ, թէ եւ ունենաս եւ այլն:

Perfect — Անց. Կարալու:

Though I, thou, he, she, it, we, you, they have had, թէ եւ ունեցած ըլլամ, թէ եւ ունեցած ըլլաս եւայլն.

Imperfect — Անց. աչիար:

Though I, thou, he, she, it, we, you they had, թէ եւ ունենայի, թէ եւ ունենայիր եւայլն.

Pluperfect — Գերաչար:

Though I, thou, he, she, it, we you, they had had, թէ եւ ունեցած ըլլայի, թէ եւ ունեցած ըլլայիր եւայլն.

Imperative Mood — Հրամայական Եղանակ:

S. Let me have, թող ունենամ. P. let us have, ունենանք. have, ունեցիր. have, ունեցէք. let him, her, it have, թող let them have, թող ունենան.

Participle — Բնորոշիչ-Բիւն:

Present — Ներկայ: Past — Անցեւ:

Having, ունենալով. had, ունեցած.

§ 2. Ստորագասականը կը գործածուի յաճախ հետագայ շարկապներէ վերջ. ինչպէս if, եթէ, although, though (որչօ), թէ եւ, provided (իբնջարէր), միայն թէ, հերիք է որ, lest (չեմ), զի մի... մի գուցէ, unless (չեմ), եթէ ոչ... բայց եթէ, եւայլն: Ուրիշ պարագաներու մէջ մեծաւ մասամբ Indicative Moodը կը գործածուի իբրու համապատասխան հայերէն ստորագասականին:

I.

Իւրաւեր — The human (հոմոմէն) body,

Մարդու մարմինը:

Body (դ՞որի), մարմին. elbow (էլու), արմուկ. part (իբնջար), մաս. hand (հէնար), ձեռք. head (հէար), գլուխ. finger (ֆինգըր), մատ. forehead (ֆօրհէար), ճակատ. thumb (թմբ), բթամատ. temple (թեմպլ), քունք (գուլադ թօղու). leg (լէ), սրունք. knee (նէ), ծունկ.

face (ֆէյ), դէմք, երես. foot (ֆու), feet (ֆէթ), սոք. ear (էր), ականջ. սոքեր. eye (այ), աչք. toe (թօ), սոքի մաս. eyebrow (-արաւ), յօնք. nail (նէյլ), եղունգ. eyelash (-լէշ), թարթիչ. heel (հէլ), կրակ. eyelid (-լէյդ), կող. limb (լիմ), անդամ: nose (նօզ), քիթ. shoulder (շուլդըր), սու. nostril (նօթրիլ), ուղունք. back (պէ), կունակ. neck (նէ), վիզ, պարանոց. chest (չէսթ), կուրծք. cheek (չէյ), այտ. heart (հարթ), սիրտ. chin (չին), ծնօտ. stomach (սթոմպ), ստամոքս. hair (հէր), հէր, մազ. belly (պելլ), փոր. beard (բէր), մորուք. sense (սենս), զգայարան. mouth (մաութ), բերան. organ (օրգըն), գործարան. lip (լիպ), շրթունք. sight (սայթ), տեսողութիւն. tongue (տընգ), լեզու. hearing (հէրինգ), լսողութիւն. tooth (տութ), ականջ. smelling (սմելինգ), հոտառելիք. teeth (թէթ), ականներ. feeling (ֆէլինգ), շօշափելիք. palate (պէլէյթ), քիմք. զգացողութիւն. arm (արմ), բազուկ. taste (թէյսթ), ճաշակելիք.

25 ս. Թարգմանելի:

1. The human body has different parts: the head, chest, belly, hands and legs. 2. Have you a good sight? — Oh! yes, it is very good. 3. The man had a high forehead and a long nose. 4. He will have a black beard. 5. We shall have white teeth. 6. We have had long nails. 7. The girls have had fine fingers. 8. If we had waited long, we should have had long hair. 9. If the boy have not clean hands, he must go and wash them. 10. The boy would not pinch the little child, unless he have a bad heart. 11. Have a good heart. 12. Let him have strong limbs and a sharp sight. 13. Let them have a prudent tongue. 14. I have had some pain in my left shoulder and in my right cheek.

25 ք. Շարադրելի:

1. Քոյրդ կապոյտ թէ թուխ աչքեր ունի: — Նէ կապոյտ աչքեր ունի: 2. Այս պղտիկ տղան փոքր սոքեր եւ ձեռքեր

ունի: 3. Նէ երկայն թարթիչներ ունէր: 4. Մանչն երկայն մազ պիտի ունենայ: 5. Պարտէի ունենալ աղէկ եւ զօրաւոր սրունքներ: 6. Նա կ'ունենար գեղեցիկ եւ սպիտակ ակօսներ, եթէ մաքրէր զանոնք: 7. Մաքուր մազ ունենանք: 8. Մատներու կարճ եղունգներ ունեցէք: 9. Թէեւ ունենայ զօրաւոր բազուկներ, նա չկրնար տանիլ այս հայելին: 10. Հաստատուն (firm) ոտքեր ունեցէք: 11. Գուք կ'ունենայիք այս խնձորները, եթէ չունենայիք գէշ ստամոքս մը:

II.

Բացարձակ Բոսական Ածականներ:

One (ու՜ւն), մէկ.	sixteen, տասնեւվեց.
two (ու՜ո), երկու.	seventeen, տասնեւեօթը.
three (ու՜րէ), երեք.	eighteen (ե՛յբի՛ն), տասնեւութը.
four (ֆօր), չորս.	nineteen, տասնեւինը.
five (ֆայվ), հինգ.	twenty (ու՛ւֆի՛ն), քսան.
six (սիքս), վեց.	twenty-one, քսանեւմէկ.
seven (սեփօն), եօթը.	twenty-two, քսանեւերկու.
eight (էյթ), ութը.	twenty-three, քսանեւերեք.
nine (նայն), ինը.	thirty (ու՛րթի՛ն), երեսուն.
ten (տեն), տասը.	fourty (ֆօրթի՛ն): քառասուն.
eleven (էլեփօն), տասնեւմէկ.	fifty, յիսուն.
twelve (ու՛ւելփ), տասնեւերկու.	sixty, վաթսուն.
thirteen (ու՛ւրթի՛ն), տասնեւերեք.	seventy (սեփօնթի՛ն), եօթանասուն.
fourteen, տասնեւչորս.	eighty, ութսուն.
fifteen (ֆիֆթի՛ն), տասնեւհինգ.	ninety, իննսուն.
a hundred (հընդրըդ), հարիւր.	
a thousand (ու՛ւզընդրըդ), հազար:	
a million (միլիօն), մէկ միլիոն.	

26 ա. Թարգմանելի:

1. How many hands have we? — We have two hands and two legs, and a hand has five fingers. 2. How many teeth have we in our mouth? — We have thirty-two teeth. 3. How many rooms had they in the house? — They had fourteen. 4. Had they many chairs and tables in the drawing-room? — They had two tables

and twelve chairs. 5. Have you many pens? — No, I have one, but to-morrow I shall have twenty. 6. We should have three dictionaries and ten copy-books. 7. The pupil will have eight pencils in his desk. 8. Has your school-fellow had two inkstands? No, he has had one inkstand, one sand-box and five rulers. 9. The grammar had a hundred and eighty-four pages. 10. George has two daughters.

26 բ. Շարադրելի:

1. Ես ունիմ տասնեւերկու գրիչ եւ իմ աշակերտակիցս ունի եօթը մատիտ: 2. Մենք չորս էինք եւ մենք ունէինք տասնեւվեց հաւկիթ: 3. Այս սենեակն ունի երեք դուռ եւ հինգ պատուհան: 4. Գաւաթներ պիտի ունենաք: — Այո, մենք պիտի ունենանք քսանեւչորս գաւաթ եւ երկու շիշ: 5. Մեր քաղաքն ունի երեք եկեղեցի, տասնեւհինգ փողոց եւ երեք հարիւր յիսուն տուն: 6. Այս վարժապետն ունէր երեսուն եւ վեց աշակերտ. նա քիչ ատենէն պիտի ունենայ քառասուն եւ հինգ: 7. Մարդ մը քանի՞ սրունք ունի: — Նա ունի երկու սրունք եւ երկու ոտք. ոտք մը հինգ մատ ունի: 8. Մենք ունեցած պիտի ըլլայինք փեղջյր մը եւ մանչերն ունեցած պիտի ըլլային երկու գդակ: 9. Եթէ չորս բազուկ ունենայիք, պիտի չկրնայիք տանիլ այս սեղանը:

S U Ն Ե Ի Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

To be օժանդակին է- կրատականի կազմութիւնը:

§ 1. To be բային բաղադրեալ ժամանակները կը խոնարհին to have (ունենալ) ի օժանդակութեամբ:

§ 2. Կրաւորականը (passive voice) կը կազմուի to be օժանդակին եւ ներգործական բայի մը անց. ընդունելութեան միացմամբ: Հոս, իբրեւ ընդդրութեան օրինակ, կը դնենք to call (չ'ը) կոչել, կանչել ներգործական բային կրաւորականը:

Infinitive Mood.

Present.

Past.

To be called (չ'ը), կանչուիլ. To have been (պի՛ն) called, կանչուած ըլլալ.

Participles.

Present.	Past.
<i>Being (արհիւն) called, կանչու- ելով.</i>	<i>been called, կանչուած.</i>
Comp. Perfect.	
<i>having been called, կանչուած ըլլալով.</i>	

Indicative Mood.

Present.

Singular	<i>I am</i>	} called,	<i>կը կանչուիմ.</i>
	<i>thou art</i>		<i>կը կանչուիս.</i>
	<i>he is</i>		<i>կը կանչուի.</i>
Plural	<i>we are</i>	} called,	<i>կը կանչուինք.</i>
	<i>you are</i>		<i>կը կանչուիք.</i>
	<i>they are</i>		<i>կը կանչուին.</i>

Perfect.

S.	<i>I have been called,</i>	<i>կանչուած եմ.</i>
	<i>thou hast been called,</i>	<i>կանչուած ես.</i>
	<i>he has been called,</i>	<i>կանչուած է.</i>
P.	<i>we have been called,</i>	<i>կանչուած ենք.</i>
	<i>you have been called,</i>	<i>կանչուած էք.</i>
	<i>they have been called,</i>	<i>կանչուած են.</i>

Preterit.

S.	<i>I was</i>	} called,	<i>կը կանչուէի, կանչուէցայ եւ-</i>
	<i>thou wast</i>		<i>կը կանչուէիր. [այլն.]</i>
	<i>he was</i>		<i>կը կանչուէր.</i>
P.	<i>we were</i>	} called,	<i>կը կանչուէինք.</i>
	<i>you were</i>		<i>կը կանչուէիք.</i>
	<i>they were</i>		<i>կը կանչուէին.</i>

Pluperfect.

S.	<i>I had been</i>	} called,	<i>կանչուած էի.</i>
	<i>thou hadst been</i>		<i>կանչուած էիր.</i>
	<i>he had been</i>		<i>կանչուած էր.</i>
P.	<i>we had been</i>	} called,	<i>կանչուած էինք.</i>
	<i>you had been</i>		<i>կանչուած էիք.</i>
	<i>they had been</i>		<i>կանչուած էին.</i>

First Future.

S.	<i>I shall be</i>	} called,	<i>պիտի կանչուիմ.</i>
	<i>thou wilt be</i>		<i>պիտի կանչուիս.</i>
	<i>he will be</i>		<i>պիտի կանչուի.</i>
P.	<i>we shall be</i>	} called,	<i>պիտի կանչուինք.</i>
	<i>you will be</i>		<i>պիտի կանչուիք.</i>
	<i>they will be</i>		<i>պիտի կանչուին.</i>

Second Future.

S.	<i>I shall have been</i>	} called,	<i>կանչուած պիտի ըլլամ.</i>
	<i>thou wilt have been</i>		<i>կանչուած պիտի ըլլաս.</i>
	<i>he will have been</i>		<i>կանչուած պիտի ըլլայ.</i>
P.	<i>we shall have been</i>	} called,	<i>կանչուած պիտի ըլլանք.</i>
	<i>you will have been</i>		<i>կանչուած պիտի ըլլաք.</i>
	<i>they will have been</i>		<i>կանչուած պիտի ըլլան.</i>

Conditional.

Imperfect.

S.	<i>I should be</i>	} called,	<i>կը կանչուէի (եթէ...).</i>
	<i>thou wouldst be</i>		<i>կը կանչուէիր.</i>
	<i>he would be</i>		<i>կը կանչուէր.</i>
P.	<i>we should be</i>	} called,	<i>կը կանչուէինք.</i>
	<i>you would be</i>		<i>կը կանչուէիք.</i>
	<i>they would be</i>		<i>կը կանչուէին.</i>

Pluperfect.

S.	<i>I should have been</i>	} called,	<i>կանչուած կ'ըլայի.</i>
	<i>thou wouldst have been</i>		<i>կանչուած կ'ըլայիր.</i>
	<i>he would have been</i>		<i>կանչուած կ'ըլար.</i>
P.	<i>we should have been</i>	} called,	<i>կանչուած կ'ըլայինք.</i>
	<i>you would have been</i>		<i>կանչուած կ'ըլայիք.</i>
	<i>they would have been</i>		<i>կանչուած կ'ըլային.</i>

Subjunctive Mood.

Present.

Though I, thou, he, we, you, they be called,
[Թէեւ կանչուիմ եւ այլն:]

Perfect.

Though I, thou, he, we, you, they have been called, թէեւ կանչուած ըլլամ, թէեւ կանչուած ըլլաս եւայլն:

Imperfect.

Though I, thou, he, we, you, they were called, թէեւ կը կանչուէի կամ կանչուեցայ եւայլն:

Pluperfect.

Though I, thou, he, we, you, they had been called, թէեւ կանչուած էի, թէեւ կանչուած էիր եւայլն:

Imperative Mood.

Singular.

Plural.

Let me be called, թող կանչուիմ: Let us be called, կանչուինք.

be called, կանչուէ.

let him be called, թող կանչուի (նա). let them be called, թող կանչուին. let her be called, թող կանչուի (նե).

Singular, There (տէր), is, was, կայ, կար եւայլն.

Plural, There are, were, կան, կային եւայլն.

Գիտելիք. Հայերէն կրաւորականին բացառական խնդիրը անկիւններն եյ ով կը թարգմանուի: Արաւորական բայով կազմուած նախադասութիւններն Հայերէնի թարգմանելու ատեն եյ ով խնդիրն ենթակայ ընելու է, բայը ներգործականի փոխելով եւ կրաւորական բային ենթակայն ալ սեռի խնդիր ընելով: Օրինակ,

I am loved by my sister, Բրոջմէս կը սիրուիմ կամ քոյրս կը սիրէ զիս: The pupil was praised by the teacher. Աշակերտը գովուեցաւ ուսուցիչէն կամ ուսուցիչը գովեց աշակերտը:

Ըստուեր — Time (Թայմ), Ժամանակ:

Century (սենյուրի կամ սենյուրի), դար. week (ուիք), շաբաթ, եօթնեակ. year (էր), տարի. day (դէյ), օր, ցերեկ. month (մոնթ), ամիս. night (նայթ), գիշեր, ցայտ.

morning (մորնինգ), առաւօտ. Thursday (Թըւրշդէյ), չիտորշաբթի. evening (էվնինգ), երեկոյ. Friday (Ֆրայդէյ), Ուրբաթ. forenoon (ֆորնոն), նախմիջօրէի. Saturday (սեթըրդէյ), Շաբաթ. afternoon (աֆթըրն), յետմիջօրէի. hour (աուր), ժամ. minute (մինյութ), վայրկեան. o'clock (օքլոք), ժամը. February (ֆեբըրուարի), Փետրուար. to-day (տուդէյ), այսօր. March (մարչ), Մարտ. to-night (տունայթ), այս երեկոյ, այս գիշեր. April (էյպրիլ), Ապրիլ. to-morrow (տու-մորո), վաղը. May (մէյ), Մայիս. yesterday (էսթըրդէյ), երէկ. June (Յուն), Յունիս. noon (նոն), միջօրէ, կէս օր. July (Յուլայ), Յուլիս. leap-year (լէփ-թէր), նահանջ տարի. August (օգոստոս), Օգոստոս. Sunday (սանդէյ), Արեւակի. September (սեթթեմբըր), Սեպտեմբեր. Monday (մոնդէյ), երկուշաբթի. October (օքթոբըր), Հոկտեմբեր. Tuesday (տուէսդէյ), երեքշաբթի. November (նոուեմբըր), Նոյեմբեր. Wednesday (ուէնզդէյ), Չորեքշաբթի. December (Դեկեմբըր).

27. Թարգմանելի:

- 1. The eyes, nose and mouth are parts of the face. 2. What are the organs of our senses? — The nose is the organ of smelling, our eyes are the organs of sight, our ears the organs of hearing, our hands the organs of feeling and our palate is the organ of taste. 3. How many days are there in the week and how many months in the year? — In the week there are seven days, and in the year there are twelve months. 4. How old are you? (քանի տարեկան էք) — I am twelve years old and my brother seven. 5. How are the days of the week called? 6. Where were you yesterday at seven o'clock? — I was in my room with my brother. 7. Has your mother been ill? — Yes, she has been very ill. 8. The windows have not been cleaned to-day. 9. What o'clock will it be tomorrow at this hour? — It will be eight. 10. If they

had been careful, they would have been rewarded. 11. We should have been naughty, if we had not worked. 12. Be quiet, let us be diligent and prepare our exercise. 13. It would be right, if they were here. 14. At what o'clock has she been called? — At four in the morning, and the girl will be called at five in the evening. 15. The coat was ordered in the month of April, and it was not finished in the month of July. 16. We were received by our kind uncle. 17. Be honoured and loved in your old age.

28. Շարադրելի:

1. Օրուան վայրկեաններն եւ ժամերը խիստ կարճ կ'ըլլան, երբ մենք փութաջան ըլլանք: 2. Քանի՞ օր կայ Յունուար, Փետրուար, Ապրիլ եւ Նոյեմբեր ամիսներու մէջ: — Յունուար ամսոյ մէջ երեսունեւմէկ օր կայ. Փետրուարի մէջ քսանեւութը օր կայ, եւ նահանջ տարիներու մէջ քսանեւինը օր կայ. Ապրիլի եւ Նոյեմբերի մէջ երեսուն օր կայ: 3. Շարադրութիւնը դիւրին էր երէկ, նա դժուար է այսօր: 4. Մենք երջանիկ պիտի ըլլայինք, եթէ մեր ժամանակը լաւ գործածուէր: 5. Օրերն դարեր պիտի ըլլային, եթէ դուք հոս եղած չըլլայիք: 6. Ժամը քանի՞ն է: — Ժամը տասնեւմէկն է (It is . . . o'clock): 7. Պատուհանները հօրեղբորմէս բացուեցան: 8. Բաժակներն եւ գաւաթներն մեր սպասուորէն մաքրուեցան: 9. Ծնողքն իրենց որդիներէն եւ դուստրներէն կը յարգուէին: 10. Տղան պիտի պատժուէր, եթէ իւր հրահանգն աւարտած չըլլար. 11. Բարեսիրտ եղէք աղքատ մարդուն: — 12. Խոհեմ ըլլանք եւ աշխատինք: 13. Թէեւ խնամոտ եղած է նա, բայց չէ վարձատրուած: 14. Ինչպէս կը կոչուին տարւոյն ամիսները: 15. Պիտի սպասուին այս շաբաթ: 16. Թող պատժուին անոնք, եթէ չար եղած են:

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Հ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Անդէմ Բայեր:

§ 1. Անդէմ բայերն (Impersonal verbs) կը խոնարհին ուրիշ բայերու նման, բայց միայն եղ. գ. դէմքի մէջ կը գտնուին: Օրինակ,
To rain (ըէյն) անձրեւել.

Present.

Affirmative form (հասարակ): Interrogative form (հարցական):
It rains, կ'անձրեւէ. Does it rain? կ'անձրեւէ՞.

Preterit.

It rained, կ'անձրեւէր, անձրեւեց. Did it rain? կ'անձրեւէր, անձրեւեց.

Perfect.

It has rained, անձրեւած է. Has it rained? անձրեւած է.

Pluperfect.

It had rained, անձրեւած էր. Had it rained? անձրեւած էր.

First Future.

It will rain, պիտի անձրեւէ. Will it rain? պիտի անձրեւէ.

Second Future.

It will have rained, անձրեւած պիտի ըլլայ. Will it have rained? անձրեւած պիտի ըլլայ.

First Conditional.

It would rain, պիտի անձրեւէր. Would it rain? պիտի անձրեւէր.

Second Conditional.

It would have rained, անձրեւած պիտի ըլլար. Would it have rained? անձրեւած պիտի ըլլար.

§ 2. It չէր. Գերանունը կը գործածուի անդէմ բայերու եւ անորոշութիւն ցոյց տուող գոյականներու, գերանուններու եւ պարագաներու հետ: Օրինակներ,

It is fine weather, *օգն աղուոր է:*

What time is it? *Ժամը քանին է:* — It strikes ten, *տասը կը զարնէ:* It is the queen, *Թագուհին է:* It is a relation of the king, *Թագաւորին ազգականներէն մին է:*

Present. It is I, he, she, we, you, they, *ես եմ. նա, նէ է, մենք ենք եւ այլն.*

Preterit. It was he, նա էր.

Future. It will be you, *դուք պիտի ըլլաք եւ այլն.* It is probable, *հաւանական է:* It seems to me that, *Թուի ինձ թէ.*

Weather (*ուեա՛հըր*), *օդ, օդոյ վիճակ:*

<i>To freeze</i> (<i>հրէ՛շ</i>), <i>սառիլ.</i>	<i>fog</i> (<i>ֆօգ</i>), <i>ցղ</i> (<i>կէ</i>), <i>մէդ, միգա-</i>
<i>to hail</i> (<i>հէյլ</i>), <i>կարկուտ տե-</i>	<i>պատ.</i>
<i>զալ.</i>	<i>ice, icy</i> (<i>այս, այ՛սէ՛</i>), <i>սառն, -ային.</i>
<i>to lighten</i> (<i>լայ՛նի</i>), <i>փայլատա-</i>	<i>rain, -յ, անձրեւ, -ոտ.</i>
<i>կել.</i>	<i>rain-bow</i> (<i>-ոյ</i>), <i>ճիածան.</i>
<i>to snow</i> (<i>սնօ</i>), <i>ձիւնել.</i>	<i>shower</i> (<i>շաւ-շըր</i>), <i>տարափ, -</i>
<i>to storm</i> (<i>սթօ՛րմ</i>), <i>մրրկել, փո-</i>	<i>ալից</i> (<i>սաղանազ</i>). [<i>պատ.</i>
<i>թորկել.</i>	<i>snow, -յ, ձիւն, -ոտ կամ -ա-</i>
<i>to thaw</i> (<i>թա՛ն</i>), <i>հալիլ</i> (<i>սառ.</i>).	<i>storm, -յ, մրրկ, փոթորիկ,</i>
<i>to thunder</i> (<i>թն՛ն</i>), <i>որոտալ.</i>	<i>մրր</i> (<i>փոթոր</i>) <i>կալից.</i>
<i>cloud</i> (<i>աւառ-ո</i>), <i>-յ, ամպ, ամ-</i>	<i>wind, -յ</i> (<i>աւառ-է</i>), <i>հով,</i>
<i>պամած.</i>	<i>հողմուտ.</i>

The world (*ուր՛րլա*), *աշխարհը:*

<i>The heaven</i> (<i>հէլ՛ն</i>), <i>երկինքը.</i>	<i>the sun</i> (<i>սը՛ն</i>), <i>արեւը.</i>
<i>the sky</i> (<i>սայ</i>), <i>երկնականաբլր,</i>	<i>the moon</i> (<i>մոն</i>), <i>լուսինը.</i>
<i>մթնոլորտը.</i>	<i>the star</i> (<i>սթար</i>), <i>աստղը.</i>
<i>the earth</i> (<i>էրթ</i>), <i>երկիրը.</i>	

29. Թարգմանելի:

1. Does it rain? — No, sir, it is very fine weather, but yesterday it was very stormy, it thundered, lightened and even (մինչեւ իսկ) hailed in some places.
2. It froze: this morning, when I looked out of the

1 Անկանոն բայ է. սոյն բայերու ցանկը տես խԲ. դասը:
2 Սառեցաւ, սառ կալից, անկանոն բայ է. այս մասին տես ԼԷ.—ԽԱ. դասերը եւ Չարտուղի բայերու ցանկը:

window, and now it thaws. 3. It will soon be night and foggy, let us return home. 4. Who smoked in this room? — It was not I, it was Paul. 5. Was it cold yesterday? — Yes, it was, we were near the stove warming our hands and feet, when our dear brother entered the room. 6. Is it cloudy? — Yes, it is. 7. There were beautiful stars in the sky. 8. It was icy cold, there was a moon, it will freeze. 9. There would still be ice this morning, if it had not thawed in the night. 10. There has been a fine rain-bow after it had rained. 11. It is you, O sun, that warm us.

30. Ծարադրելի:

1. Օդն աղուոր է: — Ո՛չ, կ'անձրեւէ եւ պիտի անձրեւէ այս երեկոյ: 2. Բոլոր (all the...) գիշերն որոտաց: 3. Օդը մրրկալից է: 4. Կը փայլատակէ: 5. Փոթորիկ մը պիտի վրթի (we shall have a...): 6. Երկնականաբլր ամպամած էր, եւ կ'սպառնար կարկուտ տեղալ: 7. Շատ յամր կը քալէինք, քանզի անձրեւած էր, ճամբան գէշ եւ խիստ ցեխոտ էր: 8. Չիւնած էր, հիմա կը հալի: 9. Յանկարծ տարափ մը հասաւ ձեր վրայ (a shower surprised you): 10. Մենք չէինք, մեր հօրեղօրորդիներն էին: — 11. Ընչին վրայ սառ կար, եւ պզտիկ տղայք կը չմչկէին: 12. Երկնից մէջ աստղեր կան: — Այո՛, բայց կան նաեւ ամպեր, եւ լուսինն ամպերուն ետեւ է հիմա: 13. Ո՛վ կանչեց զես, դուք էք. — Ո՛չ, ես չեմ, ձեր բարեկամներն են:

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Վ Ե Ց Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Չէզոք Բայեր Եւ Դերեայ Ընդունելութիւն:

§ 1. Չէզոք բայեր (intransitive verbs), երբ գործունեութիւն յայտնեն, to have օժանդակին հետ կը խոնարհին:

<i>To arrive</i> (<i>երայ՛լ</i>), <i>ժամանել,</i>	<i>to depart</i> (<i>տե՛ղսր՛ի</i>), <i>մեկնիլ.</i>
<i>հասնիլ.</i>	<i>to die</i> (<i>ոայ</i>), <i>մեռնիլ.</i>
<i>to ascend</i> (<i>եսն՛ո</i>), <i>վերանալ,</i>	<i>to disappear</i> (<i>տիւնէ՛լէ՛ր</i>), <i>անե-</i>
<i>բարձրանալ.</i>	<i>բերուլթանալ.</i>

to enter (էնել), մտնել.
 to land (լնալ), ցամաք ելնել.
 to happen (շեղիլ), պատահել.
 to march (մարշ), քայլել.
 to perish (վնասել), կորսուիլ, ջնջուիլ.

to remain (մնալ), մնալ,
 կենալ. [Գառնալ.
 to return (վերադառնալ), վերա-
 to travel (խոստովանել), ճամբորդել.
 to walk (քայլել), քայլել, շքա-
 դայել.

to come (գալ), v. irr.¹ preterit, came (գայ);
 past participle come.

to fall (կորչել), էյնալ. v. irr. preterit, fell (կորչի); past
 participle fallen.

to go (գնալ), երթալ. v. irr. preterit, went (գնաց); past
 participle gone.

§ 2. Միայն մի քանի շեղուք բայեր կան, ի միջի այլոց
 to arrive, to come, to depart, to fall, to go, to return, որ
 կրնան խոնարհել նաեւ to be օժանդակով, բայց միայն երբ
 վնասի յայտնեն, այսինքն երբ ընդունելութիւն իբրեւ աշակի
 գործածուի:

§ 3. Ներկայ ընդունելութիւնը (present participle)
 կարի յաճան կը գործածուի անկիւներէնի մէջ: Սա կը գործա-
 ծուի նախ իբրու ընդունելութիւն կամ աշակի (adjective):
 Օրինակ,

It is charming (չարմինկ), սիրուն է:

§ 4. Անկիւներէն բայեր շարունակուիլն յի- (progressive
 Form) մ'ունին որ կը շեշտէ գործողութեան մը այս կամ այն
 վայրկենին շարունակութեան վրայ լինելն. մինչ բայերու պարզ
 եւ սովորական ձեւերը գործողութիւնը կը յայտնեն ընդհանուր
 եւ անորոշ կերպով: Ինչպէս, I write (բայթ) կը գրեմ, ժամա-
 նակը չէ բացորոշ. իսկ I am writing, կը գրեմ (կոր) կամ
 գրելու վրայ եմ, կը յայտնէ թէ այժմ կը շարունակեմ գրելու
 գործողութիւնը:

Շարունակական բայեր կը ձեւանան to be օժանդակին
 ժամանակներուն հետ ներկայ ընդունելութեան միանալովը:
 Օրինակ,

Infinitive Mood

To be asking, հարցնել, -ու վրայ ըլլալ.

Present.

I am asking (էսքինկ), կը հարցնեմ (կոր) կամ հար-
 ցնելու վրայ եմ եւայն.

1 Բայ անկանն: Տես ԼԷ. — ԽԼ. Գասերը:

Imperfect.

I was asking etc., կը հարցնէի (կոր) կամ հարցնելու
 վրայ էի եւայն:

Perfect.

I have been asking etc., հարցուցի կամ հարցնելու
 վրայ եղած եմ եւայն.

Pluperfect.

I had been asking etc., կը հարցնէի կամ հարցնելու
 վրայ եղած էի եւայն.

First Future.

I shall be asking etc., պիտի հարցնեմ կամ հարցնելու
 վրայ պիտի ըլլամ եւայն.

Second Future.

I shall have been asking etc., հարցուցած պիտի
 ըլլամ եւայն.

First Conditional.

I should be asking etc., պիտի հարցնէի եւայն.

Second Conditional.

I should have been asking etc., հարցուցած պիտի
 ըլլայի եւայն.

31. Թարգմաննի:

1. My book has disappeared, where may it be?
2. When we asked what had happened, he answered: We had landed at six o'clock, had marched three hours through the forests, when we discovered the man; but he had died.
3. Has she departed? — No, she has remained here.
4. Is your father still in Constantinople? — No, he is returned since yesterday.
5. Do you like to look at children playing? — Oh! yes, very much, I like to look at their smiling faces.
6. Where are your sisters? — They are reading in the garden.
7. Why were you laughing? — I was not laughing, but smiling.
8. The soldiers had been marching four hours.
9. At six o'clock he will be studying.
10. We have been walking long time, we are tired.
11. What are you wishing from me? — I am asking you, if you will remain here.

32. Շարադրելի:

1. Թագաւորն հասած է այս առաւօտ. 2. Արկած մը պատահած է այսօր այս փողոցին մէջ: 3. Յամաք ելած է արգէն: — Այ՛ո՛, նա ցամաք ելած է հոս: 4. Տղայք դպրոց դացած չեն այսօր. անոնք արձակուրդի օր մը (a day of vacation) ունին: 5. Եկած եմ ծանուցանել ձեզ թէ ձեր քնորդին ջուրի մէջ ինկած եւ մեռած է: 6. Ո՛ւր կերթաք (կոր): — Բարեկամիս կ'երթամ (կոր). դուք մէկ ժամէն (in an hour) ո՛ւր պիտի ըլլաք. — Մենք պիտի շրջագայենք Ճեմավայրին մէջ: 7. Երբ ես սենեակը մտայ, նէ կը մեռնէր (կոր): 8. Մենք բլուրն ի վեր կ'ենթէնք (we were ascending ...) երբ յանկարծ մորիկ մը հասաւ մեր վրայ: 9. Եթէ այս տան մէջ մնացած ըլլայինք, պիտի կորնչէինք (perish):

S U Ս Ն Ե Ի Ե Օ Թ Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Ներկայ ընդունելու-ինն (Շարունակու-ինն):

§ 1. Ներկ. ընդունելութիւնը կը գործածուի իբրու գոյական: Օրինակ,

Fishing (ֆիշինկ), ձկնորսութիւն. angling (էնկլինկ), կարթնկեցութիւն. skating (սքէյթինկ), չճկութիւն:

§ 2. Իբրեւ գոյական, եթէ որոշեալ յօդ (definite article) եւ մի լրացուցիչ ունենայ, այս լրացուցիչը սեռական հօրով կը գրուի (of նախդրով): Օրինակ,

The cooking (քուքինկ) of a good dinner is difficult, աղէկ ճաշ մ'եփել դժուար է:

§ 3. Եթէ որոշեալ յօդ չունենայ, իբրեւ բայ իրեն յատուկ եղող խնդիրները կը գրուին իրմէ վերջ: Օրինակ, The man laughing at me, իմ վրաս խնդացող մարդք:

§ 4. Գերբային տեղ կը գրուի եւ ըստ նշանակութեան, մերթ նախագրութեամբ եւ մերթ շաղկապով կը ձեւանայ: Օրինակ,

On (when) arriving, հասնելուն, երբ հասաւ: By acting (էքթինկ) thus (տհ ըս), այսպէս վարուելով:

§ 5. Գոյականէ մը վերջ, աներեւոյթին տեղը կը գրուու եւ of ով սեռական հօրով կը գրուի: Օրինակ,

The joy (ճոյ) of receiving the present (փրէզընթ), նուէրն ընդունելու ուրախութիւնը:

§ 6. Նախագրութենէ մը վերջ աներեւոյթին տեղը կը գրուի: Օրինակ,

Without tasting (թէյսթինկ) it, առանց ճաշակելու զայն:

§ 7. Կարգ մը բայերէ վերջ ներկ. ընդունելութեան՝ փոխանակ աներեւոյթի գործածութիւնը նախընտրելի կը համարուի: Օրինակ,

He intended coming (փոխանակ to comeի), նա մտադրեց գալ:

Ստիպուածք ներկ, ընդ. յաջորդող Բայեր:

To attempt (էթէմփթ), փորձել, ձեռնարկել. [խորշել.	To forbear (ֆօրբէր), ժուժկալել. [արգելել.
to avoid (էւճոյթ), զգուշանալ,	to help (հէլփ), օգնել, զսպել,
to begin (բէյն), սկսիլ.	to hinder (հինդըր), արգիւլել,
to cease (սէս), դադարիլ.	խափանել:
to continue (+օնթինթին), շարունակել.	to intend (ինթենդ), մտադրել,
to defer (Դէֆէր), յապաղել,	կամենալ.
յայլ օր ձգել.	to neglect (նէկլէթ), զանց ընել,
to delay (Դէլէյ), յապաղել. ուշանալ. [ղգուիլ.	անփոյթ ըլլալ.
to detest (Դէթէսթ), դարձել,	to omit (օմիթ), զանց առնել,
to enjoy (էնջոյ), վայելել.	ի բաց թողուլ.
to escape (էսէյթ), խոյս տալ.	to oppose (օփօզ), ընդդիմանալ.
to propose (փրօփօզ), առաջադրել. [դնել.	to prefer (փրէֆէր), նախամեծար համարիլ, նախընտրել.
to purpose (փըքթըք), նպատակ	to prevent (փրէւենթ), խափանել, արգիւլել.
to refuse (րէֆէյզ), մերժել.	to regret (րէյրէթ), ցաւիլ.
to finish (ֆինիշ), լմցնել,	to repent (րէփէնթ), զղջալ.
գլուխ հանել.	to risk (րիսկ), վտանգի ենթարկել, դիմագրաւել:

33. Թարգմանելի:

1. Angling is my great pleasure. 2. He likes painting. 3. We laughed without observing that the man was in the room. 4. He had the hope of obtaining

a reward. 5. We could not help laughing, when looking at the black face. 6. When shall I have the pleasure of tasting your wine? 7. He detests copying letters. 8. Cease flattering and deceiving him. 9. The boy delayed writing his exercises, till it was too late. 10. My surprise, when meeting him there, was very great. 11. That gentleman has ruined himself by gambling. 12. There is a great difference between travelling in Germany and in Italy. 13. She regrets having promised to come to you to-day, but she cannot, and intends coming next week. 14. We purposed going into the country to-morrow for a change of air, but my mother prefers staying in town. 15. After having finished the book, she returned it.

34. Շարադրելի:

1. Նկարչութիւնը (Painting-անյօգ-) գեղեցիկ (fine) արուեստ մ'է. 3. Կը սիրեմ կարգալ անկլիերէն գրքեր, եւ այս գիրքը սիրուն է: 3. Այս տղան աղատելու ատեն (when saving...) նա վտանգի ենթարկեց զինքն (himself): 4. Կրնամ ձեզ ընկերանալու պատիւն ունենալ: 5. Շատոնց (long since) ունեցած չենք զձեզ ականելու հաճոյքը: 6. Չեր սխալը ճանչնալու քաջութիւնն ունեցէք: 7. Զինուորն ինչո՞ւ մերժած է հնազանդիլ (obeying): 8. Նամակները նամակատուն տանիլ զանց քրած ես: — Այո՞, մտադիր էի տանիլ զանոնք այս յետ միջօրէի, բայց կը մնան գրասեղանիս վրայ: 9. Այսպէս խօսելով կրնայիր վշտացնել զնա (him): 10. Ճշմարիտ է, հիմա կը ցաւիմ ադօր համար (regret it):

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Ո Ի Թ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Մասնա-որո-նի-ն+ Ե- Անկանոն-նի-ն+ Բայից:

§ 1. Բայի մը վերջին բաղաձայնը կը կրկնուի երբ յաջորդէ կարճ եւ շեշտեալ (ոչ երկբարբառ) ձայնաւորի մը. ինչպէս present participle ի ing. past participle եւ preterit ի ed

յաւելուածներէ առաջ: Բաղաձայնով վերջաւորեալ բոլոր միավանկ բայեր բնականաբար կը հետեւին այն կանոնին: Օրինակ, Beg (պեկ — խնդրել), begging (պեկինկ) begged; cut (քըլթ — կտրել), cutting; prefer (փրիֆըր — նախաձեռար համարիլ), preferring, preferred; to hop (հօփ — սառնուլ), to rob (րօպ — գողնալ, կողոպտել), to trot (թրօթ — ընդօտ գնալ), to sup (սըփ — ընթրել):
Մի քանի շեշտեալ վերջավանկով բայեր.

To commit (+ օփլ'), ընել, to occur (+ օլ'), տեղի ունենալ, գործել. մտքը գալ.
to omit (օփլ'), զանց ընել. to refer (րէֆըր), ակնարկել.
to permit (փըրմիթ'), թոյլատրել. to equip (էքուիպ'), սպառազինել.
to regret (րէդրէթ'), ցաւիլ.

§ 2. Բայերու վերջ կարճ ձայնաւորի մը յաջորդող լ տառը կը կրկնուի: Օրինակ, Travel (թրեվել — ճամբորդել), travelling, travelled; rival (րայվել — մրցիլ), rivalled; իսկ երկայն ձայնաւորի կամ երկբարբառի յաջորդող լը չկրկնուիր. ինչպէս, Hail (հէյլ — ողջուենել), hailing, hailed.

§ 3. Կարգ մը բայեր, preterit ի կամ past participle ի մէջ փոխանակ ed առնելու, միոյն կամ միւսին մէջ եւ յաճախ երկուքին մէջ ալ տարբեր ձեւ մը կ'առնուն, կամ ed վերջաւորութիւնն կը ձուլուի բային հետ. այս ազգի բայեր Անկանոն Բայեր' կը կոչուին:

To be օժանդակին ճանապարհորդութիւնը:
§ 4. Սոյն օժանդակին մեծաւ մասամբ կը համապատասխանէ հայերէնի ըլլալ բային: Ինչպէս,

To be hungry (հընկրի), անօթի ըլլալ.
to be thirsty (թհըրթի) ծարաւի ըլլալ.
to be grateful (կրէյթֆուլ), երախտագէտ ըլլալ.
to be right (րայթ), իրաւունք ունենալ.
to be wrong (րօնկ), սխալ, անիրաւ ըլլալ.
to be ashamed (էղէյմա), ամչնալ.
to be afraid (էֆրէյա), վախնալ.
to be warm (ուօրմ), hot (հօթ), տաքնալ.
to be cold (քօլմ), մեկ.

1 Այս մասին տես ԱԷ-ԽԱ գրասեղան եւ Զարտուղի Բայերու ցանկը:

Գիտելիք. Warm, hot, cold, grateful բառերու հետ փոխանակ to be օժանդակին առհասարակ to feel (Ֆիլ), զգալ բայը կը գործածուի:

§ 5. Որպիսութիւն հարցնելու մէջ to be եւ to do կը գործածուին հաւասարակէս: Օրինակ,

How are you? կամ How do you do? Ի՞նչպէս էք: Thank (թհէնք) you, we are very well. Շնորհակալ ենք, խիստ աղէկ ենք:

§ 6. To be կը համապատասխանէ must ի, երբ իրեն հետեւի to ուլ աներեւոյթ մը: Օրինակ,

Where am I to go? Ո՞ւր երթալ պարտիմ. You are to go to school. Դու գպրոց երթալու ես:

Բառեր — Insects (Ինսեքց), Ֆիլասֆիտեր:

- Ant (էնթ), մրջիկն.
- bee (բի), մեղու.
- bee-hive (-հիւ), փեթակ.
- drone (դրօն), կողա, արու մեղու.
- swarm (սո-օրմ), մեղուապար.
- fly (ֆլայ), ճանճ.
- bullfly (պո-լ), գոռեխ. [նիկ.
- butterfly (պը-ֆլայ), թիթեռ.
- horsefly (հօրս-ֆլայ), ձիաճանճ.
- mayfly (մայ-ֆլայ), շերեփակութ.
- caterpillar (+էթ-ըրթլեր), թրբ-թուր.
- cricket (+րի-էթլ), ծղրիդ.
- earwig (էր-ու-իգ), ունկնամուտ.
- glow-worm (գլօ-ու-ուրմ), կայծոռիկ.
- gnat (նէթ), մօղուկ.
- grass-hopper (գրաս-հօփեր), մարախ.
- spider (սփայ-ըր), սարդ.
- cob-web (+օպ-ու-եպ), սարդի ոտային.
- wasp (ու-օպ), պիծակ.

35. Թարգմանելի:

1. Has the boy begged you to catch the butterfly? — Yes, but I have not permitted him to do so. 2. I was supping yesterday, when a cat entered the room and robbed me of my meat. 3. My grand-father preferred to live here. 4. The grass-hopper hopped on the earth. 5. Have you permitted the girl to go out? — I had permitted it her at first, but it occurred to me that it was cold, and as she is not quite well, I said to her: You are to stay at home. 6. It was very hot yesterday, I was thirsty and hailed a spring near the road. 7. We are to feel grateful to our

parents. 8. You are to be ashamed to be so cruel to that cricket. 9. If you are right, I am wrong. 10. How is your mother to-day? — She is better, I thank you.

36. Շարադրելի:

1. Մենք ճամբորդած ենք ի ֆրանսա: 2. Թրթուր մ'է: — Ո՛չ, կայծոռիկ մ'է: 3. Տղան զղջաց ժրջան մեղուն մեռցուցած ըլլալուն: 4. Ունկնամուտ մը մտաւ ականջս: 5. Բարեկամս խնդրեց որ իրեն հետ դուրս ելնեմ (... to go out with him): 6. Օգը տաք էր. եւ մեղուապարը ծառին վրայ էր. կողաներ եւ պիծակներ մտան փեթակն եւ գողցան մեղրը: 7. Մանչը չսիրեր աշխատիլ, նա կը նախընտրէ խաղալ գոռեխի մը կամ շերեփակութի մը հետ, անիրաւ է: 8. Սարդն իւր ոտայինն վրայ էր, եւ կ'որսար ճանճերը: 9. Այս մարդը մեծ ոճիր մը գործած է: 10. Այս զինուորները գէշ կերպով սպառազինուած էին: 11. Մենք զանց ըրինք ըսել ձեր հօրեղբորորդոյն թէ պարտի երթալ (... that he is to go ...) ընթրելու: 12. Նա արդէն ընթրած է: 13. Ինչպէս է ձեր հայրը: — Նա լաւ է, շնորհակալ եմ: 14. Կը մտնի: — Ո՛չ, տաք եմ, բայց անթի իմ: 15. Մանուկն կը վախնայ մարախէն (... of the grass-hopper):

Տ Ա Ս Ն Ե Ի Ի Ն Ն Ե Բ Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Գոյականներու Սեռը:

§ 1. Ինչպէս արդէն տեսնը (Բ, Գաս, 2), անկիերէնի մէջ սեռն (gender) երէք է. շնչաւորաց սեռին (sex) համեմատ ար-իւն (masculine) կամ իգ-իւն (feminine) եւ չէզըք' (neuter) անշունչներու համար: Անդանեաց անուններ եւս չէզըք կը համարուին, երբ սեռն որոշ չէ:

*) Սեռը՝ մանաւոր բառերով սրոշուած.

Masculine.

Man, մարդ.
 father, հայր.
 husband (հիւսուցի), այր (ամուսին).
 son (սոն), որդի.
 brother, եղբայր.
 boy, մանչ.
 uncle (սոսո), հօր՝ մօրեղբայր.
 nephew (նեփոս), եղբոր՝ քեռորդի.
 widower (ուիւուեր), այրի մարդ.
 gentleman (ճեմալմեն), պարոն.
 master (մասթըր), տէր, տեսուչ.
 king (կինգ), թագաւոր.
 bull (բուլ), օձ, ցուլ, եղն.
 cock (քոք), աքաղաղ.

Է) Սեռը՝ մասնաւոր վերջաւորութեամբ որոշուած.

Masculine.

actor (էքթըր), դերասան.
 author (օթըր), հեղինակ.
 benefactor (բենեֆէքթըր), բարերար.
 god (գոտ), դիք, շաստուած.
 jew (ճեյ), հրեայ.
 hero (հերօ), դիւցազն.
 negro (նեգրօ), խափշիկ.
 poet (փօէթ), պուէտ, բանաստեղծ.
 baron (բարոն), պարոն.
 count (քաունթ), կոմս.
 duke (դուք), դուքս.
 marquis (մարքիզ), մարքիզ.
 prince (փրինս), իշխան.
 emperor (էմփայըր), կայսր.
 lion (լայոն), առիւծ.
 tiger (թայգըր), վագր.

Feminine.

woman (ուուուհի), կին.
 mother, մայր.
 wife (ուիւֆ), կին (ամուսին—դէմք).
 daughter (դաութըր), դուստր.
 sister, քոյր.
 girl, աղջիկ.
 aunt (աունթ), հօր՝ մօրաքոյր.
 niece (նիս), եղբոր՝ քեռուստր.
 widow (ուիւուհի), այրի կին.
 lady (լեյդի), տիկին, օրիորդ.
 mistress (միսթրես), տիրուհի, տեսուհի.
 queen (քուին), թագուհի.
 cow (քաու), կով.
 hen (հեն), հաւ.

Feminine.

actress (էքթրես), դերասանուհի.
 authoress, հեղինակուհի.
 benefactress, բարերարուհի.
 goddess, դիցուհի.
 jewess, հրեուհի.
 heroine (հերօին), դիւցազնուհի.
 negress, խափշիկ կին.
 poetess (փօէթես), բանաստեղծուհի.
 baroness, պարոնուհի.
 countess, կոմսուհի.
 duchess (դուքսէս), դքսուհի.
 marchioness (մարքիզէս), մարքիզուհի.
 princess, իշխանուհի.
 empress, կայսրուհի.
 lioness, մատակ առիւծ.
 tigress, մատակ վագր.

Է) Անձ ցուցնող կարգ մը բառերու եւ կենդանեաց մեծ մասին սեռը կ'որոշուի անոնց սկիզբն իրենց սեռին յատուկ փոփոխութեամբ վերադրելով: Օրինակ անուանց

1. Անձերու:

Masculine.

Feminine.

Male (մէյլ) child, արու մանուկ. female (ֆէմէլ) child, էգ մանուկ.
 male companion (մէյլ քոմփանիոն), արու ընկեր.
 female companion, ընկերուհի.
 male cousin (մէյլ քաունսին), հօր՝ մօրեղբորդի.
 female cousin, հօր՝ մօրեղբոր դուստր.
 male friend (մէյլ ֆրէնդ), բարեկամ.
 female friend, բարեկամուհի.
 male neighbour (մէյլ նայբըր), արու դրացի.
 female neighbour, դրացուհի.
 male կամ (man-) servant (մէյլ սըււանթ), սպասուոր, ծառայ.
 female կամ (maid-) servant (մէյլ սըււանթ), սպասուհի, աղանիս.
 male orphan (մէյլ օրֆըն), որբ.
 female orphan, որբուհի.
 male կամ (man-) cook (մէյլ քուք), խոհարար.
 female կամ (maid-) cook (մէյլ քուք), խոհարարուհի.
 male traveller (մէյլ Թրէւլլըր), արու ուղեւորուհի.
 female traveller, ուղեւորուհի.

2. Կենդանեաց:

Male elephant (մէյլ ֆէլէնթ), արու փիղ.
 female elephant, մատակ փիղ.
 male կամ (he-) goat (մէյլ օթ), արու ցուլ.
 female կամ (she-) goat, այծ.
 male կամ (he-) wolf (մէյլ Վոլֆ), արու զայլ.
 female կամ (she-) wolf, էգ զայլ.
 cock-sparrow (քոք սթարը), արու ճնճղուկ.
 hen-sparrow, էգ ճնճղուկ.

Վերադարձնելու. երբ նախագատութեան մէջ դերանունով մը եւ կամ ուրիշ կերպով անձ որոշուած լինի, վերադիրը զանց կ'առնուի:

§ 2. Անշունչ իրաց մէջ գլխաւորաբար երեք հատը սեռուներն. sun (սըն), արեւ՝ արական է: moon (մուն), լուսին եւ նուերու անուններ, ինչպէս ship (շիփ — նաւ) իգական են:

Իսպաներ — Games (կէյսիղ), Իսպաներ:

Chess (չէս), ճատրակ.	blindman's buff (պլանդման փուխ)
domino (տոմինո), սոմինո.	hide and seek (հայտ և փնտր), պահուստ.
draughts (տրէֆթ), աղիւսա- խաղ.	ball (բոլ), գնդակախաղ.
cricket (քրիկէթ), գնդակա- խաղ.	foot-ball, օդադուռ.
marbles (մարբլ), գնդակ.	prison-bars (քրիմնաբանարան), գերատիկ.
leap-frog (լէֆֆրոգ), ցատ- կառուք.	tennis (թենիս), գնդակախաղ.
nine-pins (նայնփին), կո- նսխաղ.	cards (քարթ), թղթախաղ.

37. Թարգմանելի:

1. The man-servant entered the room and said: a gentleman and lady wish to see you, sir. 2. My uncle was playing at chess with his cousin. 3. Has the child any marbles? — Yes, it has many. 4. Were you at the menagerie with your mother? — No, we were there with our father, and saw a lion and lioness, a tiger and tigress, some elephants and a she-wolf. 5. Let us go, said the boys, and play at tennis or foot-ball. — No, said some others, we will play at prison-bars. 6. The princess is the benefactress of that poor widow. 7. We saw a negress in the street this morning. 8. The duke and (the) duchess with countess B. were received by the emperor and empress. 9. Our neighbour has many cows in his stable. 10. Do you like to play at cricket? — I prefer to play at nine-pins. 11. That woman is a widow, she has lost her husband this year. 12. The poor orphan boy begs for some bread. 13. Have you a good cook now? — Yes, I have an excellent maid-cook. 14. The moon shines, she did not shine yesterday.

38. Շարադրելի:

1. Հօրաքոյրս կանչած է քոյրս: 2. Գրացւոյն որդին մտադործ մ'է, նա խոշոր ցուլ մը մորթեց երէկ: 3. Այս սան տիրուհին մօրս բարեկամ (սէն) է: 4. Օրիորդները

նախ աղիւսախաղ (... at ...) խաղացին եւ մանչերը՝ ցատկառուք, յետոյ միասին աչկապուք խաղացին: 5. Ար սիրէք թղթախաղ խաղալ: — Ո՛չ, ես չեմ սիրեր թղթախաղ, ես կը նախընտրեմ սոմինոն: 6. Ո՞վ է այս կինը: — Նէ գերասանի մը կինն (wife) է, բայց նէ գերասանուհի մը չէ: — 7. Այս օրիորդն հեղինակուհի մ'է, նէ ընտիր բանաստեղծուհի մ'է: 8. Փորթուգալի թագաւորն եւ թագուհին ճամբորդած են ի Գուանսա, անոնք մեծ ուղեւորներ են: 9. Աղքատ դրացուհին այժ մը (a she-goat) եւ քանի մը հաւեր ունէր, նէ կ'ապրէր կաթով, հացով եւ հաւկիթ(ներ)ով: 10. Աստուած է պաշտպանն այրւոյն (widow) եւ որբին: 11. Արեւը կը փայլի, նա կը տաքցնէ երկիրը:

Ք Ս Ա Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Անկանոն Յոգնակի Գոյականաց:

Արդէն տեսնք թէ գոյականաց յոգնակին կը կազմուի առհասարակ s ի կցումով. տեսնք նաեւ (Գրաս Ը.) թէ շող տառերով վերջաւորեալ եզակի գոյականներ es, բաղաձայնի մը յաջորդող y ով վերջաւորելներ ies եւ o ով վերջաւորելներ oes կ'առնուն յոգնակի մէջ:

Ահաւասիկ մի քանի ուրիշ մանրամասնութիւններ ալ:

§ 1. Քանի մը f եւ fe վերջաւորող գոյականներ յոգնակի մէջ իրենց այդ վերջաւորութիւնը ves ի կը փոխեն. սոցա ամենագործականներն են,

Calf (քալֆ), հորթ.	calves (քալֆֆ), գող, thieves.
leaf (լէֆ), տերեւ, leaves.	knife (նայֆ), դանակ, knives.
loaf (լոֆ), նկանակ, loaves.	life (լայֆ), կեանք, lives.
wolf (ուոլֆ), գայլ, wolves.	wife (ուայֆ), կին (չէմֆէ), wives.

§ 2. Նոյն վերջաւորութիւնը կրող մնացեալներ մեծ աւաստմբ կը հետեւին ընդհանուր կանոնին: Օրինակ

dwarf, -s (քարֆֆ), դաճած, -ներ.	roof, -s (րոֆֆ), տանիք, -ներ.
proof, -s (քրոֆֆ), փաստ, -եր.	handkerchief, -s, (հէնքըրչիֆֆ), թաշկինակ, -ներ.

§ 3. Մի քանի բառեր եւս յոգնակի չունին եւ անոնց վերաբերած բառեր (դերանուն կամ բայ) եզակի կը դրուին. գլխաւորներն են,

Business (պէ՛շէ-), զբաղում, knowledge (շօ՛նէ՛ծ), գիտութիւն. գործեր. progress (լի՛ք օ՛կէ-), յառաջա- hair (շի՛ք), մաղ, վարք. գիմութիւն.

§ 4. Մի քանի բառեր ալ կան որ կրնան իբրեւ յոգնակի եւս դործածուիլ առանց յոգնականացուցչի: Ինչպէս

Deer (ա՛ւր), եղջերու, -ներ. sheep (շի՛ք), օշխար, -ներ. pair (լի՛ք), զոյգ, -եր. swine (սո՛ւ-սո՛ւ), խոզ, -եր. people (լի՛ք փո՛ղ), մարդիկ, ժո- news (նի՛ս-նի՛ս), լուր, -եր. ղովուրդ.

§ 5. Վերջապէս կան կարգ մը գոյականներ որոց յոգնակին բարբովին զարտուղի (irregular) է:

Singular. Plural.

Penny ¹ (փէ՛նի) փենի. pence (փէ՛ն-), փենիներ. brother ² եղբայր. brethren (ա՛րե՛րէ՛ր), եղբայրա- կիցներ. man (մէ՛ն), մարդ. men (մէ՛ն), մարդիկ. woman (սո՛ւ-մէ՛ն), կին. women (սո՛ւ-մէ՛ն), կիներ: cloth (քլո՛ւթ), կտու, կերպաս, clothes (քլո՛ւթ կամ քլո՛ւթ-քլո՛ւթ), հանդերձներ. [մանկախ. -s. -նէր. children (չի՛լդրէ՛ն), տղայք, foot (ֆո՛ոթ), սոք. feet (ֆի՛թ), սոքեր. goose (գո՛ս), սագ. geese (գի՛ս), սագեր. tooth (տի՛թ), ակռայ. teeth (տի՛թ-տի՛թ), ակռաներ. mouse (մո՛ւս), մուկ. mice (մի՛ս), մուկեր. ox, եղ. oxen (օք՛ս-նի՛ս), եղներ.

Յո-ցական Վերանուանց Յոգնակին ³:

This (ա՛յն), այս, ասիկա. these (ա՛յնք), ասոնք. that (ա՛յնի), այդ, ատիկա, those (ա՛յնը), անոնք, ատոնք, այն, անիկա.

¹ Սոյն բառը կանոնաւոր յոգնակի ալ ունի, pennies որ փենե- չատ կը նշանակէ: ² Սոյն բառի յոգնակին, brothers, կանոնաւոր է, երբ հոգնուրդ եղբայր նշանակել ուզուի: ³ Սոյն դերանուններն ցո-ցականն ու յոգնականն են նաեւ, եւ միշտ նա- խաղաս բլբարով իրենց գոյականին հետ կը համաձայնին իրենց:

39. Թարգմանելի:

1. It is winter, the leaves have fallen from the trees. 2. The roofs are covered with snow. 3. There are wolves in the forest; they devoured a calf. 4. We brought three loaves of bread to the family. 5. You have forgotten to put the knives on the table. — I beg pardon, there is a knife. 6. The wives of these men are very happy, their children are good and diligent. 7. Those boys do not make any progress; they are too lazy. 8. The business of those people is going on badly. 9. We have bought three pair of stockings and six handkerchiefs. 10. There are in the stable oxen, sheep and swine. 11. The feet of the geese are red. 12. The cat has caught five mice today. 13. Negroes have white teeth. 14. That knife has cost six pence. 15. The hair of those women is black. 16. The flesh of calves is called veal; that of swine (խոզերունք), pork; that of sheep, mutton and that of oxen, beef.

40. Շարադրելի:

1. Հայրս երկու օշխարներ եւ երեք հորթեր գնած է: 2. Այս տղան գէշ ակռաներ ունի: 3. Այն մարդուն գիտութիւնը մեծ չէր: 4. Մենք փաստեր ունինք թէ այս մարդիկ գողեր են: 5. Այս օրիորդը թուխ աչքեր ունի: 6. Մուկն իւր աղուոր սպիտակ ակռաները ցուցուց: 7. Այդ կինը եօթը սագեր վաճառած է: 8. Այս երկու մարդիկ երկու զոյգ կօշիկ (two pair of boots ...) ընդունած են: 9. Ծառերուն տերեւները կը ծածկէին գետինը (ground): 10. Քորջս թաշկինակները գեղեցիկ են: 11. Գործը (business) լաւ կ'ընթանար (Did ... go on well?): 12. Չեր տղայք յառաջագիմութիւն կ'ընեն: 13. Այս բարի կիներ երեք նկանակներ տուած են այդ աղքատ մարդուն իւր ընտանեաց համար (for his family):

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Մ Ե Կ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Սերահան կամ Յարկացոցիչ:

§ 1. Արդէն տեսանք (Գաս Զ.) թէ սեռականը կը կազմուի of (օվ) նախդրով. բայց անկէ դատ ձեւ մ'ալ կայ սեռականի կամ յատկացուցչի (genitive or possessive) կազմութեան, այն է յատկացուցիչը նախադաս ընել եւ ծայրն աւելցնել ապաթարծով 's մը (որ շ կը հնչուի) եւ անմիջապէս վերջ դնել յատկացեալը: Օրինակ,

The mother's love, մօրը սէրը:

My father's house, հօրս տունը:

That girl's bonnet, այդ աղջկան փեղզիքը:

Տրուած օրինակներէն կը տեսնուի թէ միայն յատկացուցիչն ունի որդիչ (յօդ, ստացական կամ ցուցական ածական):

§ 2. Երբ դոյտականն արդէն s ով կը վերջաւորի, միայն ապաթարծը (') կը դրուի. իսկ նոյն վերջաւորութիւնն ունեցող տիպոսներ եւ յատուկ անուններ սովորաբար ամբողջ 's ձեւը կ'առնուն: Օրինակ,

Our parents' clothes; the countess's (քսուս'թեսիզ) children, Charles's (չարլզեզ) book.

Յապաստան Յօդոյ:

§ 3. Վերացեալ անուններ, ինչպէս՝ հոգւոյ կարողութիւններ, յատկութիւն, առաքինութիւն, մոլութիւն եւայլն, գիտութիւն, արուեստ եւայլն. ապա նիւթ, գոյն, բոյս, մետաղ, սարք, եղանակ (տարւոյ), խնջոյք կամ ձառ եւայլն յօդ չեն ունենար երբ բոլորովին ընդհանուր մտօք առնուին: Օրինակ մը,

Patience is necessary (նեսիսեքի) to man.

Համբերութիւնը հարկաւոր է մարդու:

§ 4. Տեսնել ցուցնող բառեր անորոշ մտօք առնուին իսկ յօդ կ'առնենան երբ եղակի են. բայց երբ յոգնակի՝ առանց յօդի կը դործածուին: Man եւ woman բառերը բացառաբար եղակիի մէջ ալ յօդ չեն ունենար երբ անորոշ իմաստով ըլլան: Օրինակ,

Horses are fine animals, ձիեր գեղեցիկ կենդանիներ են: Man is mortal, մարդ մահկանացու է:

§ 5. Երկիրներու անուններ յօդ չեն առնուր:

Abstract words — Վերացեալ բառեր:

- Ambition (էմպիշըն), փառասիրութիւն.
- colour (քօլըր), գոյն.
- constancy (քօնստենսի), հաստատութիւն, յարատեւութիւն.
- docility (քօսիլիթի), հլութիւն.
- envy (էնվի), նախանձ.
- generosity (ճենըրօսիթի), վեհանձնութիւն.
- gratitude (գրէթիթյուն), երախտագիտութիւն.
- honesty (քօնէսթի), պարկեշտութիւն. ուղղութիւն.
- honour (քօնըր), պատիւ.
- hope (հօք), յոյս.
- ignorance (իգնօրենս), արգիտութիւն.
- imprudence (էմպրիւնս), անխոհեմութիւն.
- industry (ինդյուսթրի), փութաջանութիւն.
- laziness (լէյնէս), ծուլութիւն.
- love (լըվ), սէր. [թիւն.
- memory (մէմըրի), յիշողութիւն.
- modesty (մօսթիթի), համեստութիւն. [թիւն.
- patience (քէյնշընս), համբերութիւն.
- perseverance (քըսըրքընս), յարատեւութիւն.
- practice (քրէքթիթի), վարժութիւն.
- severity (սիւրիթիթի), խստութիւն.
- pleasure (քլէշըր), հաճոյք.
- truth (թրութի), ճշմարտութիւն.
- vanity (վէնիթիթի), սնապարծութիւն.
- virtue (վըրթիթի), առաքինութիւն.
- youth (յութի), երիտասարդութիւն.

Words: Sciences (այլընսիզ) and arts (արձ):

- Algebra (էլճիպրէ), գրահաշիւ.
- botany (քօթօնիթի), բուսաբանութիւն.
- chemistry (քիմիսթրիթի), տարրաբանութիւն.
- divinity (քիվինիթիթի), աստուածաբանութիւն.
- drawing (քրօքթիթի), գծագրութիւն.
- geography (ճիճիթիթի), աշխարհագրութիւն.
- geometry (ճիճիթիթի), երկրաչափութիւն.
- history (հիսթըրիթի), պատմութիւն.
- law (լօ), օրէնք, իրաւագիտութիւն.
- literature (լիթըրէթիթի), գրականութիւն.
- mathematics (մէթմէթիթիթի), մատիւլութիւն. [թիւն.
- music (միւզիկ), երաժշտութիւն.
- natural history (նէթիթիթի), բնական պատմութիւն.
- orthography (օրթօքթիթի), ուղղագրութիւն.

painting (պէտւոյն), նկարչութիւն.
 philosophy (ֆիլոսօֆիոյն), փիլասօսփիլոսոփութիւն.
 poetry (պօեզիոյն), բանաստեղծութիւն.
 prose (փոքոյն), արձակ.
 science (սայենս), գիտութիւն.

Words: Animals (էնձիւղ):

Bear (պէր), արջ.
 camel (քէմէլ), ուղտ.
 dromedary (դրոմէդարի), ուղտ (էնէֆէ).
 elephant (էլէֆէնտ), փիղ.
 fox (ֆօքս), աղուէս.
 hare (հէր), նապաստակ.
 horse (հօրս), ձի.
 leopard (լէօպարտ), ընձառիւծ.
 lion (լայօն), առիւծ.
 rat (րէթ), առնէտ.
 rabbit (րէպիթ), ճաղար.
 squirrel (սկւիրլ), սկիււ.
 stag (սթէյ), եղջերու, եղնիկ.
 tiger (թայգեր), վագր.

Seasons (սիզոն):

Spring (սփրինգ), գարուն.
 summer (սամար), ամառ.
 autumn (օթթոն), աշուն.
 winter (ուինթեր), ձմեռ.

41. Թարգմանելի:

1. The child's ignorance is very great, he did not like to study history and geography. 2. My father's patience was at an end (հասաւ). 3. He wanted to use severity. — 4. Those boys' gratitude to their parents ought to be great. 5. Thomas's aunt arrived yesterday morning. 6. Laziness and vanity are often found together. 7. My sister's memory was short. 8. Children are often cruel to animals. 9. Spring is a very fine season. 10. It is time to go to dinner. 11 Your son studies law and I natural history. 12. To learn orthography well, we must read and write much. 13. She prefers blue to green, I do not. 14. The lion is a beautiful and noble animal, tigers on the contrary are cruel. 15. Elephants and bears are very big. 16. The fox likes to catch young hares and mice, it also likes to eat eggs, cheese, apples and honey. 17. Russia is a large country.

42. Շարադրելի:

1. Այս մանչուն ծուլութիւնը խիստ մեծ է, նա պատժուելու է (he should be punished): 2. Այս մարդիկ փու-

թաջանութիւն եւ յարատեւութիւն ցոյց տուին, եւ հարուստ եղան (became): 3. Ուղղամտութիւն (honesty) հարկաւոր է մարդու: 4. Ճշմարտութիւն եւ պարկեշտութիւն երիտասարդութեան զարդերն են: 5. Քոյրս կը սիրէ գծագրութիւն, նկարչութիւն եւ երաժշտութիւն. ես կը նախընտրեմ բուսաբանութիւն եւ տարրաբանութիւն. գրականութեան մէջ նէ կը նախընտրէ բանաստեղծութիւն քան արձակ (... poetry to prose), եւ ես արձակ քան բանաստեղծութիւն: 6. Գայլեր անագորոյն կենդանիներ են, անոնք կը բռնեն եւ կը գիշատեն մաքիներ: 7. Արջեր մեղր կը սիրեն: 8. Շունն հաւատարիմ է մարդու: 9. Սկիւռներ սիրուն կենդանիներ են, ծոյլ չեն, անոնք ամրան եւ աշնան մէջ պաշար (provisions) կը հաւաքեն ձմրան համար: 10. Կատուն կը բռնէ եւ կ'ուտէ առնէտներ եւ ձանձեր: 11. Ֆրանսա գեղեցիկ երկիր մ'է:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Ե Ր Կ Ո Ի Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

I.

Յարուհի Անուն — Proper Nouns.

§ 1. Անձանց անուններ մասնաւորաբար երկու պարագայի ներքեւ յօդ կ'առնուն կամ յոգնակէ կըլլան.

ա) երբ իրենցմով ընտանիք մը նշանակել ուզուի: Օրինակ,

He was a Stuart կամ he was of the family of the Stuarts, նա Սթուարտ մ'էր կամ նա Սթուարտեանց ընտանիքէն էր:

բ) երբ իրենցմով իր-ն-ի-ր-ի-ն-ը քերտն-ն-ն-ի-ն-ն կոչուած ձեւ մը կազմել ուզուի: Օրինակ,

He is a Cicero, Կիկերոն մ'է, այսինքն մեծ ճարտարախօս մ'է:

He has been the Howard of his time, նա իւր ժամանակի Հուարար, այսինքն մեծ բարերարն եղած է:

A list of proper nouns.

Names of men.

- Albert (է՛ւրթըրթ), Ալբերթ.
- Alfred (է՛լֆրէտ), Ալֆրէտ.
- Andrew (է՛նդրէաս), Անդրէաս.
- Anthony (է՛նթոնի), Անտոնի(ոս).
- Austin (օ՛սթին), Օգոստինոս.
- Bernard (պէ՛րնըրտ), Բեռնարդոս.
- Caesar (է՛սըր), Կէսար.
- Charles (չարլը՛շ), Կարոլոս.
- David (դէյ՛վիտ), Դաւիթ.
- Edward (է՛րտըրտ), Եդուարդ.
- Ferdinand (ֆէր՛դինանդ), Փերմանդ.
- Francis (ֆրէ՛նսիս), Փրանկիսկո.
- George (ճօ՛րճ), Գէորգ.
- Guy (կայ), Գուիտոն.
- Henry (հէնրի՛), Հենրիկոս.
- Hugh (հի՛), Հուգոն.
- Humphrey (հի՛ւմֆրէյ), Հումֆրէյ.
- Jacob (ճէյ՛), Յակոբ.
- James (ճէյ՛), Յակոբոս.
- John (ճո՛ն), Յովհաննէս.
- Joseph (ճօ՛զէֆ), Յովսէֆ.
- Julius (ճի՛լիւս), Յուլիոս.
- Lawrence (լը՛րընս), Լաւրընս.
- Leonard (լէ՛նըրտ), Լեոնարդոս.
- Lewis (լէ՛ւիս), Լուդովիկոս.
- Martin (մարտին), Մարտինոս.
- Matthew (մէթէ՛ւ), Մատթէոս.
- Maurice (մուրի՛ս), Մաւրիկ.
- Michael (մայ՛քէլ), Միքայէլ.
- Moses (մօզէ՛շ), Մոսէս.
- Oliver (օլիւրթ), Օլիբերթ.
- Paul (պօլ), Պօլոս.
- Peter (պէ՛րըրտ), Պետրոս.
- Ralph (րէլֆ), Հուալփոս.
- Richard (րիչըրտ), Հուրթարտոս.
- Robert (րօբըրթ), Ռոբերտ.
- Roger (րօճըրթ), Ռոգեր.
- Samuel (սէմը՛), Սամուէլ.
- Simon (սայ՛մոն), Սիմոն.
- Stephen (սթէյֆըն), Ստեփանն.
- Thomas (թօմէ՛), Թոմաս.
- Vincent (վին՛սէնթ), Վինկենս.
- Walter (ւոլթըրթ), Վոլթերթ.
- William (ւիլիըմ), Գուլիելմոս.

Names of women.

- Alice (էլի՛ս), Ալիկ.
- Amelia (էմիլիէ՛), Ամելիա.
- Ann (էն), Աննա.
- Beatrice (պէ՛թրիչ), Երանուհի.
- Caroline (չարլին), Կարոլինէ.
- Cecily (սէսիլի), Կէկիլիա.
- Clara (չլըրէ), Մարբուհի.
- Elisabeth (էլիզաբէթ), Եղիսաբէթ.
- Helen (էլէն), Հելենէ.
- Isabel (էշէլ), Զապէլ.
- Jane, Joan (ճէյն, ճօն), Յովհաննա.
- Lucy (լուչ), Լուսիա.
- Margaret (մարգրէթ), Մարգարիտ.
- Marianne (մարիըն), Մարիանն.
- Mary (մարի), Մարիամ.
- Rose (րօշ), Վարդ, Վարդուհի.
- Sophia (սօֆի), Սոփիա.

43ա. Թարգմանելի:

1. Where have Humphrey and Walter gone? — They are in the garden and play with their sisters Clara and Lucy. 2. Julius Caesar was a great man. 3. Richard, come here, why did you not obey your master? — Thomas was the cause. — No matter, you shall be punished. 4. Hugh, have you finished your translation? — Yes, father, Mary helped me a little. 5. Where is Henry? — He has gone with Rose to aunt Helen. 6. What did Walter say to you? — He said that Charles was sick. 7. Is Alfred your friend? — Yes, but George is my best friend.

43բ. Շարադրելի:

1. Հուալփի, կանչէ քոյրդ Մարգարիտ, նէ հօրեղբայր Օլիբերթի քով (...to uncle Oliver) երթալու է: 2. Ո՞վ նկարած է այս պատկերը: — Հօրեղբորդիս Միքայէլ: 3. Մօրաքոյր Լուսիա (aunt Lucy) եփած է ճաշը: 4. Մեր դրացին Մատթէոս (Աստուածատուր) մեռած է: 5. Կարօլինէ գեղեցիկ ծաղիկներ մատուցած է (has presented) իւր հօր: — 6. Մարիանն, այս ելակները ձեր մօր տարէք, նէ սրահին մէջ է: 7. Յակոբ, ինչո՞ւ կը խնդար: — Ես կը խնդամ պատմութեան վրայ զոր (I laugh at the story that...) Լուդովիկ պատմեց: 8. Զապէլ, կը սիրէք երածատու թիւն: — Ո՛չ, ես կը նախընտրեմ նկարչութիւն, եւ քոյրս Երանուհի կ'ուսանի գրականութիւն մեծաւ հաճութեամբ (with great pleasure):

II.

§ 3. Երկրիս մասերուն, աշխարհաց կամ երկիրներու եւ քաղաքներու անուններ յօդ չեն ունենար. նմանապէս լեռներու անուններ, երբ իրենցմէ առաջ ունենան Mount (մաունթ-լեռ) բառը, յօդ չեն առներ: Յատուկ անուններէ ամանցեալ ռազմական եւ գոյութիւններ կը պահեն իրենց գլխադիր սկզբնատար:

Երկրներ:

- Asia (էյ' չէ), Ասիա.
- Europe (է-ր-օփ), Եւրոպա.
- Africa (էֆ' ռի' -տ), Աֆրիկե.
- America (է-մ-է' ռի' +է), Ամերիկա.
- Australia (օ-ս-թ' էյ' լիէ), Աւստրալիա.
- Arabia (էրէյ' պիէ), Արաբիա.
- Austria (օ-ս-թ' ռիէ), Աւստրիա.
- Bavaria (պէ-վէ' ռիէ), Պալեոթիա.
- Belgium (պէ-լի' ռիէ), Պելճիգա.
- China (չի' նիէ), Չինաստան.
- Denmark (դէ-ն' մէր +), Տանի-մարթա.
- Egypt (էֆ' չի' չիէ), Եգիպտոս.
- England (էն-լի' լէն +), Անգլիա.
- France (ֆրէ' նա), Ֆրանսա.
- Germany (ցը-ր' մէնի), Գերմանիա.
- Greece (գրէ' ռի), Յունաստան.
- Holland (հ-ո-լենդ), Հոլանտա.
- India (ինդիէ), Հնդկաստան.
- Ireland (այր' լենդ), Իրլանտա.
- Italy (իտիէ), Իտալիա.
- Portugal (պորտիգալ), Փորթուգալ.
- Prussia (պրուսիա), Բրուսիա.
- Russia (րուսիա), Ռուսիա.
- Scotland (սկոթլանդ), Սկոթլանդ.
- Sweden (սուէդ), Շուէտ.
- Spain (սպանիա), Սպանիա.
- Switzerland (սուիսլանդ), Տուրքիերիա.
- Turkey (թուրքի), Թուրքիա.

Երկր-ցեղեր:

- Asiatic (էյնիէ' լիէ +), Ասիացի.
- European (է-ր-օփի' լեն), Եւրոպացի.
- African (- + լեն), Աֆրիկեցի.
- American (- + լեն), Ամերիկացի.
- Australian (- է լեն), Աւստրալացի.
- Arabian (էրէյ' պիէ լեն). Arabian
- Austrian (օ-ս-թիէ), Աւստրիացի.
- Bavarian. (պալեոթիացի).
- Belgian. (պելճիգացի).
- Chinese (չի' նիէ' շ), Չինացի.
- Dane (դէ-նի), Դանացի.
- Egyptian (էֆ' չի' չիէ լեն). Egyptian
- English (էն-լի' լեն), - man. English
- French (ֆրէ' նի), - man. French
- German (ցը-ր' մէնի), German
- Greek (գրէ' լի), Գրեկացի.
- Dutch (դուչ), Դուչացի.
- Indian (ինդիէ լեն), Ինդիացի.
- Irish (այր' լեն), - man. Irish
- Italian (իտիէ լեն), Իտալացի.
- Portuguese (պորտիգալիէ լեն), Փորթուգալացի.
- Prussian (պրուսիէ լեն), Prussian
- Russian (րուսիէ լեն), Russian
- Scotch (- + թի), - man. Scotch
- Swede (սուէդի), Swede
- Spaniard (սպանիէ լեն), Spaniard
- Swiss (սուիսի), Swiss
- Turk (թուրքի), Turk

§ 4. Վերը նշանակուած ժողովրդոց անուններ չոյ-ի-ն են եւ անհոգաւորութիւն են միանգամայն. բացառութիւն են հետեւեալքը,
 Turk, Swede, Spaniard, Dane, սոսկ ժողովրդեան անուններ են եւ իրենց անհոգաւորութիւններն են Turkish, Swedish, Spanish, Danish.

§ 5. Ժողովրդոց ժ. ժ. վերջաւորեալ անուններ, ինչպէս French, English, ամբողջութիւն մը կը նշանակեն. երբ նոյն ազգի կամ ժողովրդեան մի կամ մի քանի անհոգաւորութիւններ կը յայտնուին, ապա մի կը կոչուին յոգաւորութիւններ կ'ըլլայ յոգ. բայց պէտք չէ շփոթել զանոնք միմեկին հետ. օրինակ՝ մանչեսթըրցիները բառերը զանազան վերջաւորեալ ունենան. ինչպէս, German, -s, Գերմանացիներ, -ք, Roman, -s (րոման), Հռոմացիներ, -ք, Norman, -s (նորման), Նորմանացիներ, -ք եւ այլն:

§ 6. Շատ ատուներով, ինչպէս նաեւ esse ու վերջաւորեալ անուններ անփոփոխ կը մնան:

§ 7. Ասոնց իգականը կազմելու համար բառ է lady, girl, woman բառերէ մին յաւելուլ ըստ յարմարութեան: Օրինակ,
 A Spanish lady, Սպանիացի տիկին մը.
 An American girl, Ամերիկացի աղջիկ մը.
 A Russian woman, Ռուսացի կին մը.

§ 8. Հետագայ երկիրներու եւ լեռանց (գոթիներու) անուններ յոգնակիի մէջ յոգ կ'ունենան: Գետերու անուններ եւս յոգ կ'առնեն:

The United States (Եւրոպայի միջեւ), Միացեալ Նահանգներ: the Netherlands or Low Countries (նեաւհարկէնդ, լօ-ք-լենդի), Հոլանտա կամ Ստորին Նահանգներ:
 the West-Indies (ուեսթ-ինդիզ), Արեւմտեան Հնդկաստան:
 the East-Indies (իսթ-ինդիզ), Արեւելեան Հնդկաստան:
 the Alps (էլփս), Ալպեան լեռինք:
 the Thames (թեմզ), Թեմզ (գետ):
 the Rhine (րայն), Հռենոս:
 the Rhone (րօն), Ռօն:
 the Danube (տէնիսուպ), Գանուբ:

East (է-սթ), արեւելք. north (նօթ), հիւսիս.
 west (ուեսթ), արեւմուտք. south (սաութ), հարաւ.
 continent (կոնթինէնթ), ցամաք. village (վիլիջ), գիւղ.
 town (թաւն), աւան, քաղաք. mountain (մաունթէյն), լեռ.
 country (կանթրի), գիւղ, երկիր. sea (սի), ծով.
 isle (այլ), island, կղզի. ocean (օշեն), օվկիանոս.
 river (րիւիւ), գետ. world (ուըրլտ), աշխարհ.
 lake (լէյք), լիճ.

44ա. Թարգմանելի:

1. Come here, John, and tell me, do you know in what continent Egypt, China and the United States are situated? — Oh! yes, I know: Egypt is in Africa, China in Asia and the United States are in America. 2. And you, Robert, can you tell me where Italy, Spain, Scotland and Russia are? — I think (*հարձեմ*) I know: Italy is in the south, Scotland in the north, Spain in the west and Russia in the east of Europe. 3. Come, Jane, you must tell me in what countries Constantinople, London, Frankfort, Paris, Lisbon, Munich, Vienna and Dublin are? — I know it, papa: Constantinople is the capital of the Ottoman Empire (*Օսմանեան կայսրութիւն*), London is in England, and situated on the Thames, one Frankfort is on the Main and the other on the Oder in Germany, Paris is on the Seine and is the capital of France, Lisbon is the capital of Portugal, Munich is the capital of Bavaria, Vienna is the capital of Austria, and Dublin the capital of Ireland. 4. Tell me, Stephen, have you seen any mountains? — Oh! yes, I have seen beautiful mountains and fine lakes in Switzerland. 5. My brother has gone to the West-Indies with three Germans, two Irishmen and four Swiss. 6. A Spanish lady arrived yesterday with a Russian girl and an Italian servant. 7. The French and the English fought against the Russians. 8. The Swiss do not forget their country. 9. Some Chinese went to Europe. 10. Mont Blanc is a very high mountain.

44բ. Շարադրելի:

1. Եգիպտոս, ո՞ւր թողիք (where have you left...) Յակոբը: — Ես թողի զանիկա (*him*) պարտիզին մէջ Գուլիելմոսի եւ Նիկիլիայի հետ: 2. Հալքարոս, լաւ սորված էք ձեր աշխարհագրութիւնը. կրճաք ըսել ինձ (...tell me...) թէ աշխարհի ո՞ր մասերուն մէջ են Իրլանտա, Աւստրիա եւ արեւելեան Հնդկաստան: — Իրլանտա եւ Աւստրիա Եւրոպայի մէջ են եւ արեւելեան Հնդկաստան Ասիոյ մէջ է,

Չինաստանի մօտ (near China): 3. Գէորգ, ո՞ւր են Տանիմարթա, Փորթուգալ, Իրլանտա, Յունաստան եւ Հոլանտա: — Տանիմարթա եւ Իրլանտա Եւրոպայի հիւսիսային կողմն (in the north) են, Փորթուգալ՝ արեւմտեան կողմը, Յունաստան՝ հարաւային կողմը եւ Հոլանտա Հիւսիսային ծովու (the North Sea) հարաւային կողմն է յԵւրոպա: 4. Իտնա լեռը (Mount Aetna — էթնէ) հրաբուլխ մ'է: 5. Դանուբ կը հոսի ի Սեւ ծով (into the Black Sea): 6. Ֆրանսացիներ եւ Իտալացիներ պատերազմեցան Աւստրիացիներուն դէմ (fought against the Austrians): 7. Հոլանտացի մը եւ երկու Շուէտցիներ ելան քաղաքէն եւ գնացին մինչեւ լիճն ուր (where was...) գեղեցիկ փոքր կղզի մը կար:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Ե Ր Ե Ք Ե Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Ածականներու Ըստիճանները:

§ 1. Արդէն տեսանք (Դաս Գ. § 1) թէ անկիւերէնի մէջ ածականներ անփոփոխ կը մնան եւ սովորաբար գոյականէն առաջ կը դրուին: Նիւթ ցուցնող գոյականներ որ միանգամայն իբրեւ ածական կը ծառայեն (բայ ի մի քանիէն որ յատուկ ձեւ մ'ունին, ինչպէս *wool-len*, *wood-en*), կը հետեւին նոյն կանոնին:

§ 2. Ածականներու աստիճանները (degrees) կը կոչուին Դր-ի-ն (positive), Բ-դր-ու-ի-ն (comparative) եւ Գ-եր-ի-ն (superlative): Դրականն ածականաց պարզ ձեւն է: Միավանկ, ինչպէս նաեւ — *y*, — *le*, *ow* վերջաւորեալ երկավանկ ածականներու բաղդատականն եւ գերադրականը կը կազմուին *er* եւ *est* մասնիկներու կցումով. բայց դիտելի են,

ա) *le* վերջաւորեալ ածականաց վերջին *e* տառը կը յապաւուրի: noble (նոպլ-աղնիւ), nobler (նոպլըր), noblest (նոպլեսթ).

բ) բաղաձայնի մը յաջորդող *y* տառով վերջաւորեալ ածականաց վերջին *y* ը ի կը փոխուի. happy (հէփի-երջանիկ), happier (հէփիըր), happiest (հէս Դաս Ը. § 2).

գ) պարզ եւ կարճ ձայնաւորի մը յաջորդող միակ բաղաձայնով վերջաւորեալ ածականաց սոյն վերջին բաղաձայնը կը

կրկնուի. big (խոշոր), bigger, biggest. hot (տաք), hotter, hottest. fat (Ֆէթ-դէր), fatter, fattest.

§ 3. Մնացեալ անհասնաց աստիճանաւորման ձեւեր նման է մեր աշխարհիկ լեզուի նոյն ձեւին. բաղդատականի համար more (մօր-աւելի) եւ դերագրականի համար most (մօսթ-ամենա . . .) բառերը կը դրուին, ն-ի-դ-ը ըլլալով:

§ 4. Գոն շ . . . կը բացատրուի than ուլ:

§ 5. Արե՛, յոյ՛, շո՛ր մակբայները կը բացատրուին very (վերի) կամ most ուլ:

Positive.

Hard (հարտ), կարծր, դժուար. large (լարճ), մեծ, բնդարձակ. small (սմալ), պղտիկ, փոքր. light (լայթ), թեթեւ. pretty (քրիթիթ), աղւոր, սիրուն.

easy (էյզի), դիւրին. wet (ւէթ), թաց. precious (քրիթիթ), թանկագին.

useful (ուսֆուլ), օգտակար. faithful (ֆէյթֆուլ), հաւատարիմ.

Superlative.

The hardest, ամենակարծր. the largest, ամենամեծ. the smallest, ամենապղտիկ. the lightest, ամենաթեթեւ. the prettiest, ամենասիրուն. the easiest, ամենադիւրին. the wettest, ամենաթաց. the most precious, ամենաթանկագին. the most useful, ամենաօգտակար. the most faithful, ամենահաւատարիմ.

Comparative.

harder (հարտըր), աւելի կարծր. larger, աւելի մեծ. smaller, աւելի պղտիկ. lighter, աւելի թեթեւ. prettier (քրիթիթըր), աւելի աղւոր.

easier (էյզիըր), աւելի դիւրին. wetter, աւելի թաց. more precious, աւելի թանկագին, more useful, աւելի օգտակար. more faithful, աւելի հաւատարիմ:

§ 6. Հաւասարութեան բաղդատու թիւնը (comparison) նշանով . . . որչա՛, . . . շո՛ր կը բացատրուի as . . . as ուլ. ասոր ժխտական ձեւն ո՛ր նշանով . . . որչա՛, շո՛ր շ . . . կը բացատրուի not so . . . as ուլ: Օրինակ,
As fine as. Not so fine as.

Բարեբ ¹ — Metals and other matters.

Metal (մէթըլ), մետաղ. copper (քոփըր), պղինձ, պղնձի. gold (գօլդ), ոսկի, ոսկեայ. iron (այրըն), երկաթ, -եայ. lead (լէդ), կապար, -եայ. stone (սթօն), քար, -է. crystal (քրիսթըլ), բիւրեղ, -եայ. chalk (չոկ), կաւիճ, կաւճեայ. diamond (մայնթայն), ադամանդ, -եայ. marble (մարմար), կուճ, կճեայ, մարմար, -եայ. brick (բրիք), աղիւս, -է. slate (սլէյթ), հերձաքար, -է. leather (լէթըր), կաշի, կաշեայ. paper, թուղթ, թղթէ. cotton (քոթըն), բամպակ, -եայ.

silver (սիլվըր), արծաթ, -եայ. steel (սթիլ), պողպատ, -եայ. tin (թին), անաղ, թիթեղ, թիթեղեայ. glass (գլէս), ապակի, ապակեայ. silk (սիլք), մետաքս, -եայ. thread (թրեդ), դերձան, թեւ, րրդեղէն. wool (ւուլ), բուրդ, -len, փայտեայ. straw (սթրօ), յարդ, -է. chain (չէյն), շղթայ. ring (րինգ), օղակ, մասանի. pound (պաունդ), ոսկի (լէթը) £, լիար:

45. Թարգմանելի:

1. That boy is taller than I, but he is the naughtiest boy of his class.
2. It is hotter to-day than yesterday, this evening will be more agreeable.
3. Iron is heavier than stone.
4. Gold is more precious than silver, but diamond is the most precious of all metals.
5. What is lighter, a pound of wool or a pound of lead? — Of course a pound of wool is as light as a pound of lead.
6. Your knife is not so sharp as my penknife.
7. The marble in the drawing-room is finer than the wooden table there.
8. It was most difficult to move the crystal from the place.
9. I have bought a gold chain, it is stronger than the iron chain (that) I had.
10. She was as white as chalk.
11. My straw-hat has cost more money than I thought.
12. This exercise is easier than that one.
13. This young gentleman is much gayer than his friend.
14. The most diligent and attentive pupils make the most progress in their studies.
15. This week has been

¹ Սոյն բառեր թէ՛ գրական են թէ՛ անական:

the wettest of the year. 16. An honest man is the noblest work of God. 17. This book is as pretty as your pocket-book, but not so pretty as my port-folio.

46. Շարադրելի:

1. Ես աւելի դեռատի եմ քան բարեկամս: 2. Մե-
տաքան աւելի սուղ է քան բամբակը (անյօգ — տես Գաս
իա. § 3.): 3. Հերձաքարն այնչափ ամուր չէ որչափ աղիւսը:
4. Շունն աւելի հաւատարիմ է քան կատուն: 5. Այս ա-
գամանդեայ մատանին աւելի աղուոր եւ աւելի թանկագին
է քան այս ոսկեայ շղթան: 6. Այս գիրքն օգտակար է, ան
աւելի օգտակար է քան քրոջս (than that of my sister!)
(գիրքը): — 7. Պողպատն աւելի կարծր է քան երկաթը,
բայց կապարն երկաթի չափ կարծր չէ: 8. Արեւն աւելի
մեծ է քան լուսինը: 9. Կապարն այնչափ սուղ չէ որչափ
պողպատը, ոսկին աւելի սուղ է, եւ ագամանդն ամենասուղ
է: 10. Բամպակն եւ բուրդը կարի օգտակար են: 11. Այս
թարգմանութիւնն աւելի դժուարին է քան եղբորինս¹: 12.
Մարմարեայ սեղան մը աւելի զօրաւոր է քան փայտեայ սե-
ղան մը: 13. Միրելի աղաս (My dear child), դուք աւելի
ծոյլ էք քան ձեր բարեկամը. դուք անոր չափ (... as much
as he) չէք աշխատիր: 14. Այս թիթեղնեայ սկաւառակն
աւելի թեթեւ է քան այն պղնձի կաթսան, բայց այս եր-
կաթեայ կաթսան ամենածանր է: 15. Այս տանձը շատ
քաղցր է, այ՛ո, աւելի քաղցր քան այն խնձորը: 16. Կարգին
մէջ բոլոր տղոց (... of all the boys in the class ...) ամե-
նատարր եւ ամենադեռատին Պօլոսի եղբայրն է: 17. Երա-
նուհի աւելի ջանասէր է քան Լուսիա: 18. Հեղինէ ջա-
պելը չափ գեղեցիկ չէ, բայց Մարիանէ ամենագեղեցիկ աղ-
ջկին է իւր (her) ընկերուհեաց մէջ:

¹ Արդէն յիշուած յատկացեալ մը չկրկնելու համար that (յոգ.
those) գերանուէր կը դործածուի. սոյն ձեւը կը համապատասխանէ
մեր աշխարհիկ լեզուի ... Ի՞նչ եւ Ի՞նչու ձեւին. (տես նաեւ Գաս
ԼԲ, § 6):

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Աշխատանքը — Աստիճանները (Շար.) Անկանոն յե-եր:

§ 1. Գլխաւորաբար հետագայ ածականաց աստիճանաւո-
րումն անկանոն է:

Positive.	Comparative.	Superlative.
Good, բարի, լաւ, well (ուել), բար- ւոք, աղէկ,	better (Գէթըր)	լաւագոյն, the best, ամենալաւ.
bad (բէ), ill (իլ)	worse (ուըրս)	յոռեգոյն, the worst, ամենա- (ուըրսթ) յոռի.
little փոքր, սա- (լիթլ) կաւ, քիչ,	less աւելի քիչ, (լէս) սակաւագոյն,	the least ամենա- (լէսթ) քիչ ամե- նասակաւ.
far հեռու, (ֆար)	farther աւելի (ֆարթըր) հեռու,	the farthest, ամե- նահեռու.
near մօտ, մերձ, (նէր)	nearer, աւելի մօտ,	the nearest ամե- the next նամօտ.
old ծեր, հին, (օլդ)	older, աւելի ծեր, elder, երիցագոյն,	the oldest, ամենա- ծեր. the eldest, էն երէց.
(fore, առաջի),	former (երկուքէն) (ֆօրմըր) առաջինն, այն,	the first առա- the fore- ջինն, ա- most մենէն (ֆօրմօսթ) առա- ջինն.
late (լէյթ), ուշ,	later, աւելի ուշ, latter (երկուքէն) (լէթըր) վերջինը այս,	the latest, էն ուշ. the last ամենա- (լէթթ) վերջինը.

§ 2. Նկատելի է թէ good, bad, little, far, near, late
ածականներու բաղդատական եւ գերադրական ձեւերը կը ծա-
ուայեն նաեւ իբրու մակրայ:

§ 3. Աւելի փոքր եւ ամենափոքր նշանակելու համար փո-
խանակ little ի բաղդատական եւ գերադրականը գործածելու
smaller, smallest, (small-սմօլ, պղտիկ բառէն) կը գործա-
ծուին սովորաբար:

§ 4. Little, less, the least (—ի— նշանակութեամբ) ի փոխարեն few (ֆիւ, քիչ), fewer, fewest գործածելու է յոգնակիր հետ:

§ 5. Next մտիկութիւն ցոյց կուտայ եւ հետեւաբար կը նշանակէ մերձ—որ, յա—մէկ—, մ—, +—ի. մինչդեռ nearest մտիկութիւն կը նշանակէ այլոց հետ բաղդատմամբ:

§ 6. Երբ բաղդատութիւնն երկու բաներու մէջ է, միայն բաղդատական կը գործածուի, ոչ գերադրական:

§ 7. Former եւ latter հականիշ են իրարու եւ արդէն յիշուած երկու անուան տեղ կը կենան. the former, առաջինն, այն. the latter, վերջինն, այս:

§ 8. Մեր իրտեր բառը կը բացատրուի young (ե՛րնկ-դեռտի, երիտասարդ) ածականին բաղդատական եւ գերադրական ձևերովը. younger (ե՛րնկ'կըր, կրտսեր). youngest (ե՛րնկ'կեսթ, կրտսերագոյն):

Adverbs — Մակէայնէր:

Again (էկէն), դարձեալ.
already (օլրէրի), արդէն.
always (օլր—էրչ), միշտ.
down (տառն), վար, —ը.
enough (էն շէ), բաւական.
ever (է՛լլըր), երբեք, միշտ.
never (նէ՛վլլըր), ոչ երբեք, բնաւ.
even (է՛վն), իսկ, նաեւ, ալ.
frequently (ֆրէ՛րի—քալի), յաճախակի.
generally (ճենլլըրէլի), ընդհանրապէս.
here (հի՛ր), հոս.
how? (հաւ—), ի՞նչպէս.
indeed (ինդի՛ք), իբրոք, յիբաւի.
just (ճ ըլլի), ճշգրտիւ, ճշդիւ.
now (նաւ—), հիմա.
off (օֆ), հեռի.

often (օֆ՛ն), յաճախ.
out (աւ—թ), դուրս, —ը.
perhaps (քրէքէլի), թերեւս.
rarely (րէրլի) | դուրս ուրեք,
seldom (սէլքալ), քիչ անգամ.
sometimes (սալթայն), երբեմն.
soon (սաւն), քիչ ատենէն, շուտ մը.
suddenly (սանլիք), յանկարծ.
then (թեն), ուստի, այն ատեն,
յայտածաւ.
there (տի՛ր), հոն.
up (ըլի), վեր, —ը.
usually (սալի—քալի), սովորաբար.
when? (հենն), երբ.
where? (հեր), ուր.
why? (հայ), էր, ինչո՞ւ.

Բարեր — Garden (կարտն), պարտէզ:

Alley (էլի), ծառուղի.
path (թալի), կածան, արահետ.
հետ.

daisy (դայի), մարդարտածաղիկ.
lily (լիլ), շուշան.

walk (ուոս), ճեմակայր.
gravel (գրէվըլ), խիճ, կոպիճ.
sand (սան), աւաղ.
grass (գրէս), խոտ.
grass-plot (գրէփլոթ), մարդագետին.
lawn (լոն), մարդագետին, բացատան.
plaitband (փլէյթ-բենդ), (ծաղկազարդ) եղբ ածուի.
flower (ֆլաւըր), ծաղիկ.

marigold (մարիգոլդ), սպեծաղիկ.
pansy (քանսի), խնդածաղիկ, մանիշակ.
pink (քինկ), շահարամ.
primrose (քրայմրոս), դարնանածաղիկ.
rose (րոշ), վարդ.
tulip (թուլիպ), կակաշ.
violet (վայօլէթ), մանուշակ.
nosegay (նոսեյ), ծաղիկփունջ.

47. Թարգմանելի:

1. Perhaps, you will come and take a walk with me in the country? — No, sir, I think (that) it will be better to go into the garden, for it will soon rain, and then we are nearer home. 2. Let us see if there are any fine flowers. 3. The best way will be through that gravel path; on that plaitband at the farthest end of the garden, we shall find roses, pinks, pansies and marigolds; we shall make a beautiful nosegay and bring it to you, dear mamma. 4. Which do you prefer, the violet or the tulip? — I prefer the former to the latter, it is more humble, its hues are most delicate, and its smell is most sweet. 5. Have you ever seen my eldest brother? — Yes, I have, but not very often; last week (անցեալ շաբաթ) I met him at the concert. 6. Shall you accompany us to Paris next month? — No, sir, I have already been there. 7. Is that wine good? Oh! no, it is the worst (that) I ever drank. 8. My elder sister felt sick yesterday morning, she was worse in the evening, but now she is much better again. 9. That boy is the first in his class, he had fewer mistakes in his exercise than his brother, who had at least (առնուաղն) twenty. 10. What must I do? — Read further, I tell you.

48. Շարադրելի:

1. Մենք պարտէզ մ'ունինք տան ետեւ, բայց ան աւելի պզտիկ եւ նուազ գեղեցիկ է քան հօրեղբօրս պար-

սէզը: 2. Մենք քիչ ծաղիկներ ունինք, բայց անոնք կարի գեղանի են: 3. Չեր կրտսեր եղբայրն աւելի երկայնահասակ է քան իմ երէց եղբայրս: 4. Քոյրս ընդունած է շուշաններու, վարդերու եւ շահոքրամներու շքեղ ծաղկեփունջ մը: 5. Կարուն պիտի դայ քիչ ատենէն, տես դարնանած ծաղիկները: Կը սիրեմ այս ծաղիկները, անոնք կ'ըսեն մեզ միշտ թէ տարւոյն յուր մասն անցած է: 6. Ո՞րը կը նախընտրէք. մարդարտածաղիկը թէ խնդածաղիկը: — Ես վերջինը կը նախընտրեմ. թէեւ առաջինը շատ աղուոր ծաղիկ մ'է, վերջինը սիրուն երանգներ ունի: 7. Յառաջիկայ տարի մենք պիտի ծածկենք այս ծառուղիները խիճով եւ աւազով: 8. Ինչո՞ւ աւելի ուշ եկաք քան ձեր բարեկամը: — Քանզի ես ամենահեռուն կը բնակիմ, բայց ես վերջինն եղած չեմ, եւ դուք որ աւելի մօտ էք, առաջինն եղած չէք: 9. Գուք տարիքոտ էք քան զիս (than I), ինչո՞ւ աւելի խոհեմ եւ աւելի բարի չէք:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Յ Ի Ն Գ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

§ 1. Գասական Լուսկան Լճականներ:

<i>First</i> (Ֆւր-վ), առաջին.	<i>fifteenth</i> , 15	երրորդ.
<i>second</i> (սեք'նո), երկրորդ.	<i>sixteenth</i> , 16	"
<i>third</i> (վւր'նո), երրորդ.	<i>seventeenth</i> , 17	"
<i>fourth</i> (ֆուր'նո), չորրորդ.	<i>eighteenth</i> , 18	"
<i>fifth</i> (ֆիֆ'նո), հինգերորդ.	<i>nineteenth</i> , 19	"
<i>sixth</i> (սեք'նո), վեցերորդ.	<i>twentieth</i> , 20	"
<i>seventh</i> (սեվ'նո), 7 երրորդ.	<i>twenty-first</i> , 21	"
<i>eighth</i> (էյ'նո), 8	<i>twenty-second</i> , 22	"
<i>ninth</i> (նայ'նո), 9	<i>twenty-third</i> , 23	"
<i>tenth</i> (տեն'նո), 10	<i>thirtieth</i> , 30	"
<i>eleventh</i> (էլեվ'նո), 11	<i>fortieth</i> (ֆուր'տի'նո), 40	"
<i>twelfth</i> (տուել'նո), 12	<i>fiftieth</i> , 50	"
<i>thirteenth</i> (տիւր'նո), 13	<i>sixtieth</i> , 60	"
<i>fourteenth</i> , 14	<i>seventieth</i> , 70	"
	<i>eightieth</i> , 80	"

ninetieth, 90 երրորդ. *thousandth*, հազարերորդ.
hundredth, 100 ,, *millionth*, միլիոներորդ.

§ 2. Բաղադրեալ թուականներու մէջ (*cardinal*, բացարձակ կամ *ordinal*, դասական) մեծ թիւն առաջ կը դրուի եւ փոքրագոյններ կը հետեւին յաջորդաբար: (տես Գաս ԺԳ., II.)

§ 3. Բաղադրեալ դասականաց մէջ միայն վերջին կամ փոքրագոյն թիւն է որ դասականի ձեւ կ'ունենայ, միւսներ բացարձակի ձեւի մէջ կը մնան:

§ 4. Մակբաշխական եւ կոտորակաւոր (*distributive*, *fractional*) թիւեր անկլիերէնի մէջ կը նշանակուին դասական թուականներով. բայց այսմ ընդունակ յոգնակի բլայու. ասոնց միայն երկուքը զատ ձեւ ունին, *half* (հաֆ, յոգ. *halves*), կէս եւ *quarter* (քուորթըր), չորրորդ. սոյն վերջինը կը դործածուի ժամուոց եւ կշռոց համար: Ժամուոց մասերը ամբողջ ժամը նշանակող թիւերէն առաջ կը դրուին. այսինքն մինչեւ քէ- *past* (փէսթ, անցած) բառն եւ ժամը կը դրուին. իսկ կէսէ վերջ ժամու մասերուն կը հետեւին *to* նախդիրն եւ յաջորդ ժամը ցուցնող թիւը: Օրինակ,

A quarter past five o'clock, ժամը հինգը քառորդ անցած.

half past five o'clock, ժամը հինգ ու կէս.

twenty minutes to six, ժամը վեցին քսան վայրկեան.

a quarter to ten, ժամը տասնին քառորդ.

§ 5. Իշխաններու յաջորդութեան կարգն, ինչպէս նաեւ ամանթիւեր, անկլիերէնի մէջ, դասական թուականներով կը նշանակուին: Օրինակ,

The fifth of April, Ապրիլ(ի) հինգ (երրորդ օրը):

Peter the First, Պետրոս Առաջին:

§ 6. Հարիւրէ վար թիւ մը կը միանայ հարիւրի կամ հազարի *and* շաշկապով: Օրինակ,

Hundred and nine, 109. thousand and sixty, 1060.

§ 7. Թուական (*date*, տէյթ) նշանակելու համար, եթէ որեւէ միայն նշանակուած կամ առաջին սէզը դրուած է, պէտք է նախադասել *in the year* (յամին), յետոյ *one* դնելու է եթէ դործածուած թուականը հարիւրէն կամ հազարէն միայն կը պարունակէ: 1,100 է մինչեւ 1,900 կարելի է նշանակել տարին հարիւրեակներու թիւով: Օրինակ,

In the year one thousand eight hundred and ninety-seven կամ Eighteen hundred and ninety-seven, յամին 1897 կամ 1897:

Բարեկերպ — Dates and events.

Event (էջէն), *դէպք*, *եղերու-*
թիւն. *Christmas* (քրիստմաս), *Ծնունդ*.
war (պատերազմ), *պատերազմ*. *Easter* (էսթեր), *Զատիկ*.
battle (պայքար), *ճակատամարտ*. *Candlemas* (եղևակ), *Տեառ-*
reign (սահման), *իշխանութիւն*. *Palm-Sunday* (պալմայի օր), *Տաղկազարդ*.
birth-day (նշխարհում), *տարե-*
դարձ ծննդեան. *Good-Friday* (կարգաշաբաթ), *Կարգ Ուրբաթ*.
age (էջ), *հասակ*, *տարի*, *դար*. *dog-days*, *չնիկի* (հասարակական-
death (մահ), *մահ*. *թիւն* օրեր.
Lent (լէնտ), *մեծ պահք*. *holidays* (հոյակաւորութիւն), *տոներ*,
Carnival (կարնավալ), *Բարե-*
կենդան. *արձակուրդներ*.

Twelfth-day կամ *Epiphany* ((էփեփանի)), *Աստուածայայտանութիւն*.

New-year's-day (նոր տարի), *կաղանդ*, *ամանոր*.
Shrove-Tuesday (շրով քրիստմասի օր), *Փակախորան*.
Ash-Wednesday (էշ քրիստմասի օր), *Օր մխրոց*.
Ember-Week (էմբեր-ուրբաթ), *Շաբաթ* (եփեփանի) *ճոմապահութեան*.
Whitsuntide (ուիտսայդ), *Հոգեգալուստ*.
Corpus-Christi-day (կորպուս քրիստի), *Տօն Ս. Հաղորդութեան*.

Midsummer (միդսամեր), *Տօն Սրբոյն Յովնանու Մկրտչի*.
Michaelmas (միքայէլ), *Տօն Սրբոյն Միքայէլի* (սեպտ. 29).
anniversary (աննիւարսարի), *տարեդարձ*.
fair (ֆէր), *տոնավաճառ*.

49. Թարգմանելի:

1. Spring begins this year on the twentieth of March; summer on the twenty-first of June, autumn on the twenty-second of September and winter on the 21st of December. 2. Twelfth-day is on the seventh of January, Candlemas on the second of February, Midsummer on the twenty-fourth of June, Michaelmas on the twenty-ninth of September and Christmas on the twenty-fifth of December. 3. My brother's birth-day is on the eighth of July, and my sister's on the ninth of August. 4. Two shillings are the tenth part of a pound. 5. What day of what month is it

to-day? — It is the twenty-second of April. 6. My grand-mother is in her eighty-third year. 7. Napoleon was born August the fifteenth 1769, and died May the fifth 1821. 8. Byron died April the nineteenth 1824. 9. At what o'clock shall you take your lesson? — I shall take it at a quarter past six, and at half past seven I shall go to the theatre. 10. The naval battle of Trafalgar took place on the 21st of October 1805. 11. Geneva, the twelfth of May 1873. Yozgat, Jan. 2nd 1891. 13. Two thirds and two sixths make a whole. 14. We rose this morning at a quarter to five. 15. Bring me half a pound of coffee and a quarter of a pound of sugar. 16. How old are you? — I shall be 26 years old next Christmas.

50. Շարադրելի:

1. Յունուար տարւոյն առաջին ամիսն է, Փետրուար երկրորդն է, Մարտ՝ երրորդը, Ապրիլ՝ չորրորդը, Մայիս՝ հինգերորդը, Յունիս՝ վեցերորդը, Յուլիս՝ եօթներորդը, Օգոստոս՝ ութերորդը, Սեպտեմբեր՝ իններորդը, Հոկտեմբեր՝ տասներորդը, Նոյեմբեր՝ տասնեւեկերորդը եւ Գեկտեմբեր՝ տասնեւերկուերորդը: 2. Յամին 1874 Փետրուար 17 ին Փակախորան է եւ 18 ին՝ Օր մխրոց, Աւագ Ուրբաթ՝ Ապրիլ 3 ին, Զատիկ՝ Ապրիլ 5 ին, Հոգեգալուստ՝ Մայիս 24 ին, Տօն Ս. Հաղորդութեան՝ Յունիս 4 ին, Շաբաթ ճոմապահութեան եւ Փետրուար 25 ին, Մայիս 27 ին, Սեպտեմբեր 16 ին եւ Գեկտեմբեր 16 ին: 3. Քրիստափոր Գոլոմպոս գտաւ զԱմերիկա յամին 1492: 4. Մակելան մեկնեցաւ Ս. Լուգարէ (left St. Lucar) 1519 Սեպտեմբեր 20 ին եւ վերադարձաւ հօն 1522 Սեպտեմբեր 7 ին: 5. Մոճարթ (Mozart) ծնաւ 1756 Յունուար 26 ին եւ մեռաւ 1791 Գեկտ. 4 ին, իւր հասակի 36 երորդ տարւոյն մէջ: 6. Մենք Օգոստոս 1 ին արձակուրդ պիտի ունենանք: 7. Տօնավաճառը տեղի պիտի ունենայ Մարտ 7 ին: 8. Քանի տարեկան էք (How old are you?): — Քառասուն եւ հինգ տարեկան պիտի ըլլամ (I shall be forty-five years old կամ of age) յառաջիկայ (next) Նոյեմբեր 1 ին: 9. Ժամը

քանի՞ն ճաշել կ'ուզէք, ժամը չորսուկեսին թէ (or) հինգին քառորդ մնացած: — Հինգին քառորդ մնացած: Ես գնած եմ կէս լիտր (half a pound of...) թէյ եւ մէկ չորրորդ լիտր (a quarter of a pound of...) պղպեղ: 11. Ամասիա (Amassia), Օգոստոս 26, 1895: 12. Չորս տասներորդ եւ չորս հինգերորդ կ'ընեն մէկ ամբողջ եւ մէկ հինգերորդ: 13. Այս անկլիերէն քերականութեան (English grammar) երրորդ տպագրութիւնն երեւցաւ 1892ին:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Վ Ե Ց Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Անձան զերանոնները — (Personal Pronouns).

	Singular.	
Nominative.		Objective
I (է), ես.		me (մէ), զես.
thou (դու), դուն.		thee (դէ), դքեղ.
he (հէ), նա.		him (հիմ), զնա.
she (շէ), նե.		her (հեր), զնե.
it (ի), ան.		it, զայն.
	Plural.	
we (ու), մենք.		us (ուս), զմեզ.
you (դուք), դուք.		you, զձեզ.
they (դէնք), անոնք.		them (դէնք), զանոնք.

§ 1. Ո՞վ է անորոշ հարցումը կը բացատրուի who (հո) is it? ով եւ ասոր պատասխանին մէջ եզ. գ. դէմքի չէզ. it դերանունն եւ to be օժանդակին եզ. գ. դէմքը կը գործածուին ուղղական հարցով ենթակայ դերանուններու հետ, բառ հետադային. Who is it? — It is I, ես եմ. it is he, she, it, նա է. it is we, մենք ենք. it is you, դուք էք. it is they, անոնք են:

§ 2. Երբ դերանունը բայի մը խնդիր ըլլայ, պարզ կամ նախդրով, հարց. հարցով կը դրուի եւ կը հետեւի բային:

§ 3. Արդէն տեսանք (Դաս ԺԺ.) թէ ինչ է գոյականաց սեռը (gender). Հետեւաբար դերանուններու ուղիղ գործածու-

թեան համար պէտք է ուշ գնել անկլ. լեզուի սեռի կանոններուն:

Գիտարարութիւն. Tree (թրի-ժառ), bush (պուշ-մայառ), plant (փլէնթ-տունի) բառերով վերջնաւորեալ բաղադրեալ ծառերու անուանց առաջին մասը սովորաբար ծառայն գործող կը նշանակէ:

Բուսեր — Fruit-trees (ֆրուտ-թրիլ) պտղատու:

Ճառեր Shrubs (շրաբ), Բուսեր:

Almond-tree (ալմոնդ-թրիլ), նշենի.	mulberry-tree (մուլբերի-թրիլ), շլենի.
apple-tree (էփլ-թրիլ), խնձորենի.	orange-tree (օրէնջ-թրիլ), նարնջենի.
apricot-tree (էպրիկոթ-թրիլ), ծիրանի.	pear-tree (փէր-թրիլ), սանձենի.
cherry-tree (չերի-թրիլ), կեռասենի.	plum-tree (փլում-թրիլ), սալորենի.
chestnut-tree (չէսնուտ-թրիլ), շագանակենի.	quince-tree (քինս-թրիլ), սերկելի.
cornel-tree (կորնել-թրիլ), չմենի (գրգըլճըզ աղածը).	raspberry-tree (րէշպերի-թրիլ), սրբայամորենի.
date-tree (ժէյթ-թրիլ), արմուկենի.	strawberry-plant (սթրաւբերի-թրիլ), ելակի (տունի).
filbert-tree (ֆիլբերթ-թրիլ), արքայախաղնի.	walnut-tree (ուոլնուտ-թրիլ), ընկուզենի.
fig-tree (ֆիկ-թրիլ), թղենի.	vine (վայն), որթ (սամա).
gooseberry-bush (գոսբերի-թրիլ), հաղարջենի.	grape (գրէյփ), խաղող.
hazel-tree (հէյլ-թրիլ), կաղնի.	branch (բրանչ), սառ. ճիւղ.
hazel-nut (հէյլ-նուտ), կաղնի.	preserve (փրէզըրվ), քաղցբաւենի (րէչէլ).
lemon-tree (լէմոն-թրիլ), կիտրոնենի.	

51. Թարգմանելի:

1. Who planted those pear-trees? — It was not I, but my father; they are excellent; he also planted these plum and cherry-trees. 2. At the dessert we had some cherries, plums and pears, which had grown on them. 3. Was it you or your sister who broke the branches of the hazel and filbert-trees? — It was she, she wanted to have some hazel-nuts and filberts. 4. Did you speak of the ship which sank in the sea? — Yes I spoke of her, and said that the persons who

were on board of her were all drowned. 5. Bring me some lemons and oranges. — Here are some, and there are apricots and peaches from our trees in the garden. 6. My mother has made preserves with quinces and mulberries, they are very good. 7. I like them very much, and shall give you some, if you like them too. 8. Did he go with you? — Yes, sir, he went with me and my cousin. 9. God, I love and adore Thee, Thou art my Father and Lord. 10. Dear mamma, give us some gooseberries and almonds. 11. Why do you not go to the park? — I have been there already.

52. Շարադրելի:

1. Չեր հայրն որթեր ունի: — Այո՛, նա ունի ի Սպանիա, նա երէկ ընդունեց խաղող եւ գինի, կ'ուզէք (անոնցմէ: — Շնորհակալ եմ (I thank you): 2. Ո՞ւր տեսաւ նա զմեզ: — Նա տեսաւ զմեզ երէկ պարահանդէսին մէջ: 3. Ո՞ւր է ձեր հօրաքոյրը, նէ զրկեց զիս շագանակներ, թուզեր եւ ընկզկներ գնելու, ես զանոնք անոր կը բերեմ (I bring them to her): 4. Մեծ ընկուզների մը կայ տունին ետեւ. ան տնկուած է իմ մեծ հօրմէս (by my . . .): 5. Մենք շատ աշխատեցանք, մեր քոյրն ուզեց վարձատրել զմեզ եւ առաւ մեզ արքայամօրեր: 6. Այս չումերուն համը նայէ (taste), կարծեմ (I think) անոնք լաւ են: — Ո՞չ, այս արմաւները լաւագոյն են: 7. Գուրք երէկ թատրոնն (at . . .) էիք, ի՞նչ տեսաք հոն (there):

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Ե Օ Թ Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Ստացական Գերանոններ — (Possessive Pronouns).

§ 1. Ստացական Գերանոններ երկու տեսակ են անկիւնրէնի մէջ, ա. —-ի-ն — ստացական գերանոններ (adjective possessive pronouns), առ մեզ ստացական ածականներ: բ. Բաց-ի-ն — ստացական գերանոններ (absolute possessive pronouns):

Adjective Possessive Pronouns.

Absolute Possessive Pronouns.

My (մայ), իմ.	} անոր,	mine (մայն), իմն, իմնս.	
thy (տի), քու.		} իւր.	thine (տին), քուկդ, քուկինդ.
his (հի), ար.			his
her (հեր), իդ.			hers (հերն)
its (իտ), չէզ.			
one's (ոնս), անորս			ours (ոնսն), մերը, մերինը.
our (ուր), մեր.		yours (ուրն), ձերը, ձերինը.	
your (յուր), ձեր.		theirs, անոնցը, իրենցը, անոնցինը, իրենցինը.	
their (տիր), անոնց, իրենց.			

§ 2. Գոյականներու ինչ-էւ ինչ չէն ազգեր սոյն գերանունաց ձեւոյն, միշտ անփոփոխ կը մնան. իսկ եղ. գ. գէմքն երէք ձեւ ունի. երբ ենթակայն արական է his, երբ իգական՝ her, hers, երբ չէզք՝ its եւ երբ ենթակայն one անորս զերանունով բացատրուած է, one's ստացականը կը գործածուի:

§ 3. Փոխանակ one of my friends, բարեկամներէս մին, բնական ձեւին a friend of mine, բարեկամ մը իմիններէս, ձեւը կը գործածուի:

Իւրեր — Tools (Թնւլլ), Գործիչներ:

Tool-chest (թնւլլ-չէսթ), անուկ գործեաց.	watering-pot (աւազան-պոթ), ցնցուղ.
chisel (չիշ), գուր.	spade (սփէյթ), բահ.
gimblet (ճիմբլէթ), գայլեկոն.	handle (հանդլ), կոթ.
hammer (համմըր), մարծ, կռել.	weeding-hook (ուէնգի-հուք), քաղահասն, (գաղձ հանելու գործիք).
nail (նէյլ), գամ, -ել, բեւեռ.	pickaxe, բրիչ (պիքս).
tongs (թոնգլ), ունելի, արցան.	pruning-knife (պրինինգ-նայֆ), յօտցիկ (պրինն).
plane (փլէյն), տապալքեր (բէն-թէ), -ել.	scythe (սայթ), գերանդի (թէ-փան), [զան.
saw (սօ), սղոց, -ել.	
axe (էքս), կային.	flail (ֆլէյլ), (ցրելնահար) գաւառ.
hatchet (հէչէթ), տապարիկ.	hoe (հօ), մարկեղ (չոփ), բրէլ (փոշուլ-փոփ).
scissors (սիշըրզ), մկրատ.	strap (սթրէթ), փակ (փոշլ).
trowel (թրու-ւել), ծեփիչ (սուլ).	
rake (րէյք), արմուղ, փոցղ.	

53. Թարգմանելի:

1. Do you know where my gimblet is? — No, I do not, but here is mine, it is at your service. — I thank you, but I fear (that) yours will not be large enough. — Well then, take my brother's, his is larger than mine. 2. Go and fetch our tool-chest, I want the hammer, the tongs and some nails. 3. Where is your sister? — She has just gone to the garden, she has lost her scissors there. — Oh! I have found them, I did not know (that) they were hers. 4. I must cut down that tree, but my axe will not do, its handle is too short, lend me yours, it is stronger and sharper; then I want the saw to saw off the branches. 5. There is the gardener, he is watering the flowers with the new watering-pot. 6. Look at those people with sythes, forks and rakes, they go to mow down grass to make it into hay. 7. I have cut my finger this morning with a pruning-knife. 8. Is not this a strap of yours? — Yes, it is mine. I lent it yesterday to my friends who had lost theirs.

54. Շարադրելի:

1. Որմադիրն առաւ իւր գործիքներն եւ սկսեց աշխատել: 2. Նա կը պատուիրէ ինձ (me) բեւեռ մը դամել պատին մէջ (into the wall), բայց ես չեմ կրնար ընել զայն (it), վասն զի պատը կարի կարծր է: — Է՛ւրբեմն (well then), ա՛ռ դաշիկոն մը եւ ծակ մը բաց, այն ատեն գամը պիտի բանի (then... will go): 3. Տախտակը տապալուք քերեցիք: — Ո՛չ քանզի իմ տապալքերս բուժ (blunt) է: — Ահա առաւ իմինս (here is mine), կրնաք գործածել զայն (it is at your service), դուք պիտի վերագարծնէք զայն երբ ձերինը լաւագոյն վիճակի մէջ (in a better state) ըլլայ: 4. Ո՛ր են մեր մարդիկ (people): — Անոնք արտին մէջ են իրենց բրիչներով եւ մարկեղներով: — Բայց ո՛չ (why no), անոնք հոն են մերիններով, քանզի ահա առաւ իրենցինները (here are theirs): 5. Պարտիզպանը կը գործէ քաղահանով եւ բահով, որմադիրը կ'աշխատի ծեփիչով եւ

գուրով: 6. Ե՛ս տուէք ինձ իմ տապալիկս (Give my hatchet back to me): — Ան ձերինը չէ, իմինս է: 7. Մայրս իւր բարեկամներէ միոյն քով է: 8. Նա դանակն իւր գրպանին մէջ գրաւ:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Ո Ի Թ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Յոյսական Գերանուններ — (Demonstrative Pronouns).

§ 1. Յուցական Գերանուններ յոյսական ածական են միանգամայն եւ իրենց դոյսականին հետ կը համաձայնին իւրով:

Singular. Plural.

This (որին), այս, ասիկա. these (որինք), այս, ասոնք. that (որինք), այդ, ասիկա. those (որնք), այդ, ասոնք, այն, անիկա. այն, անոնք.

§ 2. Եթէ առարկայ մը ցոյց տալ ուզուի, առանց հակադրութեան ուրիշ առարկայից հետ, that կը գործածուի:

§ 3. Եթէ արդէն յիշուած երկու առարկայից նկատմամբ հակադրութեամբ դատողութիւններ ընել հարկ ըլլայ, վերոյիշեալ ցուցական գերանունները կը գործածուին որոնց սակայն, եթէ առարկայն յոգնակի լինելու ընդունակ է, կը կոչուին one' եզակիի համար եւ ones' յոգնակիի համար. բայց անոնք կը գործածուին յաճախ (տես Գրաս ԻԳ § 7) նաեւ the former ասոյնն, այն եւ the latter, վերջինն, այն բաղադատականները:

§ 4. Արդէն յիշուած յատկացեալ մը չկրնելու համար եզակիի մէջ that եւ յոգնակիի մէջ those ցուցական գերանունները կը գործածուին: Սոյն ձեւը կը համապատասխանէ արդի հայերէսի այն ձեւին որ կը կազմուի սեռական հորովի վրայ շոյր զնելէ վերջ և եւ ներք աւելցնելով: Օրինակ, that of the rose, վարդինը. those of the rose, վարդիննք. that of the roses, վարդերունը. those of the roses, վարդերուննք: Your book is not so entertaining as that of my teacher, ձեր գիրքն այնչափ զբօսուցիչ չէ որչափ իմ ուսուցչինը:

The colours of this rose are more beautiful than those of that tulip, Այս վարդին գոյներն աւելի շքեղ են քան այն կակաչինները:

Անկրկերն գերականութիւն:

Բարեր — House and Furniture, Տուն և

Առհասարակ :

Balcony (պէլոնի), պատշգամ (շահնիշի).	lobby (լոբի), նախասրահ (տէն-լիշ).
beam (պէմ), գերան.	lock (լոկ), փականք, կղպանք.
bell (պէլ), զանգակ.	master-key (մասթեր-էյ), կեղծ բանալի, հասարակաց բանալի.
bolt (պոլ), նիզ (պի-րի-ն).	padlock (պէ-լոկ), փակողակ (սաս-էլի-թ).
buttery (պէ-լի-թ), մսուան,	pane (պէյն), (սաս-էլ-ն) ապակի.
pantry (պէ-լի-թ), ուտեստարան.	
cart-house (տար-ի-ն), սայլատուն.	scraper (սքրէյթ), տղմա-քերծ.
coach-house (տու-ն), կառատուն.	shed (շէթ), քուսյարկ (սան-դար-ն).
chimney (չիմնի), ծխնեղջյղ.	shutters (շէ-լի-թ), փեղկ.
front (ֆրոնթ), երես, ճակատ (շէ-լի-թ).	staircase (սթէյթ-էյ), սանդուղ.
garret (գարէթ), շտեմարան.	stairs (սթէյթ-էյ), սասիճան, սան-դուղ-ք.
gutters (գլի-թ), ջրորդան (սան-դուղ-ք).	threshold (թրէ-շոլթ), սեմ.
hall (հոլ), սրահ, դահլիճ, գաւիթ. [ուարան.	tile (թիլ), կղմնար.
hearth (հարթ), կրակեղջյղ, վահինգ (վինգ), ծխղնի.	vault (վոլթ), կամար.
knocker (նոկ), ձկիկ, դռնահար (շի-լի-թ).	well (ուել), ջրհոր.
landing-place (լէն-դինգ-պլէյս), սանդղագաւիթ.	wicket (ուիկէթ), դռնակ.
lattice (լէթի-թ), վանդակապատ.	wood-house (ուու-դ-հաուս), փայտանոց.
	yard (յարդ), բակ.

55. Թարգմանելի:

1. The boy has broken a pane of that window.
 2. I had lost the key of that lock and could only open it with a master-key.
 3. The tiles which covered that roof were bad, I was happy to find those slates, they were much better.
 4. The thief had run in that house, the police-men entered it, searched in the coach-house, but could not find him, then they went up stairs and discovered him in the garret.
 5. That knocker is bigger than this one.
 6. The balcony of your father's

1 Հար. Գաս Գ., II էն:

house is larger and finer than my uncle's.
 7. We wanted to open the wicket and to get into the garden, but there was a padlock, which we could not open.
 8. These beams are very strong, they are stronger than those ones under that shed.
 9. One of the robbers was killed, when passing the threshold of the front door, the second in the yard behind the house; the former was called John Bore and the latter Peter Scaffold.

56. Շարադրելի:

1. Մարբեցէք ձեր մուճակներն այս տղմաքերծին վրայ եւ հնչեցուցէք զանգակը: 2. Այս ծխղնիները ժանգաճար են, անոնք կը ճոնչեն: 3. Մօրաքոյրս նստած էր այս ծխնեղջյղին մօտ, իւր ոտքերը վառարանին (with her feet on...), յանկարծ կասկարային (grate) վրայ ինկաւ: 4. Այս շտեմարանին կամարն այնչափ բարձր է որչափ մեր դրացւոյն շտեմարանինը: 5. Սանդղագաւիթն եւ սանդուղը միեւնոյն փայտէ շինուած չեն (are not made of the same wood), առաջինն եղեւնիէ է (of deal), վերջինը՝ կաղնիէ (of oak): 6. Բաց այս փեղկերն եւ գոցէ զանոնք (those ones): 7. Ահաւասիկ (here is) իմ սենեակս, իմ հօրեղբորդոյնը այս նախասրահին ծայրն է: 8. Այս պատուհաններու վանդակապատեր բաւական զօրաւոր չեն: 9. Այս կղպանքը լաւագոյն է քան այն: 10. Մեր փայտանոցը շատ աւելի մեծ (much larger) է քան այն տունինը: 11. Այս աղջիկն աւելի բարեձեւ է քան այն:

Ք Ս Ա Ն Ե Ի Ի Ն Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Անորոգարչ) Գերանուններ և Բայեր — (Reflective Pronouns and Verbs).

§ 1. Անորոգարձ գերանուններ կը կազմուին self, յոգ. selves, յետամասնիկն ստացական գերանունաց վրայ աւելցնելով: ինչպէս,

I myself, *ես ինքս, անձամբ. ես զիս, նոյն իսկ ես:*
 thou thyself, *դու ինքդ, անձամբ. դու զքեզ:*
 he himself, *նա ինքը, նա զինքն, անձամբ:*
 she herself, *նե ինքը, նե զինքն, անձամբ:*
 it itself, *ան ինքը, ան զինքն:*

one one's self, *մարդ ինքն իրեն, մարդ ինք զինքը:*
 we ourselves (*աուրսելից*), *մենք անձամբ, մենք զմեզ:*
 you yourself, (*եուրսելիք*), *դուք անձամբ, դուք զձեզ*
 (*մէկ անձ միայն*):

you yourselves (*եուրսելից*), *դուք անձամբ, դուք զձեզ*
 (*մէկէ աւելի անձինք*):
 they themselves, *անոնք անձամբ, իրենք զիրենք:*

§ 2. Անդրադարձ գերանուններ ուղղական եւ հայցական հոլով միայն կը գործածուին: Իբր ուղղական խօսքին ազդուութիւն կուտան, նոյն ինչ, ինչ, անձամբ նշանակութեամբ. իսկ իբր հայցական՝ եւ ինչքէ կ'ըլլան անդրադարձ բայերու:

§ 3. *Itself* եւ *one's self* յայնմ կը տարբերին զի առաջինը կ'ակնարկէ շէզը բառ մը, մինչ երկրորդն անորոշ է:

§ 4. Արեւոր է գիտել նաեւ թէ անդրադարձ բայերու օժանդակն է *to have*, ոչ *to be*:

§ 5. *Inf.* To wash (*ու օշ*) one's self, *լուացուիլ:*
Indic. pres. I wash myself, *կը լուացուիմ:*

Preterit. I washed myself, *կը լուացուէի կամ լուացուեցայ:*

Future. I shall wash myself, *պիտի լուացուիմ:*

Conditional. I should wash myself, *կը լուացուէի, եթէ լուացուէի:*

Perfect.

I have washed myself, *լուացուած եմ:*
 thou hast washed thyself, *լուացուած ես:*
 he, she, it has washed himself, herself, itself, *նա, նե, ան լուացուած է:*
 we have washed ourselves, *լուացուած ենք:*
 you have washed yourselves (self), *լուացուած էք:*
 they have washed themselves, *լուացուած են:*

Pluperfect.

I had washed myself, *լուացուած էի:*

Second Future.

I shall have washed myself, *լուացուած պիտի ըլլամ:*

Second Conditional.

I should have washed myself, *լուացուած կ'ըլլայի:*

§ 6. One another, (*էն ըսհրս*), each (*իչ*) other, *Բէկուէկ շէր, Գիտար* զբերաններ (Reciprocal pronouns) են որ բազադրեալ բառերու նման սեռական հոլով կ'ըլլան եւ յոգնակի չունին: Օրինակ,

Bear ye one another's burdens, *իրարու բեռները կրեցէք:*

§ 7. Անդրադարձ գերանուն առնող անդրադարձ բայեր:
 To accuse (*էքքիսել*) one's self, *ամբաստանուիլ.*
 to admire (*էամնյր*) one's self, *իւր վրայ հիանալ.*
 to betray (*պիթրէյ*) one's self, *ինքզինքը մատնել.*
 to comb (*քով*) one's self, *սանարուիլ.*
 to cover (*քըվըր*) one's self, *ծածկուիլ.*
 to deceive (*տիսիվ*) one's self, *խաբուիլ.*
 to defend (*տիֆենս*) one's self, *պաշտպանուիլ.*
 to distinguish (*տիսթինկուիշ*) one's self, *նշանաւոր հանդիսանալ.*

to dress (*տրես*) one's self, *հագուիլ.*
 to flatter (*ֆլէթըր*) one's self, *մեծամտիլ, ինք զինքը պատրել.*
 to help (*հէլփ*) one's self, *հրամել.*
 to hurt (*հըրթ*) one's self, *վնասուիլ.*
 to see (*սի*) one's self, *տեսնուիլ, անձամբ զանձն տեսնել.*
 to warm (*ուօրմ*) one's self, *տաքնալ.*

§ 8. Անդրադարձ գերանուն չառնող բայեր.
to abstain (*էպիսթէյն*), *ես կե- նալ, հրաժարիլ.*
to apply (*էփլայ*), *գիմել.*
to approach (*էփրօչ*), *մտանալ.*
to bathe (*աէյթ*), *լողանալ.*
to be mistaken (*էմիսթէյն*), *սխալիլ.*
to be | *well, unwell*, *աղէկ/տկար*
to do | *ըլլալ.*
to consist (*էօնսիսթ*) *of* բազ- կանալ.
to endeavour (*էնդէյւըր*), *ճիգ բնել, ի դուն գործել.*
to escape (*էսքէյթ*), *խոյս տալ, ճողոպրիլ.* [հէլ.
to fall asleep (*ֆօլ ասլէփ*), *նիր- տալ.*
to flee (*ֆլի*), *փախչիլ.*
to get up, *եղնել.*
to go away (*էուեյ*), *մեկնիլ եր- թալ.*
to hasten (*էիսթեն*), *աճապարել, փութալ.*

to increase (հնարել), աճիլ, to remember (բնիշխան), յիշել.
 to kneel (նշխարել), ծնորդութիւն.
 to meet (միջակայք), հանդիպիլ, միասնաբար.
 to part with (միջակայք), բաժնուիլ.
 to rejoice (բնիշխան), բերկրիլ.
 to be glad (հիշար), ուրախ ըլլալ.
 to rely (բնիշխան on, վստահիլ.

57. Թարգմանելի:

1. At what o'clock did the sun rise? — It rose at a quarter to five, and we got up at the same hour, washed, combed and dressed ourselves, then we went to bathe. 2. „Help yourself“ is a common saying, but Christians ought also to help one another. 3. The criminal endeavoured to flee, but he was caught by the police-men, afterwards he repented his crime, knelt down before the priest and begged pardon. 4. The best and wisest of men sometimes deceive themselves. 5. One should not admire and flatter one's self. 6. Our troops defended themselves with courage, when the enemies approached. 7. His parents rejoiced much, when they saw their son, with whom they had parted many years before. 8. The boy jumped down from the tree and hurt himself; you must apply to the physician. 9. This officer has distinguished himself in the war. 10. You are mistaken, if you think that Mr. Sommerville and I have met last week, we have not seen each other this year.

58. Շարադրելի:

1. Նա ինքզինքը կը մատնէ իւր խօսքերով եւ գործերով: 2. Մնտոսի յոյսերով մի խաբեր ինքզինքդ: 3. Այժմ պարտիս հրաժարիլ գինի խմելէ (to drink wine): 4. Ի՞նչպէս էք (How are you? կամ how do you do?): — Հնորհակալ եմ, ես աղէկ եմ, իսկ դուք (and you?): 5. Մանուկը նիւրհեց (fell asleep) իւր մօր բազկաց մէջ:

6. Տարցէք, ցուրտ է: 7. Փոքրիկ աղջկը փութաց հագուիլ, նէ խոյս տուաւ սենեկէն (from the room) եւ գնաց ի պարտէզն: 8. Վստահեցէք անոր, պիտի չի զղջաք առ այդ (of it): 9. Կեցէք, ես չեմ կրնար հետեւիլ ձեզ: 10. Աշակերտն ի գուն գործեց կատարելու (to fulfill) իւր պարտականութիւնը (duty-տիրութի): 11. Պղտիկ մանչերը նստան ծառի մը տակ եւ իրարու վէպեր կը պատմէին: 12. Նա շատ աշխատած է եւ իւր հարստութիւնը կարի շատ բազմացած է: 13. Ե՞րբ պիտի կրկին տեսակցինք (meet): — Վաղը: 14. Երկու չար տղաք փնասուած էին եւ կ'ամբաստանէին զերար լինել պատճառ (to be the cause of it): 15. Կը յիշէք այս մարդը: — Այո՛ կը յիշեմ զնա:

Ե Ր Ե Ս Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Հարցական Վերանդաներ — (Interrogative Pronouns).

§ 1. Ի ստորեւ կը դնենք հարցական դերանուններու գլխաւոր հոլովները:

I.		II.	
Nom. Who? (հո՛ւ), ո՞վ, որո՞նք.	Obj. whom? (հո՛ւմ), զո՞վ, զո՞րոնք.	Nom. } which? (հո՛ւն), ո՞ր.	Obj. } ո՞րը, որո՞նք.
Gen. of whom? որո՞նն, որո՞նց.	Dat. to whom? որո՞նն, որո՞նց.	Gen. of which? որո՞նն, որո՞նց.	Dat. to which? որո՞նն, որո՞նց.
Gen. poss. whose? (հո՛ւն), որո՞նն, որո՞նց (յատկացուցիչ):			
III.		IV.	
Nom. } what? { Ի՞նչ, ո՞ր,	Obj. } Ի՞նչ տեսակ.	what man? ո՞ր մարդ, զո՞ր մարդ,	
Gen. of what? Ի՞նչ (հո՛ւն, -բանի).		of what man? ո՞ր մարդու.	
Dat. to what? Ի՞նչ (հո՛ւն, -բանի).		to what man? ո՞ր մարդու.	

§ 2. Who կը ներկայացնէ նախադասութեան ենթակայն եւ whom ինդիքը. to, of եւ այլ նախդիքը կը դրուին whom ի վրայ: օրինակ,

Who speaks?, ո՞վ կը խօսի: To, of, for, against, with whom did he speak?, որո՞ն, որո՞ւ վրայով, համար, դէմ, հետ խօսեցաւ նա:

§ 3. Whose ստացական ձեւն է եւ իրեն անմիջապէս յաջորդող գոյականին ստացիչը կը հարցնէ: օրինակ,

Whose book is that?, որո՞ւ գիրք է այդ: Of whose son does he speak?, որո՞ն որդւոյն վրայով կը խօսի:

§ 4. What կը հարցնէ թէ ի՞նչ է իրեն ընկերացող առարկային հանդամանքը: Which զանազան առարկայից մէջ ընտրութիւն մը կը յայտնէ: Սոյն երկուքին դերանուններ անփոփոխ են: օրինակ,

What house have you bought?, ո՞ր կամ ի՞նչ տուն գնեցիք:

Which of these houses (հասուղիկ)

Which house in this street (սթրիթ) } have you bought?, Այս տուներէն ո՞րը կամ այս փողոցի մէջ ո՞ր տունը գնեցիք:

§ 5. What կը գործածուի նաեւ իբրեւ բացազանչութիւն. եթէ իրեն ընկերացող գոյականը եղակի — յոգնակի լինելու ընդունակ — է, a կամ an անորչ յօդը կը դրուի: օրինակ,

What a splendid (սփլենտիս) watch (ուօճ)!, ի՞նչ շքեղ ժամացոյց (գրպանի):

§ 6. երբ who, which, what հարցականները նախադասութեան մէջ ենթակայի դեր կատարեն to do օժանդակը չգրուիր: օրինակ,

Who came?, ո՞վ եկաւ: What happened?, ի՞նչ պատահեցաւ: Which of your sons went (ուենթ) to America?, ձեր որդիներէ ո՞րը գնաց յԱմերիկա:

§ 7. երբ այս դերանուններ նախդիր ունենան, սոյն նախդիրը կրնայ նաեւ նախադասութեան վերջը գրուիլ: օրինակ, Whom, what, which did he speak of?

Բարեր — Furniture (Շարունակութիւն):

Arm-chair (արձէշ), բազկաթոռ. [կալ. մահճեղէնք. bedstead (պէտ-նէտ), մահճա- blanket (պլէնչիլի), վերմակ.

bolster (պօլ-նէշ), գլխու բարձ. carpet (արքիթ), կարպետ. chest (չէսթ), արկշ. clock (քլօք), ժամացոյց (պարի). curtain (կըրթէն), վարագոյր. cushion (քաշիօն), բարձ (ար-նիլ, քիւն). feather-bed (ֆէ-տէշ-բէ), փետրանկողին. frame (ֆրեյմ), շրջանակ (չէր-վիլ). hair-mattress (հէր-մէթրէս), ձարանկողին. mattress (մէթրէս), տապաստակ (մէթրէս). piano (պիանօ), դաշնակ. picture (պիկչը), պատկեր. pier-table (պիէր-թէյբլ), զարդասեղան.

pillow (պիլօ), երեսի բարձ. screen (սքրին), հողմարդեւ. sheet (շէշ), սաւան (չարշ-ֆ). shelf (շելֆ), դարակ. shovel (շօվէլ), թի (տէրէտ). spittoon (սփիթթոն), spit-box, թքաման. stand (սթանդ), ջահակալ (տէ-նան). stool (սթու), աթոռակ. straw-mattress (սթր-մէթրէս), յարգանկողին. tapestry (թէյթրի), օթոցք. tongs (թոնկ), ունելի. wardrobe (արծրոց), հանդերձանոց. vase (վէշ or վաշ), անօթ, աման.

59. Թարգմանելի:

- 1. Who sold you that piano? — A cousin of mine. 2. Well, but which of them? — It is John Skillbeck. 3. What have you seen in the king's palace? — We saw beautiful rooms, and then splendid curtains, carpets and tapestry. 4. What o'clock is it? — It is a quarter past seven. 5. Whose arm-chair is that? — It is my grand-father's. 6. What has your mother bought this morning? — She has bought a bed, viz. a bedstead, a straw and hair-mattress, a bolster and pillows, sheets, bed-clothes, blankets and a feather-bed. 7. Which of these screens do you prefer? — I prefer the large one. 8. Whose portrait is that in the frame there? — It is my friend's. 9. What did he open the chest with? — With a key. 10. Of what wood is that pier-table made? — Of oak. 11. Of whom have you bought that picture? 12. What was the price? 13. What did you pay for it? 14. Which are the largest towns in Europe? 15. What a beautiful flower!

60. Շարադրելի:

1. Ո՞վ է այս պարոնը: — Նա հօրեղբայրս է: 2. Ի՞նչ կ'ուզէ: — Նա աթոռակներ գնել կ'ուզէ: 3. Ահա առաջիկ մի քանի հաս (some). Դ՞րը կը նախընտրէ: — Չայս (this one). Ի՞նչ է անոր գինը (... price of it): Տասնեւհինգ ֆրանք: 4. Ի՞նչ կար (was there) հանդերձանոցին մէջ: — Հոն կային (there were) հին վերարկուներ, տապաստակ մը եւ արմուկի բարձեր: 5. Ար՞ձն են այս ձեռնոցները: — Քրոջս են: 6. Ի՞նչ բանի վրայ (on what) էր պատի ժամացոյցը: — Ան զարդասեղանին վրայ էր: 7. Այս տիկնայց որ՞ձն պիտի տաք այս ծաղիկները: — Մօրաքրոջս, նէ պիտի դնէ զանոնք անօթին մէջ որ ջահակալ (սեղան)ին վրայ է: 8. Ի՞նչ կ'ընէք (կոր) (are you doing?) այս թիով: 9. Ի՞նչ բանի վրայով (of what) կը խօսէր ձեր գրացին: — Նա անկիներէն գրքերու վրայով կը խօսէր: — Ար՞ձնց վրայով: — Նա կը խօսէր այն գրքերուն վրայով որ սենեկիս դարակներուն վրայ են: 10. Այս աշակերտներէ որ՞ձն պիտի տաս մրցանակը: — Ամենաջանասիրին: 11. Աղէքսանդր որ՞ձն որդին էր: 12. Ար՞ձն դանակով կտրեցիք հացը: — Ասով (with this one): Ա՛՛՛՛ (ah!), ի՞նչ աղուոր դանակ մ'է այս:

Ե Ր Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Մ Ե Կ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Յարաբերական Վերանուններ (Relative Pronouns).

- § 1. Անձերն հոգի.
- Nom. Who or that, որ, որոնք.
  - Obj. whom or that, զոր, զորս, զորոնք.
  - Gen. of whom, որուն, որոնց, որուն վրայով.
  - Gen. poss. whose, որուն, որոնց.
  - Dat. to whom, որուն, որոնց:
- § 2. Իրերն է-ինչընչներն հոգի.
- Nom. } which or that { որ, որոնք.
  - Obj. } զոր, զորոնք.
  - Gen. of which, որուն, որոնց.
  - Gen. poss. whose, որուն, որոնց:

§ 3. Nom. and Obj., what, ինչ որ, զոր ինչ:

§ 4. Յարաբերականներու է-ը եւ ինչ-ը չեն ազդեր յարաբերական դերանուններու ձեւին:

§ 5. That միայն իբր ուղղական եւ հայցական կը դործածուի, իբր դերանուն իրմէ անմիջապէս վերջ նախդիր չունենար: Սա կը յարաբերէ հաւասարապէս ունչեր, ինչընչներ եւ էրեր. մինչ who միայն ունչ կը յարաբերէ եւ which միայն ինչընչներ եւ էրեր:

§ 6. Whose կը յայտնէ թէ իրեն յաջորդող բառն իրմէ առաջ եղող բառին յատկացեալն է. եթէ յատկացեալը (որ անկիներէն մէջ կը կորսնցնէ իւր յօրը) կախումն ունենայ նախադրութենէ մը, այն նախդիրը whose է առաջ կը դրուի: Օրինակ,

The merchant (մըր՛չընթ) whose son has departed. վաճառականն որուն որդին մեկնած է:

The merchant to whose son I have lent money (մըր՛նի), վաճառականն որուն որդւոյն դրամ փոխ տուած եմ:

§ 7. Երբ յարաբերականը կախումն ունի of, to կամ ուրիշ նախադրութիւններէ, նախդիրներ կամ whom, which յարաբերականներէ առաջ կը դրուին եւ կամ նախադասութեան վերջը. այն վերջին պարագայի մէջ փոխանակ whom կամ which իրնայ գործածուիլ նաեւ that: Օրինակ,

The man for whom I spoke; the man whom (that) I spoke for.

§ 8. Եթէ յարաբերականը հայցական հոլով ըլլայ կամ կախումն ունենայ նախդրէ մը, կրնայ զանց առնուիլ. այսու հանդերձ նախդիրը անհրաժեշտ դնելու է նախադասութեան վերջ:

§ 9. All եւ nothing է վերջ որ ինչ կամ շէր ինչը thatով կը թարգմանուի, ոչ whatով. իսկ եթէ ինչ որը ամբողջ նախադասութիւնը կը յարաբերէ, which կը գործածուի:

§ 10. Յարնչական Վերանուններ (Correlative Pronouns):

Nom. Singular.

- Masc. He who or that, այն որ, ով որ.
- Femin. She who or that, այն որ, ով որ.
- Neuter. That which, այն որ, ինչ որ.

Nom. plural.

Masc. and. Femin. *They who or that, անոնք որ, որոնք որ*

Obj. Singular.

Masc. *Him who (whom) or that, զայն որ, զայն զոր.*

Femin. *Her who (whom) or that, զայն որ, զայն զոր:*

Obj. plural.

Masc. and Femin. *Them whom or that, զորոնք որ.*

Neuter. *Those which or that, զորոնք որ: Օրինակներ,*

I shall give this book to him (her) who (that) will deserve (*աիղը՛վ*) it,

Ես այս գիրքը պիտի տամ այնմ (անոր) որ արժանի է այնմ:

I have received those (flowers) which you sent me, *Ընդունած եմ զանոնք (ծաղիկներ) զորս զեկեցիք ինձ:*

Բարեբեր — Professions (*վրօ՞ջե՛շնդ*) and Trades (*թրէ՛յծ*):

- Artist* (ար՛իւ՛ն-ի), արուեստագէտ.
- baker* (պէ՛յ՛ւբ), հացագործ.
- banker* (պէ՛նկ՛ւբ), սեղանաւոր.
- book-binder* (պո՛ւ-պոյն-ի), կազմարար.
- book-keeper* (-պէ՛կբ), տոմարակալ.
- bookseller* (-սէլբ), գրավաճառ.
- brewer* (պրո՛ւբ), գարեջրագործ.
- bricklayer* (պրէ՛կբ), աղիւսագործ.
- butcher* (պո՛ւլբ), մսագործ.
- cap-maker* (պէ՛կեյբ), խոյրարար.
- carpenter* (պր՛իւն-ի), հիւսն.
- cartwright* (պրիւր-ի), սայլագործ.
- cushier* (պէ՛շիբ), արկղակալ.
- chandler* (չէ՛ն-ի), մսմ (ծրագ) ավաճառ.
- cheese-monger* (չէ՛ն-ի), պանրավաճառ.
- chimney-sweeper* (չիմնի-սքիբ), ծխան մաքրող.
- clergyman* (կլերիկ-ի), եկեղեցական.
- clerk* (կլերկ), գպիբ, քարտուղար, գրագիր.
- cobbler* (կոբլ-ի), հնակարկատ.
- confectioner* (կոնֆետ-ի), շաքարագործ.
- cooper* (կոպ-ի), տակառագործ.
- coppersmith* (կոպսմիտ-ի), պղնձազործ.
- cutler* (կլեր-ի), կտրողագործ.
- dentist* (դէնտիստ-ի), ատամնաբոյժ.

- doctor* (դոկտոր-ի), բժիշկ.
- dressmaker* (դրէս-մեյքեր), կին գերձակ. [*վաճառ.*]
- druggist* (դրուգիստ-ի), գեղարար.
- farrrier* (ֆերրի-ի), պայտար.
- fisher* (ֆիշ-ի), -man, ձկնորս.
- glazier* (գլէյզ-ի), ապակեվաճառ.
- glover* (գլո-ի), ձեռնոցագործ.
- grocer* (գրոս-ի), նպար (համեմ) ավաճառ.
- green-grocer* (գրին-ի), մրգավաճառ, -կին.
- hair-dresser* (հեր-ի), վարսավերայ.
- hatter* (հեթ-ի), փեղուրագործ.
- inn-keeper* (ին-կեյքեր), պանդոկապետ.
- iron-monger* (այրն-ի), երկաթեղնավաճառ.
- jeweller* (Յոյել-ի), գոհարավաճառ.
- joiner* (Յոյն-ի), ատաղձագործ.
- journeyman* (Յուրնեյմեն-ի), գործաւոր (-որ-ի).

61. Թարգմանելի:

1. The gentleman who (that) sits there is an artist, his brother is a bookseller. 2. Do you know those men? — Oh! yes, this one is a brewer, whose son, a baker, went to America with his friend, the cooper; the life which (that) they met there was hard, and they found that it was not so easy to get the riches they had dreamt of; he who (that) stands near the brewer is a butcher to whom I sent word this morning that I wanted better meat than that which we had yesterday. 3. There is the banker with whose clerk and cashier we spent a fine day last week. 4. Have you heard the clergyman who (that) preached so well on Sunday? — No, sir. 5. The chest of drawers, for which I paid eighty franks to the joiner whom (that) you see there, is spoiled. 6. The dress-maker whom (that) your sister was so much satisfied with, has died. 7. The doctor and dentist whom (that) we called, did not come. 8. All that this carpenter and this bricklayer have built in that house is good work. 9. They (those) who like fine fruit should apply to that green-grocer. 10. This gold ring, said the mother to her daughters, I shall give her who (that) will be most diligent. 11. The inn-keeper said that the cheese-monger had brought him bad cheese, which I readily believe.

62. Շարադրելի:

1. Գտա՞ք բանալիները զորս կորուսած էիք: 2. Տարեք այս գիրքը կազմարարին որուն (whom) հանդիպեցանք այս առաւօտ: 3. Այս է գոհարավաճառն որուն կառքը կտրած է: — Այո՛, եւ սայլագործը կանչուեցաւ զայն նորոգելու: 4. Ո՞վ էր տիկինն որուն հետ կը խօսէիր երէկ: — Դէ գեղափաճառին կիսն էր որուն դրամ փոխ տուած էք: 5. Մենք ձկնորսէն ձուկ մ'ընդունեցինք զոր կերանք մեծ ախորժակով: 6. Բազկաթունն որ դրան առջեւ է, ընծայ մ'է հօրեղբորմէս, խոյրարար (ը) էն: 7. Ապակեգործն անցնեց ապակիները զորս պայտարը կտրած էր: 8. Չեռնոցագործն անձամբ բերաւ ինձ ձեռնոցներն որոց համար տասնեւհինգ դահեկան (piasters) վճարած էք: 9. Այս շաքարագործը անձամբ գնաց եւ վարձատրեց գործաւորներն որ գիշերն ողջոյն (all the night) աշխատած էին: 10. Ինչ որ պատմեց (պատմածը) ձեզ վարսավերան ճիշդ չէ: 11. Չեր մայրը գոհ չէ համեմատաբար (with the...) որմէ կը գնէ իւր համեմեները (spice-սփայս), ինչ որ խիստ կարելի է: 12. Մարդոց ամէն ըսածին չեմ հաւատար: 13. Վճարէ զոր ինչ պարտիս (what you owe), եւ պիտի գիտնաս ինչ որ ունիս (ունեցածդ): 14. Որո՞նք տուիք դրամը, հնակարկատի՞ն թէ կտրոցագործին: — Անոր որ առաջին (անգամ) եկաւ: 15. Դա կ'երազէ իւր ըսածին վրայ (of what he has heard): 16. Այս աշակերտներէ ո՞րը պիտի վարձատրէք. — Զայն որ լաւագոյնս կ'աշխատի:

Ե Ր Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Ե Ր Կ Ո Ւ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

§ 1. Անորոշ Գեղանաններ (Indefinite Pronouns).

All (ճլ), ամէն, -ը, բոլոր.
 whole (հօլ), ամբողջ, -ը.
 each (էչ), իւրաքանչիւր.
 every (էւրի), ամէն, իւրաքանչիւր.
 everybody (էւրիբօդի), իւրաքանչիւր.
 every one (էւրի օն), իւրաքանչիւր.
 much (մաչ), շատ.
 many (մանի), շատերը, շատ.

some (սոմ), ամէն, քանի (սոմ-ամի), քանի.
 any (անի), մը, քիչ մը, ոմանք.
 every thing, ամէն բան.
 somebody (սոմբօդի), ամէն մէկը, ոմն.
 some one (սոմ օն), ամէն մէկը, ոմն.
 anybody (անիբօդի), ամէն մէկը, ոմն.
 anyone (անուոն), ամէն մէկը, ոմն.
 something (սոմէթին), բան մը.
 anything (անիթին), բան մը.
 little, քիչ.
 few (ֆու), քիչերը, քիչ.

either (էյթը), երկուքէն մին կամ միւսը, ոեւէ մին.
 neither (նայթը), ոչ մին (ոչ միւսը), ոչ ոք.
 not either (նօթ էյթը), երկուքէն ոչ մին.
 other (օթը), ամէն մէկը, ուրիշ.
 another (անօթը), մէկը, ճիշտ մ'ալ.
 one, մէկը, մարդ.
 no one, none (նօն), ոչ ոք, ոչ ոք.
 ոչ ոք.
 nothing (նօթին), ոչինչ.
 most (մօսթ), ամենամեծ մասն.
 several (սեւըրլ), շատերը, շատ.
 such (սաչ), այսպիսի:

§ 2. Բոլոր այս գեղանուններ թիւ է եւ ուրիշ աղբեցութիւն չեն կրեր բաց ի other էն որ, երբ իրեն յարաբերած յոգնակի գոյականը չէ դրուած իրմէ անմիջապէս վերջ, Տ կ'առնէ: Օրինակ,

The other books. Where are the others?

§ 3. Whole միայն միւսը-թիւ կը նշանակէ. all եւս նոյն իմաստով կրնայ գործածուիլ թէ յոգնակի-թիւ (totalité plurielle) նշանակել ուղղի: Եթէ այս բառեր որոշեալ իմաստով առնուին, այսինքն եթէ ունեան the, my եւ այլն, this, that եւ այլն որոշիչէր, whole է առաջ եւ all է վերջ կը դրուին. անորոշ կամ մասնական մտք երկուքն ալ յօդ չեն առնուր: Օրինակ,

The whole town (թաուն), all the town, ամբողջ քաղաքը: Whole houses, ամբողջ տուներ: All men, բոլոր մարդիկ:

§ 4. All չնշանակիլ է բոլորի ինչպէս իրեն համապատասխանող մէկ բառը հայրենի մէջ. այդ իմաստը տալու համար every եւ եթէ իմաստն անորոշ է, any բառերը կը գործածուին:

§ 5. Each կրնայ գործածուիլ թէ գոյականի հետ եւ թէ առանձին. կը ծառայէ երկու անձանց կամ առարկայից եւ կամ որոշ մի թուոյ մէկ մարդ կամ հասարակաց տալու. մինչդեռ every անհատական կը գործածուի եւ բոլորովն անորոշ եւ ընդհանուր իմաստ մը կուտայ: Օրինակ,

There are three children, I give an apple to each. I give an apple to each of these children. Every man must die.

§ 6. Անորոշ է մասնական իմաստ.

Երբ ըսեմ. դու + ինչ գինի բերած է+, քայց ես զուր կ'որոշեմ, աւելի ծանրացած կ'ըլլամ նիւթոյ ցողովորէն՝ քան նիւթոյ մի մասին վրայ. սոյնպիսի մի իմաստ անորոշ է պարզապէս եւ ոչ մասնական. այս ձեւը լիովին նոյն է հայերէնի հետ, այսինքն որեւիցէ յոյ կամ որոշել չի գրուիր գոյականին վրայ. You have brought me wine, but I want water. Ընդհակառակն եթէ խօսքին մասնական իմաստ տալ ուղուի some, ասնի մը, ասնի մը եւ any, ասնի մը, ասնի բառերը կը գործածուին. some՝ հաստատական նախադասութեանց մէջ, any՝ հարցական, ժխտական եւ թէական նախադասութեանց մէջ (տես Գաս Է., § 1, 2, ա. բ., Գիտ.): Օրինակ,

Have you any bread? No, Sir, I have not any (none); if I had any, I should give you some. Հաց (քիչ մը) ունի՞ք, — Ո՛չ, պարոն, չունիմ (անկէ). եթէ ունենայի (անկէ), ձեզ կուտայի (անկէ, քիչ մը):

§ 7. Someով բարդուած բառեր հաստատական նախադասութեանց մէջ կը գործածուին, եւ anyով բարդուածներ՝ երբ նախադասութիւնը հարցական, ժխտական կամ թէական ըլլայ:

§ 8. Little եւ much եղակի գոյականի հետ կամ անոր տեղ կը գործածուին. իսկ few եւ many՝ յոգնակիի մէջ. a յոգով little ասնի մը եւ few ասնի մը կը նշանակին (տես Գասը. § 6):

§ 9. Both իրմէ վերջ յօդ կամ ստացական գերանուն կ'ուղէ, եւ կը նշանակէ երկուսին, երկուսն ալ: Ինչպէս, Both the brothers, երկուքին եղբարք: Both my sisters, երկու քոյրերս ալ: Such իրմէ ետքը անորոշ յօդ կ'առնէ եւ երբ ածականի մը հետ լինի այսպիսի, ասնի կը նշանակէ: Օրինակ,

Such a man! Such a fine flower!

§ 10. One կը համապատասխանէ մեր ասնի, մերք կամ մերքս բառերուն եւ կը գործածուի man, people, they, we, you բառերուն տեղ, երբ նախադասութեան մէջ ասոնց մէկը գործածել հարկ ըլլայ:

§ 11. One կը ծառայէ նաեւ իբրեւ գերանուն՝ ածականի յաջորդող մի գոյականի որ նախադասութեան մէջ արդէն յիշուած կամ գիւրաւ իմանալի է. եթէ նոյնօրինակ գոյականը յոգնակի լինի one ալ ones կը լինի: One կը գրուի նաեւ նախընթաց մի նախադասութեան մէջ յիշուած ոչ-թուական ածականի մը յաջորդող գոյականին մասնական իմաստը լրացնելու: Օրինակ,

My friend has a black horse and a brown one, բաղեկամս սեւ ձի մը եւ թխագոյն (հաստ) մ'ունի:

We have leather gloves and silk ones, մեր կաշիէ ձեռնոցներ եւ մետաքսեղէն ներ (հաստ) ունինք:

Have you any interesting (ինթրեսթինկ) books? — Yes, I have French and English ones, Հասէկան գրքեր ունի՞ք: — Այո, ունիմ (անոնցմէ) ֆրանսերէն եւ անգլիերէն (հաստ):

§ 12. Most = (ամեն) ասնի երբ բոլորովին ընդհանուր մտօք առնուի, կը կորսնցնէ իւր յօդն եւ ածականաբար կը միանայ իրեն յաջորդող գոյականին: Օրինակ,

Most men are selfish (սելֆիշ), մարդոց մեծ մասն անձնատէր է: բայց. Most of our evils (ի՛վըլզ) come from our vices, մեր չարիքներու մեծ մասը մեր ժղրութիւններէն յառաջ կուգայ:

63ա. Թարգմանելի:

1. All men must die. 2. Love all, trust a few, do wrong to none. 3. The whole house was burnt down. 4. All the boys came and each of them hoped that he would get a fine book. 5. Every soldier will do his duty. 6. Every thing was ready for our departure. 7. Some of the persons present began to laugh, others to weep. 8. Did God ever forsake any of his creatures? 9. If we had any money, we should have given some to the poor man. 10. Can I do anything for you? — No, nothing. 11. He is inclined to promise much, but to perform little. 12. Few persons were satisfied with the concert. 13. Little wealth, little sorrow. 14. We had at lunch a little cold meat and a few oysters. 15. Will you not take another cup of tea? — No, I thank you. 16. She covered her eyes with both her hands. 17. People (or we) forget too easily their (or our) duties. 18. She wore a black gown and her sister a brown one. 19. Has the count many horses? — He has several, but he lost a fine one yesterday. It was such a splendid animal.

63բ. Շարադրելի:

1. Բոլոր օրն աշխատեցանք: 2. Սեղանաւորն իւր բոլոր հարստութիւնը կորուսած է: 3. Ամէն յոյս կորսուած է: 4. Իմ գրատան բոլոր գրքերը ձեր տրամադրութեան տակ

(at...) են: 5. Ամէն բան ըսի ձեզ, դուք հիմա ամէնը գիտէք: 6. Ամէն օր իւր վիշտերն եւ իւր հոգերն ունի: 7. Ամէն օր պտոյտ մը կ'ընենք (to take a walk): 8. Այս ճամբաներէ տեւէ մին կը (պիտի) տանի զձեզ ի քաղաքն: 9. Ով որ կը գովէ ամէն մարդ՝ ոչ զքեզ կը գովէ: 10. Այս սոցոց իւրաքանչիւրը նուէր մ'ընդունեց ձեր հօրեղբօրմէն: 11. Գուք կը կարծէք թէ ամէն բան աւելի լաւ գիտէք քան ուրիշներ: 12. Ամէն զք պարտի աւելի իւր իսկ (his own) գրան առջեւ: 13. Չեր երկու բարեկամներն ալ ժամանած են, որոնք պիտի ընկերանար: — Ոչ միոյն: 14. Այս երկու գրքերէն որը կ'ուզէք: — Որեւէ մին. ոչ, երկուքն ալ, եթէ կարելի է: 15. Նա հաւկիթ (ներ) կ'ուզէր եւ իրեն պանիր բերին: 16. Այս քաղաքին մէջ բարեկամներ ունիք: — Այո, շատ (several): 17. Եկէք, բան մ'ունիմ՝ ձեզ ըսելու: 18. Նա քանի մը սխալներ ունենալու է: 19. Անոնք ժամանեցին ի Փարիզ առանց տեւէ պատահարի: 20. Շատ գործեր աւելի լաւ են քան շատ խօսքեր: 21. Շատ պէտք կայ, բայց քիչ գրամ: 22. Գուք միշտ բան մը կը մոռնար: 23. Կայ մէկը որ անկլեներէն խօսի: — Ո՛չ, ոչ զք: 24. Մարդ չապրիր ուտելու համար, այլ կ'ուտէ ապրելու համար: 25. Մենք աւելի դիւրաւ կը տեսնենք ուրիշներու թերութիւնները քան նոյն իսկ մերինները (than our own): 26. Տանձ մը տուր ինձ, բայց լաւ ըլլալու է: 27. Գուք ինձմէ գրքեր ուզած էիք, ահա աւտիկ երեք շահեկան (հատեր-ones): 28. Իւր բարեկամներու մեծ մասն իրմէ առաջ մեռաւ:

Բարութիւն — (Professions and Trades) (Շար):

- Linen-draper (լին՝ըն՝որէյ՝ըբ), կտավաւաճառ.
- locksmith (լոք՝սմիթ), դարբին.
- mason (մէյ՝սըն), սրմադիր.
- merchant (մէր՝ընթ), վաճառական.
- milkman, կաթնաւաճառ.
- milkmaid (միլք՝մէյ), կաթնաւաճառուհի.
- miller (միլլը), աղօրէկան.
- milliner (միլինը), (կնիւն) փեղուրագործ (ուհի).
- optician (օփթիք՝իք), գիտակագործ, ակնոցագործ.

- painter (փէյնթը), նկարիչ.
- pastry-cook (փէյ՝քուք), ծաղարար (պէտքէտէ).
- pedlar (փէր՝ըբ), (ըբջող) փերեղակ. [փեց.
- perfumer (փըրֆյուր), կնիկէ-physician (ֆիզիք՝իք), բժիշկ.
- ploughman (փլաւմէն), husbandman (հըշտմէնթ), երկրագործ, մշակ.
- porter (փօրթը), դռնապան, բեռնակիր.
- printer (փրինթը), տպագրիչ.
- professor (փրօֆէսը), ուսուցիչ.
- saddler (սէթլը), թամբագործ.
- smith (սմիթ), մետաղագործ.
- stationer (սթէյշնը), թղթաւաճառ.
- surgeon (սըր՝ջըն), վերաբոյժ.
- tailor (թէյլը), դերձակ.
- tanner (թէնը), խաղախորդ (որեղորդ).
- tiler (թիլը), կղմարագործ.
- tinman (թինմէն), թանաղաւաճառ.
- tobacconist (թօքէթ՝օնթի), ծխաւաճառ.
- tradesman (թրէյ՝ծմէն), արուեստագործ.
- upholsterer (ըփհօլթըր), օթոցարար (կնիւնթը).
- washerwoman (ուշըրմէնթ), լուացարարուհի.
- watchmaker (ուշմէյքը), ժամագործ.
- waterman (ուօթմէնթ), նաւաւար.
- workman (ուքթմէնթ), գործաւոր.
- weaver (ուեյվը), ստայիանկ.
- wine-merchant (ուայնթմէնթ), գինեւաճառ.
- wood-merchant (ուուդթմէնթ), փայտաւաճառ.

64ա. Թարգմանելի:

1. This ploughman has two sons, both are very industrious, the one is a tanner, and the other a smith, each of them has much work to do, therefore they took several workmen to help them. 2. The whole (all the) village has been burnt down, every thing (all) has been destroyed; many people ran by to extinguish the fire; but all their efforts were useless, some animals only could be saved. 3. Somebody knocks at the door, who is it? — A pedlar who sells (ուղղակի) from the linen-draper. 4. The shoemaker has brought your shoes, sir. — Yes, but there is only one pair, where are the others? — He promised to bring them to-morrow. 5. This milkman comes every morning and evening, some persons believe his milk might be a little better, that he mixes much water with it. 6. Have you seen anybody in the garden? —

Yes, I saw my uncle, the professor's physician. 7. Have you not anything (nothing) to tell me? — Yes, I must beg you to go to the stationer's, and to buy there some paper, ink and a few pens. 8. Was it the saddler or the watchmaker you spoke with this morning? With neither, it was the tailor, to whom I gave orders for another pair of trousers. 9. They believe to know every thing better than every body else. 10. One cannot hear such a long story. 11. When people (we) are sick, they (we) do not like to speak much.

64 p. Շարադրելի:

1. Աղօրէպանն իւր բոլոր դրամը կորսնցուց: 2. Ես ամէնը գիտեմ, վերաբոյժն ինձ պատմեց ամէն բան: 3. Ասո՞նք են բոլոր գիրքերը: — Ո՛չ, միայն մի քանի(ն): 4. Ո՞ւր են միւսները: — Մեր սպագրիչը թշուտուութիւն խնդրեց զանոնք առնելու: 5. Որմադիրն եւ կղմնարագործն՝ երկուքն ալ խոստացած էին մեզ գալ, բայց ոչ մին եկաւ, եթէ մին գայ այս երեկոյ, ըսէք թէ ես տունն եմ (at home) ամէն օր եւ կ'սպասեմ երկու եղբայրներուս օր Ամերիկայէն կու գան (...brothers coming from America): 6. Ակնոցագործը բան մը բերաւ ձեզ: — Ո՛չ, ոչինչ, բայց նկարիչը քանի մը նկարներ բերաւ: 7. Ժամագործը շատ ժամացոյցներ շինած է, նա շատ դրամ կը շահի: 8. Երեսուցիս զնա եւ քիչ մը ծխախոտ բեր ինձ: 9. Թանազավաճառը քիչ գործաւորներ ունի, նա շատ գործ չունի: 10. Այս առաւօտ գինեվաճառը քիչ մը գինի տուաւ ինձ: 11. Գըռնապանն ի՞նչ ըսաւ ձեզ: — Նա ինձ ըսաւ թէ մէկը կ'ուզէ տեսնել զիս: 12. Մէկը ժամանած է: — Այո, փեղուրագործուհին փեղուրներ եւ մի քանի ուրիշ բաներ բերած է ձեր բրօշ ճամար, բայց վերջինը մերժած է ամէնը (refused them all): 13. Խնկեփեցը պատմեց ամէն ինչ օր տեսած էր: 14. Նաւավարը փայտավաճառին գնաց եւ ըսաւ անոր, դրամ ունի՞ք. եթէ ունիք, խնդրեմ (pray — փրէյ) փոխ տուէք ինձ (քիչ մը): 15. Մարդ պարտի արգահատիլ ա-

սանկ մարդ(ո) մը: 16. Օթոցարարն աղքատ է, բայց երջանիկ է, եւ կ'ըսէ նա. մարդ երջանիկ է երբ գոհ է: 17. Շատեր կը գովեն այս գործը (action), այլք կը պարսաւեն զայն: 18. Պարտիղին մէջ ի՞նչ տեսաք: — Հոն չբնաղ վարդեր տեսայ: 19. Գուք ինձ բերած էք այս գիրքին հին մի սպագրութիւնը, ես նոր մը կ'ուզեմ:

Ե Ր Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Ե Ր Ե Ք Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Մակերայնէր (Adverbs):

- § 1. Երէք տեսակ մակերայ կայ.
I. Ածականներէ, ընդունելութիւններէ եւ գոյականներէ անանցական մակերայներ:
II. Նախնական եւ պարզ մակերայներ.
III. Բազմաբան մակերայներ կամ մակերայական ասացումք:
§ 2. Ածանցական մակերայներ կը կազմուին՝ անանցելի բառին վերջը -կց աւելցնելով: Օրինակ,
Wise, wisely; contented, contentedly; month, monthly.
§ 3. Մակերայի վերածելի լե եւ Ս վերջաւորած բառերու ընկը ջնջուի եւ միայն յ կ'աւելցուի: Օրինակ,
Noble, nobly; gentle, gently; full, fully.
§ 4. Y ով վերջաւորեալ բազմականի անականաց յ ը ի կը փոխուի: Օրինակ,
Pretty, prettily; easy, easily; happy, happily. Ընդհակառակն միականիներու մէջ կարելի է յ ը պահել կամ ջնջել: Օրինակ,
Sly (սլայ), slyly or shily. բայց day, daily.
§ 5. Արդէն -կց ով վերջաւորեալ բազմականի անականներու վայ, առ քայքայաձայնութեան, երկրորդական լց մը շաւելցուի. սոյնպիսիք մակերայի կը վերածուին մասնաւոր ասացումներով: Ինչպէս, Friendly, in a friendly way or manner, բարեկամօրէն.
§ 6. Մի կարգ անականներ իբրեւ մակերայ կը գործածուին առանց իրենց ձեւը փոխելու. սոյնպիսիք են, ill (իւ). հիւանդ եւ գէշ (մի). little, փոքր եւ քիչ. better, աւելի բարի եւ

լաւագոյն. best, ամենաբարի եւ ամենալաւ. worse, չարագոյն եւ չարագոյն կերպիւ. worst, ամենաչար եւ ամենաչար կերպիւ. fast (ֆէսթ), պինդ եւ արագ. near (նիթր), մօտ եւ մօտը, մերձ: Կան ուրիշ ածականներ ալ որ իբրեւ մակբայ թէեւ չեն փոխեր իրենց ձեւը. բայց նշանակութիւննին կը փոխուի լիովին: Ինչպէս, To go right (րայթ) on, շիտակ դէպ յառաջ երթալ: He did right, wrong (րօնկ), ուղիւ, սխալ գործեց (ըրաւ): To work hard (հարա), շարաչար (պնդիւ) աշխատիլ: To speak loud, low (լօ), բարձրաձայն, ցած ձայնով խօսիլ: We are pretty well, բաւական աղէկ ենք: He is just gone, (դրեթէ հիմա) դեռ նոր դնաց: To come late (լէյթ), ուշ (ատեն) գալ: To pay, to sell, to buy cheap or dear, աժան կամ սուղ վճարել, ծախել, գնել, (գրամի համար):

Մակբայներու և սպիճանները:

§ 7. Ատիճանաւորման ընդունակ եղող մակբայներ բազմավանկ ածականաց նման կ'ատիճանաւորին, այսինքն բազդատականի համար more եւ գերադրականի համար most կը գրուի:

§ 8. Հետագայ մակբայներ

ա. near, մօտ. early (ըրլի), կանուխ, often (օֆթըն), յաճախ, soon (սուն), շուտ, վաղվաղակի, seldom (սելթարմ), դուն ուրեք՝ միավանկ ածականաց նման -er եւ est ով կ'ատիճանաւորին: Ինչ., nearer, -est (նաեւ neat); early, earlier, earliest; often-er, -est; soon-er, -est եւայն:

Pos.	Comp.	Sup.
բ. Ill եւ badly, գէշ	worse	worst
well, աղէկ, բարւոյք	better	best
little, քիչ	less (լէս)	least (լէսթ)
much, շատ	more	most

65ա. Թարգմանելի:

1. We were extremely glad to see our friend.
 2. Speak more gently to the child. 3. People generally conclude their English letters with: I am, dear Sir, yours truly or yours sincerely, or I remain, Sir, yours most respectfully. 4. We are not so easily satisfied as you think. 5. These people are fully convinced that you have done wrong. 6. We humbly begged your uncle to pardon us. 7. The physician daily

came to visit our sick brother. 8. Speak lower, you will awake the child. 9. The poor man worked hard to sustain his family. 10. You will do right not to speak ill of our cousin. 11. The girl is prettily dressed, she is pretty much like her mother. 12. Why did you come so late? — Because my friend who had just arrived from Paris was with me. 13. Come nearer. 14. Nearer my God to Thee. 15. Slowly and sadly we laid him down. 16. Peter wept bitterly.

65բ. Շարադրելի:

1. Նա կարի վեհանձնօրէն վարուեցաւ իւր սոսիին հետ: 2. Մենք ամէնքս սրտանց ծիծաղեցանք անոր անմտութեան վրայ (at): 3. Բեռնակիրը ծանրապէս բեռցուած էր: 4. Դուք կատարելապէս գիտէիք թէ սխալ գործած էիք (...you had done wrong): 5. Աւելի բարձրաձայն խօսեցէք, եթէ կ'ուզէք հասկցուիլ (to be understood): 6. Քաղաքն արիւար պաշտպանուեցաւ: 7. Աւելի ուշադրութեամբ մտիկ ընելու եւ աւելի աղէկ աշխատելու էք, եթէ կ'ուզէք բան մը սովորիլ: 8. Շիտակ յառաջ գնացէք եւ պիտի գտնէք տունը զոր կը փնտռէք: 9. Ինչպէս է ձեր հայրը: — Շնորհակալ եմ, այսօր բաւական աղէկ է: 10. Հօրեղբայրս դեռ նոր ժամանեց Կ. Պօլսէ (from Constantinople), երթանք եւ տեսնենք զնա: 11. Աւելի քաղաքավար կերպիւ պատասխանեցէք, երբ մէկը բան մը հարցնէ ձեզ (երբ հարցուիք):

Իստեթ — City (սիթի), Town (թաուն), Կալուստ:

Arsenal (աթընէնըլ), նաւարան, eating-house (էթինհուս), ճաշարան.
 bridge (շրիճ), կամուրջ. Change (չէնջ) սովորան
 coffee-house (քօֆի-հաուս), սրբ-Exchange (էքչէնջ) (պօրտա).
 ճարան. gaol (գէյլ), զնդան, բանտ.
 college (քոլիճ), ուսումնարան. gate (գէյթ), մեծ դուռ, դուռ.
 custom-house (քսթըմ-հաուս), մաք-hospital (հօսպիթըլ), հիւանդանոց.

դուն ուրեք կ'երթայի հոն, հիմա աւելի յաճախ կ'երթամ. հոն կը հանդիպիմ (there I meet) մի քանի բարեկաներ (-)ս, քաղաքապետին, հաշտարար դատաւորին, դիւանադպրին եւ նոտարին (բոլորն ալ հայց). այս պարոնայք (these gentlemen) խիստ հաճելի կերպիւ կը խօսակցին: 2. Բանտապահը բացաւ բանտին դուռը եւ ներս մտաւ նախազգուշութեամբ: 3. Սպանդանոցը գէշ կը հոտի, ան քաղաքին նուազ մօտ ըլլալու էր: 4. Քաղաքատունն ո՞ր է: — Ան Պետֆօրտ հրապարակին վրայ է, համալսարանին եւ ուսումնարանին միջեւ: 5. Նօտարը ճշգիւ պատմեց մեզ թէ ինչպէս պատահեցաւ արկածը. նաւակը ծանրաբեռնեալ էր (... was heavily...), նէ սրարշաւ (rapidly) մտաւ նաւահանգիստն եւ կոհակներէն (billows) բուռն կերպիւ (violently) մղուեցաւ (was thrown) քարափին դէմ (against the) եւ անմիջապէս ընկղմեցաւ: 6. Անոնք զուարթագին թողուցին պանդոկը, բայց շուտով ձերբակալուեցան: 7. Եպիսկոպոսն եւ շատ (several) եկեղեցականներ վերջերս այցելեցին վանքը. վանահայրն եւ արեղայք հանդիսաւորապէս (ceremoniously-սիրիմոնիլն) ընդունեցին զանոնք եկեղեցւոյն առջեւ: 8. Գաւառապետն ազնուաբար վարուեցաւ աղքատ մարդուն հետ: 9. Իրաւագէտը բաւական աղէկ խօսեցաւ: 10. Բաժառուի տնակին (toll-house) քով ճաշարան մը կայ: 11. Տղան կանոնաւորաբար դպրոց կ'երթայ: 12. Գատաւորը քաղցրութեամբ խօսեցաւ: Անոր ժամանակն օգտակար կերպիւ (profitably) կը գործածուի:

Ե Ր Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Չ Ո Ր Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Պարզ եւ Բարձրագոյն Մակբայներ:

§ 1. Ժամանակին մակբայ:

Afterwards (էֆ'լըրո-էրծ), again (էկէն), դարձեալ, վերստեալէն, յետոյ, ապա. տին.

ago (էկօ), առաջ. already (օլըբ'տի), արդէն. always (օլը-էյշ), միշտ. at first (ֆըր-թի), նախ. at last (է-թի), վերջապէս. at length (էնլընթ), վերջապէս. at noon (նոն), կէս օրին. before (բի-ֆօր), առաջ. betimes (բի-թայմ), յարմար ժամանակին, կանուխ. early (էրլի), կանուխ. ever (էվըր), երբեք, յար. every other day, երկու օրը անգամ մը. formerly (ֆօրմըրլի), ատենօք, յառաջագոյն. hence (հենս), առկէ, ուստի. hereafter (հի-ըր-էֆթըր), այսուհետեւ. immediately (իմի-դի-էյէթլի), անմիջապէս. instantly (ին-սթընթլի), իսկոյն, շուտով. in time, ժամանակին. just (ճըսթի), ճշգիւ, ճիշդ, արդարապէս. late (լէյթ), ուշ. long (լոնջ), ընդ երկար, երկարօրէն. how long, որչափ (ատեն). never (նեվըր), ոչ երբեք, բնու. now (նաու), հիմա, այժմ. of late (օվ-լէյթ), մտերս, այսօրերս.

§ 2. Տեղանի մակբայ:

above (էյ-ըվ), վերը. abroad (էյ-ըրօ), դուրսը, օտար երկիր. away (է-էյ), հեռու, ի բաց. back, backwards (պէ-է-էրէ), ետ, յետս.

often (օֆ'ըն), յաճախ. once (ու-ընս), անգամ մը, ատենօք. seldom (սէլ-ըրմ), դուռն ուրեք. sometimes (սոմ-թայմ), երբեմն. soon (սու-ըն), քիչ ատենէն, փութով. still (սթիլ), դեռ, տակաւին. suddenly (սը-ըն-ըլի), յանկարծ. then, այն ատեն. the day after to-morrow, վաղը չէ միւս օր. the day before yesterday, յեռանդն, երէկ չէ մէկալ օր. the other day, անցեալ օր. this day week, գալ կամ անցած (շարթու) այս օրս. to-day (թու-դէյ), այսօր. to-morrow (թու-մօրօ), վաղը. to-morrow morning, վաղ առաւուս. to-night (թու-նայթ), այս գիշեր. too soon, too early, շատ շուտ, շատ կանուխ. too late, շատ ուշ. when (ւեն-ըն), երբ. yearly (էյրլի), տարուէ տարի, տարին անգամ մը. yesterday (է-էր-էրթէյ), երէկ. yesterday morning, երէկ առաւուս. yet (էյթ), դեռ, ցայս վայր.

below (բի-ըվ), վարը. down (աու-ըն), վար. elsewhere (էլ-ւ-էր-էր), այլ ուրեք, ուրիշ տեղ. everywhere, ամենուրեք, ամեն տեղ.

far (ֆար), հեռուն.
 forwards (ֆօր'աւորձ), դէպ ի
 յառաջ.
 forth (ֆօրթ), յառաջ, դուրսը.
 hence, ասկից.
 here (հիեր), հստ.
 home (հօմ), (դէպ ի) տուն.
 in (ին), ներս(ը).
 inside (ին'սայթ), ներսը.
 near, մօտ(ը).
 nowhere (նօու'ուէր), ոչ ուրեք.
 out, outside (աու'սայթ), դուրսը.
 outwards, դէպ ի դուրս, դրսի
 կողմէն.

§ 3. Եղանակիան միջնայ.

Aloud (էլու'ա), բարձրաձայն.
 also (օլ'սօ), նաեւ, ալ.
 at random (ըն'աւրճ), ըստ դի-
 պաց.
 by heart (պայ հարթ), զոյց, ի
 բերան.
 else (էլ), ուրիշ կերպով, ասպա
 թէ ոչ, ալ.
 even (է'վն), նոյն իսկ, ալ, եւս.
 fast (ֆէ'թ), արագ, շուտ.
 how (հօու), ինչպէս (օրջափ).
 ill, դէշ.
 likely (լայ'լի), հաւանօրէն.
 likewise (լայ'ուայլ), նմանա-
 պէս.
 low (լօ), (բամբ) ցած ձայնով,
 մեղմաձայն.
 nearly (նի'րլի), գրեթէ.
 on foot (ֆու'թ), հետի, սպրով.
 on horseback (հօր'սայէթ), ձիով.

§ 4. Բանակիան միջնայ.

Almost (օլ'սօ'ու), գրեթէ.
 enough (է'ն'ուֆ), բաւական.
 least, ամենաքիչ.

over (օ'ուեր), վերեւ, վերը. ան-
 ցած. մէկ կողմէն միւսը.
 somewhere, սրեւիցէ տեղ մը.
 anywhere, սրեւիցէ տեղ մը.
 thence (թեն'ս), անկից.
 there (թիեր), հստ. [ըբեր.
 underneath (ըն'ուէր'նի'թիւ), ներ-
 քից (ըն'թի), վեր, -ը.
 upwards (ըն'ուէր'թիւ), դէպ ի
 վեր, աւելի եւս.
 whence (ու'ենս), ուսկից.
 where, ուր.
 yonder (է'ու'ուէր), մէկալ կողմը,
 անդին, հստ.

otherwise (ըն'ուէր'ուայլ), ու-
 թիշ կերպով, ասպա թէ ոչ.
 on purpose (ըն'թի'թիւ), նպա-
 տակով, դիզմամբ.
 perhaps (թիեր'թիւ), թերեւս.
 rather (րի'թիւ), մանաւանդ,
 յաւետ, աւելի.
 readily (րի'թիլի), սիրոյցօտար,
 մտադիւր, անյսպակ.
 so, այսպէս (ուրեմն).
 thus (թի'ս), այսպէս (ուրեմն).
 together (թի'ուէր'թիւ), միասին.
 very, յոյժ, շատ, կարի.
 well, լաւ, աղէկ.
 willingly (ու'իլ'իլիլի), յօժա-
 րակամ.
 wherefore (ու'եր'ֆօր), ինչո՞ւ,
 առ ինչ.
 why (ու'այ), ինչո՞ւ, առ ինչ.

little, քիչ.
 much, շատ.
 how many? քանի՞.

how much? օրջափ.
 more, աւելի. նաեւ.]
 moreover (մօր'օ'ուէր), դարձեալ,
 more or less, աւելի կամ նուազ.
 most, ամենաշատ.
 once (ու'ուս), մէկ անգամ.
 twice (ու'այս), երկու անգամ,
 երկիցս.
 three times etc., երեք անգամ,
 երկցս եւայլն.

§ 5. Հասարական եւ ձեռնարկան միջնայ.

At all events (է'վէն'թիւ), ինչ ալ
 պատահի, անշուշտ.
 by all means (բի'ուէն'ուէր), ինչ ալ
 պատահի, անշուշտ.
 by no means, ամենեւին (չ...).
 certainly (սի'րլիլիլի), ստու-
 ղիւ, անշուշտ.
 chiefly (չի'ֆիլի), գլխաւորաբար.
 indeed (ին'ուէր), յիբաւի, ա-
 պաքէն.

pretty, ըստ բաւականի.
 quite (ու'այլի), լիովին, բոլո-
 րովին.
 scarcely (ս'կի'ուէր), հազիւ.
 too (ու'ու), շատ, չափազանց.
 too much (ու'ու'ալ'անց) շատ (ու-
 նախէ հօր).
 too many (ու'ու'ալ'անց) շատ (ու-
 բանիցէ հօր).

§ 6. Մակբայներ ընդհանրապէս կը դրուին այն բառին քով որուն իմաստը կը շեշտեն:

§ 7. Ժամանակական մակբայներ սովորաբար նախադասու- թեան սկիզբը կամ վերջը կը դրուին:

§ 8. Now, soon, seldom, often, never մակբայներն, եթէ ժամանակը պարզ է, առ հասարակ բայէն առաջ՝ իսկ եթէ ժամանակը բաղադրեալ է, օժանդակէն ետքը կը դրուին:

§ 9. Ago բառն՝ իւր սահմանած ժամանակէն անմիջապէս ետքը կը դրուի: Օրինակ,

Fifteen years ago, 15 տարի առաջ:

§ 10. Home (դէպ է) որուն, ներդրիւ- որակն է. իսկ at home, է որան, ներդրիւնն է: Օրինակ,

I go home, (ի) տուն կ'երթամ:
 He is at home, (ի տան) տունն է:

67. Թարգմանելի:

1. Where there is a will, there is a way. 2. Many an apple that has a fine appearance outside, has a worm inside. 3. We shall soon have finished our grammar.

4. I wanted to see your brother, but I found him nowhere, I believed he was perhaps at the Club, but I hear, he was not there to-day. 5. How is your mother now, I left her rather sick yesterday? — I thank you, she is much better, she intends to go to the concert to-morrow. 6. Answer immediately, what have you done the day before yesterday? 7. Go on; do not stop on the way. 8. The boy was playing and jumping forwards and backwards. 9. Is Dr. Herrick at home? — No, sir, he has just gone out. 10. He was in Yozgat a week ago, and this day week he will be at Samsoun. 11. How many times have I told you to come every other day and not once a week? 12. We could scarcely believe it. 13. It is all over, she is dead. 14. When the body is sick, the mind is so likewise. 15. Lift up your eyes and admire the beautiful sky. 16. Have you already read Shakespeare? — Of course, I have, but I shall read that author once more. 17. You must come by all means. 18. When they saw me, they were all together quite confused. 19. My cousin arrived at last, when I least expected him.

68. Շարադրելի:

1. Ե՞րբ կրնամ գտնել զձեզ ի տան: — Ժամը Տինգին, տէր: 2. Ո՞ւսկից է այս պարոնը (gentleman): — Նա Փարիզէն կու գայ եւ Պերլին կ'երթայ: 3. Ի՞նչպէս է ձեր հայրը: — Շնորհակալ եմ, ըստ բաւականի աղէկ է: 4. Տղաք բոլորն ի միասին պարտիզին մէջ են: 5. Գաւազանս փնտուցի, բայց ոչուրեք գտայ զայն: 6. Ո՞րչափ (ատեն) պիտի մնաք (will you be) յԱմասիա (in Amassia): — Շաբաթ մը կամ երկուք պիտի մնամ հոն: 7. Յաճախ կը տեսնե՞ք զՊ. Լոնկմէն (M. Longman): — Կը տեսնեմ զնա երբեմն, երէկ եւ այսօր տեսայ զնա, վաղ առաւօտ դարձեալ պիտի տեսնեմ զնա: — Անցեալ օր թատրոնի մէջ տեսայ զնա: 8. Ատենօք այս քաղաքը կարի փոքր էր, այժմ մեծ է յոյժ: 9. Հոս եկուր, Օրմիոզ Արմինէ (Miss Armineh), եւ ըսէ ինձ թէ քանի՞ կ'ընէ (how much are) չորս անգամ

Տինգ: — Ձեր դստրիկը (your little daughter) իւր դասը լաւ գոց ըրած է (has learnt), նէ անմիջապէս պատասխանեց. չորս անգամ Տինգ քսան կ'ընէ: 10. Ի՞նչպէս քնացաք այս գիշեր: — Ոչ շատ լաւ, հաղիւ մէկ կամ երկու անգամ գոցած եմ աչքերս: 11. Ինչո՞ւ չհասար ժամանակին: — Ընելու շատ գործ ունէի (...much work to do), առ նուազն (at least), քսան նամակ ունէի գրելու: 12. Ո՞ւր է դանակս: — Ան որեւիցէ տեղ մ'ըլլալու է սենեկին մէջ: Ամենուրեք փնտուցի զայն, եւ ոչուրեք գտայ: 13. Ձեր եղբայրն ո՞ր է: — Երկու տարի առաջ օտար երկիր գնաց:

Ե Բ Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Յ Ի Ն Գ Ե Բ Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Վախարարութիւններ (Prepositions):

§ 1. Պարզ նախդիրներ.

<p>About (էպոստրի), շուրջը, վրայ, նկատմամբ.</p> <p>above (էպոստրի), վրայ, աւելը, վեր.</p> <p>across (էպոստրի), մէկ կողմէն միւսը, վրայ, -էն.</p> <p>after (էֆտրի), ետքը, ետեւէն, համեմատ.</p> <p>against (էգայնտրի), հակառակ, դէմ.</p> <p>along (էլոնկ), երկայնութեանը, քովէն, եզերքն ի վեր կամ վար.</p> <p>amid, amidst (էմիտրի), մէջտեղը, շրջապատել.</p> <p>among, -st (էմոնկտրի), մէջ (յոզնակիով).</p> <p>at (էտրի), մէջ, քովը, վրայ, տան.</p> <p>before, առաջ, առջեւ.</p>	<p>behind (պիստրի), ետեւ, ետ.</p> <p>below (պելո), տակը, վար.</p> <p>beneath (պիստրի), տակը, վար.</p> <p>beside (պիստրի), քովը.</p> <p>besides (պիստրի), բայ ի...; ...ի շատ.</p> <p>between (պիստրի), մէջտեղ (երկու բանի), մէջ.</p> <p>beyond (պիստրի), անդին, վեր. by (պայ), ...ով, ...էն, ձեռամբ, քովը.</p> <p>concerning (էկոնցնի), նկատմամբ.</p> <p>down (դաւն), (դէպ ի) վար.</p> <p>during (դրինգին), միջոցին, ... մէջ.</p> <p>for (ֆոր), համար.</p> <p>from (ֆրոմ), ...էն (բցնկն). into (ինտրո), մէջ (դարձում). into (ինտրո) մէջ (շարժում).</p>
--	---

near, մօտ.
 notwithstanding (նօ՞նքն-ի՞նչ-
 -ի՛նչ-դի՛մ), հակառակ, չի
 նայելով.
 of (օ՞վ), (սեռականի, բացա-
 ռականի, պատմականի եւ-
 այլն նշան), ...ին, ...էն,
 մասին, վրայ.
 off (օ՞ջ), ... էն հեռու.
 on, upon (ո՞նքն), վրայ.
 over, վրայ, -էն.
 round, around (եր-ո-ն-ո), բո-
 լորտիքը, շուրջը.
 since (սօ՞ւ), յորմէհետե, ...ի
 վեր.

§ 2. Դիտարկման ասացումք.

According (է՛տ՛ճ՛ր-դի՛մ) to, ըստ,
 համեմատ.
 as far as, մինչեւ (տեղւոյ հա-
 մար).
 as for, as to, դաւով... իսկ,
 մասին.
 but for, եթէ ոչ, թէ չ... ա-
 ռանց.
 by dint of (պայ-դի՛մ-օ՞վ), ...ը-
 րութեամբ.
 by means of, միջոցաւ.
 by virtue (վճ՛ր-ի՛նչ) of, զօրու-
 թեամբ, միջոցաւ.
 close (չե՞տ) to, կից, մերձ, ճիշդ
 քովը.
 contrary (չօ՛նքն-ի՛նչ) to, հա-
 կառակ ...ի...
 far from, հեռու...էն.
 for want of, առ ի չզոյե.

§ 3. Թէ պարզ եւ թէ բարդրեալ նախադրութիւնները հայցական հոլով խնդիր կ'առնեն:

§ 4. At եւ in ներդրական հոլովի իսկ to եւ into նախ- դրրիւ արականի նախդիրներ են:

till, until (չե՛նքն), մինչեւ
 (ժամանակի համար). [ցաւ.
 through (ընդ-), մէջէն, միջո-
 to (նշան արականի եւ նախդրիւ
 արականի), ի, յ, դէպ ի...
 towards (ի՛նչ-ը), դէպ ի.
 under (ո՞նքն), տակը.
 underneath (ո՞նքն-ի՛նչ), ներ-
 քերք, տակը.
 up, (դէպ ի) վեր.
 with (ու՛րի), հետ, ... ով,
 (նշան գործիականի).
 within (ու՛րի-ն), մէջը.
 without (ու՛րի-ն), առանց,
 դուրսը.

for the sake (եյ) of, ի սէր,
 սիրոյն համար.
 in behalf (պի՛նչ-օ՞ջ) of, ի դի-
 մաց, վասն.
 in order (օ՛ր-դը) to, համար.
 in (with) regard (ը՛նչ-ը) to,
 նկատմամբ.
 in respect (ը՛նչ-ի՛նչ) of, with-
 to, նկատմամբ.
 in spite (ու՛րի) of, չնայելով,
 հակառակ. [տեղւ.
 instead (ե՛նքն-ի՛նչ) of, փոխանակ,
 on account (ե՛տ-ն-ի՛նչ) of, պատ-
 ճառաւ.
 out (ու՛րի) of, ... էն դուրս,
 դուրի, առանց.
 opposite (օ՞նքն-ի՛նչ) (to), դիմացը.
 owing (օ՛նչ) to, պատճառաւ,
 առ թիւ, համար.

§ 5. From անջատու՛մ, հեռացու՛մ ցոյց կուտայ. իսկ of ծագում կը յայտնէ պարզապէս:

§ 6. Till եւ until կը գործածուին միւլ- նշանակելու՛ երբ խօսքը ժամանակի նկատմամբ է. տեղւոյ համար միւլ-ը կը բա- ցատուի as far as ձեւով:

§ 7. Պարզ նախադրութիւններ, ըստ մեծի մասին, կրնան մակբայօրէն գործածուիլ, մանաւանդ տեղւոյ պարագաները յայտնելու համար: Օրինակ, to go in = մտնել. to go out = (դուրս ելնել.) to go up = (վեր) ելնել, բարձրանալ. to jump about = ստատալ, եւայլն:

Բառեր — Birds, Նոյն-նիւն:

Bird (դը՛րք). թռչուն.
 blackbird (դը՛ք-), կեռնեխ (դա-
 ղաթափուզ).
 canary-bird (է՛նչ-ը), դեղ-
 ձանիկ, գնդ-ը.
 cock (ո՞նքն), սքաղաղ.
 crow (ո՛ր), ագռաւ.
 cuckoo (ո՛նքն-ի՛նչ), կիւ.
 dove (ո՞նքն), տատրակ.
 duck (ո՞նքն), բաղ.
 eagle (է՛նչ-ը), արծիւ.
 falcon (է՛նչ-ը), բաղէ.
 finch (է՛նչ-ը), խայտիա (խփի-
 նօղ դուշու). [սագ, -եր.
 goose (ո՛նքն), յգ. geese (ի՛նչ-ը),
 hawk (ո՛նքն), բաղէ, անդղ.
 hen (նի՛նչ), հաւ.
 humming-bird (նօ՛նքն-ի՛նչ-ը), ար-
 քիլոս, կոկոն. [լագ).
 kite (ո՛նքն), ցին, սերուբ (չայ-
 lark (լար՛ք), արտոյտ (չայլը
 դուշու).
 linnct (ի՛նչ-ը), կաւաքաղ
 (քէթէն դուշու).
 magpie (նի՛նչ-ը), անձեղ.
 nightingale (նայ՛նքն-ի՛նչ-ը), սո-
 խակ, բո-լո-լ.
 ostrich (օ՛նքն-ի՛նչ-ը), ջայլամ.
 owl (ու՛ր), բու.
 parrot (է՛նչ-ը), թութակ.
 partridge (ո՛նքն-ի՛նչ-ը), կարաւ.
 peacock (է՛նչ-ը), սիրամարգ.
 pheasant (է՛նչ-ը), փասիան.
 pigeon (ի՛նչ-ը), աղանի.
 quail (ո՛նքն-ը), լորամարգի.
 raven (ը՛նչ-ը), կուռաբ (դուղ-
 զուն).
 red-breast (ը՛նչ-ը), կար-
 մըրալանջ.
 sparrow (ու՛ր-ի՛նչ-ը), ճնճղուկ.
 stork (ու՛ր-ը), արագիլ.
 swallow (ու՛նքն-ը), ծիծեռնակ.
 swan (ու՛նքն), կարապ.
 tit-mouse (ի՛նչ-ը), երաշ
 տահաւ.
 turkey (ի՛նչ-ը), հնդկահաւ.
 vulture (ի՛նչ-ը), անդղ
 (ազպապա).
 wood-cock (ու՛նքն-ը), կոցար
 (չուլուզ).
 aviary (ի՛նչ-ը), թռչնարան.
 cage (է՛նչ-ը), վանդակ.
 poultry-yard (ի՛նչ-ը), հաւբակ (քիւմէս).

69. Թարգմանելի:

1. What bird is that on the tree? — It is a cuckoo, which has laid its eggs in the nest of a sparrow. The latter after having hatched them, wondered much at the big birds that soon peeped out of them, when the shell was broken. 2. In my room there is a cage hanging from the ceiling, a canary-bird merrily sings within it, beneath there is a large aviary, in which are many birds: finches and linnets, black-birds and magpies hop up and down the sticks; let us go in, look there, it is open, a red-breast has just come out and flown across the room towards the window, it strikes with its wings against the pane; there it flies again over the aviary and back into it; it perches on a stick near that nice, blue tit-mouse; they seem to live at peace with one another. 3. In the poultry-yard there are geese, cocks and hens, some pheasants and turkeys; see how that peacock struts about and those ducks hide their heads under their wings. Just above in the air, an eagle is soaring and looking for a prey, now it pounces down upon a dove and carries it off between its talons, in spite of the poor bird's efforts to free itself. 4. According to my cousin John's letter, he has succeeded in America, by dint of work he has acquired a nice fortune, and wants to return here on account of his parents; his friend William, who had left Europe contrary to the wishes of his mother, was far from being so successful; instead of having money about him, he had scarcely bread to live upon, and but for my cousin, he would have perished.

70. Շարադրելի:

1. Գաշտերուն մէջէն կ'անցնէինք հո՛ր (we were passing). ծառի մը վրայ շատ կուռաբներ եւ ագուաներ տեսանք, յանկարծ ցին մը թռու գէպ ի ծառն եւ յափշտակեց թռչուններէն մին (one of...): 2. Տրդբիղոսը թռչնոց ամենափոքրն է եւ ջայլամն ամենամեծն է, վերջինը չկրնար շատ բարձրանալ երկրի վրայ (above...): 3. Թուրթակն Ամերի-

կայէն եկած է մեղ: 4. Գիշակեր թռչնոց կարգէն են (we reckon among the birds of prey) արծիւները, բազէները, անգղերը, նաեւ բուերն որ գիշերը կը թռչնէ: 5. Գեղձանիկներն եւ մանաւանդ սոխակներն իրենց դիւթիչ (charming) ձայնով կը պարարեն (delight-տի՛նայթ) մեր ականջները: 6. Արտորգները վերագարձան ի տուն, իրենց՝ լրամարգիներով, կտցարներով եւ կաքաւներով լին մասաղներով (with their pouches full of...): 7. Ծիծեռնակներն եւ արագիւններն ովկիանոսէ անդին աւելի ջերմին (warmer) կլիմաներ կը փնտռեն: 8. Կարապը լճակին շուրջ կը լողայ: 9. Ես գտայ իմ բարեկամն իւր զաւակներէ (children) շրջապատեալ: 10. Յիսուս Քրիստոս (Jesus Christ-ճի՛ղոս քրայսթ) մեռաւ մեղ համար: 11. Մենք Սթանպուլ Պանդոկի դիմացը, քաղաքատան մօտ կը բնակինք: 12. Ազըր Կեսարիա (Caesarea) պիտի երթամ, եւ գործերս կարգադրելու համար պիտի մնամ հոն մինչեւ յառաջիկայ (next) շաբաթ: 13. Այս գործը Սեպտեմբեր ամսէն (before the month of September) առաջ լինելու է: 14. Մենք գետին երկայնութեանը դնացինք եւ մարդ մը տեսանք որ հոսանքին դէմ կը լողար: 15. Այս պարոնը, բաց ի այս տունէն, ուրիշ ընտիր կալուած մ'ալ ունի: 16. Գրանը ետեւ գտանք գաւազանը: 17. Հէգ մայրն ամէն բան կրեց իւր զաւակաց սիրոյն համար, եւ, աշխատութեամբ (by dint of work), թշուառութենէ ազատեց զանոնք: 18. Առանց ձեզ (եթէ դուք չ...) ես չեմ կրնար երթալ հոն: 19. Գուք պիտի չհասնէիք ձեր նպատակին, եթէ ես չըլլայի: 20. Յամաթով (by land) թէ ծովով պիտի ճամբորդէք: 21. Ովկիանոսէն անդին չքնաղ երկիր մը կայ: 22. Սոխակը՝ վարդենուոյն վրայ թռած (perched)՝ կ'երգէ զուարթագին (merrily):

ԵՐԵՍՈՒՆԵԻՎԵՅԵՐՈՐԴԴԱՍ

Հաղիւպաներ (Conjunctions):

§ 1. Պարզ Հաղիւպաներ.

Also (օ՛ւօ), նաեւ.
 and (էնոր), եւ.
 as (էչ), ինչպէս (որ), երբ (որ)
 ըստ որում, որովհետեւ.
 although (օ՛ւորօ), though,
 թէեւ, թէպէտեւ.
 because (դէ՛ + օ՛ւ), քանզի, ո-
 րովհետեւ.
 but, բայց, միայն. այլ, սակայն.
 for, վասն զի.
 however (հո-հօ լըբ), այսու (ա-
 մենայնիւ) հանդերձ, բայց,
 սակայն.
 if, եթէ.
 lest (լէ-լէ), զի մի դուրս, չըլլայ
 թէ.
 notwithstanding, սակայն եւ
 այնպէս, հակառակ . . . ,
 չնայելով . . .
 nor (նօ՛ր), ոչ ալ.
 or (օ՛ր), կամ, թէ.

provided (իբօ՛ւայոր), — that,
 պայմանաւ, հետեւէ որ, մի-
 այն թէ, ենթադրելով թէ.
 since, ըստ որում, քանի որ.
 ի վեր.
 so, այսպէս. [կայն.
 still, այսու ամենայնիւ, սա-
 than (որէն), քան.
 that, որ, զի. so that, որպէս զի.
 then, ուրեմն, այն ատեն.
 therefore, wherefore (հո-էրօբ),
 անոր համար, ինչու որ.
 till, until, մինչեւ որ.
 too, նաեւ, unless (լէ-լէ), ե-
 թէ չ. . . , բայց միայն եթէ.
 when (հո-էն), երբ (որ).
 whereas (հո-էրէչ), մինչդեռ.
 while (հո-այլ), մինչդեռ,
 քանի որ, միջոցին.
 why (հո-այ), թէ ինչու. [այնիւ.
 yet (էլէ), սակայն, այսու ամե-

§ 2. Բաղադրեալ կամ յարկաւոր (corrélatif) Հաղիւպաներ.

As . . . as, այնչափ . . . որչափ.
 as . . . so, որպէս . . . այնպէս.
 both (ուօ՛ւն) . . . and, թէ . . . թէ.
 either (իբօ՛ւըբ) . . . or, կամ . . .
 կամ.
 neither (նէ՛րէբ) . . . nor, ոչ . . .
 ոչ.

not so . . . as, ոչ այնչափ . . . որ-
 չափ.
 so . . . that, այնպէս . . . որ.
 the . . . the, որչափ (չատ) . . .
 այնչափ (աւելի).
 whether, (հո-էրէբ) . . . or, թէ
 արդեօք . . . կամ . . . թէ.

§ 3. Յարնչական շաղկապներ յայնմ կը տարբերին ուրիշ-
 ներէ զի սըբա հակադրութեան մէջ կը դնեն իրենց յարակից
 երկու բառ կամ երկու նախադասութիւն:

§ 4. While երկու գործողութեանց համաժամայն կատա-
 րուիլը կը շեշտէ եւ whereas հակադրութիւն կ'ենթադրէ նոցա
 միջեւ:

§ 5. But, իւր Բայց նշանակութենէ ի զատ, բացասական
 բայէ մը վերջ կը նշանակէ նաեւ միայն, Բայց միայն, Բայ ի . . . ,
 . . . է շար: Օրինակ,

I have seen nobody but my brother, եղբորմէս ի
 զատ մէկը չատեսայ կամ ոչ զըբ տեսայ բայց միայն եղբայրս:

§ 6. Երկու նախադասութիւններ իրարու յօդող լէ շաղ-
 կապը սովորաբար thatով կը բացատրուի. սա կրնայ նաեւ զանց
 առնուիլ, եթէ իմաստի խրթնութիւն չպատճառեր. իսկ եթէ
 տեղի սայ ուրիշ համանիշ շաղկապի մը, սոյն վերջինը կը բա-
 ցատրուի իրեն համապատասխանող մի բառով. ինչպէս, (թէ)
 ինչու = why; (թէ) ինչպէս = how; (ե)թէ = if; (թէ)
 որչափ = how much; (թէ) քանի = how many; եւայլն:
 Առաւելական բաղդատականի մէջ քան շ. . . կը բացատրուի
 thanով, եւ հաւասարականի մէջ էբրէ- , ուէ- asով. տարակից
 յայտնող բայերու հետ lest կը գործածուի յաճախ:

§ 7. Բացասականի հետ yet կը գործածուի, ոչ still.

§ 8. Ստորագասականը քիչ կը գործածուի անկիւններէն
 մէջ եւ գրեթէ though, although, if (ապառնիով), lest (տա-
 րակից յայտնող բայերու հետ), unless, provided շաղկապներէ
 վերջ միայն կը գտնուի:

§ 9. Եւ . . . եւայլն կը բացատրուի soով՝ որուն կը յա-
 ջորդէ գլխաւոր կամ օժանդակ բայը եւ սպա I եւայլն. ոչ ալ
 եւ . . . եւայլն նոյն կերպով կը կազմուի սո՛ տարբերութեամբ որ
 soի փոխանակ nor կամ neither կը գրուի: Օրինակ,

I sing. — So do I. I do not sing. — Nor do I.
 He will come. — So shall I.

§ 10. Երբ երկու յարնչական նախադասութիւններ բաղ-
 դատական մի ձեւով — er կամ more — սկսին, իրենց սկիզբը
 the յօդը կը գրուի. սա՛ հայերէնի որչափ (չար) . . . այնչափ (աւելի)
 ձեւին կը համապատասխանէ: Օրինակ,

The sooner, the better, որչափ շուտ՝ այնչափ լաւ:

71. Թարգմանելի:

1. The weather is very agreeable, though it is (be) so cold.
2. What I read most is history, because it is very entertaining, besides nothing is more instructive.
3. Your brother has been at (in) London, so have I; but he cannot go to Rome this year, nor can we.
4. The pupils may not go to the river, un-

less their master be with them, for we are always afraid, lest an accident happen. 5. Both the king and the prince were there. 6. I confess I should have liked to go with you, yet duty goes before pleasure. 7. If I had seen him, I should have asked him whether his uncle was still willing to sell the house or no. 8. As I was in Switzerland, I met several friends there. 9. There is no other way to the forest but across the meadow. 10. It is very cold this morning, therefore I should advise you to take a shawl. 11. The more the boy advances in age, the stronger he grows, he is now much stronger than his cousin, but not so tall. 12. The Chinese neither drink milk, nor do they eat butter or cheese. 13. Although our dear father is dangerously ill, yet we must not lose all hope. 14. I will either see you to-morrow or the day after to-morrow. 15. That boy is not the most diligent of his class, nevertheless he makes good progress, because he has excellent talents. 16. Bad company spoils the character, therefore be careful in the choice of your friends. 17. As I hear, you have never been at Paris. Nor has our friend (either). 18. I will read the book as soon as possible. 19. The trees have lost their foliage, because autumn has come. 20. He is poor, but he is honest.

72. Շարադրելի:

1. Թէ դուք թէ ձեր քոյրը գերմաներէն ուսնիլ սկսաք անցեալ տարի, բայց ոչ դուք ոչ նէ գիտէք զայն հիմա: 2. Թէպէտ ըսած էի անոր ժամանակին, այսու ամենայնիւ նա շատ ուշ հասաւ: 3. Երբոր անցաւ նա անտառէն դեռ (yet) արեւը մարը մտած էր (set): — Դուք թէ ցամաքով թէ ծովով կրնաք երթալ ի ճինէվա: 5. Նա շատ աւելի (much better) աղէկ է քան յառաջագոյն (than before): 6. Որչափ ունի՛ այնչափ կ'ուզէ ունենալ: 7. Մեր դրացին հարուստ է, սակայն գոհ է, եւ գոհունակութիւն լաւագոյն է քան ինչք եւ հարստութիւն: 8. Այս երիտասարդը (young man) չար է, բայց ունայնասէր է: 9. Ես չեմ

կրնար գնել այս գիրքը, քանզի վրաս (about me) դրամ չունիմ, 10. Դուք կը հարցնէք եղբօրս (հայց) թէ ինչու նուագահանդէսը չգնաց երէկ, նա չկրնար ըսել ձեզ զայն, ոչ ալ ես (կրնամ): 11. Այս տղան ոչ միայն ժրջան է, այլ նաեւ մեծ տաղանդ(ներ) ունի, հետեւաբար գերազանց (excellent) յառաջագիմութիւն կ'ընէ: 12. Այս տունը կամ ծախելու է կամ վարձու տալու է: 13. Հետաքրքիր եմ գիտնալու թէ արդեօք (if) նկարին անաջարկս պիտի ընդունի՛ կամ ոչ: 14. Հօրեղբայրս ճաշի հրաւիրուած էր, հետեւաբար չգնաց: 15. Ես դասս կը սորվիմ, մինչդեռ եղբայրս նամակ մը կը գրէ: 16. Մեր դրացւոյն պարտիզպանն այնչափ դործունեայ է որչափ մերինը: 17. Ձեր կորնցուցած գիրքը (զոր կորուսիք) փնտռեցէք մինչեւ որ գտնէք զայն: 18. Պիտի կրկնեմ ձեզ զայն, որ չըլլայ թէ մոռնաք (forget): 19. Հայրս պիտի ներէ ձեզ, պայմանաւ որ ամէն բան ըսէք անոր: 20. Նա չկրնար լինցնել այս գործը, եթէ չօգնէք անոր: 21. Մենք միայն երեք գիրք ունինք, մինչդեռ մեր քոյրը տասն ունի: 22. Եթէ դուք չգաք, ձեզ բան մը պիտի չըսեմ: 23. Միրելի մայրը կուլայ, վասն զի իւր սրտահատոր (darling) դստերքը, Պէթրիս եւ Զապէլ, իրենց մեծ մօր հետ կը մեկնին (depart for...) հեռաւոր երկիր մը (a distant country), ուր պիտի մնան ժամանակ մը (for a time) անանց տեսնելու իրենց խանթակաթ (affectionate) մայրը: 24. Ծուլութիւն (idleness) եւ անգիտութիւն (ignorance) շատ մոլութեանց (vices) ծնողքն են: 25. Եթէ մարդիկ իմաստուն ըլլային, եւ բանականութեան լուսոյն (the light of reason) (ըն՛զն) հետեւէին, շատ սխալումներէ զերծ կ'ըլլային (would avoid many errors):

Ե Բ Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Ե Օ Թ Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Չարստուղէ Բայեր:

§ 1. Արդէն տեսանք (Դաս ԺԸ., § 3) թէ զարտուղի բայերու (Irregular verbs) անկանոնութիւնը կը կայանայ միայն

Preteritի եւ Past Participleի մէջ, յորս փոխանակի ed վերջաւորութեան՝ բայը կամ թէ արմատը

ա) կը ձուլուի այն ed վերջաւորութեան հետ. հոս են կը ջնջուի, եւ երբեմն ճն կը փոխուի տի՛ ւ, մ, ն, ք, ս տառերէ ետքը. նոյն իսկ տառը կը յապաւի ճ եւ տառերէ ետքը. կամ թէ

բ) արմատին ձայնաւորաց մէջ փոփոխութիւն տեղի կ'ունենայ եւ ըստ այսմ բայեր Past Participleի մէջ-ն կամ-en վերջաւորութիւնը կ'առնուն յաճախ:

§ 2. Այս բայերէն ոմանք կը պահեն իրենց երկու ձեւերն ալ, թէ կանոնաւոր (regular) թէ անկանոն (irregular): R ու վ պիտի նշանակենք այն ժամանակներն որոց կանոնաւոր ձեւն ալ կրնայ դործածուիլ. իսկ RR ու վ՝ որոց կանոնաւորը կը դործածուի յաւէտ:

I. Category (քէթ'իկըրի), Գլխաւորութիւն:

1. Բայեր որոց ed վերջաւորութիւնն արմատին հետ ձուլուելով կ'անհետանայ բոլորովին. այնպիսիք նոյն ձեւն ունին Infinitiveի, Preteritի եւ Past Participleի մէջ:

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
To beat (պէ՛լ), զարնել ձեծել,	beat	beat, -en
to beset (պէ՛սել), պատել, պաշարել,	(պէ՛լ), beset,	(-ն). beset.
to burst (պը՛ր-իլ). ճաթիլ, պայթիլ. փղծկիլ,	burst,	burst.
to cast (տէ՛լ), նետել, ձուլել,	cast,	cast.
to cost (տօ՛ւ), արժել,	cost,	cost.
to cut (տէ՛լ), կտրել, փորել,	cut,	cut.
to hit (հի՛լ), հանդիպիլ, (տեղը) զարնել,	hit,	hit.
to hurt (հը՛ր), վնասել, ցաւցնել.	hurt,	hurt
to knit (շի՛լ), հիւսել,	RR. knit,	RR. knit.
to let (լէ՛լ), թողուլ, թող տալ,	let,	let.
to put (քո՛ւ), դնել,	put,	put.
to quit (տո՛ւ), թողուլ, լքանել,	RR. quit,	RR. quit.
to read (րէ՛ր), կարդալ,	read	read
	(րէ՛ր),	(րէ՛ր).

1 ըստ հնչման՝ read կը պատկանի Category II. 7.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
to rid (րի՛ր), of, արդել, քննել, վերցընել, ազատել,	rid,	rid.
to set (սէ՛լ), դնել, մարը մանել,	set,	set.
to shed (շէ՛ր), թափել, ըյտ արձակել,	shed,	shed.
to shred (շրէ՛ր), պատռուել, քճքճել,	shred,	shred.
to shut (շի՛լ), դոյգել,	shut,	shut.
to slit (սլի՛լ), ճեղքել,	R. slit,	R. slit.
to spit (սփի՛լ), թքնել,	spit,	spit.
to split (սփի՛լ) ճեղքել, ճաթիլ,	R. split,	R. split.
to spread (սփրէ՛ր) տարածել, տարածուիլ,	spread,	spread.
to sweat (սու՛ւ), քրտնիլ,	RR. sweat,	RR. sweat.
to thrust (թրէ՛լ), մղել, հրել, խոթել,	thrust,	thrust.
to upset (սփէ՛լ), կործանել, տատալել,	upset,	upset.
to wet (սէ՛լ), թրջել, թրջել,	RR. wet,	RR. wet.

73. Թարգմանելի:

1. Let me alone. 2. What has the dictionary cost? — It cost eight franks. 3. Read that letter. — I read it this morning. 4. Why have you not shut the door? — It is shut. 5. The rude man beat the boy and hurt him. 6. Have you cut yourself? — Yes, I have cut my finger. 7. These boards have been split by the sun. 8. They beset the town, but when they fired their guns, many, that had been badly cast, burst. 9. My brother is a good shot, he has hit the mark. 10. Where have you put my penknife? — Into the drawer. 11. No tears were shed when he died, because he had always been a hard man. 12. When the peacock perceived us, it spread its tail. 13. On a

1 Սոյն բայի Imperfect ն spat եւ Past Participle ն spitten չեն դործածուիր. to spit՝ շփրէլ (շիշէ սափլամագ) նշանակութեամբ կանոնաւոր է:

2 Սոյն բառը շատ չգործածուիր արտաքին կամ արտին նշանակութեամբ. սորա տեղը կը գործածուի perspire բայն որ կանոնաւոր է:

hand-bill there was: apartment to let (վարձու տալ). 14. When he quitted us, we were glad to be rid of him. 15. You should have set a good example. 16. Look there, the glass tube is slit. 17. The men split the tree asunder. 18. We were in the country, a sudden rain wetted us, a cold was the consequence, but we perspired much and all was right again. 19. Why did you thrust your nose into that business? 20. Do not spit on the floor, but into the spittoon. 21. My daughter has knit these stockings.

74. Շարադրելի:

1. Ո՛ւր գրած էք իմ գրիչներս: — Ես զանոնք սեղանին վրայ գրած եմ: 2. Մայրն արտասուք թափեց, երբոր նէ թողուց իւր որդին: 3. Ինչո՞ւ հանգիստ (alone) չէք թողուր զնա (him): 4. Գպրոցականն (scholar) կարգի գրած (set in order) չէր իւր գիրքերը: 5. Այն հայելին սո՞ւղ էր: — Ո՛չ, ան միայն երեսուն ֆրանք արժեց: 6. Գէշ դանակով մը կտրած էք այս թուղթը: 7. Օրիորդ (Miss) Մարգարիտ գուլպայ(ներ) կը հիւսէ: 8. Լոնկֆելտի (Longfellow) Օրհներգ Կենացը (Psalm of Life, սամ օվ լայֆ) կարդացած էք: — Ո՛չ, զժբաղդարար (unhappily), քանզի դեռ չեմ կրնար թարգմանել (translate) դասական (classic) երկեր (works): 9. Ես այս ադամանդն (diamond, տայմընտ) ոսկեղէն մատանուոյ (ring) մը վրայ պիտի զետեղեմ (set): 10. Այս ուրախառիթ լուրն (glad news) արդէն տարածուած էր բոլոր երկիրը (all over the): 11. Այս դժուարութենէն ինչպէս ազատեցաք: 12. Ասիկա չար տղայ մ'է, քանզի ծեծեց իւր փոքրիկ բոլորը: 13. Ինչո՞ւ գոցած չէք պատուհանը: — Ղասն զի ցուրտ էր. ո՛չ, ո՛չ, «տաք էր» պիտի ըսէի: 14. Ծառին ոստերն իրենց շուքը կը տարածէին մեր վրայ: 15. Չեր հանգերձները թրջած են:

Ե Բ Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Ո Ւ Թ Ե Բ Ո Ր Դ Դ Ա Ս

Չարդարացի Բայեր (Շար.):

II. Category.

Բայեր որոյ Preteritն եւ Past Participleը նման են՝ ձեւով մանուաւնդ. քան հնչմամբ, բայց տարբեր են Infinitiveէն. Եթէ աներեւոյթի մէջ արմատի վանկը երկայն կամ երկբարբառային է, կարի յաճախ կը կարծի միւս ժամանակներու մէջ:

2. Բայեր որոյ վերջաւոր մն կը փոխուի էի.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
To bend (պէնդ), ծռել, ծռիլ. միտել,	R. bent, (պէնթ),	R. bent.
to build (պիլ), կառուցանել,	built,	built.
to gild (կիլ), ոսկեղծել,	R. gilt,	R. gilt.
to gird (կիր), դասեւորել,	R. girt,	R. girt.
to lend (լեն), փոխ տալ,	lent,	lent.
to rend (րեն), պատուել, ծեղքել,	rent,	rent.
to send (սեն), զտել,	sent,	sent.
to spend (սփեն), ծախսել, վատնել, անցնել (ժմնկ.),	spent,	spent.

3. Բայեր որ ո եւ ո տառերէ ետքը t կ'աւանուն եւ արմատի երկայն վանկը կը կարծի.

To burn (պրեն), այրել, այրիլ,	RR. burnt (պրենթ),	R. burnt.
to deal (դիլ), բաժնել, առուտուրընել, վարուիլ,	dealt (դիլթ),	dealt.
to dream (դրէմ), երազել,	R. dreamt (դրէմթ),	R. dreamt.
to lean (լեն), կռթնիլ,	RR. leant (լենթ),	R. leant.
to leap (լէպ), ցատքել,	R. leapt (լէպթ),	R. leapt.
to learn (լէռն), սորվիլ,	RR. learnt (լէռնթ),	RR. learnt.
to mean (մէն), ըսել ուղել, նշանակել,	meant (մէնթ),	meant.

4. Բայեր որ նոյն փոփոխութիւնները կը կրեն, միայն թէ արմատի վանկը կը կարծի e մը ջնջելով.

to creep (քրէպ), սողալ, սպրդիլ,	crept (քրէպթ),	crept.
to feel (ֆիլ), զգալ,	felt (ֆիլթ),	felt.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
<i>to keep</i> (+է՛), պահել, <i>to kneel</i> (+նէ՛), ծնորդութեւ, <i>to sleep</i> (-լիէ՛), քնանալ, <i>to sweep</i> (-տէ՛), աւել, <i>to dwell</i> (տուել), բնակիլ, <i>to smell</i> (-տել), հոտառել, բուրել, <i>to spell</i> (-իէ՛), հեղել, <i>to spill</i> (-իլի), թափել (հեղուկ մը), <i>to bereave</i> (-բերել), զրկել, <i>to cleave</i> (+լիլ), ճեղքել, <i>to leave</i> (լիլ), թողուլ, մեկնիլ,	<i>kept</i> (+եի՛), <i>R. knelt</i> (նեի՛), <i>slept</i> (-լիի՛), <i>swept</i> (-տիի՛), <i>R. dwelt</i> (տուի՛), <i>R. smelt</i> (տուի՛), <i>R. spelt</i> , <i>R. spilt</i> , <i>R. bereft</i> (բերեի՛), <i>cleft</i> (+լիի՛), <i>left</i> (լիի՛),	<i>kept</i> , <i>knelt</i> , <i>slept</i> , <i>swept</i> , <i>R. dwelt</i> , <i>R. smelt</i> , <i>R. spelt</i> , <i>R. spilt</i> , <i>R. bereft</i> , <i>cleft</i> , <i>left</i> .

5. Բայեր որ մէկ ի կորսնցնելէ վերջ ձի փոխան է կ'առնուն՝

<i>to dwell</i> (տուել), բնակիլ, <i>to smell</i> (-տել), հոտառել, բուրել, <i>to spell</i> (-իէ՛), հեղել, <i>to spill</i> (-իլի), թափել (հեղուկ մը),	<i>R. dwelt</i> (տուի՛), <i>R. smelt</i> (տուի՛), <i>RR. spelt</i> , <i>R. spilt</i> ,	<i>R. dwelt</i> , <i>R. smelt</i> , <i>R. spelt</i> , <i>R. spilt</i> .
---	--	---

6. Հետեւեալ երեք բայերու մէջ եւս ձ առաք կը փոխուի ի. ca երկբարբառին ար զանց առնուելով՝ կը կարճի վանկը. v առան ալ ֆի կը փոխուի.

<i>to bereave</i> (-բերել), զրկել, <i>to cleave</i> (+լիլ), ճեղքել, <i>to leave</i> (լիլ), թողուլ, մեկնիլ,	<i>R. bereft</i> (բերեի՛), <i>cleft</i> (+լիի՛), <i>left</i> (լիի՛),	<i>R. bereft</i> , <i>cleft</i> , <i>left</i> .
--	--	---

7. Բայեր որ ed վերջաւորութիւնը չեն առնուր, արմատի վանկէն e (a բ lead բառին մէջ) մը կը կորսնցնեն, որով վանկը կը սղի.

<i>To bleed</i> (պլիտ), արիւնիլ, արիւն առնուլ, <i>to breed</i> (պրիտ), յառաջ բերել, բուծանել, <i>to feed</i> (ֆիտ), սնուցանել, կեր-ցընել, <i>to lead</i> (լիտ), առաջնորդել, <i>to meet</i> (միտ), հանդիպիլ, զի-մաւորել, գումարուիլ, <i>to speed</i> (-սիտ), արտորալ, յա-ջողիլ,	<i>bled</i> (պլիտ), <i>bred</i> , <i>fed</i> , <i>led</i> , <i>met</i> , <i>sped</i> ,	<i>bled</i> , <i>bred</i> , <i>fed</i> , <i>led</i> , <i>met</i> , <i>sped</i> .
--	--	--

8. Բայեր որ միայն ձ կ'առնուն եւ արմատի յը i կը փոխեն.

<i>to lay</i> (-լի), դնել, պառ-կեցնել, (հաւկիթ) ածել,	<i>laid</i> (լիտ),	<i>laid</i> .
---	--------------------	---------------

1 Տես նաև 22 ուր՝ clove, cloven, բայց սոյն բայը կանոնաւոր է փոխուիլ, փոխուի նշանակութեամբ եւ կըլլայ cleaved.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
<i>to pay</i> (պի), վճարել, հա-տուցանել, <i>to say</i> (-ի), ըսել, <i>to stay</i> (-ի), մնալ, կենալ,	<i>paid</i> (պիտ), <i>said</i> (-իտ), <i>RR. staid</i> (-իտ),	<i>paid</i> , <i>said</i> , <i>RR. staid</i> .

9. Բայեր որ սովորական ed վերջաւորութիւնը չեն առ-նուր. սոցա արմատի ծայրի համբն կը ջնջուի, որով կը սղի վանկը.

<i>to bite</i> (պի), խածնել, <i>to chide</i> (չիտ), սաստել, յանդիմանել, <i>to hide</i> (-իտ), պահել, ծածկել, <i>to slide</i> (-լիտ), սահիլ,	<i>bit</i> (պիտ), <i>chid</i> , <i>hid</i> , <i>slid</i> ,	<i>bit</i> , <i>chid</i> , <i>hid</i> , <i>slid</i> .
---	--	---

10. Բայեր որ ձ կամ t կ'առնուն եւ որոնց երկայն վանկը կը սղի:

<i>to flee</i> (ֆլի), փախչիլ, խոյս աւալ, <i>to hear</i> (հիտ), լսել, <i>to light</i> (լիտ), վառել, բռնկցնել, լուսաւորել, <i>to lose</i> (լոս), կորսնցնել, <i>to make</i> (միտ), շինել, ընել, <i>to shoe</i> (շոտ), պայտել, լուսնել, <i>to shoot</i> (շոտ), (հրազէն) արցակել, զարնել,	<i>fled</i> (ֆլիտ), <i>heard</i> (հիտ), <i>RR. lit</i> (լիտ), <i>lost</i> (լոստ), <i>made</i> (միտ), <i>shod</i> (շոտ), <i>shot</i> (շոտ),	<i>fled</i> , <i>heard</i> , <i>RR. lit</i> , <i>lost</i> , <i>made</i> , <i>shod</i> , <i>shot</i> .
--	--	---

75. Թարգմանելի:

1. The robbers bereft the man, and left him dead on the place. 2. That may cost him his life (կեանքը վրայ տալ): 3. Have you heard that your uncle has set off for Berlin? — No, I hear it now. 4. That boy has learnt the English language in a very short time. 5. Did he lead you where you wanted? — Yes, he led me the right way. 6. I have lent my Milton to your sister six months ago, has she not yet read it? Why has she kept it so long and not sent it back to

1 Սոյն բայեր Past Participleի մէջ կը հետեւին նաև ի 20, Category III. եւ ըստ անո՛ւ կը լինին bitten (պիթիտ), chidden, hidden, shidden.

me? 7. Did you sleep well last night? — Oh! yes, I slept very well. 8. How long did you stay in Paris? I stayed a month there. 9. The traveller leant against a tree. 10. Have you lit the lamp? 11. Who built that house? — It is my neighbour. 12. That young man spends too much, yesterday he lost three franks and spent four more. 13. Where have you met my brother? — At the concert. 14. That poor mother was bereft of her dear child and wept bitterly. 15. I could not ride the horse, it was badly shod. 16. Have you paid for the wine? Oh! yes, I always pay immediately. 17. I dreamt last night that I had shot a hare. 18. Does the dog bite? — Yes, it has bit me. 19. I have sent for the pycician, the patient must be bled. 20. The child burnt its finger. The hay in the meadow smelt delightfully (*անայլ անայլ*). 21. The enemy fled at our approach. 22. She felt that she was wrong. 23. Where do you lead us? — Where I led you yesterday. 24. Did he say when he would leave? — Yes, he said it. 25. To feed the poor, is the duty of the rich.

76. Շարադրելի:

1. Սխալին երգը լսելք այս գիշեր: — Ո՛չ, բայց Տիմա կը լսեմ գայն: 2. Նա ծնրագրեց եւ իւր ձեռքը սեղանին վրայ դրաւ: 3. Տղեկը (the little boy) կորուսած էր իւր մատիարը, երբ յանդիմանուեցաւ, լացաւ: 4. Մեր տունն այրեցաւ անցեալ տարի: 5. Շատ դրամ վատնած էք: — Ո՛չ, Տէր (Sir), միայն քանի մը լիբա (pounds) ծախսեցի: 6. Եղբորորդիս զեկեց ձեզ դրամը զոր փոխ տուած էիք անոր: 7. Նախընթաց գիշեր (last night) կ'երազէի թէ ցանկին վրայէն (over the) կը ցաաքէի: 8. Աշակերտն իւր դասը շատ աղէկ սորվեցաւ: 9. Բարեկիրթ (educated) մարդ մը այսպիսի միջոցներ չգործածեր: 10. Ո՛ւր հանդիպեցաք անոր: — Անտառին մէջ, նա փայտ կը ձեղքէր: 11. Ծխան մաքրողը գէշ աւլած է ծինելոյդ: 12. Բեռնակիրը սեղանին վրայ դրաւ կապոցը (parcel) եւ հոն թողուց զայն: 13. Ուշ կ'ենէի (I kept my bed), բայց քիչ

կը բնանայի: 14. Նա ճրագը վառեց եւ աղէկ կրակ մ'ըրաւ (made a...): 15. Մենք երկայն փողոցը (Long Street) կը բնակէինք: 16. Անոր տեսքէն մեծ հաճոյք զգացի: 17. Զինուորները զարկին վատը (coward) որ փախած էր: 18. Վեհաժողովը (Congress) գումարուեցաւ: 19. Հոմիւս եւ Հոմիւլիւս (Remus and Romulus) կառուցին զՀռովմ: 20. Լրագիրն զոր կարդացի (The newspaper I read) Թայմզ (Times) կը կոչուի:

Ե Բ Ե Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Ի Ն Ն Ե Բ Ո Ր Դ Դ Ա Ս

III. Category.

Բայեր որոց արմատի ձայնաւորը փոփոխութիւն կը կրէ մերթ pret.ի, մերթ past partic.ի եւ մերթ երկուքին մէջ միանգամայն:

11. Բայեր որոց արմատի ձայնաւորն սի կը փոխուի pret. եւ p. p.ի մէջ:

	Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
	<i>To dig</i> (+ւնէի), պլուսիւ, փարիւ, <i>to dig</i> (դնի), փորել,	<i>clung</i> (+ւնէի), <i>dug</i> ,	<i>clung</i> . <i>dug</i> .
	<i>to sling</i> (ճնէի), նետել, արձակել, <i>to hang</i> (հնէի), կախել, կախուիլ,	<i>flung</i> , <i>R. hung</i> ,	<i>flung</i> . <i>R. hung</i> .
	<i>to shrink</i> (շնէի+), քաշուիլ, կծկիլ,	<i>shrunk</i> ,	<i>shrunk</i> .
	<i>to sling</i> (սնէի), պարսաափկով նետել, նետել,	<i>slung</i> ,	<i>slung</i> .
	<i>to slink</i> (սնէի+), պրծիլ (սիվեշ- մէք).	<i>slunk</i> ,	<i>slunk</i> .
	<i>to spin</i> (սնի), մանել, <i>to stick</i> (սնի+), փակչիլ, հաստա- տել, մխել, մնալ,	<i>spun</i> , <i>stuck</i> ,	<i>spun</i> . <i>stuck</i> .
	<i>to sting</i> (սնի), խայթել, <i>to stink</i> (սնի+), (գարշա) հո- տիլ, նեխիլ,	<i>stung</i> , <i>s. unsk</i> ,	<i>stung</i> . <i>stunk</i> .
	<i>to strike</i> (սնի+), զարնել,	<i>struck</i> ,	<i>struck</i> .

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
<i>to string</i> (սրբել), դերձանի վրայ շարել, նուազարանի լար անցնել.	<i>strung,</i>	<i>strung.</i>
<i>to swing</i> (սուրբել), օրօրուիլ, ձօճիլ, օրօրել,	<i>swung,</i>	<i>swung.</i>
<i>to wring</i> (ընկնել), սլորել, քամել (ջուրը), ձօճել,	<i>wrung,</i>	<i>wrung.</i>

12. Բայեր որոց արմատին իը օսի կը փոխուի pret. եւ p. p. ի մէջ.

<i>to bind</i> (պայնար), կապել, կաղմել (գիրք),	<i>bound</i> (պանար),	<i>bound.</i>
<i>to find</i> (ֆայնար), գտնել,	<i>found,</i>	<i>found.</i>
<i>to grind</i> (հրայնար), աղալ,	<i>ground,</i>	<i>ground.</i>
<i>to wind</i> (ուայնար), դարձնել, փաթթել (դերձանը), լարել,	<i>wound,</i>	<i>wound.</i>

13. Բայեր որ օն՝ ւի կը փոխեն preterit ի եւ past participle ի մէջ.

<i>to behold</i> (պե՛ճօլար), նայիլ, տեսնել,	<i>beheld</i> (պե՛ճար),	<i>beheld.</i>
<i>to hold</i> (հօլար), բռնել,	<i>held,</i>	<i>held.</i>

14. Բայեր որոց արմատի ձայնաւորն օի կը փոխուի pret. եւ p. p. ի մէջ.

<i>to abide</i> (էպայար), կենալ, բնակիլ,	<i>abode</i> (էպօար),	<i>abode.</i>
<i>to get</i> (գէթ), ստանալ,	<i>got</i> (գօթ),	<i>got.</i>
<i>to shine</i> (շայն), փայլել,	<i>shone</i> (շօն),	<i>shone.</i>
<i>to win</i> (ուին), շահիլ,	<i>won</i> (ուօն),	<i>won.</i>

15. Բայեր որ իրենց արմատի ւն օի կը փոխեն եւ ի մի կորսնցնելէ վերջ՝ ձ վերջաւորութիւնը կ'առնուն pret. եւ past. p. ի մէջ.

<i>to sell</i> (սէլ), ծախել,	<i>sold</i> (սօլար),	<i>sold.</i>
<i>to tell</i> (թէլ), ըսել, պատմել,	<i>told,</i>	<i>told.</i>

16. Բայեր որ andն օօի կը փոխեն pret. ի եւ past partic. ի մէջ.

<i>to stand</i> (սթանար), կանգնիլ,	<i>stood</i> (սթուար),	<i>stood.</i>
<i>to understand</i> (ընտարթի), հասկընալ,	<i>understood,</i>	<i>understood.</i>

17. Բայեր որոց վերջաւորութիւնը ought ի կը փոխուի pret. ի եւ p. p. ի մէջ.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
<i>to beseech</i> (պե՛ճիլ), աղաչել, պաշարիլ,	R. <i>besought</i>	<i>besought.</i>
<i>to bring</i> (պրինգ), բերել,	(պե՛ճիլ), <i>brought</i>	<i>brought.</i>
<i>to buy</i> (պայ), գնել,	(պրօ՛գիլ), <i>bought,</i>	<i>bought,</i>
<i>to fight</i> (ֆայթ), կռուիլ, պատերազմիլ,	<i>fought,</i>	<i>fought.</i>
<i>to seek</i> (սէկ), փնտալ,	<i>sought,</i>	<i>sought.</i>
<i>to think</i> (թինկ), խորհիլ, կարծել,	<i>thought,</i>	<i>thought.</i>
<i>to work</i> (ուօրկ), գործել, աշխատիլ,	RR. <i>wrought</i>	<i>wrought.</i>

18. Բայեր որոց վերջաւորութիւնը ought ի կը փոխուի pret. ի եւ p. p. ի մէջ.

<i>to catch</i> (չէչ), բռնել, որսալ, (պաղ) առնել,	<i>caught</i>	<i>caught.</i>
<i>to teach</i> (թէչ), ուսուցանել, սորվեցնել,	(չօ՛ւիլ), <i>taught,</i>	<i>taught.</i>

19. Բայեր որոց արմատի ձայնաւորն աի կը փոխուի.

<i>to clothe</i> (չօթ), հագուեցնել,	RR. <i>clad</i>	RR. <i>clad.</i>
հագնիլ,	(չօթար),	
<i>to sit</i> (սիթ) down, նստիլ,	<i>sat,</i>	<i>sat.</i>

77. Թարգմանելի:

1. We have worked the whole night to get our work finished. 2. The iron-stove is finely wrought. 3. When do you get up in the morning? — To-day I got up at five, but generally at half past six. 4. Have you wound up your watch? — No, sir, I shall wind it up now. 5. What has he brought you? — He brought me the money he owes me. 6. When did you buy the picture? — I think, I bought it two years ago. 7. We thought you were at Paris. 8. What

Սորն զարտուղի ձեւը միայն լինուի նշանակութեամբ կը գործածուի:
Անկերտն Քերականութիւն:

have you caught? — I have caught a fox, and my dog a rabbit. 9. Where did you find that book? — I found it in the shop of a second-hand bookseller, but then (*այն ատեն*) it was not bound. 10. The German troops fought bravely. 11. What have you won? — I never win anything. 12. We held him back, and told him to sit down. 13. Where have you hung up my cloak? — It hangs behind the door. 14. The ship was heavily freighted and bound to Boston. 15. The son sat near his mother at table. 16. How was he clad? — He was in black. 17. A wasp stung the girl, while she was spinning. 18. Children like to swing with a rope.

78. Շարադրելի:

1. Ո՛ւր գնեցիք ձեր թէյը: — Ես կը գնեմ զայն սովորաբար ի Գրանքֆորթ: 2. Կը կարծէի թէ ձեր հօրեղբայրը տուն մը գնել կ'ուզէ. այնպէս չէ՞ (is it not?): — Կա հաս մը (one) գնած էր, բայց ծախեց զայն երէկ: 3. Ինչո՞ւ չբերիք ինձ գաւաթն եւ շիշը: 4. Կատուն մուկ մը բռնեց: 5. Կա գետինը փորեց եւ ձող մը (a stick) մխեց հոն: 6. Ինչո՞ւ նետեցիք այս գրիչը: — Ղասն զի գէշ գտայ զայն: 7. Արեւը փայլեցաւ երկն (ակամար) ի մէջ: 8. Տեսէք շքեղ ապարանջանը զոր գնեցի: 9. Փոքրիկ աղջիկը շարեց մարգարիտները: 10. Խոշոր փիղի մը աչքին գէմ (at the sight of...) կծկտեցանք: 11. Տղեկը պարսատիկ մը կը բռնէր իւր ձեռքին մէջ եւ քարեր կը նետէր: 12. Աղօրէպանը ցորենն աղացած է: 13. Կէ թաց կտաւը քամեց: 14. Մենք մեր փնտռածը (what we...) գտանք: 15. Երկար ատեն կեցանք ի Շիքագօ (at Chicago): 16. Ի՞նչ ստացաք անկէ: — Զքնաղ ժամացոյց մը ստացայ, զոր վիճակահանութեան (ան մէջ) նէ շահած էր: 17. Հասկցա՞ք ինչ որ (what) ըսաւ ինձ: — Ո՛չ, տէր, բնաւ չհասկցայ զայն: 18. Աշակերտն իւր ուսուցչին քով կանգնած էր եւ կ'աղաչէր զնա որ ներէ իրեն (to pardon him): 19. Ծերունի վարժապետը սիրալի (charming, չարմինկ) մեղեդի մը

(melody, մեղեդի) սորվեցուց մեզ: 20. Այս պարոնը գէշ հագուած էր: 21. Կատիկը այն ծառին տակ ուր մեր բարեկամները կը նստէին ժամանակաւ:

Ք Ա Ռ Ա Ս Ն Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

III. Category (Շար.)

20. Բայեր որ արմատական ձայնաւորնօի կը փոխեն preteritի մէջ եւ որոց past participleը կազմելու համար n կը կցուի infinitiveի. բայց արմատական ձայնաւորը կը կարծի՝ իրեն հետեւող մի կամ էի կրկնուելովը.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
To bestride (պէրայր), աշտանակել (պինմէք),	bestrode (պէրայր),	bestriden (պէրայրի).
to stride (սրայր), քայլել (ատրմամաղ),	strode,	stridden.
to ride (րայր), հեծնել,	rode,	ridden.
to smite (սմայի), զարնել,	smote,	smitten.
to write (րայի), գրել,	wrote,	written.

21. Բայեր որ նոյն փոփոխութիւնները կը կրեն, սակայն չեն կրկնուր բաղաձայնը.

To drive (արայլ), վարել, մղել, դամել,	drove (արօլ),	driven (արիլի).
to arise (երայլ), ելնել, ծագել,	arose (երօլ),	arisen.
to rise (րայլ), ելնել, բարձրանալ, ծագիլ,	rose,	risen.
to shrive (չրայլ), (մեղքը) խստովանիլ,	R. shrove,	R. shriven.
to strive (սրայլ), ճգնիլ, ջանալ, մարտիլ,	strove,	striven.
to thrive (թրայլ), յաջողել, բարգաւաճիլ,	R. throve,	R. thriven.

22. Բայեր որ նոյն փոփոխութիւնները կը կրեն preteritի մէջ, եւ past participleը կազմելու համար pret. ի վրայ n մը կը կցուի.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
to break (աբեց), կտարել,	broke (աբեց),	broken (աբեցի)․
to choose (չեց), ընտրել,	chose,	chosen.
to cleave (վեց), ճեղքել,	cleve,	cloven (տեւ 6)․
to freeze (չեց), սառել,	froze,	frozen.
to heave (հեց), վեր վերցնել, բարձրանալ, ծփալ,	RR. hove,	RR. hoven.
to speak (սփեց), խօսել,	spoke,	spoken.
to steal (սեց), գողնալ,	stole,	stolen.
to weave (ուեց), ստայնան- կել, հիւսել,	wove,	woven.

23. Բայեր որ արմատական ձայնաւորները օր կը փոխեն preterit ի մէջ եւ այս ժամանակին վրայ կը գրուի en որմէ առաջ վերջաւոր բաղաձայնը կը կրկնուի եւ այսպէս կը կազմուի P. P.․

to forget (հօրհիւսից), մոռնալ,	forgot (հօր- հիւսից),	forgotten (հօր- հիւսից)․
to tread (թրեց), կոխել,	trod,	trodden.

24. Բայեր որ preterit ի մէջ արմատական երկբարբառն օր կը փոխեն եւ վերջը e կ'առնուն որ past part. ի մէջ տեղի կու տայ ռի․

to shear (չեց), (բուրդը, մաղը) խուզել, կտրել,	RR. shore (չեց),	R. shorn (չեց)․
to swear (սուեց), երդնուլ,	swore,	sworn.
to tear (թեց), պատռել,	tore,	torn.
to wear (ուեց), հագնիլ, մաշել,	wore,	worn.

25. Բայեր որ նոյն փոփոխութիւնները կը կրեն սա տարբերութեամբ որ՝ past participle ի մէջ ալ e կ'առնուն․

to bear (աբեց), տանիլ, կրել,	bore (աբեց),	borne (աբեց)․ ¹
to forbear, ժուժկալել, հրա- ժարիլ, ետ կենալ,	forbore,	forborne.

26. Բայեր որոց արմատի ձայնաւորն օր կը փոխուի pret. ի մէջ եւ որ վերջին համը ըն կը կրսնցնեն. սոցա past participle ր կազմելու համար infinitive ի վրայ ռ կը կցուի․

¹ Մնացորդն ի նշանակութեամբ որոն բայի past participle ր borne (աբեց)՝ եւ preter ր երբեմն bare (աբեց) կը լինի․

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
to forsake (հօրհեց), թողուլ, լքանել, բարձի թողի ընել,	forsook (հօր- հեց),	forsaken (հօր- հեց)․
to shake (շեց), թօթուել, ցնցել, սեղմել,	shook,	shaken.
to take (նեց), առնուլ,	took,	taken. ¹

79. Թարգմանելի.

1. Why have you not driven the dog out of the court-yard? — I could not. 2. When did your brother come? — He came yesterday. 3. When we asked him what (թէ ինչ) he had written, he rose from his chair, shook his head and left us. 4. She has forgotten to tell me when she will drive out (կառքով շրջագայել)․ 5. Bear what you cannot avoid. 6. Have I not borne it long enough? 7. My sister was born two years after me. 8. You mistake (սխալել) certainly. — No, sir, but I was mistaken yesterday, when I took that book. 9. You have broken that glass, Charles. — It was not I who broke it, it was John. 10. Has my mother spoken to you about a cloak for my sister? — No, but she wrote to me. — Have you forgotten it? — I have not, the cloak is ready, she may wear it to-morrow. 11. As he strode across the room, we laughed. 12. The poor little mouse was frozen. 13. The soldier smote the enemy with his sword. 14. It were (=would be) good for him, if he would ride every day. 15. The fruit-trees have thriven this year. 16. The sea begins to heave. 17. The thief stole my watch. 18. His friends forsook him, so his heart bled.

80. Շարադրելի:

1. Մըրիկ մ'ելաւ եւ կոտրեց շատ ծառերու ստերը:
2. Նէ կ'ըր գրեց ձեզ: — Նէ ամէն շաբաթ կը գրէ ինձ:
3. Վարդուհի կապոյտ զգեստ մը (robe) հագած էր:
4. Արեգակը ծագեցաւ եւ վանեց սեւ ամպերը: 5. Պատան-
եակը (youngster, ե՞նկ'կոթը) զարգացաւ առողջութեան

¹ Takenով բարդուած բայերու pret. եւ p. p. ն այսպէս կը լինի:

եւ գիտութեան մէջ, յորմէ հետէ ճիգ ըրաւ անսալ իւր ծնողաց բարի խորատներ(ու)ն: 6. Մարիամ ընտրեց այն աղէկ բաժինն (part) որ պիտի չառնուի (shall not be taken away) իրմէ (from her): 7. Ոտքիս վրայ կոխեց: 8. Լճակներն եւ վտակները (brooks) սառած են: 9. Քարողիչը (preacher, փրկիչը) խօսեցաւ մեզ եւ ըսաւ թէ ամենքս ալ պարտինք խնամք տանիլ որբերուն (take care of the orphans, օրֆենը): 10. Ոչխարները խուղեցիք: — Ո՛չ, վաղը պիտի խուղեմ զանոնք: 11. Կա երգուաւ թէ անմեղ էր ինք (he): 12. Երանուհի, Բ՛նչպէս պատուեցիր շրջադրեստդ: — Չեմ գիտեր զայն (it): 13. Ռասին, հռչակաւոր բանաստեղծը (the celebrated poet, սելճպրէյթեա փօետ), ծնաւ (was born) 1639 Դեկտեմբեր 21ին: 14. Համբերութեամբ կրեցէք (կամ տարէք) ձեր դժբաղդութիւնը: 15. Կա բռնեց անոր ձեռքն եւ սեղմեց զայն: 16. Ի՞նչու կը թօթուէք ձեր գլուխը: — Քանզի սխալեցայ: 17. Այս երիտասարդները զգաստ եղած են (have become sober, սո՞ւպրը), անոնք հրաժարած են ոգելից ըմպելիներ (intoxicating liquors, ինթօք՛սիքէյթիմիկ լիքըրզ) խմելէ (present participle): 18. (Franklin) Գրանքլին, մեծ փիլիսոփայն, ծնաւ ի Պօսթօն (Boston): 19. Միլտոն, անկլիացի բանաստեղծը, գրեց զԴրախտ կորուսեալ (Paradise Lost):

Ք Ա Ռ Ա Ս Ո Ւ Ն Ե Ի Մ Է Կ Ե Ր Ո Ր Դ Դ Ա Ս

III. Category (Շար. է- Վերջ).

27. Բայեր որ արմատի ձայնաւորն զի կը փոխեն preterit ի մէջ, եւ ո կ'առնուն past participle ի մէջ.

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
To blow (ալօ), փչել,	blew (ալ՛ւ),	blown (ալ՛ւն).
to crow (արօ), (արաղաղ) խօսիլ,	RR. crew,	RR. crown.
to drow (արօ), քաշել,	drew,	drown (արօ՛ն).
գծագրել,		

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
to grow (էրօ), աճիլ,	grew,	grown (էրօ՛ն).
ըլլալ,		
to know (նօ), գիտնալ,	knew (նէ՛ւ),	known (նօ՛ն).
ճանչնալ,		
to throw (թհրօ), նետել,	threw (թհր՛ւ),	thrown (թհրօ՛ն).

28. Բայեր որ preterit եւ past p. ի մէջ նոյն են վերիններուն հետ.

to fly (ֆլայ), թռչել,	flew (ֆլա՛ւ),	flown (ֆլա՛ւն).
to slay (սլայ), սպաննել,	slew (սլա՛ւ),	slain (սլա՛ւն).

29. Բայեր որոց ձեւեր կը զանազանին pret. ի եւ past part. ի մէջ.

to do (դօ), ընել,	did (դի՛ւ),	done (դօ՛ն).
to eat (էյթ), ուտել,	ate (էյթ՛), or է՛յթ, eat,	eaten (է՛յթն), eat (է՛յթ).
to fall (ֆօլ), իյնալ,	fell (ֆել՛),	fallen (ֆօ՛ւ).
տեղալ,		
to forbid (ֆօբիդ), արգելել,	forbade (ֆօբա՛յդ),	forbidden (ֆօբի՛դն).
տարալ,		
to give (գիւ), տալ,	gave (գիւ՛),	given (գիւ՛ն).
to go (գօ), երթալ,	went (ւեն՛),	gone (գօ՛ն).
to lie (լայ), պառկել,	lay (լայ՛),	lain (լայ՛ն).
to see (սի), տեսնել,	saw (սա՛ւ),	seen (սի՛ն).

30. Բայեր որ արմատական իը աի կը փոխեն preterit ի մէջ, եւ սի՛ past participle ի մէջ.

to begin (բիյին), սկսիլ,	began (բիյին՛),	begun (բիյին՛ն).
to drink (տրիյին), խմել,	drank (տրիյին՛),	drunk (տրիյին՛ն).
to ring (րիյին), հնչեցնել, հնչել,	rang (րիյին՛),	rung (րիյին՛ն).
to sing (սիյին), երգել,	sang (սիյին՛),	sung (սիյին՛ն).
to sink (սիյին), ընկղմել, բնկճիլ,	sank (սիյին՛),	sunk (սիյին՛ն).

1 To lie արտ. նշանակութեամբ կանոնաւոր է:

Infinitive.	Preterit.	Past Participle.
<i>to spring</i> (սփրէնի), ցաա- քել, նետաւիլ, <i>to swim</i> (սուտի), լողալ,	<i>sprang</i> (սփրէնի), <i>swam</i> (սուտի),	<i>sprung</i> (սփրէնի). <i>swum</i> (սուտի).

31. Բայեր որոց infinitive և past participle և նոյն ձեւն ունին. սոցա արմատական ձայնաւորն աի կը փոխուի preterit ի մէջ.

<i>to become</i> (դիւշմի), բլալ, <i>to come</i> , գալ, <i>to bid</i> (դիտ), մաղթել, Հրամայել, <i>to run</i> (բռն), վազել,	<i>became</i> (դիւշմի), <i>came</i> , <i>bade</i> (դիտ), <i>ran</i> (բռն),	<i>become</i> . <i>come</i> . <i>bid</i> , -den (-դիտ). <i>run</i> .
--	--	--

32. Բայեր որոց preterit և կանոնաւոր է, բայց past participle ի մէջ ո կամ en կ'առնուին.

<i>to load</i> (լծ), բեռ- նաւորել, (Հրազէն) լեցնել, <i>to rive</i> (բայլ), ճեղքել, <i>to saw</i> (սծ), սղոցել, <i>to seethe</i> (սեթ), եռալ, եռացնել, <i>to sew</i> (ս), կարել, <i>to shew, show</i> (շ), ցուցնել, <i>to sow</i> (ս), ցանել, սերմանել, <i>to strew, strow</i> (սթր), սիւնել, տարածել, <i>to swell</i> (սուել), ուռիլ,	<i>loaded</i> (լծ դիտ), <i>riued</i> (բայլի), <i>sawed</i> . <i>seethed</i> , <i>sewed</i> , <i>shewed</i> , <i>showed</i> , <i>sowed</i> , <i>strewed</i> , <i>strowed</i> , <i>swelled</i> ,	R. <i>laden</i> (լէյ դիտ). R. <i>sawn</i> (սծն). R. <i>sodden</i> (սծթ'ն). RR. <i>sewn</i> (սծն). R. <i>sown</i> (սծն). RR. <i>strewn</i> , <i>strawn</i> (սթրսծն). RR. <i>swollen</i> (սուսլ'ն).
---	--	--

33. Բայեր որոց past participle և կանոնաւոր է. սոցա preterit ն անկանոն ձեւ մ'ունի.

<i>to awake</i> (եռեյի), ար- թնցնել, արթննալ, <i>to dare</i> (դէր), Համար- ձակիլ,	R. <i>awoke</i> (եռ-ժի), <i>durst</i> (դէրի),	<i>awaked</i> (եռեյի). <i>dared</i> (դէրի).
--	--	--

81. Թարգմանելի.

1. Will you drink a glass of beer? — No, thank you, for I have drunk a glass of wine. 2. The child begins to speak. — Oh! it began already last month. 3. I awoke this morning with a terrible headache. 4. Last night I was awaked by the cry of fire, but I again quietly fell asleep, as soon as I knew that it was far off. 5. The wind blew very hard last week, a house was thrown down. 6. The number of the men that were slain in that battle, is not yet known. 7. Much snow has fallen this night. 8. What has your aunt given you? — Yesterday she gave me a fine chain and to-day an orange. 9. Was your friend gone to Venice. — Yes, he went off last week, and I shall go to-morrow. 10. When have you seen the picture-gallery of Dresden? — I saw it last year. 11. Have you bid the man come here? — Yes, I did, and he came immediately. 12. What have you not shown your hand? — Because it is swollen. 14. The boy has grown very tall. 15. The bird flew from the cage on the next roof. 16. Who has forbidden you to run? — My father. 17. The man swam across the river and sank down. 18. The president having given his assent, the bill became a law. 19. God saw that it was good.

82. Շարադրելի:

1. Նա տուաւ ինձ իւր ձեռքը եւ ելաւ սենեկէն (went out of...): 2. Ամէնը ձեզ տուի, աւելի բան մը չեմ կրնար ընել: 3. Յովսէփ ճանչցաւ իւր եղբայրները, բայց անոնք չճանչցան զնա: 4. Աղջիկները սկսեցին իրենց թարգմանութիւնը: — Անոնք արդէն սկսած էին: 5. Կատուն պզտիկ սեղանին վրայ ցատքեց, եւ գաւաթը վար ինկաւ: 6. Չեր Հայրն երբ ետ պիտի գայ: — Նա ետ եկաւ երէկ երեկոյ եւ անմիջապէս անկողին գնաց: 7. Օրիորդ Ալիկ (Miss Alice) սկսեց երգել, եւ այնչափ լաւ երգեց որ ամէն մարդ զմայլեցաւ: 8. Այս առաւօտ գաւաթ մը կաթ խմեցինք: 9. Նկատելի խիստ լաւ գծագրած է այս պատկերը: 10. Զանգակը

հնչեցուցէք, եթէ կը հաճիր: 11. Այս վաճառականը հարուստ եղած է: 12. Աքաղաղը կանուխ խօսեցաւ այս առաւօտ: 13. Չեր որդին մեծցած է յոյժ: 14. Տեսայ ձեր հայրը, նա հիւանդ էր եւ պառկած էր բազմոցին վրայ: 15. Չէի գիտեր թէ հոս էիր: 16. Խեղճ մանուկն առտուրնէ ի վեր բան մը կերած չէր (= ոչինչ կերած էր): 17. Ի՞նչ ըրած է սպասաւորը: — Կա սրոցած է փայտը: 18. Շատ զօրքեր սպաննուեցան Վաթերլուի (Waterloo) ճակատամարտին մէջ: 19. Հողագործը սերմնահատերը (grain) ցանած է: 20. Հարսին (bride) այտերը բոլորովին ուռած էին: 21. Ճանճը թռած է: 22. Դաւիթ զարկաւ փղշտացին (David smote the Philistine) եւ սպաննեց զնա:

Յանկ զարդարող Բայերո — List of irregular verbs.

Ծանօթութիւն. Ի դիւրութիւն եւ յօգուտ ուսանողաց՝ ցանկիս մէջ դրած ենք թուանշաններ որ կ'ակնարկեն ԼԷ—ԽԱ դասերու մէջ խօսուած շարքող Բայերո ստորաբաժանուները (subdivisions):

To abide, կենալ, բնակիլ, 14.	To chide, սաստել, յանդիմանել, 9.
— arise, ելնել, ծագիլ, 21.	— choose, ընտրել, 22.
— awake, արթնցնել, արթնալ, 33.	— cleave, ճեղքել, 6, 22.
— bear, կրել, ծնանիլ, 25.	— cling, փարիլ, պլուսիլ, 11.
— beat, զարնել, ծեծել, 1.	— clothe, հագցնել, հագնիլ, 19.
— become, բլալ, 31.	— come, գալ, 31.
— begin, սկսիլ, 30.	— cost, արժել, 1.
— behold, տեսնել, նայիլ, 13.	— creep, սողալ, սպրդիլ, 4.
— bend, ծռել, ծռիլ, 2.	— crow, (աբաղաղ) խօսիլ, 27.
— bereave, զրկել, 6.	— cut, կտրել, 1.
— beseech, աղաչել. պաղատիլ, 17.	— dare, համարձակիլ, 33.
— beset, պատել, պաշարել, 1.	— deal, առուտուր ընել, վարուիլ, 3.
— bestride, աշտանակել, հեծնել, 20.	— dig, փորել, 11.
— bid, մաղթել, հրամայել, 31.	— do, ընել, 29.
— bind, կապել, կաղմել, 12.	— draw, քաշել, գծագրել, 27.
— bite, խածնել, 9.	— dream, երագել, 3.
— bleed, արիւնիլ, 7.	— drink, խմել, 30.
— break, կտրել, 22.	— drive, վարել, մղել, 21.
— breed, բուծանել, 7.	— dwell, բնակիլ, 5.
— bring, բերել, 17.	— eat, ուտել, 29.
— build, կառուցանել, 2.	— fall, իյնալ, 29.
— burn, այրել, 3.	— feed, սնուցանել, կերակրել, 7.
— burst, ճաթիլ, պայթիլ. փոշկիլ, 1.	— feel, զգալ, 4.
— buy, գնել, 17.	— fight, կռուիլ, պատերազմիլ, 17.
— cast, նետել, ձուլել, 1.	— find, գտնել, 12.
— catch, բռնել, որսալ, 18.	

- To flee, *փախչիլ*, *խոյս տալ*, 10.
 — fling, *նետել*, *արձակել*, 11.
 — fly, *թռչիլ*, 28.
 — forbear, *ժուժկայել*, *հրաժարիլ*, 25.
 — forbid, *արգիլել*, 29.
 — forget, *մոռնալ*, 23.
 — forsake, *թողուլ*, *բարձիթողիլ* *ընել*, 26.
 — freeze, *սառիլ*, 22.
 — get, *ստանալ*, 14.
 — gild, *սկեղծել*, 2.
 — gird, *գոտելորել*, 2.
 — give, *տալ*, 29.
 — go, *երթալ*, 29.
 — grind, *աղալ*, 12.
 — grow, *աճիլ*, *ըլլալ*, 27.
 — hang, *կախել*, *կախուիլ*, 11.
 — hear, *լսել*, 10.
 — heave, *վեր վերցնել*, *եւսյն*, 22.
 — hew, *տաշել*, (*կացինով*) *կտրել*, 32.
 — hide, *պահել*, *ծածկել*, 9.
 — hit, *զարնել*, 1.
 — hold, *բռնել*, 13.
 — hurt, *վնասել*, 1.
 — keep, *պահել*, 4.
 — kneel, *ճնրադրել*, 4.
 — knit, *հիւսել*, 1.
 — know, *գիտնալ*, *ճանչնալ*, 27.
 — lay, *դնել*, *եւայն*, 8.
 — lead, *առաջնորդել*, 7.
 — lean, *կռթնիլ*, 3.
 — leap, *ցատքել*, 3.
 — learn, *սովորիլ*, 3.
 — leave, *թողուլ*, 6.
 — lend, *փոխ տալ*, 2.
 — let, *թողուլ*, *վարձել*, 1.
 — lie, *պառկիլ*, 29.
 To light, *վառել*, *լուսաւորել*, 10.
 — load, *բեռնաւորել*, (*հրազէն*) *լեցնել*, 32.
 — lose, *կորսնցնել*, 10.
 — make, *շինել*, 10.
 — mean, *ըսել* *ուղեւ*, 3.
 — meet, *հանդիպիլ*, 7.
 — mistake, *սխալիլ*, 26.
 — pay, *վճարել*, 8.
 — quit, *թողուլ*, *լքանել*, 1.
 — put, *դնել*, 1.
 — read, *կարդալ*, 1.
 — rend, *պատուել*, 2.
 — rid, *ազատել*, 1.
 — ride, *հեծնել*, 20.
 — ring, *հնչեցնել*, 30.
 — rise, *ենել*, 21.
 — rive, *ճեղքել*, 32.
 — run, *վազել*, 31.
 — saw, *սղոցել*, 32.
 — say, *ըսել*, 8.
 — see, *տեսնել*, 29.
 — seek, *փնտռել*, 17.
 — seethe, *եռացնել*, 32.
 — sell, *ծախել*, 15.
 — send, *ղրկել*, 2.
 — set, *դնել*, *եւայն*, 1.
 — sew, *կարել*, 32.
 — shake, *թօթուել*, 26.
 — shear, *խուղել*, 24.
 — shed, *թափել*, 1.
 — shew, show, *ցուցնել*, 32.
 — shine, *փայլել*, 14.
 — shoe, *պայտել*, 10.
 — shoot, *զարնել*, 10.
 — shred, *պատուել*, 1.
 — shrink, *քաշուիլ*, *կծկուիլ*, 11.
 — thrive, *խոտովանիլ*, 21.
 — shut, *դոցել*, 1.

- To sing, *երգել*, 30.
 — sink, *ընկղովիլ*, 30.
 — sit, *նստիլ*, 19.
 — slay, *սպաննել*, 28.
 — sleep, *քնանալ*, 4.
 — slide, *սահիլ*, 9.
 — sling, *պարսաքարել*, 11.
 — slink, *պրծիլ*, *խուսափիլ*, 11.
 — slit, *ճեղքել*, 1.
 — smell, *հոտտել*, 5.
 — smite, *զարնել*, 20.
 — sow, *ցանել*, 32.
 — speak, *խօսիլ*, 22.
 — speed, *արտորալ*, 7.
 — spell, *հեղեւ*, 5.
 — spend, *ծախսել*, *վատնել*, 2.
 — spill, *թափել*, 5.
 — spin, *մանել*, 11.
 — spit, *թքնել*, 1.
 — split, *ճեղքել*, *ճեղքիլ*, 1.
 — spread, *տարածել*, 1.
 — spring, *ցատքել*, 30.
 — stand, *կանգնիլ*, 16.
 — stay, *մնալ*, *կենալ*, 8.
 — steal, *գողնալ*, 22.
 — stick, *փակչիլ*, *փակցնել*, 11.
 — sting, *խայթել*, 11.
 — stink, (*գարշա*) *հոտիլ*, 11.
 — strew, strow, *սփռել*, *տարածել*, 32.
 — stride, *քայլել*, 20.
 To strike, *զարնել*, 11.
 — string, *շարել*, 11.
 — strive, *ճգնիլ*, 21.
 — swear, *երգնուլ*, 24.
 — sweat, *քրտնիլ*, 1.
 — sweep, *աւել*, 4.
 — swell, *ուռիլ*, 32.
 — swim, *լողալ*, 30.
 — swing, *օրօրուիլ*, *ձօձիլ*, 11.
 — take, *առնուլ*, 26.
 — teach, *ուսուցանել*, 18.
 — tear, *պատուել*, 24.
 — tell, *ըսել*, *պատմել*, 15.
 — think, *խորհիլ*, *կարծել*, 17.
 — thrive, *յաջողել*, *եւայն*, 21.
 — throw, *նետել*, 27.
 — thrust, *ձղել*, *հրել*, *խոթել*, 1.
 — tread, *կոխել*, 23.
 — understand, *հասկնալ*, 16.
 — undertake, *յանձն առնուլ*, 26.
 — wear, *հագնիլ*, *մաշել*, 24.
 — weave, *ստայնանկել*, 22.
 — weap, *լալ*, 4.
 — wet, *թրջել*, 1.
 — win, *շահիլ*, 14.
 — wind, *գարձնել*, *լարել*, 12.
 — work, *գործել*, *աշխատիլ*, 17.
 — wring, *սլորել*, *քամել*, 11.
 — write, *գրել*.

Անլեւելի Հարցախոյնք:

1. Socrates.

Socrates was once asked what was the way to gain a good reputation. The philosopher answered: „You will gain it by endeavouring to be what you desire to appear.“

Conversation.

1. What was S. once asked?
2. What did he answer?

2. I have no Mind do die.

A sick man was asked why he did not send for a physician, he answered: „It is, because I have no mind to die yet.“

Conversation.

1. Who was asked why he did not send for a physician?
2. How did he answer?

3. Two Ears, but only one Mouth.

An old philosopher, observing a young man, who had too great a volubility of tongue, spoke thus to him: „Think, my friend, that nature has given us two ears, and but one mouth, that we may listen much, and speak little.“

Conversation.

1. What did a philosopher observe?
2. How did he speak to him?

4. A striking Answer.

Frederick the Great sustained a severe defeat at Kollin. Some time after, at a review, he asked a soldier, who had got a deep cut in his cheek: „Friend, at what alehouse did you get that scratch?“ „I got

it,“ said the soldier, „at Kollin, where Your Majesty paid the reckoning.“

Conversation.

1. Did Fr. get a victory at Kollin?
2. When did he question a soldier?
3. Why so?
4. What did he ask him?
5. Did the soldier answer?

5. Rabelais.

When Rabelais was on his death-bed, a consultation of physicians was called. „Dear gentlemen,“ said the wit to his doctors, raising his languid head, „let me die a natural death!“

Conversation.

1. Where was R.?
2. What was called?
3. Did R. speak to them and how?

6. A Ghost Story.

A foolish fellow went to the parish priest and told him, with a very long face, that he had seen a ghost. — „When and where?“ said the pastor. — „Last night,“ replied the timid man, „I was passing by the church, and up against the wall of it, I beheld the spectre.“ — „In what shape did it appear?“ replied the priest. — „It appeared in the shape of a great ass.“ — „Go home and hold your tongue about it,“ rejoined the pastor, „you are a very timid man, and have been frightened by your own shadow.“

7. Not twice deceived.

A gentleman having lent a guinea for two or three days to a person, in whose promises he had not much faith, was very much surprised to find that he punctually paid him. The same person being soon after desirous of borrowing a larger sum: „No,“ said the other, „you have deceived me once, and I am resolved you shall not deceive me a second time.“

Conversation.

1. How much had a gentleman lent?
2. To whom?
3. Had he faith in him?
4. Did this one pay again?
5. But of what was he soon desirous?
6. How did the gentleman refuse?

8. Gone out.

A gentleman who had frequently been plagued by a tedious visitor, ordered his servant not to admit that person again, but to send him away in a courteous manner. Soon after the tiresome visitor called again, and asked whether the master of the house was at home. — „No,“ answered the servant, „he is gone out.“ — „Then,“ observed the visitor, „I will see your mistress, I have something to tell her.“ — „She is gone out too,“ replied the servant. — „Well, I will wait for her. But it is cold, and I will sit by the fire in the draving-room.“ — „It is gone out also,“ said the inexorable servant.

Conversation.

1. What did a gentleman order his servant to do?
2. Why did he not like the company of this gentleman?
3. Did the disagreeable visitor call again?
4. What question did he put to the servant?
5. What answer did he receive?
6. For whom did he ask then?
7. What was the servant's reply?
8. Where did the visitor now mean to spend the time?
9. But in what manner was he disappointed?

9. Kosciusko.

Kosciusko, wishing to send some bottles of good wine to a clergyman at Soleure, gave the commission to a young man of the name of Zeltner, and desired him to take the horse he himself usually rode. On his return, Zeltner said that he never would ride his horse again, unless he gave him his purse at the same time. Kosciusko asking what he meant, he answered: „When a poor man on the road takes off his hat and asks charity, the horse immediately stands still, and

will not stir, till something is given to the petitioner; and when I had no money left, I was obliged to pretend to give something, in order to satisfy the horse.“

Conversation.

1. To whom did Kosciusko wish to send some wine?
2. What horse did he tell Zeltner to take?
3. On what condition would Zeltner ride his horse again?
4. When did the horse stand still?
5. What was Z. obliged to do to satisfy the animal?

10. The little Gardener's Gift.

A little boy had a garden, and he had a spade, a rake and a hoe. He was very fond of working in his garden. One summer, he had in it a great many pretty flowers, a lilac tree, a gooseberry-bush, and some peas. When his peas were large enough to be picked, and his gooseberries were quite ripe, he said to his sister: „I will fetch a basket, and pick all my peas and my gooseberries, and carry them to the poor lame man on the common: he is so ill now, that he cannot ride on the ass, as he used to do, and go to work.“

So the little boy fetched his basket, and was very busy picking his peas and gooseberries; and when he had picked them, he carried them immediately to the poor old man, and put them on the table, and laid some money there too: all the money he had.

The poor old man was sitting by the fireside, quite alone, for his wife was gone out to work, and his children were a great way off. When he saw the little boy come in, and saw him put the peas, and gooseberries, and money upon the table, he smiled, and looked glad, and thanked him very much.

The little boy seemed very happy. His sister was pleased to see him so good to the poor old man, and loved him dearly. I dare say, when the old man ate his peas and his gooseberries, and looked at his money, he thought of the little boy and said: „I hope God will bless that young gentleman, who is so very good to me.“

Conversation.

1. What had a little boy?
2. How did he speak to his sister, when his flowers and fruit were ripe?
3. Did he act in consequence?
4. To whom did he give something?
5. Who was with the old man?
6. How did he receive the boy?
7. Who was very happy?
8. Was his sister so too?

11. Curious Price of a Fish.

A nobleman, resident at a castle in Italy, was about to celebrate his marriage feast. All the elements had been propitious except the ocean, which had been so boisterous as to refuse them the necessary fish. On the very morning of the feast, however, a poor fisherman appeared with a turbot so large, that it seemed to have been created for the occasion. Joy filled the castle, and the fisherman was introduced with his prize into the saloon, where the nobleman requested him to put what price he thought proper on the fish, and it should be instantly paid to him. „One hundred lashes,” said the fisherman, „on my back, is the price of my fish, and I will not bate a single blow.”

The nobleman and his guests were not a little astonished, but our man was resolute, and remonstrance was in vain. At length the noble exclaimed: „Well, well, the fellow is a humourist, and the fish we must have, but strike lightly, and let the price be paid in our presence.” After fifty lashes had been administered: „Hold, hold,” exclaimed the fisherman, „I have a partner in this business, and it is fitting that he should receive his share.” „What, are there two such madcaps in the world?” exclaimed the nobleman; „name him, and he shall be brought instantly.” „Well,” said the fisherman, „you will find him at your gate, it is your own porter, who would not let me in, until I had promised that he should have half of whatever I received for my turbot.” „Oh!” said the nobleman, „bring him up instantly, he shall receive his share with the strictest justice.” This ceremony being finished, he discharged the porter and amply rewarded the fisherman.

Conversation.

1. What was a nobleman about to celebrate?
2. Why could he not obtain any fish?
3. Who appeared then?
4. Had he a fish?
5. Did the nobleman ask for the price?
6. What was the price then?
7. Was he paid as he wished?
8. Did he receive all the lashes?
9. Who received the rest?
10. What was done afterwards?

12. Heroic Intrepidity.

A small cluster of houses in the department of Mont Blanc was, on the night of the 27th and 28th of January 1806, consumed by fire. Surprised in their sleep, the people of the hamlet had scarcely time to escape from the flames; and when they were collected together, it was discovered that a child of about seven years of age, was missing. The roof, which covered it, was on the point of falling in; the loss of the child appeared inevitable; terror and dismay were in every countenance. Moved by the cries of the parents, a peasant, who had lost his all, and had nothing left but the shirt which covered him, dashed into the midst of the flames. He reached the bed, where the child had been laid, but it was gone! He sought it everywhere, and at last discovered the poor innocent lying in a corner, half dead with terror and suffocation. He seized it, and placing it on his shoulders, leaped a height of fifteen feet, to escape the flames. A moment later, and the heroic intrepidity of the generous man would have been of no avail. He had scarcely restored the child to the arms of its parents, when the roof of the house fell in with a terrible crash.

The government having heard of so noble an action a handsome reward was presented to the peasant, to which the Minister added a medal, on which his heroism was inscribed.

Conversation.

1. Where and how were houses destroyed?
2. Did all the people escape?
3. Could the child easily be saved?

4. Who dashed into the flames?
5. Did he immediately find the child?
6. How did he act when he found it?
7. What happened afterwards?
8. Was the man rewarded?

13. *The little Astronomer.*

Peter Gassendi, a native of France, was a very wise and learned man. When he was but seven years of age, he liked so much to look at the sky by night, that he often rose from his bed to see the moon and the thousands of stars moving in the heavens. Gradually he became acquainted with a great many of them, he gave them names, and marked them down in a map, which in the course of a few years came to contain several hundred.

One evening, he was walking about the streets with half a dozen of his friends, about the same age as himself. The moon was shining in the sky, and a great many thin clouds were flying before the wind.

The children began a dispute among themselves, whether it was the moon or the clouds which floated along. His companions said they were sure that the clouds stood still, and that it was the moon which moved. Peter insisted that the moon had no sensible motion, such as they thought, and that it was the clouds which passed so swiftly. But his reasons produced no effect upon the minds of his companions, till he tried the following plan. He took them under a large tree, and bade them look at the moon through the branches. They now saw that the moon seemed to stand between the same leaves and branches, while the clouds sailed far away out of sight. The children were then obliged to admit that Peter was right in what he said, and that they were wrong.

Conversation.

1. What was the native country of Peter Gassendi?
2. What sight did he like when a child?
3. What would he therefore do by night?
4. What did he do to become better acquainted with the stars?
5. Did he mark down a great many stars in his map?

6. Where did he happen to be one evening with friends?
7. Was he older than the other boys?
8. What did they see one evening?
9. What began then?
10. Were they all of the same opinion?
11. How did G. prove they were wrong?

14. *The Dreamers.*

One fine spring day, Charles the First, then simply King of Spain, was hunting in a forest of Old Castile. A violent storm, which broke out suddenly, separated the king from his companions, and obliged him to look about for a place of refuge. This refuge offered itself in the shape of a cavern, formed by the natural projections of the rocks. Glad to have found this shelter, Charles descended from his horse, and prepared to enter; but judge of his surprise, when, by the glare of a flash of lightning, he discovered near him four rascally-looking fellows, who appeared to be sleeping soundly. He advanced two or three steps towards one of them, when all of a sudden the sleeper jumped upon his feet, and, advancing towards the king, said: „You cannot believe, Sir, what a strange dream I have had. I was fancying that you made me a present of your good cloak of velvet,“ and in saying this, the knave seized the cloak and put it upon his own dirty shoulders. „Sir,“ said the second, „I have had a funny dream too. I thought that I had exchanged my old hat for your rich cap and feathers.“ „And I,“ said the third, „I dreamt that I found a beautiful charger, without taking the trouble of seeking for it.“ „But, my friends,“ said the fourth, „what do you leave me with your dreams? „Hey! by St. John, look at that gold chain and silver whistle,“ rejoined the first pointing to those ornaments that hung round the king's neck, „your dream cannot be bad.“ „Well said,“ said the other, and he stretched forth his hand to seize his prey. „Gently, my friends,“ said Charles, „before delivering these articles, it is but right that I should show you the use of them,“ and saying this, he put the whistle to his mouth and blew a long sharp sound. At this signal all the king's

suite advanced towards the cavern, and in a few minutes Charles was surrounded by a hundred valiant gentlemen. When the king saw all his force united, he turned towards the robbers, who stood stupefied. „My hearties,“ said he to them, „I have had a dream too — it was that you were all hanged.“ A few minutes afterwards, the bodies of the four robbers were dangling in the air.

Conversation.

1. What was King Charles I. once doing?
2. How was he separated from his companions?
3. Where did he find a shelter?
4. Who was there?
5. How did he see them?
6. How did the first speak to him and act?
7. How did the 2nd and 3rd?
8. What did the 4th say?
9. Who helped him?
10. How did the king answer then and act?
11. What happened at last?

15. *The strange Game-dealer.*

I.

Lord Pelham, who lived near London in a country-house, was once returning home. Suddenly a man, badly clad, wearing a basket under his arm, stepped up to him. „My lord,“ said he, „will you not buy this white rabbit?“ The lord shook his head, and wished to go on without saying a word. „My lord,“ repeated the stranger, with a tone surprisingly expressive, „You will not refuse to buy my white rabbit?“ — „What shall I do with it,“ replied the lord; „good friend, let me alone.“ — „And yet, My lord, you must buy my rabbit.“ And at the same time the man put a pistol to his breast. — „I shall willingly buy it; why did you not explain your meaning at first? What is the price of the rabbit?“ — „A thousand guineas,“ answered the game-dealer, who had cocked his pistol and held his finger to the trigger. — „I have not so considerable a sum about me.“ — „No matter, your signature is sufficient; here is paper,

ink, and a pen, I have provided for every thing.“ — Lord Pelham made a check payable at sight for the sum demanded, and then continued his way home.

Conversation.

1. Where did Lord P. live?
2. Was he there?
3. Who stepped up to him?
4. How was he?
5. What did he propose?
6. Did Lord P. accept at first?
7. Why did he accept at last?
8. How much was asked for the rabbit?
9. Could Lord P. pay?
10. How was the matter managed then?

II.

Ten years after that event, Lord P. was walking through the streets of London, as he often used to do, when a shop splendidly lighted attracted his attention. The features of the shop-keeper struck him; he examined him more closely and remembered the man with the white rabbit. He entered and wished to see some jewels, and at the first word that the jeweller utters, he recognizes the thief. But how should he accuse him without any proofs or witnesses. He therefore withdraws without betraying himself in any way, and meditates the whole night on the means of recovering his money. The following morning he takes a basket, goes to the shopkeeper. When they were together in the shop-parlour the lord said: „Will you not buy a white rabbit?“ The jeweller stared, but the lord went on: „I am convinced that you will do me the pleasure of buying this nice rabbit,“ and at once held the mouth of a pistol to his face. The merchant was struck with fright, and said: „What is the price of the little beast?“ — „A thousand guineas.“ — „Ah, My lord!“ he cried out, falling on his knees and presenting his pocket-book, „there, take them.“ The lord drew his thousand guineas from it, and wanted to restore the rest to the jeweller. But the latter replied: „The money that I borrowed of you in so strange a manner, has turned to good profit.

Keep these banknotes for some charitable purpose. I can easily spare them now." Lord P. took another thousand pound note, and immediately sent it to the foundling hospital. He promised the jeweller never to reveal the affair, and he kept his word, for it was discovered only after his death by a note that was found among his papers.

Conversation.

1. Where was Lord P. ten years after?
2. What did he see?
3. Whom did he remember?
4. How did he become sure of it?
5. Did he immediately speak to him?
6. When did he then go and where?
7. How did he address him?
8. Was he recognized by the shop-keeper?
9. What did the latter present to him?
10. Did Lord P. take only a thousand pounds?
11. How did he dispose of the other thousand?
12. Did he divulge the affair?
13. How was it known afterwards?

16. *The Child's Dream of a Star.*

I.

There was once a child, and he strolled about a good deal, and thought of a number of things. He had a sister who was a child too, and his constant companion. These two used to wonder all day long. They wondered at the beauty of the flowers; they wondered at the blueness of the sky; they wondered at the depth of the bright water; and at night they looked wondering at the stars.

There was one clear shining star, larger and more beautiful, they thought, than all the others; and every night they watched for it, standing hand in hand at a window. Whoever saw it first, cried out, „I see the star!“ And often they cried out both together, knowing so well when it would rise, and where. Before lying down in their beds, they always looked out once again to bid it good night, and when they were turning round to sleep, they used to say, „God bless the star!“

But while she was still very young, the sister became so weak, that she could no longer stand in the window at night. And then the child looked sadly out by himself, and when he saw the star turned round, and said to the patient pale face on the bed, „I see the star!“ And then a smile would come upon the face, and a little weak voice used to say, „God bless my brother and the star!“ And so the time came, all too soon, when the child looked out alone, and when there was no face on the bed, and when there was a little grave in the neighbourhood, not there before, and when the star made long rays down towards him, as he saw it through his tears.

Now these rays were so bright, and they seemed to make such a shining way from earth to heaven, that when the child went to his solitary bed, he dreamed about the star; and dreamed that, lying where he was, he saw a train of people taken up that sparkling road by angels. And the star, opening, showed him a great world of light, where many more such angels waited to receive them. Some came out from the long rows in which they stood, and fell upon the people's necks, and kissed them tenderly, and went away with them down alleys of light, and were very happy in their company.

But there were many angels who did not go with them, and among them one he knew. The patient face that once had lain upon the bed was glorified and radiant, but his heart found out his sister among all the host.

His sister's angel lingered near the entrance of the star, and said to the leader among those who had brought the people thither, „Is my brother come?“ and he said, „No.“ She was turning hopefully away, when the child stretched out his arms, and cried: „O sister, I am here, take me!“ and then she turned her beaming eyes upon him, and it was night; and the star was shining into the room, making long rays down towards him, as he saw it through his tears.

Conversation.

1. Where did a child go?
2. Had he a brother?

3. What were both doing?
4. What especially attracted their attention?
5. How did they act, when going to bed?
6. Did a change come upon them?
7. What followed?
8. Did the boy see anything particular?
9. What did he dream of?
10. Who received the people?
11. Was there one he knew among the angels?
12. What did his sister's angel ask?
13. How did the boy answer?

II.

He grew to be a young man, and was busy at his books, when an old servant came to him and said: „Your mother is no more. I bring her blessing on her darling son!“ Again at night he saw the star and all that former company, and again his sister's angel said to the leader, „Is my brother come?“ and he said, „Thy mother!“ A mighty cry of joy went forth through all the star, because the mother was reunited to her child. And he stretched out his arms and cried, „O mother, and sister, I am here, take me!“ And they answered him, „Not yet,“ and the star was shining.

He grew to be a man, whose hair was turning grey, and he was sitting in his chair by the fireside, heavy with grief, when the star opened once again. „Is my brother come?“ asked his sister's angel. „No,“ said the leader, „but his daughter.“

And the man who had been the child, saw his daughter, newly lost to him, among those he loved, and he said, „My daughter's head is on my sister's bosom, and her arm is round my mother's neck, and I can bear the parting from her. God be praised!“ And the star was shining.

Thus the child came to be an old man. His face was wrinkled, his steps were slow and feeble, and his back was bent. And one night as he lay upon his bed, his children standing round, he cried, as he had cried so long ago, „I see the star!“

They whispered to one another, „He is dying.“ And he said, „I am; my age is falling from me like

a garment, and I move towards the star as a child. And, oh! my Father, now I thank Thee that it has so often opened to receive those dear ones who await me.“ And the star was shining; and it shines upon his grave.

Ch. Dickens.

Conversation.

1. What was he now?
2. Was he busy?
3. Who came then?
4. What did he bring?
5. What did the young man see at night?
6. Who had died?
7. How was his hair, when he was a man?
8. Who went into the star?
9. Had he lost anybody?
10. What was his appearance when old?
11. Where was he one night?
12. How did he speak and to whom?
13. Where did the star shine afterwards?

B. Dialogues.

1. Perseverance.

„Have you finished your lesson, George?“ said Mr. Prentice to a boy in his fourteenth year, who had laid aside his book, and was busily engaged in making a large paper kite.

G. „No, father,“ replied George, hanging down his head.

F. „Why not, my son?“

G. „Because it is so difficult, father, I am sure that I shall never learn to read Latin.“

F. „And what is the reason that you cannot learn Latin?“

G. „Because — because, I can't.“

F. „Can't learn, George!“

G. „Indeed, I have tried my best; but it is no use, father. Other boys can get their lessons without any trouble. But I try, and try, but still I cannot learn them.“

F. „I cannot, is a word no boy should ever utter in reference to learning. You can learn anything you please, George, if you only persevere.“

G. „But not Latin, father.“

F. „Yes, Latin.“

G. „But have I not tried, and tried, father?“

F. „Yes. But you must try once more.“

G. „And so I have, father.“

F. „Well, try again, and again; never say you cannot learn a lesson.“

G. „But then I cannot remember it, after I have learned it. My memory is so bad,“ urged the lad.

F. „If I were to promise you a holiday on the thirtieth of the month after the next, do you think that you would forget it?“

G. „No, I am pretty sure that I should not.“

F. „And why, George?“

G. „I can't exactly tell the reason; but I know I should remember it.“

F. „Well, I can tell you. The pleasure that you would feel in the idea of having a holiday, would keep the date of it fresh in your memory. Now, if you had the same delight in learning that you do in playing, you would find no difficulty. You play at marbles well, I believe?“

G. „Oh! yes, father. I beat every boy at school!“

F. „And your brother tells me that your kite flies highest, and that you are first in skating.“

G. „Yes, my kite always flies the best; and I can cut every figure, from one to nine, and form every letter in the alphabet on the ice.“

F. „You are very fond of skating, and flying your kite, and playing at ball and marbles!“

G. „Yes, father; too fond, I believe, for a boy of my age.“

F. „And yet you cannot learn your Latin lesson. My dear boy, you are deceiving yourself. You can learn as well as any one, if you will only try.“

G. „But have I not tried, father?“ again urged George.

F. „Well, try again. Come, lay aside that kite you are making for this afternoon, and give another

effort to get your lesson ready and you will soon learn it. To show you that it only requires perseverance, I will tell you a story. One of the dullest boys at a village school, more than thirty years ago, came up to repeat his lesson one morning, and, as usual, did not know it. „Go to your seat, you blockhead!“ said the teacher, pettishly. „You will never be fit for anything but a scavenger.“

The poor boy stole off to his seat, and bent his eyes again upon his lesson.

„It is no use, I cannot learn,“ he said in a whisper to a companion who sat near him.

„You must try hard,“ replied the kind-hearted boy.

„I have tried, and it is no use. I may just as well give it up at once.“

„Try again, Henry!“ whispered his companion in an earnest and encouraging tone.

„These two little words gave him a fresh impulse, and he bent his mind with renewed effort to his task. It was only the simple memorizing of a grammar lesson — not difficult by any means. The concentration of his mind upon the task was more earnest and fixed than usual; gradually he began to find the sentences lingering in his memory, and soon to his surprise and pleasure, the whole lesson was mastered. With a livelier motion, and a more confident manner than he had ever before exhibited in going up to say a lesson, he rose from his seat, and proceeded to the teacher's desk.“

„What do you want now?“

„To say my lesson, sir.“

„Go off to your seat. Did you not try half an hour ago?“

„Yes; but I can say it now, sir,“ timidly urged the boy.

„Go on, then. And if you miss a sentence, you shall have six bad marks.“

Henry commenced and said off the whole lesson rapidly, without missing a word. The master cast on him a look of pleasure, as he handed him back his book, but said nothing. As the boy returned to his

seat, his step was lighter, for his heart beat with a new impulse.

„Did you say it?“ whispered his kind-hearted schoolmate.

„Every word,“ replied the boy proudly.

„Then you see you can learn.“

„Yes, but it is hard work.“

„But there is nothing like trying.“

„No. And from this hour,“ replied Henry, firmly, „I will never say I cannot.“

„From that day,“ continued Mr. Prentice, „there was no boy in the school who learned more rapidly than Henry. It required much thought and application, but these he gave cheerfully, and success crowned his efforts.“

G. „And did he always continue thus to learn?“ asked George, looking up into his father's face.

F. „From that day, to the present hour, he has been a student, and now urges his son George to „try again,“ as he tried.“

G. „And was it, indeed, you, father?“ asked his son, eagerly looking up into the face of his kind parent.

F. „Yes, my child. That dull boy was your own father in his early years.“

G. „Then, I will try again,“ said George in a decided tone; and flinging aside his half-made kite, he turned and re-entered the house, and was soon bending in earnest attention over his Latin grammar, and mastered it.

2. The Tutor and his Pupils.

I.

Tutor. Well, Robert, where have you been walking this afternoon?

Robert. I have been to Broom-heath, and so round by the windmill, upon Camp-mount, and home, through the meadows by the river-side.

Tutor. Well, that is a pleasant round.

Robert. I thought it very dull, sir; I scarcely met with a single person. I would much rather have gone along the turnpike road.

Tutor. Why, if seeing men and horses is your object, you would, indeed, be better entertained on the high road. But did you see William?

Robert. We set out together, but he lagged behind in the lane, so I walked on and left him.

Tutor. That was a pity. He would have been company for you.

Robert. Oh! he is so tedious, always stopping to look at this thing and that; I would rather walk alone. I dare say, he has not got home yet.

Tutor. Here he comes. Well, William, where have you been?

William. O! the pleasantest walk! I went all over Broom-heath, and so up to the mill at the top of the mount, and then down among the green meadows by the side of the river.

Tutor. Why, that is just the round Robert has been taking, and he complains of its dullness, and prefers the high road.

William. I wonder at that. I am sure I hardly took a step that did not delight me, and I have brought home my handkerchief full of curiosities.

Tutor. Suppose then you give us an account of what amused you so much. I fancy it will be as new to Robert as to me.

William. I will do so readily. The lane leading to the heath, you know, is sandy, so I did not mind it much; however, I spied a curious thing enough in the hedge. It was an old crab-tree, out of which grew a great branch of something green, quite different from the tree itself. Here is a branch of it.

Tutor. Ah! this is the mistletoe, a plant of great fame for the use of the Druids of old, in their religious rites and incantations. It bears a very slimy white berry, of which bird-lime may be made. It was the mistletoe of the oak, that the Druids particularly honoured.

William. A little further on, I saw a green woodpecker fly to a tree, and run up the trunk, like a cat.

Tutor. That was to seek for insects in the bark on which they live. They bore holes with their strong

bills for that purpose, and do much damage to the trees by it.

William. What beautiful birds they are!

Tutor. Yes; they have been called, from their colour and size, the English parrot.

William. When I got upon the heath, how charming it was! The air seemed so fresh, and the prospect on every side so free and unbounded! —

There was a flock of lapwings upon a marshy part of the heath, that amused me much. As I came near them, some of them kept flying round and round, just over my head, and crying *pe-wit*, so distinctly, one might almost fancy they spoke. I thought I should have caught one of them, for he flew as if one of his wings was broken, and often tumbled close to the ground; but as I came near, he always contrived to get away.

Tutor. Ha, ha! you were finely taken in then! This was all an artifice of the bird to entice you away from its nest; for they build upon the bare ground, and their nest would easily be observed, did not they draw off the attention of intruders by their loud cries and counterfeit lameness.

William. I wish I had known that, for he led me a long chase, often over shoes in water. However, it was the cause of my falling in with an old man and a boy, who were cutting and piling up turf for fuel; and I had a good deal of talk with them about the manner of preparing the turf, and the price it sells at. They gave me, too, a creature I never saw before — a young viper, which they had just killed. I have seen several common snakes, but this is thicker in proportion, and of a darker colour than they are.

Tutor. True, vipers frequent those turfy, boggy grounds pretty much, and I have known several turf-cutters bitten by them.

William. They are very venomous, are they not?

Tutor. Enough to make their wounds painful and dangerous, though they seldom prove fatal.

William. Well, — I then took my course up to the windmill on the mount. I climbed up the steps

of the mill, in order to get a better view of the country round. What an extensive prospect! I counted fifteen church-steeple, and I saw several gentlemen's houses peeping out from the midst of green woods and plantations; and I could trace the windings of the river all along the low grounds; till it was lost behind a ridge of hills. But I'll tell you what I mean to do, if you will give me leave.

Tutor. What is that?

William. I will go again and take with me Carey's county-map, by which I shall probably be able to make out most of the places.

Tutor. You shall have it, and I will go with you, and take my pocket spying-glass.

William. I shall be very glad of that.

II.

William. I then turned homeward across the meadows, where I stopped a while to look at a large flock of starlings, which kept flying about at no great distance. I did not know at first what to make of them; for they rose all together from the ground, as thick as a swarm of bees, and formed themselves into a kind of black cloud, hovering over the field; after taking a short round, they settled again, and presently rose again in the same manner. I dare say there were hundreds of them.

Tutor. Perhaps so, for in the fenny countries their flocks are so numerous as to break down whole acres of reeds, by settling on them. This disposition of starlings to fly in close swarms, was remarked even by Homer, who compares the foe flying from one of his heroes to a cloud of starlings retiring dismayed at the approach of the hawk.

William. After I had left the meadows, I crossed the corn-fields and got to the high field next to our house, just as the sun was setting, and I stood looking till he was quite lost. What a glorious sight! The clouds were tinged with purple and crimson, and yellow, of all shades and hues, and the clear sky varied from blue to a fine green at the horizon. But

how large the sun appears just as he sets! I think he seems twice as big as when he is overhead.

Tutor. He does so; and you may probably have observed the same apparent enlargement of the moon at her rising.

William. I have; but pray what is the reason of this?

Tutor. It is an optical deception, depending upon principles, which I cannot well explain to you till you know more of that branch of science. But what a number of new ideas this afternoon's walk has afforded you! I do not wonder that you found it amusing; it has been very instructive too. Did *you* see nothing of all these sights, *Robert*?

Robert. I saw some of them, but I did not take particular notice of them.

Tutor. Why not?

Robert. I do not know. I did not care about them; and I made the best of my way home.

Tutor. That would have been right, if you had been sent on a message; but as you only walked for amusement, it would have been wiser to have sought out as many sources of it as possible. But so it is, — one man walks through the world with his eyes *open*, and another with them *shut*, and upon this difference depends all the superiority of knowledge one acquires above the other.

C. Poems.

1. *My Father's Blessing.*

My father raised his trembling hand,
And laid it on my head:
„God bless thee, O my son! my son!“
Most tenderly he said.

He died, and left no gems or gold,
But still I was his heir;
For that rich blessing which he gave,
Became a fortune rare.

And in my day of weary toil,
To earn my daily bread,
It gladdens me in thought to feel
His hand upon my head.

2. *The Golden Rule.*

Love God with all your soul and strength,
With all your heart and mind,
And love your neighbour as yourself,
Be faithful, just and kind.

Deal with another as you'd have
Another deal with you;
What you're unwilling to receive,
Be sure you never do.

3 *Too Late.*

Too late to rise — too late for school,
Too late to keep by each good rule;
The sluggard soon becomes a fool;
Oh! never be „too late.“

Oh! use the precious hours to-day,
To gather knowledge, while you may,
For quickly hasteth Time away:
Then, never be „too late.“

And grateful to your parents be,
For tenderly they've cared for thee,
And soon on earth ye may them see
No more — and mourn — „too late.“

And to thy suffering brother-man
Give aid and comfort, while ye can,
Aye like the good Samaritan,
Ere yet it be „too late.“

To all, Death hasteth on apace,
Then seek thy Heavenly Father's face,
Through life to guide thee by His grace;
Ere yet it be „too late.“

4. *The Child and the Bird.*

Pretty little fluttering thing,
Thou art for ever on the wing,
Thrusting thy bill in honey-cup,
And drinking all the sweetness up.

No matter where thou goest for food,
Each blossom has some hidden good;
And active foot and busy bill
Can always find it, if they will.

Pretty bird, I'll be like thee!
I cannot fly from tree to tree;
And could I drink the violet dew,
'T would never make me look like you.

But I can be a busy thing,
Although I have no splendid wing;
In every bush, I too can find
Refreshing food for heart and mind.

For mother tells me nothing grows,
From the magnolia to the rose,
Which may not teach some useful truth
To the inquiring mind of youth.

5. *Be Kind.*

Be kind to thy father — for when thou wert young,
Who loved thee so fondly as he?
He caught the first accents that fell from thy tongue,
And joined in thine innocent glee.
Be kind to thy father, for now he is old,
His locks intermingled with grey,
His footsteps are feeble, once fearless and bold,
Thy father is passing away.

Be kind to thy mother — for lo! on her brow,
May traces of sorrow be seen;
Oh! well may'st thou cherish and comfort her now,
For loving and kind hath she been.

Remember thy mother — for thee will she pray,
As long as God giveth her breath,
With accents of kindness, then cheer her lone way,
E'en to the dark valley of death.

6. *The Seasons.*

When Spring comes with suns and showers,
What gives beauty to the bowers?
Buds and flowers.

When the glowing Summer's born,
What pours Nature from her horn?
Hay and corn.

When mild suns in Autumn shine,
Then, O Earth, what gifts are thine?
Fruit and wine.

When grey Winter comes, what glow
Makes the round earth sparkle so?
Ice and snow.

Hay and corn, and buds and flowers,
Snow and ice, and fruits and wine;
Spring and Summer, Fall and Winter,
With their suns and sleets and showers,
Bring in turn these gifts divine.

Spring blows, Summer glows,
Autumn reaps, Winter keeps;
Spring prepares, Summer provides,
Autumn hoards, Winter hides.

Come, then, friends, their praises sound;
Spring and Summer, Autumn, Winter,
Summer, Autumn, Winter, Spring,
As they run their yearly round,
Each in turn with gladness sing!
Time drops blessing as he flies,
Time makes ripe, and Time makes wise.

7. *The Cuckoo.*

Sweet bird, thy bower is ever green,
 Thy skies are ever clear;
 Thou hast no sorrow in thy song,
 No winter in thy year.

Oh! could I fly, I'd fly with thee;
 We'd make with social wing
 Our annual visit round the globe.
 Companions of the spring.

8. *Spring.*

The flowers are blooming everywhere,
 On every hill and dell,
 And oh! how beautiful they are,
 How sweetly do they smell!

The little birds now hop along,
 And look so glad and gay;
 I love to hear their pleasant song,
 I feel as glad as they.

The young lambs bleat and frisk about,
 The bees hum round the hive,
 The butterflies are coming out:
 'T is good to be alive.

9. *The Field-daisy.*

I'm a little pretty thing,
 Always coming with the spring;
 In the meadows green I'm found
 Peeping just above the ground.
 And my stalk is covered flat
 With a white and yellow hat.
 Little lady when you pass
 Lightly o'er the tender grass,
 Skip about, but do not tread
 On my meek and healthy head,
 For I always seem to say;
 „Surely, Winter's gone away.“

10. *To the Lady-bird.*

Lady-bird, Lady-bird, — fly away home —
 The field-mouse is gone to her nest,
 The daisies have shut up their sleepy red eyes,
 And the bees and the birds are at rest.

Lady-bird, Lady-bird, — fly away home —
 The glow-worm is lighting her lamp.
 The dew's falling fast, and your fine speckled wings
 Will flag with the close clinging damp.

Lady-bird, Lady-bird, — fly away now
 To your house in the old willow tree,
 Where your children, so dear, have invited the ant,
 And a few cosy neighbours to tea. —
 Lady-bird, Lady-bird, — fly away home.

11. *The Bird's Nest.*

What makes my Robert look so bright,
 And clap his hands for joy?
 His eyes his mother's heart delight.
 Come here, my darling boy.

Oh! I have got the sweetest nest,
 The birds can almost fly.
 I want to know what food is best
 To give them, when they cry.

Dick took the nest and gave it me.
 I hope they will not die.
 Do, mother, come with me, and see,
 How prettily they lie.

Ha, cruel child! how could you take
 The little birds away?
 Listen, what piteous cries they make!
 To me they seem to say:

Come, dearest mother, bring us food
 And warmth, or we shall die.
 A monster took us from the wood;
 Shiv'ring with cold we lie.

Poor little things, you cry in vain;
Your parents cannot hear.
Indeed, I'll not do so again,
Said Robert with a tear.

And ever since he's kept his word;
For even to this day,
If Richard offers him a bird,
He always walks away.

12. *On the Ice.*

Slide, slide — the ice is strong,
Merrily, merrily slide along —
After each other — Tom, Will, and Jack,
Jem and Dick with no coat to his back;
Gentleman Frank, and the butcher's lad,
And the school-boys, just like mad!
All with our cheeks as fresh as roses,
And our fingers as blue as our noses;
As for our feet, we can hardly feel them,
And for our chilblains, the snow must heal them.
Merrily, merrily slide along;
The sun shines bright, but the ice is strong.

13. *The Star.*

Twinkle, twinkle, little star,
How I wonder what you are!
Up above the world so high,
Like a diamond in the sky.

When the blazing sun is gone,
When he nothing shines upon,¹
Then you show your little light,
Twinkle, twinkle, all the night.

Then the traveller in the dark,
Thanks you for your tiny spark:
He could not see which way to go,
If you did not twinkle so.

¹ = When he shines upon nothing.

In the dark blue sky you keep,
And often through my curtains peep,
For you never shut your eye,
Till the sun is in the sky.

As your bright and tiny spark
Lights the traveller in the dark,
Though I know not what you are,
Twinkle, twinkle, little star.

14. *The River.*

O, tell me, pretty river!
Whence do thy waters flow?
And whither art thou roaming,
So pensive and so slow?

My birth-place was the mountain,
My nurse, the April showers;
My cradle was a fountain,
O'ercurtained by wild flowers.

One morn I ran away,
A madcap, hoyden rill —
And many a prank that day
I play'd adown the hill!

But these bright scenes are o'er,
And darkly flows my wave —
I hear the Ocean's roar,
And there must be my grave.

15. *The Mountaineer's Return.*

Back, back to the hills,
Where the wild deer is bounding,
To the forests and glens,
Where the blue streams are sounding;
No more of the city —
No more of the plain —
Oh! welcome the breath of
The mountains again!
I have sighed, I have pined
For my own mountain home,

Till hope died within me —
 I come! now I come!
 Oh! bitter is exile,
 Where mourning is vain;
 But it doubles the transport
 Of meeting again.

16. *Time.*

Time's a hand's-breadth; 't is a tale;
 'T is a vessel under sail;
 'T is an eagle on its way,
 Darting down upon its prey;
 'T is an arrow in its flight,
 Mocking the pursuing sight;
 'T is a short-lived fading flower;
 'T is a rain-bow on a show'r;
 'T is a momentary ray,
 Smiling in a winter's day;
 'T is a torrent's rapid stream;
 'T is a shadow; 't is a dream;
 'T is the closing watch of night,
 Dying at the rising light;
 'T is a bubble; 't is a sigh;
 Be prepar'd, oh! man, to die.

Francis Quarles.

17. *The Child's first Grief.*

„Oh! call my brother back to me,
 I cannot play alone;
 The summer comes with flower and bee —
 Where is my brother gone?“

„The butterfly is glancing bright,
 Across the sunbeams track,
 I care not now to chase its flight —
 Oh! call my brother back!“

„The flowers run wild, the flowers we sowed,
 Around our garden tree,
 Our vine is drooping with its load —
 Oh! call him back to me!“ —

„He would not hear thy voice, sweet child,
 He may not come to thee;
 The face that once like spring-time smiled,
 On earth no more thou'lt see.“

„A rose's brief, bright life of joy,
 Such unto him was given;
 Go, thou must play alone, my boy,
 Thy brother is in Heaven!“ —

„And has he left his birds and flowers?
 And must I call in vain?
 And through the long, long summer hours,
 Will he not come again?“

„And by the brook, and by the glade,
 Are all our wanderings o'er?
 Oh! while my brother with me played,
 Would I had loved him more!“

Felicia Hemans.

18. *Our Home is the Ocean.*

Our home is the Ocean
 Our grave is the deep;
 We feel no emotion
 As on it we sleep;
 The waves are our pillow,
 Our cradle the sea,
 The rougher the billow,
 The happier we.

Our home is the ocean,
 A mariner's boast
 With waves in wild motion
 We love it the most.
 And 't is our endeavour,
 In battle and breeze,
 That England shall ever
 Be lord of the seas.

19. *Casabianca.*

Young Casabianca, a boy about thirteen years old, son to the admiral of the Orient, remained at his post (in the battle of the Nile) after the ship had taken fire, and all the guns had been abandoned, and perished in the explosion of the vessel, when the flames had reached the powder.

The boy stood on the burning deck,
Whence all but him had fled,
The flame that lit the battle's wreck,
Shone round him o'er the dead.

Yet beautiful and bright he stood,
As born to rule the storm;
A creature of heroic blood,
A proud though childlike form.

The flames rolled on — he would not go,
Without his father's word;
That father, faint in death below,
His voice no longer heard.

He called aloud: — „Say, father, say
If yet my task is done?“
He knew not that the chieftain lay
Unconscious of his son.

„Speak, father!“ once again he cried,
„If I may yet be gone?“
And — but the booming shots replied —
And fast the flames rolled on,

Upon his brow he felt their breath,
And in his waving hair,
And looked from that lone post of death,
In still, yet brave despair.

And shouted but once more aloud,
„My father! must I stay?“
While o'er him fast, through sail and shroud,
The wreathing fires made way.

They wrapt the ship in splendour wild,
They caught the flag on high,
And streamed above the gallant child,
Like banners in the sky.

There came a burst of thunder sound —
The boy — oh! where was he?
Ask of the winds that far around
With fragments strewed the sea;

With mast, and helm, and pennon fair,
That well had borne their part —
But the noblest thing that perished there,
Was that young faithful heart.

Hemans.

20. *The Lion and the Cub.*

A Lion-cub of sordid mind,
Avoided all the lion kind,
Fond of applause, he sought the feasts
Of vulgar and ignoble beasts;
With asses all his time he spent,
Their club's perpetual president.
He caught their manners, looks, and airs:
An ass in every thing, but ears.
If e'er his highness meant a joke,
They grinned applause before he spoke,
But at each word, what shouts of praise!

„Good gods! how natural he brays!“
Elate with flatt'ry and conceit,
He seeks his royal sire's retreat.
Forward and fond to show his parts,
His highness brays; the Lion starts.

„Puppy, that curst (= cursed) vociferation
Betrays thy life and conversation;
Coxcombs, an ever noisy race,
Are trumpets of their own disgrace.“

„Why so severe?“ the Cub replies;
„Our senate always held me wise.“

"How weak is pride!" returns the sire;
"All fools are vain, when fools admire!"
But know, what stupid asses prize,
Lions and noble hearts despise."

J. Gay.

21 Good Night!

Day is past!
Stars have set their watch at last,
Founts that thro' the deep woods flow,
Make sweet sounds, unheard till now,
Flowers have shut with fading light.

Good night!

Go to rest,
Sleep sit dove-like on thy breast!
If within that secret cell
One dark form of memory dwell,
Be it mantled from thy sight,
Good night!

Joy be thine!
Kind looks o'er thy slumbers shine;
Go, and in the spirit land
Meet thy home's long parted band!
Be their eyes all love and light;
Good night!

Peace to all!
Dreams of Heaven on mourners fall,
Exile! o'er thy couch may gleams
Pass from thine own mountain streams;
Bard! away to worlds more bright,
Good night!

Hemans.

Ք Ա Ռ Ա Չ Բ Ք Ո Ռ Մ

ԱՆԿԼԻԵՐԵՆ-ՀԱՅԵՐԵՆ

ՀԱՆԳԻՆԵՐԸ ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՍԻ ԱՆԿԼԻԵՐԵՆ ԲԱՌԻՑ

Բառազրբուհներու մէջ գործածուած Համառօտագրութիւնք:

- ա՜. ածական, adjective.
- բառ. բազդատական, comparative.
- գգ. գերազանցան, superlative.
- ա՛. մակբայ, adverb.
- յ. յ. յատուկ անուն, proper noun.
- է. նախադրութիւն, preposition.
- աբ. abbreviation, համառօտագրութիւն.
- իմ. interjection, միջարկութիւն.
- i. r. irregular verb, անկանոն բայ.
- p. p. past participle, անցեալ ընդունելութիւն.
- pr. p. present participle, ներկայ ընդունելութիւն.
- pret. preterit, անցեալ ժամանակ (անկ-եւ կատար. անցեալ).

A.

- To abandon (էպէնտըն), թողուել, լքանել.
- able (էյպլ), կարող, ձեռնհաս, յաջողակ.
- about (էպաութ), նիս. շուրջ, վրայ, գրեթէ, իբր; մի. շուրջանակի, բոլորակի; to be about... վրայ բլալ.
- above (էպաւ), նիս. վեր, աւելի, վրայ; մի. վերը.
- accent (էքսթենթ), շեշտ.
- accident (էքսիտենթ), պատահար, արկած. [համար.
- account (էքքաունթ), հաշիւ.
- to accuse (էքքիուզ), ամբաստանել, մեղադրել.
- acquainted (էքքուէյնթեա), ծանօթացած, ընտելացած.
- to acquire (էքքուայր), ստանալ.
- acre (էյքր), ակրոն (չորս արտավար), լծվար.
- to act (էքթ), գործել, վարուիլ.
- action (էքշն), գործ, գործողութիւն.
- active (էքթիւ), գործունէս, ժիր; ներգործական. [մարել.
- to add (էա), կցել, յարել գու-
address (էարես), ուղերձ, հասցէ, ճարպիկութիւն;
to —, ուղղել (խօսքը), ուղերձել.
- to administer (էտմինիսթր), վարել, տնտեսել, յանձնաձեւ.
- to admire (էտմայր), հիանալ, զարմանալ.
- admirably (էտմրէպլ), սքանչելի կերպիւ.
- admiral (էտմիրէլ), ծովակալ.
- to admit (էտմիթ), (նիս) ընդունել, թողուել, հաւանիլ.
- to adore (էտօր), երկրպագել, պաշտել.
- adown (էտաուն), մի. վարը, գետինը; նիս. դէպ ի վար.
- to advance (էտվէնս), յառաջ մղել, յառաջանալ, յառաջագիմել; in —, կանխիկ.
- to advise (էտվայզ), խորհուրդ տալ. [զում.
- affair (էֆէր), գործ, զբաղ.
- to afford (էֆօրտ), գործին գալ, հայթայթել.
- afraid (էֆրէյտ), վախցած; to be —, վախնալ.
- after (էֆթր), նիս. ետքը, բա; մի. ապա, յետոյ.
- afternoon (էֆթրնուն), յետ միջօրէի.
- against (էկէնսթ), ընդդէմ, հակառակ, դէմ. [զամ.
- age (էյճ), հասակ, տարիք,

ago (էկօ), առաջ; long —, շատոնց.
 a good deal (տի՛լ), շատ մը, խել մը.
 a great many, շատ մը, յոգ- նաթիւ.
 agreeable (էկրի՛ւ էպ'լ), հաճոյ, գեղեցիկ.
 aid (էյա), օգնութիւն; to —, օգնել.
 air (էր), օդ; եղանակ; կերպա- րանք.
 alehouse (էյլճաու՛ս), գարե- զորատուն.
 alike (էլպ'ք), ած., մկ. նման, նոյն.
 alive (էլայ'վ), ողջ, կենդանի.
 all (ժ'լ), ամեն, բոլոր; not at —, բնաւ.
 above —, մասնաւանդ; all of a sudden, յանկարծ, խկոյն.
 alley (էլի'), ծառուղի, նրբ- բուրի.
 almost (ժ'լմօս'թ), գրեթէ.
 alone (էլօն'), միայնակ; հան- գիսաւ.
 along (էլօն'կ), մկ. յառաջ, երկայնութեամբը; նխ. քո- վէն, առ եղբրբ.
 aloud (էլաու՛տ), բարձրաձայն.
 alphabet (էլֆէպեթ), սյրբե- նարան.
 already (ժ'լրեա'ի), արդէն.
 also (ժ'լսօ), նաեւ, ալ.
 although (ժ'լտհօ), թէեւ, թէպէտեւ.
 always (ժ'լուէյ'վ), միշտ, հա- նապապ.
 America (էմերիքէ), Ամերիկա.
 among (էմը'նկ), մէջ, ի մէջ.
 anply (էմ'փիլ), լիտ լի, եր- կար բարակ.
 to amuse (էմուս'վ), զբօսցնել; — ment, զուարճութիւն, զբօսանք.
 angel (էյնճ'լ), հրեշտակ.
 animal (էնիմ'լ), անասուն, կենդանի.
 annual (էննիուէլ), տարեկան.
 another (էն բոս'ր), ուրիշ, այլ օմն; one —, իրար, զմի- մեանս.
 answer (էն'սր), պատասխան; to —, —ել.
 ant (էնթ), մրջիւն.
 anyway (էն'նուէյ), ուէէ կերպով.
 apace (էփէյ'ս), արագ, մեծա- քայլ.
 apartment (էփարթմենթ), յարկաբաժին (տախրէ).
 apparent (էփիէրենթ), ալ- ներեւ.
 to appear (էփի'ր), երեւիլ, թուիլ; տեսնուիլ.
 appearance (էփի'րէնս), կեր- պարան, երեւոյթ, տեսք, դէմք.
 applause (էփիլճ'վ), ծափա- հարութիւն.
 apple (էփ'լ), խնձոր; — tree, —ենի.
 application (էփիլքէյ'շն), գիմունժ, յարմարում.
 to apply (էփլայ'), գիմնել.
 to approach (էփփրօճ), մոտենալ, մօտեցնել.
 April (էյփրիլ), Ապրիլ.
 arm (արմ'), բազուկ; —s, դէնք.
 arrival (էրայ'վը), ժամանում.
 to arrive (էրայ'վ), ժամանել, հասնիլ.
 arrow (էրօ), նետ, սլաք.
 article (արթիք'լ), յօդուած, հատուած, յօդ.
 artifice (արթիֆիս), խորա- մանկութիւն, վարպետու- թիւն, հնարք.
 to ask (էսք), խնդրել, հարցնել; — charity (չէրիթ'ի), ողոր- մութիւն խնդրել; — for, փնտռել.
 aside (էսայտ), մէկդի, մեկուսի- ասleep (էսլիֆ), ի քուն, նիւ- հած.
 ass (էս), էշ, աւանակ.
 assent (էսենթ), հաւանու- թիւն.
 as soon as, ... պէս.
 astonished (էսթօնիթ), ապ- շած, հիացած.
 astronomer (էսթրօնօմ'ր), աստեղագէտ.

asunder (էս'ընտըր), մկ. ու- րոյն; to cut —, յերկուս բաժնել.
 at (էթ), նխ. ի, յ, մէջ; — first (ֆրեսթ), նախ, դա- ռաջինն; — home (հօմ), տունը, ի տան; — last, — lenght (լէսթ, լէնկթհ), վերջապէս, հոսակ ուրեմն; — once (ու՛րնս), անմիջա- պէս, խկոյն; — peace (փի'ս), հաշտ, խաղաղ. [ուտել].
 ate, i. v., pret. of to eat, attention (էթթենշն), ու- շաղթութիւն.
 attentive, ուշադիր, մտադիր.
 to attract (էթթրէթ), ձգել, հրապուրել, գրաւել.
 Back (պէք), կոնակ, ետեւ.
 bad (պէտ), գէշ, չար; — ly, գէշ կերպով.
 bade, i. v., of bid, բսել, մաղթել, հրամայել.
 ball (պօլ), գունտ, գնդակ, պարահանգէս.
 banknote (պէնկ'քնօթ), գրա- մանքուղթ.
 banner (պէն'բը), գրօշ.
 bard (պարտ), բարդ, բանաս- տեղծ.
 bark (պարք), կեղեւ, մակոյկ; հաջիւն (շան).
 basket (պէս'բիթ), կողով, սակառ.
 to bate (պէյթ), նուազեցնել.
 battle (պէթ'լ), ճակատա- մարտ, պատերազմ.
 to be about (էպաու'թ), ... վրայ բլլալ.
 to beam (պիմ'), ճառագայթել, ցոլանալ.
 to bear, i. v., կրել, տանիլ, հան- դուրժել.
 beast (պիսթ), գազան.
 to beat, i. v., զարնել, ծեծել.
 beautiful (պիսու'թիֆուէլ), գեղեցիկ.
 beauty (պիսու'թի), գեղեցկու- թիւն.
 because (պիքօ'վ), քանզի, վասն զի.
 to become, i. v., բլլալ, յարմա- ընել.
 bed (պետ), անկողին; — room, ննջասենեակ.
 bee (պի), մեղու.
 beef (պիֆ), եղնենի.
 beer (պիբ), գարեջուր.
 to be fond (ֆօնս) of, շատ սի- րել, մոլի բլլալ.
 before (պիֆօր), նխ. առջեւ; մկ. ժամանակաւ յառաջ.
 to beg (պեկ), խնդրել, ուղեւ; — for, ուղեւ, մուրալ.
 to begin (պիկին'), i. v., սկսել.
 beheld, i. v. of to behold, տեսնել.
 behind (պիհայնտ), նխ. ետեւ; մկ. ետք, ուշ.
 to believe (պիլի'վ), հաւատալ.
 below (պիլօ), նխ. եւ մկ. տակը, վարը, ներքոյ.
 to be missing (միսինկ), բացա- կայ բլլալ, պակասիլ.
 to bend (պենս), i. v., ճռել, ճռիլ, միտել, հակիլ.
 to be obliged (օպլայնտ), շնոր- հապարտ բլլալ.
 to be resolved (րիզօլ'վտ), հաս- տատարաւ բլլալ, որոշել.

B.

because (պիքօ'վ), քանզի, վասն զի.
 to become, i. v., բլլալ, յարմա- ընել.
 bed (պետ), անկողին; — room, ննջասենեակ.
 bee (պի), մեղու.
 beef (պիֆ), եղնենի.
 beer (պիբ), գարեջուր.
 to be fond (ֆօնս) of, շատ սի- րել, մոլի բլլալ.
 before (պիֆօր), նխ. առջեւ; մկ. ժամանակաւ յառաջ.
 to beg (պեկ), խնդրել, ուղեւ; — for, ուղեւ, մուրալ.
 to begin (պիկին'), i. v., սկսել.
 beheld, i. v. of to behold, տեսնել.
 behind (պիհայնտ), նխ. ետեւ; մկ. ետք, ուշ.
 to believe (պիլի'վ), հաւատալ.
 below (պիլօ), նխ. եւ մկ. տակը, վարը, ներքոյ.
 to be missing (միսինկ), բացա- կայ բլլալ, պակասիլ.
 to bend (պենս), i. v., ճռել, ճռիլ, միտել, հակիլ.
 to be obliged (օպլայնտ), շնոր- հապարտ բլլալ.
 to be resolved (րիզօլ'վտ), հաս- տատարաւ բլլալ, որոշել.
 L'նկերէն քերականութիւն:

to be returned (բիժըր՛նա), վե-
րադարձուել.
to be right (բայթ), իրաւունք
ունենալ.
berry (պերի՛), հատապտուղ.
best, ած. եւ մկ., գեր. good
եւ wellի, բարի, աղէկ, լաւ.
to betray (պիժըրէյ), մատնել.
better, ած. եւ մկ. բղբ. good
եւ wellի, բարի, լաւ.
between (պիժուի՛ն), մէջ, ե
մէջ (երկու իրաց).
to be wrong (բ՛ջնկ), անիրաւ
ըլլալ.
to bid, i. v., բռել, մաղթել,
հրամայել.
big (պիկ), խոշոր.
bill (պիլ), կտուց; օրինական
ծրագիր; սոսմակ, մուրհակ.
billow (պիլօ), կոհակ, ալիք.
bird (պրրտ), թռչուն; — of
prey, գիշակեր —.
bird-lime (պրրտ-լայմ), ստող
(էօքսէ).
birth-place (պըրթհ-փլէյս),
ծննդավայր.
to bite (պայթ), i. v., խաճնել.
bitter (պիթըր), դառն; — ly,
— ապէս.
black (պլէք), սեւ; Black
Sea (սի՛), Սեւ ծով.
to blaze (պլէյզ), բոցավառել.
ցրանալ.
to bleat (պլիթ), մայել (մէլէմէք).
to bless (պլէս), օրհնել; — ing,
օրհնութիւն.
blew, i. v., pret. of to blow,
փչել.
blockhead (պլօքհէտ), տկա-
րամիտ (գալըն գափա).
blood (պլըս), արիւն; — ել;
— առնուլ.
to bloom (պլում), փթթիլ,
ծաղիկել.
blossom (պլօսսըմ), ծաղիկ,
բողբոջ.
blow (պլօ), հարուած; to —,
i. v., փչել, ուռիլ.
blue (պլու), կապոյտ; — ness,
— բ (գոյնը).
board (պօրտ), տախտակ, սե-
ղան.

boast (պօսթ), սնապարծու-
թիւն; պարծիլ.
body (պի՛տի), մարմին, իրան;
անձ.
boisterous (պօյսթըրս), ա-
լիկոծ, յուզեալ.
bold (պօլտ), արի, անվեհեր.
boggy (պօճկի՛), ճահնային,
տղմուտ.
book (պուք), գիրք, մատեան;
— keeping (քի՛փինկ), տո-
մարակայութիւն.
boom (պու՛մ), թիւնդ; գոռալ,
մունչել.
to bore (պօր), փորել, պեղել.
born, i. v., of to bear, ծնանիլ.
to borrow (պօրօ), փոխ առնուլ.
bosom (պուզըմ), ծոց.
both (պօթհ), երկուքն ալ.
bottle (պօթլ), շիշ, սրուակ.
to bound (պաու՛նտ), ուտնուլ,
ցատքել.
bound to, — for, մեկնելու
փրայ դէպ ի...
bower (պաուըր), սարփինա,
ձողաբարձ (սոսմալք, շար-
տագ).
branch (պրէնչ), ոտ, ճիւղ.
brave (պրէյվ), քաջ, արի;
— ly, քաջաբար.
to bray (պրէյ), զռալ.
bread (պրէտ), հաց.
to break (պրէյք), i. v., կոտրել;
— down, տապալել; — out,
յանկարծ երեւիլ.
breakfast (պրէքֆէսթ), նա-
խաճաշ; to —, — ել.
breast (պրէսթ), լանջ, կուրծք.
breath (պրէթհ), շունչ, այեր,
օդ.
breeze (պրէք), սիւք, հովիկ.
bridge (պրիճ), կամուրջ.
brief (պրիֆ), համառօտ, կարճ.
bright (պրայթ), փայլուն,
պայծառ; — ness, պայծա-
ռութիւն, փայլ.
to bring (պրինկ), i. v., բերել;
— up, կրթել, մեծցնել.
broke, i. v., pret. of to break,
կոտրել.
broken, i. v., p. p. of to
break, կոտրել.

brook (պրուք), վտակ, առու.
Broom-heath (պրու՛մ-հիթհ),
(յատուկ անուն).
brother (պրըտհըր), եղբայր.
brought, i. v., p. p. of to
bring, բերել.
brow (պրաու), ճակատ.
brown (պրաուն), թուխ,
թխադոյն.
Brussels (պրըսթըլ), Պրու-
սել.
bubble (պրըբլ), պղպշակ.
bud (պրըմ), պտուկնք; պտկել,
բողբոջել.
to build, i. v., շինել, կառուցանել,
to burn (պըրն) i. v., այրել, վա-
ռել.
burst (պըրսթ), պայթիւն;
պայթել.

bush (պուշ), մացառ, թա-
ւուտ.
busily (պիզլիք), փութով,
ժրութեամբ.
business (պիզնէս), գործ,
զբաղում.
busy (պիզիք), ժրաջան, զբա-
ղեալ.
but (պըթ), բայց, միայն.
butcher (պուչըր), մսագործ.
butter (պըթըր), կարագ;
— fly (պըթըրֆլայ), թի-
թեռնիկ.
to buy (պայ), i. v., գնել.
by (պայ), նիւս, ...ով, ...էն,
ձեռամբ, միջոցաւ, քովը;
մկ. մօտ, հուպ, քովը;
— one's self, առանձին;
day — day, օր ըստ օրէ.

C.

Cage (քէյճ), վանդակ.
calf (քաֆ), հորթ.
to call (քօլ), կոչել, կանչել,
հրահրել, անուանել; —
back, յետո կոչել.
Camp-mount (քէմփ-մաունթ),
(յ. ա. տեղւոյ).
cannot (քէննօթ), չկարենալ.
can't, abr. of cannot.
cap (քէփ), գդակ.
capital (քէփթըլ), մայրա-
քաղաք, զրամագլուխ; գըլ-
խաւոր, էական. [մեկ].
to care (քէր), հոգ ընել, խնա-
care (քէր), հոգ, խնամք;
— ful, խնամաւ, զգուշաւոր;
— less, անհոգ, անուշադիր.
Carey (քէրի), (յ. ա. մարդոյ).
to carry (քէրի), տանիլ.
Casabianca (քազէպիէնէքէ),
(յ. ա. մարդոյ).
case (քէյս), արկղ, տուփ;
դատ, խնդիր, հորով.
to cast (քէսթ), նետել, ձուլել.
Castile (քէսթիլ), կասթիլ.
castle (քէսթլ), դղեակ, ամրոց.
to catch (քէչ), i. v., որսալ,
բռնել.
cause (քօզ), պատճառ, դատ
(ավարութ).

cavern (քէվըրն), այր, քա-
րանձաւ.
ceiling (սիլինկ), ձեղուն.
to celebrate (սելիբրէյթ), տօ-
նել, հռչակել.
cell (սել), կտուց, խղիկ; — ule,
խցիկ.
ceremony (սերիմընթ), արա-
րողութիւն, ծէս; (քաղաքա-
վարական) ձեւեր, հանդէս.
certainly (սըրթէնիլթ), ստու-
գիւ, արդարեւ.
chain (չէյն), շղթայ;
chair (չէր), աթոռ.
to change (չէնճ), փոխել.
character (քէրէքթըր), գիւր;
նկարագիր (բարուց).
charger (չարճըր), սկուտեղ;
գերագատ (քիւհէյան);
charitable (չէրիթէպլ),
գթած, մարդասէր; սիրելի,
աղքատասէր.
Charles (չարլզ), կարոյոս.
charming (չարփինկ), սիրուն,
գիւթիչ.
to chase (չէյս), հալածել, վտնել;
որսալ.
check (չէք), արգելք; վճարա-
գիր; to —, արգիլել, յան-
գիմանել.

cheek (չիք), պտ (եանադ).
 to cheer (չիբ), գուարթացնել;
 ծափահարել.
 cheerful (չիբֆուլ), գուարթ-
 ազակն.
 cheese (չիզ), պանիր.
 to cherish (չերիշ), գգուել, սի-
 բել, գուրգուրալ.
 chest of drawers (չեսթ օվ
 սթոօրը), չեշտադարան
 (պիւսո).
 chieftain (չիֆթին), պետ,
 առաջնորդ, հրամանատար.
 chilblain (չիլբլեյն), ձմեռնակ,
 child, յգ. children (չայլտ),
 չիլտրին, տղայ.
 childlike (չայլտլայք), տղայա-
 կան.
 Chinese (չայնիզ), ճենացի.
 choice (չոյս). ընտրութիւն,
 կամք.
 Christian, —s (քրիսթիւն,
 —զ), քրիստոնէսայ. —ք.
 church (չըրչ), եկեղեցի, ժամ;
 — steeple (սթիֆլ), դանգ
 (կոշնակ) առուն, աշտարակ.
 city (սիթի), քաղաք.
 clad, i. v., p. p. of clothe,
 հաղցնել.
 to clap (քլէփ), (ձեռքը, թեւը)
 զարնել, բաղնել.
 class (քլէս), կարգ, դաս(ա-
 րան).
 clean (քլէն), մաքուր; to —,
 մաքրել, սրբել.
 clear (քլիր), յստակ, վճիտ;
 որոշ; — ly, որոշ.
 clergyman (քլըրճիմէն), եկե-
 ղեցական.
 cleverly (քլեվրլի), ճարտա-
 րութեամբ.
 to climb (քլայմ), մագլել, շուլ-
 րուել.
 to cling (քլինկ), i. v., պլուել,
 փարել.
 close (քլոս), ած. գոց, փակ;
 կից, մերձակայ; մկ. հուպ,
 առնթեր; to —, գոցել,
 closely (քլօսլի), սերտիւ.
 closing (քլօզինկ), վերջին,
 վերջացող.
 cloud (քլաուս), ամպ.

club (քլըպ), ակումբ, ժողո-
 վակ, կլեֆ.
 cold (քօլտ) ցուրտ, պաղու-
 թիւն; ցրտին, պաղ.
 collected together (քօլէքթ-
 թիւտ թօնկետսըր), է մի
 հաւարուած.
 colour (քօլըր), գոյն;
 to come, i. v., գալ.
 comfort (քօմֆըրթ), սփո-
 փանք, մխիթարանք.
 to command (քօմէնտ), հրա-
 մայել.
 to commence (քօմենս), սկսիլ.
 commission (քօմիշըն), յանձ-
 նագործ; յանձնակատա-
 րութ.; գործ, պաշտօն.
 common (քօմոն), հասարակ,
 —աց; —s, ռամիկը, հասա-
 րակութիւնը.
 companion (քօմփէնքըն), ըն-
 կեր.
 company (քօմփէնի), ընկե-
 րութիւն.
 to compare (քօմփէր), բարդա-
 տել.
 to complain (քօմփլէյն), արտըն-
 ջել, դանդատիլ.
 conceit (քօնսիթ), ունայնամշ-
 տութիւն.
 concentration (քօնսենթրէյ-
 շըն), կեդրոնացում.
 concert (քօնսըրթ), նուագա-
 հանդէս.
 to conclude (քօնքլուս), աւար-
 տել, լնջնել.
 condition (քօնսիշըն), վիճակ,
 պայման.
 to confess (քօնֆես), խոստովա-
 նիլ.
 confident (քօնֆիտենթ),
 վստահ, մտերիմ.
 confused (քօնֆուսդ),
 շփոթ, խառնակ.
 consequence (քօնսիքուենս),
 հետեանք.
 considerable (քօնսիսթըբլ),
 կարեւոր, նշանաւոր.
 constant (քօնստենթ), հաս-
 տատուն, անշարժ, մնայուն.
 consultation (քօնսլթէյշըն),
 խորհրդակցութիւն.

to consume (քօնսյում), սպա-
 ուել, վատնել.
 to contain (քօնթէյն), պարու-
 նակել, բովանդակել.
 to continue (քօնթինու), շա-
 րունակել.
 to contrive (քօնթրայվ), հնա-
 րել, գտնել, խորհիլ;
 conversation (քօնվըրսէյշըն),
 խօսակցութիւն, զրուցատ-
 րութիւն; յարաբերութիւն
 (իւնսիյէթ).
 to convince (քօնվինս), համ-
 զել.
 convinced (քօնվինսիթ), հա-
 մոզուած.
 to copy (քօփի), (ընդ) օրինակել;
 — book, տետրակ.
 corn (քօրն), ցորեն.
 corner (քօրնըր), անկիւն;
 — stone, անկեան քար.
 corn-field (քօրնֆիլտ), ցորենի
 արտ.
 to cost, i. v., արժէլ.
 cosy (քօզի), մկ. հանդարտ.
 couch (քաուչ), անկողին; սրջ.
 count (քաունթ), հաշիւ; կոմս.
 countenance (քաունթընէնս),
 դէմք.
 counterfeit (քաունթըրֆիթ),
 կեղծ; —ել, նմանցնել.
 country (քընթրի), երկիր,
 դաշտ, գիւղ; — house
 (հաուս), ամառանոց.
 county (քաունթի), նահանգ.
 courage (քըրիճ), քաջու-
 թիւն, արիւթիւն.
 course (քօրս), ընթացք; ար-
 շաւ, ասպարէզ.
 courteous (քօրկամ քըրի-
 թիքըս), բարեկիրթ, քաղա-
 քավար.

court-yard (քօրթ-եարտ), բակ,
 հաւբակ.
 cousin (քըյլին), հօր՝ մօրեղ-
 բօրորդի.
 to cover (քըվըր), ծածկել.
 coxcomb (քօքսքոմ), անվիտ,
 անձնագով, բծնող, պճնա-
 սէր.
 crab (քրէպ), խնչափառ; —
 tree, վայրի խնձորենի.
 cradle (քրէյսլ), սրբոց.
 crash (քրէշ), շառաչիւն.
 to create (քրէէյթ), ստեղծել.
 creature (քրիթիուր), արա-
 րած, էակ.
 crime (քրայմ), ոճիր, եղեռն.
 criminal (քրիմինէլ), ոճրա-
 գործ.
 crimson (քրիմզին), մուծ
 կարմիր, բոսորագոյն.
 to cross (քրօս), (մէջէն) անցնիլ.
 to crown (քրաուն), պսակել,
 վարձատրել, լրացնել.
 cruel (քրուէլ), անգութ,
 դժնդակ.
 cry (քրայ), ճիչ, աղաղակ.
 cub (քըպ), թոժիւն, կորիւն.
 cup (քըփ), գասթ.
 curiosity (քիուրիօսիթի), հե-
 տաքբերութիւն.
 curious (քիուրիւս), հետա-
 քրբիր, չքնաղ.
 cursed (քըրսիտ), անիծեալ.
 cuckoo (քուքու), կկու.
 curtain (քըրթին), վարագոյր.
 to cut (քըթ), i. v., կտրել,
 ձեւել, փորագրել.
 cut (քըթ), բանդակ, փո-
 րուածք.
 cutler (քըթլըր), դանակա-
 վաճառ.
 cymbal (իմպէլ), ծնծղայ.

 D.
 Daily (տէյլի), օրական, ա-
 մեն օր.
 daisy (տէյզի), մարգարտա-
 ծաղիկ.
 damage (տէմփճ), վնաս, կո-
 րուստ.
 damp (տէմփ), խոնաւ.

D.

danger (տէյնճըր), վտանգ;
 —ous, —աւոր.
 to dangle (տէնկլէլ), կախուել,
 տատանիլ, ձօճիլ.
 to dare, i. v., համարձակիլ.
 dark (տարք), մութ, խաւար;
 աղօտ, նսեմ.

darling (տարվինկ), սիրական, հոգեհասար.

to dart (տարթ) down, սրանալ, սրանալ.

to dash (տէշ), նետուել, բաղխել.

date (տէյթ), թուական; արմաւ.

daughter (տօթրր), դուստր.

day (տէյ), օր: ցորեկ.

dead (տեա), մեռած.

dear (տիր), սիրելի. սուղ; — ly, մկ. գորովանօր.

death (տեթհ), մահ; — bed, ուան անկողին.

to deceive (տիւսիւմ), խաբել.

deception (տիսեփշըն), խաբելութ., պատրանք.

decided տիւսայտիւս, որոշեալ, վճռական.

deck (տէք), (նաւու) վերնայարկ (կիւվէրթէ).

deep (տիրփ), խոր, — ին.

deer (տիր), եղջերու.

defeat (տիֆիթ), պարտութիւն; յաղթել.

delicate (տելիքէյթ), զերգ, փափուկ, բնքոյշ.

delight (տելայթ), բերկրութիւն, ուրախութիւն, հեշտութիւն; — ful, գեղեցիկ հեշտայի, զուարճալի; — ly, անոյշ անոյշ.

to deliver (տիրիվըր), փրկել; յանձնել.

dell (տել), ձոր, ծործոր.

departure (տիրփարթիուր), մեկնում, բաժանում.

to depend (տիրփենտ), կախում ունենալ; վստահիլ.

depth (տեփթհ), խորութիւն, անդունդ.

to descend (տիսենտ), իջնել, խոնարհիլ.

to desire (տիրայր), ուզել, փափաքիլ.

desirous (տիրայրըս), փափաքող. [կալ.

desk (տեք), գրասեղան, գրասեղան.

despair (տիրսփէր), յուսահատութիւն.

to despise (տիրսփայյ), անարգել, արհամարհել, խորշիլ.

dessert (տեղըրթ), աղանդէր (սողուգլուգ).

destroy (տիսթրայ), կործանել, ջնջել.

to devour (տիվաուր), գիշատել. կլլել.

dew (տիու), ցաղ; — drop, — է կաթիլ.

diamond (տայմընտ), ադամանդ.

Dick (տիք), նուազական Richard է (րիչարտ).

Dickens (տիքընգ). յ. ա. անձի.

dictionary (տիքընըրբ), բառարան.

to die (տայ), մեռնիլ.

difference (տիֆըրընս), տարբերութիւն; վէճ.

different (տիֆըրընթ), տարբեր, զանազան.

difficult (տիֆիլքըլթ), դժուար; — y, — ութիւն.

diligent (տիլընճընթ), փութաջան. ծրայան.

dinner (տիրնըր), ճաշ.

directly (տիրեքթլի), ուղղակի.

dirty (տըրթի), աղտոտ, ցեխոտ.

disagreeable (տիսէկըրէպլ), անհաճոյ.

to disappoint (տիսէփշընթ), ստել, է դերեւ հանել.

to discharge (տիսչարճ), (հրացան) պարպել; արձակել, բեռը թէթեւեցնել.

to discover (տիսքըվըր, գտնել, յայտնել.

disgrace (տիսկըէյս), նախատիւք, ամօթ.

dismay (տիամէյ), սոսկում, արհաւիրք.

to dispose (տիսփօզ), տրամադրել, տնօրինել.

disposition (տիսփօզիշըն), բնաւորութիւն, արամադրութիւն.

to dispute (տիսփիուրթ), վիճաբանիլ.

distance (տիսթէնս), հեռաւորութիւն.

distinct (տիսթինկթ), զատ, որոշ, յստակ; — ly, որոշակի, յստակօրէն.

divine (տիվայն), Աստուածային, երկնային.

divulge (տիվըլճ), հրատարակել.

to do (տու), i. v., ընել, կատարել; — wrong (րօնկ), անիրաւել, ֆեստել.

doctor (տօքթըր), բժիշկ; վարդապետ.

dog (տօղ), շուն.

done, p. p. of do.

door (տօր), դուռ.

to double (տըպլ), կրկնապատիլել.

dove like (տըվայք), աղաւնեման.

dozen (տըշըն), երկվեցեակ (տուղինս). [գծել.

to draw (տրօ), i. v., քաշել, drawer (տրօըր), գզրոց, ձգոց.

drawing-room (տրօինկ —), սյգորելի սեղի, դահլիճ, սրահ.

Each (էշ), իւրաքանչիւր.

eager (էկըր), անձկալից; — ly, կաթողին, փափաքանօր.

eagle (էկլ), արծիւ.

early (ըրլի), կանուխ, նախկին.

to earn (ըրն), շահիլ.

earnest (ըրնէսթ), ջերմեանդ, լուրջ; in —, լրջօրէն:

earth (ըրթհ), երկիր, հող, գետին.

easily (էլիլի), դիւրաւ. easy, դիւրին.

to eat (էթ), i. v., ուտել.

e'en (էն) = even (էվն), իսկ.

e'er = ever, միշտ.

effect (էֆէքթ), արդիւնք.

effort (էֆըրթ), ջանք, ճիգ, աշխատութիւն.

egg (էգ), հաւկիթ, ձու.

eight (էյթ), ութ; — y, ութսուն.

elate (էլէթ), ամբարտաւան, փբացեալ.

dream (արիմ), երազ, անուրջ; to —, i. v., երազել.

dreamer (արիմըր), երազող(ոյ)ուն.

Dresden (տրեստեն), յ. ա. քաղաքի.

dressed (տրեսթ), հագուած.

to drink (տրինկը), i. v., խմել.

to drive out, կառքով պտտիլ.

to droop (տրուփ), թուլնալ, կթոտիլ; գլխեկրկրել, ծաւիլ.

to drop (տրօփ), ձգել, թողուլ; կաթեցնել.

to drown (տրաուն), խեղդել, ընկղմել, սողողել.

Druid (տրուիւ), քուրմ կելտաց, Գրուիւ. [ղաքի.

Dublin (տըպլին), յ. ա. քառ.

dull (տըլ), բթամիտ, ապուշ; բութ (չկորոց); — ness, ձանձրոյթ.

duty (տիութի), պարտականութիւն.

to dwell (տուել), i. v., բնակիլ.

dying (տայինկ), մեռնող, մահամերձ.

E.

element (էլիմենթ), տարր, սկզբունք.

emotion (էմօշըն), սրտայուզութիւն.

to encourage (էնքըրիճ), խրախուսել, քաջալերել.

end (էնտ), ծայր, վերջ, վախճան.

endeavour (էնտեպըր), ջանք, աշխատանք, ճիգ.

enemy (էնըմի), թշնամի: սոսիս.

engaged (էնկէյճա), զբաղած; խոստացեալ, խօսեցեալ (նշանուած):

England (ինկլէնտ), Անկլիա.

the English (ինկլիշ), Անկլիացիք, անկլիկէն.

enlargement (էնլարճմենթ), ընդարձակում, ընդլայնում, ընդարձակութիւն.

enough (էնըֆ), բաւ(ական). to enter (էնթըր), մտնել.

to entertain (էնթրթէյն), հիւրասիրել; զուարճացնել.
 entertaining, զբօսեցուցիչ, զուարճախ.
 to entice (էնթայս) away, խտրելցնել, խարել.
 entrance (էնթրէնս), մուտք, դուռ.
 ere (էր), նիս. նախ քան, ... է յառաջ.
 to escape (էսքէյփ), խոյս տալ, պրծիլ.
 especially (էսպէշիլ), մանաւանդ, մասնաւորապէս.
 to esteem (էսթիմ), յարգել, մեծարել.
 Europe (էուրօփ), Եւրոպա.
 evening (էվինինկ), երեկոյ; good —, բարի երեկուն.
 event (էվէնթ), դէպք, եղելութիւն.
 every (էվրի), իւրաքանչիւր, ամեն; — where, ամենուրեք.
 exactly (էկզէթլի), ճշդիւ, անվրէպ.
 to examine (էկզէմին), (հարցա)քննել, փորձել.
 example (էկզէմփլ), օրինակ.
 excellent (էքսելէնթ), ընտիր, գերազանց.

except (էքսէփթ), նիս. բացի, ... ի զատ.
 to exchange (էքսչէյնճ), փոխ(անակ)ել.
 to exclaim (էքսքլէյ): գոչել; աղաղակել.
 exercise (էքսըրսայզ), հրահանգ, վարժութիւն, պարտականութիւն (դասի); մարմնամարզ.
 to exhibit (էկզիպիթ), ցուցնել, ի տես դնել.
 exile (էքսայլ), արտք, տարագիր.
 to expect (էքսփէքթ), սպասել, ակնկալել. [րել].
 to explain (էքսփլէյն), բացատրել.
 explosion (էքսփլոզիւն), պայթիւն, շառաչ.
 to expose (էքսփօզ), ի տես դնել, պարզել, նշանակել, վտանգել.
 expressive (էքսփրէսիվ), աղդու, արտայայտիչ.
 extensive (էքսթենսիվ), ընդարձակ.
 to extinguish (էքսթինկուիշ), մարել; ջնջել.
 extremely (էքսթրիմլի), յետին աստիճան, յոյժ.
 eye (այ), աչք.

F.

Face (ֆէյս), դէմք, երես.
 fading (ֆէյփինկ), թառամոլ; անցաւոր.
 faint (ֆէյնթ), նուաղեալ, անզօր. [գեղանոյշ].
 fair (ֆէր), չքնաղ, գեղեցիկ;
 faith (ֆէյթ), հաւատք, վստահութիւն, — ful, հաւատարիմ.
 to fall (ֆօլ), i. v., իյնալ, տեղալ: — back, ետ քաշուիլ.
 fall, աշուն, autumn.
 family (ֆէմիլի), ընտանիք, գերգաստան.
 to fancy (ֆէնսի), երեւակայել, imagine.
 far (ֆար), հեռու; — away, — off, շատ հեռու.

fast (ֆէսթ), հաստատ, ամուր; արագ.
 fatal (ֆէյթէլ), անխուսափելի, աղիտաբեր, մահաբեր; — ly, մահացու կերպով.
 father (ֆատհըր), հայր; grand —, մեծ հայր, պապ; — in-law, աներ, սկեսայր.
 to fear (ֆիր), վախնալ; fearless, անվախ.
 feast (ֆիսթ), խնջոք, սոն.
 feather (ֆէտհըր), փետուր.
 feature (ֆիթիուր), դիմանգիծ, կերպարանք.
 feeble (ֆիլի), անզօր, տկար.
 to feel (ֆիլ), i. v., զգալ, իմանալ.

feet (ֆիթ), յոդ. of foot (ֆութ), ոտք.
 fell, i. v., pret. of to fall, իյնալ, տեղալ.
 fellow (ֆելօ), անհատ, հաւասարակից, մարդուկ.
 fenny (ֆենի), ճահճախուտ, տղմուտ.
 to fetch (ֆէչ), երթալ բերել.
 field (ֆիլդ), դաշտ, արտ; — -daisy, մարգածաղիկ; — -mouse, դաշտամուկ.
 to fight (ֆայթ), i. v., պատերազմիլ, կռուիլ.
 figure (ֆիկիուր), կերպարանք, պատկեր, թուանշան.
 to fill (ֆիլ), լցնել.
 to find (ֆայնտ), i. v., գտնել.
 fine (ֆայն), գեղեցիկ, աղնիւ, ընտիր, նուրբ; — arts (արթ), գեղարուեստներ.
 finger (ֆինկիր), մատ.
 to finish (ֆինիշ), աւարտել, լնջնել.
 fire (ֆայր), կրակ, հուր; to —, կրակ բնել.
 fire-side, վտարան; տուն.
 firmly (ֆիրմլի), պնդիւ, հաստատ.
 fisherman (ֆիշըրմէն), ձկնորս.
 fit (ֆիթ), աստածամ; յարմար, վայելուչ,
 fixed (ֆիքսթ), հաստատուն, պնդ; — ly, (ֆիքսթլի), անթարթափ, հաստատ.
 flag (ֆլէկ), դրօշ; — -staff, զրօշածող; to —, կորանալ, թուլնալ, կբիլ.
 flame (ֆլեյմ), բոց.
 flash of lightning (ֆլէշ օվ լայթնինկ), փայլակ.
 flat (ֆլէթ), հարթ, տափ(արակ).
 to flatter (ֆլէթըր), շողջոքթել; — one's self, մեծամտիլ, խարել զանձն.
 flattery (ֆլէթըրի) շողջոքութիւն, շողջոք.
 flesh (ֆլէշ), մարմին, միս.
 flight (ֆլայթ), թռիչք, շուրջ; a —, ի թռչանի. [նետել].
 to fling (ֆլինկ), i. v., արձակել,

to float (ֆլօթ), ծածանիլ, ծփալ.
 flock (ֆլոք), երամ, հօտ.
 floor (ֆլօր), տախտակամած.
 to flow (ֆլօ), հոսել, վազել.
 flower (ֆլաուըր), ծաղիկ.
 flute (ֆլուիթ), սրինդ (ֆլաուիթ).
 fluttering (ֆլլթըրինկ), թեւեր բաղխող, թռչտուն.
 to fly (ֆլայ), i. v., թռչել; փակնել.
 foe (ֆօ), թշնամի, սոսիս, հակաակորդ.
 foliage (ֆօլիէյճ), սաղարթք, տերեւք.
 following (ֆօլօինկ), հետեւեալ, հետագայ.
 fond (ֆօնտ), մոլի, հետամուտ; — ly, կաթոգին.
 food (ֆուօ), կերակուր, սնունդ.
 fool (ֆուլ), յիմար, խնդ; խեւ; — ish, տխմար; — ly, յիմարարար.
 foot (ֆուօթ), յոդ. feet (ֆիթ), ոտք, ոտքեր.
 footstep (ֆուօթսթէփ), (ոտից) հետք.
 for ever (ֆօր էվըր), յաւիտեան, ցվերջ, յաւերժ.
 force (ֆօրս), ոյժ, զօրութիւն, կարողութիւն.
 forest (ֆօրէսթ), անտառ.
 to forget (ֆօրգէթ), մոռնալ.
 form (ֆօրմ), ձև, կերպարանք; to —, ձև տալ, կազմ(ակերպ)ել, յօրինել.
 to forsake (ֆօրսէյք), թողուլ (երեսէ) ձգել, լքանել.
 fortune (ֆօրթիուն), բաղդ, հարստութիւն.
 forward (ֆօրուէրտ), ած. յանձնապատասխան; մի. դէպ ի յառաջ.
 found, i. v., p. p. of to find, գտնել.
 founding hospital (ֆաունտինկ հօսփիթըլ), բնկեցիկ տղոց յատուկ բնակարան.
 fount, — aim (ֆաունթին). աղբիւր, ջրանիւ.
 fox (ֆօքս), աղուէս.

fragment (ֆրեկ'մենթ), կտոր, բեկոր, նշխար.
 France (ֆրէնս), Ֆրանսա, Գաղղիա.
 frank (ֆրէնկ), անկեղծ, համարձակ.
 Frankfurt (ֆրէնկֆ'ֆորթ), յ. ա. քաղաքի.
 Frederick (ֆրէտ'րիք), յ. ա. անձի.
 free (ֆրի), զերծ, արձակ, ազատ.
 to freize (ֆրիզ), i. v., սառիլ.
 to feight (ֆրայթ), (նաւը) բեռնաւորել.
 to frequent (ֆրե'քուենթ), յաճախել.
 frequently, յաճախ (ակի).

fresh (ֆրէշ), թարմ, զով, նոր.
 friend (ֆրենտ), բարեկամ; — ship, — ութիւն.
 fright (ֆրայթ), ահ, սոսկում, երկուշ; — en, ահարեկել, դարհուրեցնել.
 to frisk (ֆրիսք), խայտալ, զրուհուշ, ցատկոտել. [գասիք.
 fruit (ֆրուիթ), պտուղ: արfuel (ֆիու'ել), վառելափայտ, կիզանիւթ.
 fun (ֆըն), զուարճութիւն, խաղ, կատակ; — ny, ծիծաղաշարժ, պլլանդակ.
 furniture (ֆըր'նիթիուր), կահկարասի.
 future (ֆիու'թիուր), ապագանի, ապագայ.

G.

Gain (կէյն), շահ; to —, — իւ.
 gallant (կէլ'էնթ), քաջասիրտ, աշխոյժ, վեհանձն.
 to gamble (կէմ'պլ), (դրամով) խաղալ.
 game-dealer (կէյմ'ալի'ըր), երէորդ; game-keeper (քե'ֆիք), որսապահ.
 gardener (կար'տընըր), պարտիզպան.
 garment (կար'մինթ), զգեստ, հագուստ.
 gate (կէյթ), մեծ դուռ.
 to gather (կէտ'չըր), ժողովել, հաւաքել.
 gave (կէյվ), i. v., pret. of give, տալ.
 gay (կէյ), զուարթ. ուրախ.
 gem (ճեմ), գոհար.
 generally (ճեն'ըրէլի), ընդհանրապէս.
 generous (ճեն'ըր'չըս), վեհանձն, առատաձեռն.
 gentleman (ճեն'թ'րլէն), յոգ. — en, պարոն, պարոնայք, աղետական, — ք.
 gently (ճեն'թլի), մեղմով, հեղարար, յուշիկ.
 Germany (ճըրմէնի), Գերմանիա.
 George (ճորձ), Գեորգ.

to get (կէթ), i. v., ստանալ, ընդունել; — away, հեռանալ; — into, մտնել, իննալ (մէջը); — ready, պատրաստել; — up, (վեր) ելնել.
 ghost (կոսթ), հոգի, ուրուական.
 gift (կիֆթ), նուէր, պարգեւ;
 girl (կըրլ), աղջիկ.
 to give (կիվ), i. v., տալ; — it up, թողուլ, հրատարիլ (վաղ կէշիք).
 giveth = gives, եզ. գ. դէմք give բային.
 glad (կլէտ), ուրախ, գոհ; — ness, — ութիւն.
 glade (կլէյա), բացատան.
 to glance (կլէնս), նշողել; ակնարկ նետել.
 glare (կլեր), նշող; բոց (սիրոյ), լուսափայլում.
 glass (կլէս), ապակի, — է; բաժակ.
 glee (կլի), զուարթութիւն.
 glen (կլեն), ձոր, հովիտ.
 globe (կլոպ), գունտ, երկրագունտ.
 to glorify (կլորիֆայ), փառաւորել, օրհնել.
 glorious (կլորի'ըս), փառաւոր, պանծալի.

glory, փառք, համբաւ.
 to glow (կլո), փայլիլ; ցեռնուլ.
 glow-worm (կլոն'ըրմ'), կայծոռիկ.
 to go, i. v., երթալ; — away, մեկնել, հեռանալ; — on, յառաջանալ; — out, դուրս ելնել; — up, բարձրանալ.
 God (կ'ոս), Աստուած.
 gold (կոս), ոսկի, ոսկեայ; — en ('ն), ոսկեղէն.
 gone, i. v., p. p. of to go, երթալ.
 good (կուտ), բարի, լաւ, աղէկ; — s, ապրանք; a — deal, շատ, խել մը; — for nothing, անշահ; — morning, բարի լյոյս; — afternoon, բարի յետիւտ; good evening, բարի երիկուն; — night, գիշեր բարի; — bye, մնաք' երթայք բարեւաւ.
 gooseberry-bush (կուս'պերի'բուշ), հաղարջենի.
 got (կ'թ), i. v., p. p. of to get, ստանալ.
 government (կը'վըրնմենթ), կառավարութիւն.
 gown (կաուն), շրջագգեստ, պարեգոտ.
 grace (կրէյս), շնորհ; շնորհագեղութիւն.
 gradually (կրէտիուէլի'), աստիճանաբար, քայլ առ քայլ.

grammar (կրէմ'ըր), քերականութիւն.
 grand-father (կրէնտ'ֆատհըր) մեծ հայր, պապ.
 grand-mother (— մ'ըտհըր), մեծ մայր, մամ.
 grass (կրէ'ս), խոտ; — hopper, մարախ. [տազէտ.
 grateful (կրէյ'թֆուլ), երախտագրեղ (կրէյ'վ), գերեզման; ծանր (արբարոյ).
 great (կրէյթ), մեծ; a — way off, շատ հեռու.
 green (կրէ'ն), կանաչ; տհաս; համբալ.
 grew, pret. of to grow, աճիլ.
 grey (կրէյ), գորշ, մոխրագոյն.
 grief (կրիֆ), վիշտ, կսկիծ, տխրութիւն.
 to grin (կրին), դէմքը ծռել, քեքեւել; ժպտիլ.
 grownd (կրաուն), դետին; — less, անհիմն.
 to grow (կրո), i. v., աճիլ, բլլալ.
 guest (կեսթ), հիւր.
 to guide (կայտ), առաջնորդել.
 guilty (կիլթի), յանցաւոր, ոճրագործ.
 guinea (կինի), կինէ = 21 շիլլինկ = 26 ֆր. 45 սանթ.
 gun (կըն), հրացան, հրետանի.
 guttural (կըլթ'ըրլ), կոկորդային, հազագային.
 gypsy (ճիփ'սի), գնչու.

H.

Hair (հէր), հեր, մաղ, վարսք.
 half (հաֆ), կես; — dead, կիսամեռ; — made, կիսկատար; — yearly, վեցամեայ.
 ham (հէմ), (խոզի) երջիկ' ապուխտ.
 hamlet (հէմ'լէթ), շէն, գիւղակ.
 hand (հէնտ), ձեռք; — in —, միաբան; — 's -breadth, թիղ, թղաչափ.
 handkerchief (հէնկըքըշիֆ), թաշկինակ.
 handsome (հէն'սըմ'), բարեձեւ, վայելազեղ.

to hang, i. v., կախել, կախուիլ.
 to happen (հէփ'ըն), պատահել, հանդիպիլ.
 happy (հէփի), երջանիկ, բարեբաւ.
 harbor (հար'պըր), նաւահանգիստ.
 hard (հարտ), դժուար, կարծր, պինդ, դաժան; — ly, հազիւ, դժուարաւ.
 hare (հէր), նապաստակ.
 hasteth (= hastes) away (հէյ'սթէթ'էտէյ'), արտուանք կը փախչի, փութալ ի բաց.

hat (հէթ): փեղզոյր, գլխարկ.
 to hatch (հէչ), թխսել, ձագ
 հանել.
 hawk (հօք), բազէ.
 hay (հէյ), խար, չոր խոտ.
 head (հէտ), գլուխ; — ache
 (հէտէյք), գլխացաւ.
 to heal (հէլ), բժշկել, բուժել.
 healthy (հէլթհէր), քաջա-
 ուողջ, առողջարար.
 to hear (հիր), i. v., լսել, լուր
 առնուլ.
 heart (հարթ), սիրտ; by —,
 գոց, ի բերան.
 hearties (հարթիկ), կարիճ-
 ներ, քաջեր.
 heath (հէթհէ), ցախ, — աս-
 տան (սիւփիւրկէ չալըսը).
 heaven (հէվն), երկինք; — ly,
 երկնասոր.
 heavily (հէվլի), ծանրապէս.
 heavy (հէվի), ծանր.
 hedge (հէճ), ցանկ (չիթ).
 height (հայթ), բարձրութիւն,
 դազակ.
 heir (էր), ժառանգ(որդ).
 held, i. v., of to hold, բռնել.
 helm (հէլմ), զեկ,
 to help (հէլփ), օգնել; ինքզինքը
 զսպել; help yourself, հրա-
 մեցէք.
 Hemans (հեմէնզ), յ. ա.
 քերթող մի տիկնոջ.
 Henry (հենրի), Հենրիկոս.
 her (հեր), ներա, զնէ.
 here (հիր), հոս; — is, — are,
 ահաւասիկ.
 hero (հիրօ), յգ. heroes, գիւ-
 ցազն, հերոս.
 heroic (հիրօիկ), գիւցազնա-
 կան.
 heroism (հերօիզմ), գիւցազ-
 նութիւն.
 hey (հէյ), int. այ, է.
 to hide (հայտ), i. v., պահել,
 ծածկել.
 high (հայ), բարձր; — ness,
 բարձրութիւն, վստմութիւն;
 His —, ն. վստմութիւնը.
 hill (հիլ), բլուր.
 history (հիսթորի), պատմու-
 թիւն

hive (հայվ), փեթակ, մե-
 դուանոց.
 to hoard (հօրտ), դիզել, մթերել.
 hoe (հօ), մարկեղ (չափա).
 hold! int. կեցի՛ր.
 to hold (հօլտ), i. v., բռնել.
 hole (հօլ), ծակ, խոռոչ.
 holiday (հօլիտէյ), արձա-
 կուէր, տօն.
 home (հօմ), տուն, բնագա-
 ւառ, հայրենիք; — մկ. ի
 տուն; — ward, դէպ ի տուն.
 Homer (հօմըր): Հոմերոս (քեր-
 թող Յոյն).
 honest (անեսթ), պարկեշտ,
 ուղղամիտ.
 honey (հօնի), մեղր; — cup,
 նեկտարին, մեղրաման ծաղ-
 կանց.
 to honour (օնըր), պատուել,
 մեծարել.
 to hop (հօփ), ցատքսել, ոստոս-
 տել.
 hope (հօփ), յոյս, ակնկալու-
 թիւն, to —, յուսալ, վրս-
 տահիլ.
 hopefully (հօփուլի), մկ.
 յուսալից.
 hopeless (հօփլէս), անյոյս,
 յուսակոտոր.
 horizon (հօրիզօն), հորիզոն.
 horn (հօրն), եղջիւր, կոտոշ.
 horse (հօրս), ձի.
 host (հօսթ), հիւրընկալ,
 խումբ, բանակ.
 hour (աուր), ժամ.
 house (հաուս), տուն; վա-
 ճառատուն.
 to hover (հօվըր), տատանիլ,
 սաւառնիլ, թռչելով շուրջ
 դառնալ.
 how! (հաու), ինչ, int.
 how? ինչպէս; — many?
 քանի; — much? որչափ;
 — do you do? ինչպէս էք.
 hoyden = hoiden (հօյտն),
 բերտ, գեղջկուհի.
 hue (հիւ), երանգ, երփն,
 գոյն.
 to hum (հիւմ), բղղալ, մրմնջել.
 humble (հիւմլ), խոնարհ,
 ցած.

humbly, խոնարհաբար, հա-
 մեատօրէն.
 to hunt (հանթ), որսալ, հալա-
 ծել.
 I.
 Ice (այս), սառ (ոյց); — cream,
 պղպաղակ (տօնտուրմա).
 I'd = I would.
 idea (այտիէ), գաղափար.
 if (իֆ), եթէ; as —, իբրեւ թէ.
 ignoble (իկնօպլ), անարգ,
 ցած, անպատիւ.
 I'll = I will.
 ill (իլ), հիւանդ.
 immediately (իմմիտիէթլի),
 անմիջապէս.
 impulse (իմփլս), մղում,
 զարկ, գրգռում.
 in (ին) մէջ;
 in order to, համար, վասն;
 — reference (րեֆըրենս)
 to, նիս. իսկ, գարով; — turn,
 կարգաւ, ետեւէ ետեւ.
 incantation (ինքանթէյշն),
 դիւթութիւն, թողնութիւն,
 հիւսթ (պիւլիւ, էֆտուն).
 inclined (ինքլայնս), հակա-
 մէտ, մտած. [իրօք.
 indeed (ինտիւս), արդարեւ,
 industrious (ինսթրիւշիւս),
 ժրաջան.
 inevitable (ինէվիթէպլ),
 անխուսափելի.
 inexorable (ինէքսօրէպլ),
 անղրք. անդրդուելի, խիստ.

to hurt (հըրթ), խոցել, վնասել,
 ցուցնել.
 hyson (հայսըն), ընտիր կա-
 նաչ թէյ.
 I.
 ink (ինք), թանաք, մեկն;
 — stand, կաղամար.
 innocent (իննօնէթ), անմեղ,
 միամիտ.
 to inquire (ինքուայր), հետազօ-
 տել, հարցնել.
 to inscribe (ինսքրայպ), մակագ-
 րել, արձանագրել, գրոշմել.
 insect (ինսեքթ), միջատ.
 to insist (ինսիսթ), պնդել, յա-
 մառիլ.
 instantly (ինսթէնթլի), իս-
 կոյն, անմիջապէս. [տեղը.
 instead (ինսթէետ), փոխանակ,
 instructive (ինսթրէքթիվ),
 հրահանգիչ, կրթիչ, խրա-
 տական.
 to intermingle (ինթըրմիքլ),
 խառնուել, զանգուել.
 intrepid (ինթրէքիթ), անվե-
 ճեր, գոռ.
 to introduce (ինթըօտրօւս),
 ներկայացնել, մուծել.
 intruder (ինթըուտըր), բռնի
 միջամուտ.
 to invite (ինվայթ), հրաւիրել.
 iron (այրըն), երկաթ, — էայ.
 Italy (էթէլի), Իտալիա.
 ivory (այվըրի), փղոսկր.
 ivy (այվի), բաղէղ.

J.

Jack (ձէք), Յովաննիկ.
 January (ձէնյուէրի), Յու-
 նուար.
 Jem (ձեմ), Յակորիկ.
 jewel (ձուլ), գոհար, ակն;
 — ler, — ալածառ.
 John (ձօն), Յովհաննէս.
 to join (ձոյն), միանալ, հաղորդ
 բլլալ.
 joke (ձօք), կատակ, սրախօ-
 սութիւն.

joy (ձօյ), ուրախութիւն,
 ցնծութիւն.
 judge (ձժձ), գատաւոր; to —,
 դատել.
 jury (ձուրի), երդուելոց ժո-
 դով, երկոտասանք.
 just (ձժթ), ուղիղ, արդար
 ձիշդ, ճշգրիտ; մկ. ճշգիւ;
 — as well, ձիշդ պայպէսալ.
 justice (ձժսթիս), արդարու-
 թիւն, իրաւունք.

K.

To keep (քիփ), i. v., պահել, պահպանել, կենալ; — back, արգիլել, ետ կեցնել; — flying, անընդհատ թռչել.
 key (քի), բանալի.
 kid (քիտ), ուլ.
 to kill (քիլ), մեռցնել, սպանել, մորթել.
 kind (քայնտ), տեսակ, սեռ; բարեսեր, քաղցր; — hearted (— հարթեա), բարեսիրտ.
 kindness (քայնտնես), քաղցրութիւն, սէր, ազնուութիւն, մարդասիրութիւն.
 king (քինկ), թագաւոր, վեհապետ; — 's palace (քինկփէլէս), թագաւորին պալատը.

to kiss (քիս), համբուրել, պագնել.
 kite (քայթ), թռուցիկ.
 knave (նէլվ), սրիկայ, շոգմոզ-knee (նի), ծունկ.
 to kneel (նիլ), i. v., ծնրադրել.
 knew, pret. of to know, ճաննալ, գիտնալ.
 knife (նայֆ), դանակ, յոգ-knives (նայվզ),
 to knock (նոք), բաղխել (դռուք), դարնել.
 to know, i. v., ճաննալ, գիտնալ.
 knowledge (նօլիճ), գիտութիւն, հմուտ.
 Kollin (քօլին), յ. ա.
 Koscinsko (քօշչինսկօ), յ. ա. անձի.

L.

Lad (լէտ), մանչ, լաճ.
 lady (լէյտի), տիկին, տիրուհի; — -bird, դատկաճճի, կարմրորդ (bête à bon Dieu).
 lag (լէկ), դանդաղ; to — (ընկերներէն) ետ մնալ.
 lamb (լէմ), գառն(ուկ).
 lame (լէյմ), կաղ; — ness, — ութիւն.
 lamp (լէմփ), կանթեղ, դամբար.
 lane (լէյն), փողոցիկ, նրբուղի.
 language (լէնկուիճ), լեզու, բարբառ. [ծնգոտ.
 languid (լէնկուուտ), կծուտ,
 lapwig (լէփուեկ), աղջկահաւ, եղտուրիկ.
 large (լարճ), մեծ, ընդարձակ.
 lash (լէշ), խարազանի հարուած.
 latin (լէթին), լատին(ական).
 to laugh (լաֆ), ծիծաղել, խնդալ.
 to lay, i. v., դնել, զետեղել. (հաւիթ) ածել.
 leader (լէտրը), առաջնորդ, ուղեցոյց.
 leaf (լէֆ), յոգ. leaves (լիվզ), տերեւ, տերեւք.
 to leap (լէֆ), i. v., ցատքել. նետուիլ, ոսանուլ.

to learn (լըրն), սովորել, ուսանիլ; իմանալ.
 learned (լըրնես), գիտնական, ուսեալ.
 to leave (լիլ), i. v., թողուլ; զատուիլ (մեկնիլ).
 left, i. v., of leave, թողուլ.
 to lend, i. v., փոխ տալ.
 lesson (լեսոն), դաս, համար.
 to let, i. v., թողուլ, թող տալ; վարձու տալ.
 letter (լէթըր), նամակ, գիր, տառ.
 to lie, i. v., պառկիլ, տարածուիլ.
 life (լայֆ), կենք; — less, անկենդան.
 to lift up (լիֆթըփ), վեր վերցընել.
 light (լայթ), լյուս; թեթեւ; to —, վառել, բռնաւորել; (թռչունը) նստիլ.
 lightly, թեթեւօրէն, մեղմով.
 like (լայք), նման; to —, ախորժիլ, սիրել.
 lilac-tree (լայլէքթրի), եղբուանի (լէլաք).
 to linger (լինկըր), անտնալ, յայպաղիլ, ուշանալ.
 lion (լայրն), առիւծ.

Lisbon (լիսպոն), յ. ա. քաղաքի.
 to listen (լիսն), մտիկ ընել, լսել. հնազանդիլ.
 to live (լիվ), ապրիլ, բնակիլ.
 lively [լայվի], աշխոյժ, պայծառ.
 lo! int., ահա, տես.
 load (լօտ), բեռ, ծանրութիւն.
 lock (լօք), փականք, կղպանք.
 London (լընտըն), յ. ա. քաղաքի.
 lone (լօն), առանձին; լքեալ; միայնակ.
 long (լօնկ), երկար; ընդերկար.
 look (լուք), հայեացք, երեւոյթ; to — կամ to — at,

նայիլ; — about for, որոնել, փնտռել; — like, նմանիլ; — to, նայիլ, խնամք տանիլ; — up to, մեծարել, պատուել.
 Lord (լօրտ), Տէր (Աստուած), տէր, սեպուհ.
 to lose (լօս), i. v., կորսնցնել.
 loss (լօս), կորուստ.
 lost, p. p. of to lose, կորսնցնել.
 loud (լաուտ), բարձր(աձայն).
 love (լըվ), սէր; գթութիւն, to —, սիրել.
 luggage (լըլիճ), բեռ, գոյք, կահկարասի.
 lunch (լընչ), կէս օրուան նախաճաշ, միջնաճաշ.

M.

Mad (մէտ), յիմար. ջնորած, կատործ.
 madcap (մէտքէփ), ծանծաղամիտ, խենդ.
 made, pret. of to make, շինել, ընել.
 magnolia (մեկնօլիէ), մագնոլիզնի.
 majesty (մէճեսթի), վեհափառութիւն.
 to make (մէյք), i. v., ընել, շինել; — way, ճամբայ բանալ; — up with, հաշտուիլ.
 mamma (մէմա), մայրիկ.
 man (մէն), յգ. men (մեն), մարդ, —իկ.
 to manage (մէնէճ), վարել, կառավարել.
 manner (մէնըր), եղանակ, կերպ; կերպարանք, վարք.
 to mantle (մէնթիլ), կրկնոցով լօղիկով ծածկել.
 many (մէնի), շատ, բազմութիւն; — a, շատ (մը).
 map (մէֆ), աշխարհացոյց (տախտակ).
 marbles (մարպլզ), (քարէ) գնդակներ.
 mariner (մէրինըր), նաւալ, նաւաստի.
 mark (մարք), նշան, — ակ, կնիք, նիշ; to —, նշանակել;

— down, նշանակել ցուցնել, յայտնել, մտք դնել.
 marriage (մէրիճ) feast (ֆէսթ), հարսանիք.
 marshy (մարշի), մորուտ, ճահնային.
 mast (մէսթ), կայմ.
 master (մէսթըր), տէր, վարժապետ, վարպետ; to —, իշխել, տիրապետել, լաւ հմուտ ըլլալ.
 matter (մէթըր), նիւթ; մարմին, իր.
 meadow (մեուօ), (մարդ)աղետին.
 to mean (միւն), i. v., ըսել ուղիւ, նշանակել.
 meaning (միւնինկ), գիտաւորութիւն, միտք, նշանակութիւն.
 means (միւնզ), միջոց, կերպ.
 meat (միթ), միս, կերակուր.
 medal (մեու՛լ), շքադրամ, Էրու.
 to meditate (մետիթէյթ), մտածել, կորչիլ, խոխով.
 meek (միք), հեղ, խոնարհ.
 to meet (միթ), i. v., դիմաւորել, հանդիպել, միանալ, գուստուրիլ (ժողով).
 to memorize (մեմօրիզ), յիշատակել, յիշել տալ.

memory (մեմ'ըրի՛), յիշողու-
թիւնս.
men (մեն), յգ. of man, մարդ.
menagerie (մընէ՛ժըրի՛), դա-
նազեղ. [նահանս.
merchant (մըր'չընի՛թ), վաճա-
merrily (մեր'իլի՛), խնդազին,
զուարթագին.
message (մես'իճ), պատգամ,
լուր, աւետիս.
mighty (մայ'թի), հզօր.
mild (մայլտ), քաղցր, մեղմ,
(հեղ) ահամբոյր.
milk (միլք), կաթ; to —, կթեւ.
mind (մայնտ), միտք, նպա-
տակ, յօժարութիւն.
minister (մին'իսթըր), նախա-
բար, գեսպան, հովիւ, երէց.
minute (մին'իթ), վայրկեան,
րոպէ. [չգարնել.
to miss (միս), վրիպել, տեղը
mistake (միսթէ՛յք), սխալ-
(մունք), յանցանք.
mistletoe (միս'լիթօ), ճագոճ
(էօքսէ աղածը).
mistress (միս'թրես), տիկին,
տիրուհի.
to mix (միքս), խառնել, զանգել.
to mock (մ'ք), ծաղրել, հեղնել.
moment (մօմենթ), վայրկեան,
պահ; — ary, վայրկեանական,
վաղանցիկ.

N.

Name (նէյմ), անուն, հռչակ;
to —, անուանել, կոչել,
կարգել. [լինս.
Napoleon (նէփօ'լեոն), Նափօ-
native (նէյթիվ), բնիկ,
սկզբնական; — country
(ք'ըն'թրի), բնա (ծննդա)
վայր.
natural (նէթուրլ), բնա-
կան; — ly, բնականաբար,
ինքնաբերաբար.
nature (նէյ'թուր), բնու-
թիւն.
naughty (ն'օ'թի), չար, ա-
նառակ.
naval (նէյ'վլ), նաւային,
ծովային.

money (մ'նէյ), դրամ, ստակ.
monster (մ'օնսթըր), հրէշ,
ճիւղաղ.
Mont Blanc (մ'օնկ պլանկ),
Սպիտակ լեռ.
month (մօնթ'հ), ամիս.
moon (մուն), րուսին.
morn, -ing, (մօրնինկ), ա-
նաւօտ.
mother (մ'թը'տհըր), մայր.
motion (մօշըն), շարժում.
mount, -ain (մաունթ'ին),
լեռ.
mountaineer (մաունթ'ինէր),
լեռնաբնակ.
to mourn (մօրն), ողբալ, սգաւ.
mourner (մօրնըր), սգաւոր,
վշտացող.
mourning (մօր'նինկ), սուգ,
տխրութիւն.
mouth (մաութ'հ), բերան.
to mow (մօ), i. v., հնձել.
to move (մուվ), շարժել, մղել,
յուզել.
Mr. = mister (միս'թըր), Պ.
= պարոն.
Munich (միունիք), Միւնխիս
(յ. ա. քաղաքի).
mutton (մ'րն'ն), ոչխարենի.
my best, ձեռքէս եկածը.
myopy (մայ'օփի), կարճա-
տեսութիւն.

necessary (նէսիսըրի), կա-
րեւոր, հարկաւոր.
neck (նէք), վիզ, պարանոց.
neighbour (նէյ'պըր), զրացի;
— hood, դրացիութիւն.
nest (նէսթ), բոյն.
new (նիու), նոր, թարմ; —
ly (նիուլի), մօտերս, վեր-
ջերս.
next (նէքսթ), հետեւեալ.
հետագայ, կից, քովի, յա-
նաջիկայ.
nice (նայս), գեղանի, ընտիր,
հաճելի, բնքոյշ.
night (նայթ), գիշեր; by —,
գիշերով; to —, այս գիշեր;
good —, գիշեր բարի.

Nile (նայլ), Նիլոս (գետ).
no longer (լ'նօնկըր), ոչ եւս,
այլ եւս չ...
no matter (ձէթ'ըր), քնաս
չունի.
noble (նօպլ), աղինւ, աղ-
նուական, վսեմ.
noise (նօյզ), աղաղակ, աղ-
մուկ.
nor (նօր), ոչ ալ.
nose (նօզ), քիթ.

O.

Oak (օք), կաղնի (մէշէ); — en,
կաղնիէ.
to obey (օպէյ), հնազանդել.
object (օպ'ճեքթ), առարկայ,
նպատակ.
to oblige (օպլայճ), պարտա-
ւորել, շնորհապարտ ընել.
to observe (օպ'զըրվ), նկատել,
գիտել, յարգել.
to obtain (օպթէյն), ձեռք բե-
րել, ստանալ.
occasion (օքէյճըն), առիթ,
պատեհութիւն.
ocean (օշըն), ովկիանոս.
what o'clock is it? Ժամը
քանին է.
Oder (օտըր), Օտեր.
o'er (օր) = over, անցած;
վրայ, — էն.
o'ercourtain (օրքըր'թինս),
քօղարկուած.
of course (օփ'քօրս), անշուշտ,
անտարակոյս.
of old, վաղեմի, հնօրեայ.
to offer (օֆրըր), մատուցանել,
առաջարկել, նուիրել, տալ.
officer (օֆիսըր), պաշտօնեայ.
often (օֆն), յաճախ, ստէպ.
old (օլտ), ծեր, հին, տարի-
քոտ; — en, վաղեմի.
old age (էյճ), ծերութիւն.
on (օն), վրայ.
on the contrary (ք'օն'թ-
րըրի), ընդ հակառակն.

note (նօթ), նշան, ծանօթու-
թիւն, պարտամուրհակ.
to notice (նօթիս), գիտել, տե-
ղեկացնել.
now (նաու), հիմա, այժմ.
number (նըմ'պըր), թիւ,
թուանշան.
numerous (նիու'մըր), բազ-
մաթիւ.
nurse (նըրս), ստնտու, դայ-
եակ.

one (ու ընս), անգամ մը;
ատենօք; — more, անգամ
մ'ալ; at —, անմիջապէս.
one (ու ըն), մէկ.
only (օնլի), միայն, լրկ, մի
միայն.
open (օփն), բաց; to —, բա-
նալ, բացուիլ.
opinion (օփինեըն), կարծիք,
գաղափար.
optical (օփիթիքլ), աչաց,
տեսողական.
or (օր), կամ, թէ.
orange (օրնիճ), նարնջ.
order (օրտըր), կարգ (աւոր-
ութիւն), պատուէր, աւ-
տիճան; in — to, համար,
որպէս զի...
Orient (օրենթ), արեւելք;
արեւելեան.
ornament (օրնէմենթ), զարդ,
— (արանք).
other (օթը'թըր), ուրիշ, միւս;
some —, ուրիշ մէկ.
out (աութ), դուրս; — of,
... էն, ... դուրս.
overhead (օվըրհէմ), վերը, ի
բարձունս.
to owe (օ), պարտիլ, պարտա-
կան ըլլալ.
own (օն), անձնական, յա-
տուկ; to —, իւրացնել, սե-
փականել, խստովանիլ.
oyster (օյսթըր), ոստրէ.

P.

Pain (փէյն), ցաւ, վիշտ; պատիժ; — ful, ցաւալի, աշխատալի.
 painting (փէյն'թիւնկ), ներկարարութ. —, նկարչութիւն, նկար.
 pair (փէյր), զոյգ.
 pane (փէյն, բառակուսի պատկի (պատուհանի)).
 papa (փէփա), հայրիկ.
 paper, թուղթ, թղթէ.
 pardon (փարթըն), ներում, թողութիւն; to —, ներել; to ask, beg —, ներում խնդրել.
 parent (փէ'րենթ), ծնող; — s, ծնողք.
 Paris (փէրիս), Փարիզ.
 parish (փէր'իշ), թեմ.
 park (փարք), հանրային պարտէզ, որսարան.
 parrot (փէր'օթ), թռչնաւոր.
 part (փարթ), մաս, բաժին; for my —, բայտ իս, իմ կարծեօք; in —, մասամբ իւրեք.
 particular (փարթիք'իուրը), մասնական, անթերի, մանրամասն.
 parting (փարթիւնկ), բաժանում, անջատում.
 partner (փարթնըր), կիսնորդ, (գործի մէջ) ընկեր.
 to pass (փէ'ս), անցնել, — իւր, պատահիլ.
 past (փէսթ), անցած.
 pastor (փէսթըր), հովիւ, երէց.
 patient (փէյշենթ), համբերող; հիւանդ որ բժշկի ձեռքն է.
 to pay (փէյ), i. v., վճարել, հատուցանել.
 payable (փէյեպլ), վճարելի.
 pea (փի), որուն; յգ. peas կամ pease (փիլլ).
 peace (փիս), խաղաղութիւն, հանգիստ.
 peacock (փի'քօք), սիրամարգ.

peasant (փէզընթ), գեղջուկ, գիւղացի.
 to peep (փիփ), ծածկարար նայիլ.
 pen (փեն), գրիչ.
 pencil (փենսիլ), մատիտ; նկարչի վրձին.
 penknife (փեննայֆ), զմելին.
 pennon (փենըն), դրօշ.
 pensive (փենսիվ), մտախօհ, բաղմահոգ, տխուր.
 people (փի'փլ), ժողովուրդ; մարդիկ.
 to perceive (փըրսիվ), նշմարել, կուսակցել, դիտել.
 to perch (փըրչ), թռչնել.
 to perform (փըրֆօրմ), կատարել, ընել, աւարտել.
 perhaps (փըրհէփս), թերեւս, գուցէ.
 to perish (փէր'իշ), կորսուել, կործանել, ջնջուիլ.
 perpetual (փըրփէթիուըլ), մշտապէս, յաւերժական.
 perseverance (փըրսիվ'իւրենս), յարատեւութիւն.
 to persevere (փըրսիվ'ըր), յարատեւել, ջանալ.
 person (փըրսըն), անձ; — al, անձնական.
 to perspire (փըրսփայըր), արտաշնչել, բուրբել.
 Peter Gassendi (փի'թըր կասենսի) Պետրոս Կ—.
 Peter Scaffold (քէֆ'օլտ) Պ— Ս—.
 petitioner (փիթիշըր), ազդեարկու.
 pettishly (փէթ'իշիլի), դժուարահամութեամբ.
 pewit (փի'ուիթ), յոպոպ (հիւս հիւս գուշու).
 philosopher (ֆիլ'սփի'օֆըր), իմաստասէր, փիլիսոփայ.
 physician (ֆիշի'շեն), բժիշկ.
 to pick (փիք), քաղել, ժողովել.
 picture (փիք'թիուրկամփիք'թիւր), պատկեր, նկար.
 picture-gallery (— կէլըրի), նկարասրահ.
 to pile (փայլ) up, դիզել, շէղջել.

pillow (փիլ'օ), զլխարարձ.
 to pinch (փինչ), կամթել, ճնշել.
 pistol (փիսթըլ), ատրճանակ.
 piteous (փի'թի'ուս), ողորմելի, ցաւալի.
 place (փլէյս), տեղ, դիրք, կարգ; to —, գնել, դետեղել.
 to plague (փլէկ), շարչարել, նեղել, տանջել.
 plain (փլէյն), հարթ, սարգ, բնտանի; դաշտավայր.
 plan (փլէյն), յատակագիծ, ձեւ, (փրան).
 plant (փլէյնթ), տունկ; to —, տնկել.
 plantation (փլէյնթէյշեն), ծառատունկ, տնկադործութիւն.
 to play (փլէյ), խաղալ, ածել (նուագարան).
 to plead (փլէյ), աղերսել, պատճառարանել.
 pleasant (փլէյնթ), հաճելի, զուարճալի.
 to please (փլէյ), հաճեցնել, հաճիլ, հաւանիլ.
 pleasure (փլէյսըր), հաճոյք, բերկրութիւն.
 pocket (փօք'էթ), գրպան; — — book, գրպանի (յուշա) տետր.
 point (փոյնթ), կէտ, ծայր; նիւթ; նպատակակէտ.
 to point out, մասնանշ ընել, ցուցնել.
 policeman (փօլիսմէն), ոստիկան.
 poor (փուր), աղքատ, խեղճ, հէգ.
 pork (փօքք), խոզի միս, խոզենի.
 porter (փօրթըր), դռնապան, բեռնակիր.
 portfolio (փօրթֆօլիօ), թըրթըրապանակ, թերթակալ.
 portrait (փօրթրիթ), կենդանագիր, պատկեր.
 possible (փօսի'պլ), կարելի, հաւանական.
 post (փօսթ), սուրհանգակ; դիրք; ձող; — office, նամակատուն.

to pounce (փաունս), մագիլնելուով բռնել, ճանկել.
 pound (փաունս), լիտր, սկի (լիբա).
 to pour (փօր), հեղուլ, թափել.
 powder (փաուըր), փոշի, վառոց.
 praise (փրէյզ), գովեստ; to —, գովել.
 prank (փրէնկք), խաղ, զուարճութ., կատակ.
 pray (փրէյ), խնդրեմ, եթէ կը հաճիք; to —, աղօթել;
 prayer, աղօթք, աղաչանք.
 to preach (փրիչ), քարոզել.
 precious (փրէշ'ուս), թանկագին.
 to prefer (փրիֆըր), նախընտրել, նախամեծար համարիլ.
 to prepare (փրիփէր), պատրաստել.
 presence (փրէզենս), ներկայութիւն.
 present (փրէզենթ), ներկայ, առձեռն պատրաստ.
 to present (փրիզենթ), ներկայացնել, տալ, նուիրել, ընծայել.
 presently (փրէզենթլի), նոյնհետայն, առ այժմ.
 president (փրէզիտենթ), նախագահ.
 to pretend (փրիթենտ), կեղծել, ձեւացնել.
 prettily (փրիթիլի), վայելչաբար, գեղեցկօրէն.
 pretty (փրիթի), աղուոր, գեղեցիկ; — մկ., բաւական.
 prey (փրէյ), որս, աւար; bird of —, գեղատիչ թռչուն.
 price (փրայս), գին, արժէք.
 pride (փրայտ), հպարտութ., գոռոզութիւն.
 priest (փրիսթ), քահանայ; բուրմ. [յորդի.
 prince (փրինս), իշխան, արքայապետ.
 principle (փրինսիփլ), սկզբունք, պատճառ.
 prize (փրայզ), մրցանակ; to —, գնահատել, արժեցնել.
 probably (փր'նայ'կլի), հաւանօրէն.

to proceed (փր՝սախ'տ), յառաջ երթալ զայ .
 to produce (փր՝ստիո՛ւս), արտադրել .
 profit (փր՝օֆ'ի'թ), շահ, օգուտ .
 progress (փր՝օկ'րես), յառաջադիմուլթ ., դարդացում .
 projection (փր՝օճէք'չըն), ստուերագիր, գօղափար; ցցուածք .
 promise (փր՝օմիս), խոստում; to —, խոստանալ, յուսադրել .
 to pronounce (փր՝օնաուն'ս), արտասանել) բերել .
 proof (փր՝օֆ), ապացոյց, փաստ, փորձ .
 proptious (փր՝օֆի'չըլ), յաջող, պատեհ, բարեբաստիկ, նպաստաւոր .
 proportion (փր՝օֆոր'չըն), համեմատութիւն, չափակցութիւն .
 prospect (փր՝օսփեթ'թ), երեւոյթ, տեսիլ, հայեցուածք .

proud (փր՝օուտ), հպարտ, գոռոզ; — ly, գոռոզաբար, պերճութեամբ .
 to prove (փր՝օւլ), ապացուցանել, փորձել .
 to provide (փր՝օւլայ'տ), հայթայթել, հոգալ .
 punctually (փ՝ընկ'թիուէլ'), ճշգուլթեամբ, ժամապահութեամբ, անվրէպ .
 pupil (փի'ոսփիլ), աշակերտ, աչաց բիր .
 puppy (փ՝ըփ'ի'), լակոտ, կորեւն, վայրաջընկ տղայ, թաղարկ .
 purple (փըր'փ'լ), ծիրանեգոյն .
 purpose (փըր'փ'օս), նպատակ, մտադրութիւն .
 purse (փըրս), քուկ .
 pursue (փըրսի'ս), հալածել, հետեւիլ .
 to put (փու'թ), i. v., դնել, հաստատել .

Q.

A quarter (քու՛օր'թըր) to, ... ին քառորդ կայ .
 quickly (քու'իք'լի'), արագ, իսկոյն, փութով .

quiet (քուայեթ'), հանդարտ; զգօն; — ly, հանդարտօրէն .
 quite (քուայթ'), լիովին, բոլորովին .

R.

Rabbit (րէ'պի'թ), ճագար .
 race (րէյս), տոհմ, սերունդ; արշաւ .
 radiant (րէյ'տիէն'թ), լուսափայլ, պայծառ .
 rain (րէյն), անձրեւ; to —, անձրեւել .
 rain-bow (րէյն-պօ), ծիածան .
 to raise (րէյլ), վերցնել, բարձրացնել .
 rake (րէյք), փոցղ, տրմուղ .
 rapid (րէփ'իտ), արագ, սրընթաց; — ly, — արար, սրընթացութեամբ .
 rare (րէր), հազուադիւտ .
 rascal (րէ'սքէլ), վատատոհմիկ, սրիկայ .

ray (րէյ), ճառագայթ .
 to reach (րէչ), հասնել .
 to read (րիտ), i. v., կարդալ, ընթեռնուլ .
 readily (րետ'իլի'), մտադիւր, իսկոյն .
 ready (րետի'), պատրաստ .
 to reap (րէփ), հնձել, քղել .
 reason (րի'զի'), բանականութ., պատճառ, շարժառիթ .
 to receive (րիսի'վ), ընդունիլ, ստանալ .
 reckoning (րէք'ընիկ), հաշիւ, հաշուեցուցակ .
 to recognize (րէք'օկնայլ), ճանչնալ, գիտնալ .
 to recover (րէք'ուլ'ըր), վերստանալ, ապաքինիլ .

red (րետ), կարմիր .
 reed (րիտ), եղէգ .
 to re-enter (րի'էն'թըր), վերստին մտնել .
 in reference to, գայով ... , նկատմամբ .
 to refresh (րիֆրէշ), զովացնել, կազդուրել .
 refuge (րէֆ'իո՛ւճ), ապաստանարան, ապաստան .
 to refuse (րիֆ'իու'զ), մերժել, ժխտել .
 to rejoin (րի՛ճոյ'ն), միաւորել, յարել (պարտականէլ) .
 religious (րի'լիճ'ըս), կրօնական, բարեպաշտ .
 to remain (րի'մէյ'ն), մնալ, ընակել .
 to remark (րիմարք), դիտել, նշանակել, յայտնել .
 to remember (րիմեմ'պըր), յիշել, յիշատակել .
 remonstrance (րիմ'օն'սթրէնս), մեղմ յանդիմանութիւն, խրատական .
 to renew (րի'նիւ'ը), նորոգել, երկորոգել .
 to repeat (րիֆի'թ), կրկնել, երկրորդել .
 to reply (րիփլայ), պատասխանել, յարել .
 reputation (րեփիու'թէյ'չըն), համարում, համբաւ, պատիւ .
 to request (րիքուէս'թ), աղաչել .
 to require (րիքուայ'ը), խնդրել, պահանջել, կարօտիլ .
 resident (րեզիտեն'թ), բնակող, բնիկ .
 resolute (րեզ'օլիուէթ'), հաստատամիտ, անվէջեր .
 resolved, to be —, հաստատուն որոշում ունե(ցող)նալ' բնել .
 respectfully (րիսփեթ'ֆուլի'), յարգանք, ակնածութեամբ .
 rest (րեսթ), հանգիստ, դադար(ում); բուռն; մնացորդ .
 to restore (րիսթ'օր), ետ դարձնել, բժշկել .
 to retire (րիթայր'), ետ կենալ, քաշուիլ .

retreat (րիթրի'թ), նահանջ; to —, յետ նահանջել, ետ դառնալ .
 return (րիթըրն), (վերա)դարձ; to —, (վերա)դառնալ' դարձնել, ետ տալ .
 to reunite (րիեու'նայ'թ), վերստին միացնել, — նայ .
 to reveal (րիվէլ), յայտնել, երեւան հանել .
 review (րիվիու'), քաղուածք; հանդէս (բէրի) .
 reward (րիու՛օր'ս), վարձ(ատրութիւն); to —, վարձատրել, փոխարինել .
 rich (րիչ), հարուստ, ճոխ, աւատ .
 riches (րիչի'զ), հարստութ., ստացուածք .
 to ride (րայտ), i. v., հեծնել, կառքով պտտիլ .
 ridge (րիճ), ողն; գագաթ, բարձրութիւն .
 right (րայթ), ուղիղ, անսխալ; to be —, իրաւունք ունենալ .
 rill (րիլ), առուակ .
 ring (րինկ), մատանի, օղակ; to —, հնչեցնել, հնչել .
 ripe (րայփ), հաս(ած)ուն .
 to rise (րայլ), i. v., ելնել, բարձրանալ, ծագիլ .
 rite (րայթ), ծէս, արարողութիւն .
 river (րիվըր), գետ .
 road (րօւ), ճամբայ, պողոտայ .
 to roam (րօմ), թափառիլ, դեզերիլ .
 roar (րօւ), մռնչիւն, գոռոռ .
 robber (ր'օլըր), աւազակ, գող .
 Robert (ր'օպըրթ), Հուրերգոո .
 rock (ր'օք), ապառաժ, ժայռ .
 rode, of to ride, հեծնել .
 to roll (րօլ), թաւալել, գլորել .
 roof (րուֆ), տանիք, երթիք .
 room (րու՛մ), սենեակ, տեղ .
 rope (րօփ), չուան, լար, պարան .
 rose (րօզ), վարդ, վարդագոյն .

rough (րոճ), անհարթ, բիրտ, ամարդի.
 round (բառենա), ըղբ(ակ), շի, կլոր.
 row (րօ), շարք, կարգ; to —, թիվարկել.
 royal (րօյլ), արքունի, թագաւորական.
 rude (րու), անբաղաւարտ, կոշտ, բիրտ.

to ruin (րուին), կործանել, քանդել.
 rule (րուլ), կանոն, օրէնք, քանուն; to —, իշխել, հրամայել; — er, քանուն, կառավարիչ.
 to run (րուն), վազել; — wild, վայրենի դառնալ ըլլալ.
 rye (րայ), հաճար (չավտար).

S.

's = is, է.
 sadly (սէտլի), տխրազին, ցաւայի կերպիւ.
 said, of to say, ըսել.
 sail (սէյլ), առագաստ; to —, նաւել, առագաստ բանալ.
 saloon (սէլուն), սրահ, դահլիճ.
 Samaritan (սէմէրիթըն), Սամարիացի.
 same (սէյմ), նոյն, նման.
 sand-box (սէնտ-պօքս), աւազաման.
 sandy (սէնտի), աւաղալից.
 satisfied (սէթիսֆայտ), յազեցած, գոհացած; — with, գոհ.
 to save (սէյվ), փրկել, աղատել, կնայել.
 saw, of to see, տեսնել.
 to say (սէյ), i. v., ըսել.
 saying (սէյինկ), զրոյց, առած.
 scarcely (սքէրսի), հազիւ (հազ), գժուարաւ.
 scavenger (սքէվենճըր), աղբակիր տար.
 scene (սին), տեսարան, թատերաբեմ.
 school (սքուլ), դպրոց; — boy, դպրոցական, աշակերտ; — fellow, աշակերտակից. — mate; — master, վարժապետ.
 science (սայնս), գիտութիւն.
 scratch (սքրէչ), քերուածք, սկրթուկ.
 sea (սի), ծով.
 to search (սքըչ), փնտռել, խուզարկել, որոնել.

season (սիզն), եղանակ (մէլսիմ).
 seat (սիթ), նստարան, ամոռ.
 second (սէքնս), երկրորդ; երկվայրկեան.
 secret (սիքրէթ), գաղտնի; գաղտնիք.
 to see (սի), i. v., տեսնել.
 to seek (սիք), i. v., փնտռել, որոնել.
 to seem (սիմ), երեւնալ, թուիլ.
 Seine (սեն), Սեն (Մ. ա. գետոյ).
 to seize (սիզ), բռնել, կորզել. յափշտակել. [րէք.
 seldom (սէլուըմ), դուռն ուտել.
 to sell (սել), i. v., ծախել, վաճառել.
 senate (սինէյթ), ծերակոյտ.
 to send (սենս), i. v., խրկել, յղել; — word, լուր տալ խրկել.
 sensible (սենսիբլ), զգայուն.
 sentence (սենթընս), խօսք, պարբերութիւն; (դատա) վճիռ.
 to separate (սեփէրէյթ), զատել, անջատել.
 servant (սըրվընթ), սպասաւոր, ծառայ.
 service (սըրվիս), ծառայութիւն, պաշտօն.
 to set (սէթ), i. v., դնել; (արեւը) մտնել; — off, մեկնիլ, to set out.
 to settle (սէթլ), կարգի դնել, հաստատ (ուիլ), ել.
 several (սելվըրլ), զանազան, քանի մը.

severe (սիվըր), խիստ, սաստիկ, դառն; — ly, խստիւ, շարաչար.
 shade (շէյտ), շուք; նրբերանդ. գոյներու խառնուրդ.
 shadow (շէտօ), ստուեր, շուք.
 Shakespeare (շէյքսփիլը), Մ. ա. քերթօղի.
 shape (շէյփ), ձեւ, կաղապար.
 share (շէր), մաս, բաժին, խօփ.
 sharp (շարփ), հասու, սուր, կծու.
 shawl (շօլ), ցփսի (շալ).
 shell (շէլ), կեղեւ, խեցի.
 shelter (շէլթըր), ապաստան (արան).
 shilling (շիլինկ), շիլին (1/20 անկլ. ոսկինոց արծաթ դրամ, մտաւորապէս 6 դրշ).
 to shine (շայն), i. v., փայլել, շողալ.
 shining (շայնինկ), փայլուն, շողողուն.
 ship (շիփ), նաւ.
 shirt (շըրթ), շապիկ.
 to shiver (շիվըր), սարսուալ, դողալ.
 shook, of to shake, ցնցել, թռթռել.
 shop (շօփ), կրպակ, խանութ; — keeper, խանութպան; — parlour, ներքին կրպակ.
 short (շօրթ), կարճ, հակիրճ.
 shot (շօթ), նշանաւաւ.
 shoulder (շուլտըր), ուս.
 shout (շաութ), աղաղակ, գոչիւն; to —, աղաղակել, պոռալ.
 to show (շօ), i. v., ցոյցնել, յայտնել.
 shower (շաուըր), (տեղա) տարափ (աղանաղ).
 shroud (շրաուտ), ծածկոյթ, պատանք.
 to shut (շըթ), գոցել; — up, արգիլել.
 sick (սիք), հիւանդ, վատառողջ.
 side (սայյ), կողմ, դի.
 sigh (սայ), հառաչ (անք).
 sight (սայթ), տեսնելիք, տեսարան.

signal (սիկնլ), նշան, — ակ.
 signature (սիկնէթուր), ստորագրութիւն.
 silver (սիլվըր), արծաթ, — ի.
 simple (սիմփլ), պարզ, պարզամիտ.
 since (սինս), հետէ, ... ի վեր.
 to sing (սինկ), i. v., երգել, գեղգեղել.
 single (սինկլ), միակ; ամուրի.
 to sink (սինկք), ընկղմիլ, սուզելիլ.
 sir (սըր), տէր, պարոն; yes, sir, այո, տէր.
 sire (սայր), հայր, արքայական տիտղոս, տէր արքայ.
 sister (սիսթըր), քույր.
 to sit (սիթ), i. v., նստիլ; sit down, նստեցէք.
 sitting, նիստ, նստաշրջան.
 situated (սիթիուէյթետ), դրուած, հաստատուած (քեաին).
 size (սայզ), հասակ, մեծութիւն, չափ.
 skating (սքէյթինկ), շիլկել, շիլկութիւն.
 to skip (սքիփ), ոտնուել, շուանցաքել.
 sky (սքայ), երկինք, նաւամար.
 slate (սլէյթ), հերձաքար, քարէ տախտակ.
 sleep (սլիփ), բուս, նինջ; to —, i. v., բնանալ; — er, բնացող.
 sleepy, քնատ.
 sleet (սլիթ), կարկտախառն անձրեւ.
 slice (սլայս), շերտ (տիլիմ).
 to slide (սլայյո), i. v., սահել.
 slimy (սլայփի), մածուցիկ.
 slow (սլօ), յամբ, կամաց, ծանր.
 sluggard (սլըլըրտ), դատարկապորտ, ծղլ.
 slumber (սլըմըր), մրափ, բուս.
 smell (սմել), հոտ, բոյր; to —, i. v., բուրբել, հոտոտել.
 to smile (սմայլ), ժպտիլ.
 to smoke (սմօք), ծխել, ծխոտել.

snake (սնէյք), սձ.
 snow (սնօ), ձիւն; to —, ձիւնեւել.
 to soar (սօր), սաւառնել.
 social (սօշէլ), ընկերական,
 Socrates (սօքրէթիկ), Սօկրատ (յ. ա. փիլիսոփայի).
 soldier (սօլճրր), զինուոր.
 solitary (սօլիթէրի), առանձնական, մենաւոր.
 sometimes (սօմայմայթ), երբեմն, մերթ-ընդ-մերթ.
 son (սօն), որդի.
 song (սօնկ), երգ, տաղ, նուազ.
 soon (սուն), շուտով, ընդհուպ; as — as, այն ինչ, ... պէս.
 sordid (սօրտիտ), նուաստ, զաղբ, ցած.
 sorrow (սօր'օ), վիշտ, ցաւ, տրտմութիւն.
 sought, p. p. of seek, փնտռել.
 soul (սօլ), հոգի.
 sound (սաունտ), ձայն, հնչիւն; առողջ, ողջամտ; — ly, կտրապէս, ի սրտէ.
 source (սօրս), աղբ, աղբուր, ծագում.
 to sow, i. v., ցանել, սերմանել.
 spade (սփէյտ), բահ.
 Spain (սփէյն), Սպանիա.
 to spare (սփէր), խնայել, զանցընել, զթաւ.
 spark (սփարք), կայծ; — ling, փայլփուռն, կայծակնացայտ.
 to speak (սփիք), i. v., կտրել, բտել. [կաւոր.
 speckled (սփէք'լտ), պիտասպեթր (սփէք'թրր), ցնորք, ուրուական, երեւոյթ.
 to spend (սփենտ), i. v., վատնել, ծախսել.
 spirit (սփրիթ), հոգի, ոգի; — land, բնավայր հողուց.
 spittoon (սփիթ'ուն), թքաման.
 splendid (սփլեն'տիտ), հոյակապ, շքեղ, փառաւոր; — ly, շքեղապէս.
 splendour (սփլեն'տրր), լուսափայլութիւն.

to spoil (սփօլ), աւերել, աւարել, ապականել.
 spoke, of speak, կտրել, բտել.
 spring (սփրինկ), գարուն; աղբուր; զսպանակ.
 spy (սփայ), լրտես; to —, — ել, գաղտ դիտել.
 spy-glass, դիտակիկ (ուֆօգտուրպիկ).
 St. John (սէյնթ ճ'ոն), Ս. Յովհաննէս.
 stable (սթէյ'պլ), տխոռ, գոմ.
 stalk (սթօք), ցողուն, ծղօտ.
 to stand (սթէնտ), i. v., կայնել, կանգնել.
 star (սթար), աստղ.
 to stare (սթէր), պշուռ, (աչքը) սեւեւել.
 starling (սթարլինկ), տարմահաւ.
 to start (սթարթ), մէկէն ելնել, մեկնել, սկսել.
 to stay (սթէյ), մնալ, կենալ.
 to steal (սթէլ), i. v., գողնալ.
 step (սթէփ), բայլ (սփոխ); to —, — առնել.
 stick (սթիք), գաւազան, ճպտո, բիր; թառ.
 still (սթիլ), լուռ, հանդարտ; մկ. տակաւին, այսուամենայնիւ, դարձեալ.
 to stir (սթրր), յուզել, դրդել, շարժել.
 stocking (սթ'օքինկ), գուլպայ.
 stole, of steal, գողնալ.
 stood, of to stand, կենալ, կայնել.
 to stop (սթօփ), կատեցնել, կցել; կանգ առնուլ.
 storm (սթօրմ), մրրիկ, փոթորիկ.
 story (սթօրի), պատմութ., վէպ; յարկ.
 stove (սթօվ), ջերմոց (սօպա).
 strange (սթրէնճ), օտար, դարմանալի, անսովոր; — r, օտարական, պանդուխտ.
 straw (սթրօ), յարդ, — է.
 stream (սթրիմ), առու, գետակ, հոսանք.

street (սթրիթ), փողոց.
 strength (սթրենկթ'հ), ոյժ, զօրութիւն.
 to stretch (սթրէչ), տարածել, երկնցնել.
 to strew, i. v., սփռել, ցրուել, ցանել.
 strict (սթրիքթ), ճիշդ, խիստ, սաստիկ.
 to strike (սթրայք), i. v., զարնել, ծեծել.
 to stroll (սթրօլ), յածել, թափառել.
 strong (սթր'օնկ), զօրաւոր, ուժեղ.
 struck, of to strike, զարնել.
 to strut (սթր'ըթ), սիգածեմբայել.
 student (սթիւնտենթ), ուսանող.
 study (սթ'ըտի), ուսումն; to —, ուսանել;
 stupefied (սթիւնփիֆայտ), ապշած.
 stupid (սթիւփիտ), ապուշ, խանձրամիտ.
 to succeed (սէքսի'տ), յաջողել; յաջորդել.
 success (սէքսես), յաջողութ.; — ful, յաջող, բարեբաւտիկ.
 such (սէչ), (այս, այդ, այն) պէս, սոյնօրինակ; — as, պէս, զօրօրինակ; — a one, այսպիսի մէկ մը, այս ինչը; — as it is, — as it may be, զիարդ եւ իցէ, ինչ որ է.
 sudden (սէսըն), յանկարծաւ (կան) հաս, անակնկալ; — ly, all of a sudden, յանկարծակի.

to suffer (սէֆ'ըր), կրել, տառապել, թշուտաւ.
 sufficient (սէֆիցիէնթ), բաւական.
 suffocation (սէֆ'օքէյ'չըն), խեղդում, հեղձում.
 sugar (շուկըր), շաքար.
 suite (սուիթ), հետեւորդք, արանեակք.
 sum (սէմ), գումար.
 summer (սէմ'ըր), ամառ.
 sun (սէն), արեւ, արեգակ, արփի; — beam, ճառագայթ, շառայլ.
 Sunday (սէն'տէյ), կիրակի.
 superiority (սիուփրի'օրիթի), գերիվերութիւն, գերազանցութիւն.
 to suppose (սէֆ'օզ), ենթադրել, կարծել, համարել.
 sure (շուր), վստահ, աներկբայ, ստոյգ, ապահով; — ly, ստուգիւ, վստահար.
 surprise (սրրիսայզ), հիացում, զարմար, յանկարծ բարնում; to —, զարմարեցատառել. լալ, յանկարծակի բերել, գաւ.
 surprising, զարմանալի, տարօրինակ; — ly; անհասարակ, անսովոր, հիանալի կերպիւ.
 to surround (սէր'աունել), շրջապատել, պաշարել.
 to sustain (սէս'տէյն), դիմանալ, պահպանել, խնամել, բաշարել, համբերել, տանել.
 swarm (սուօրմ), բազմութ., պար' խուժը մեղրուաց.
 sweet (սուիթ), անոյշ, քաղցր, սիրելի.
 sword (սուօրտ), թուր, սուր

T.

't = it.
 table (թէյ'պլ), սեղան; ցանկ; աղբւսակ; — cloth (թէթ'օֆ'հ), սփռոց.
 tail (թէյլ), ազի, պօչ.
 to take (թէյք), i. v., առնուլ, տանել; — a round, շրջան

պտոյտ մ'ընել; — in, գարանը ձգել, կտրել; — off, բառնալ, հանել; — place, տեղի ունենալ, պատահել.
 tale (թէյլ), (մանրա)վէպ, զոյց (հէքեաթ),

talent (թէլէնթ), տաղանդ, չանճար.
 talk (թ'նք), խօսակցութիւն.
 tall (թ'օլ), բարձր (աճասակ).
 talon (թէլըն), մազիլ.
 task (թէք), գործ, պարտիք.
 tea (թի'), թէյ.
 to teach (թիչ), i. v., ուսուցանել, սովորեցնել.
 teacher, ուսուցիչ, դասատու.
 tear (թիր), արտասուք.
 tedious (թիտիլ), տաղտկալի, ձանձրալի.
 to tell (թէլ), i. v., ըսել, պատմել.
 tender (թենտըր), փափուկ, մատաղ, գորովալից, գողտրիկ; — ly, մեղմով, գորովանօք, կաթնօղին.
 terrible (թերիբլ), աճաւոր, սոսկալի.
 terror (թերրըր), երկիւղ, սուկում.
 to thank (թճէնկք), շնորհակալ ըլլալ.
 theatre (թիէթըր), թատր, (ոն).
 thick (թիք), խիտ, հաստ, թաւ.
 thief (թիֆ), յգ. thieves (թիֆիզ), գող, — եր.
 thin (թին), բարակ, նուրբ, վրիտ, անօր.
 thing (թինկ), բան, իր, աւարկայ.
 to think (թինկք), խորհիլ, կարծել.
 Thomas's (թ'օմ'սիզ), թովմասին(ը).
 thought (թճօթ), խորհուրդ, կարծիք.
 thought, pret. of think, խորհիլ, կարծել.
 thou't (տճաուլթ) = thou wilt.
 thousands (թճաուղէնձ), հազարաւոր.
 thro' = through (թրու), նիւ. բնդ մէջ, ի ձեռն, ծայրէ ծայր; մի. մէկ կողմէն միւսը.

to throw down, տապալել.
 to thrust (թճրթ), բռնել, վարել, խօթել, մարծել.
 thunder (թճնոր), որոտում, թնդիւն.
 till now, ցարդ, ցայս օր.
 time (թայմ), ժամանակ; անգամ.
 timid (թիմիտ), երկչտ, վէհերտ.
 to tinge (թինճ), ներկել, պիտակաւորել.
 tiny (թայնի), փոքրիկ, մանր.
 tired (թայրտ), յոգնած, ձանձրացած.
 tiresome (թայրսմ), ներկիչ, տաղտկալի, ձանձրացուցիչ.
 'tis = it is.
 to-day (թու տէյ), այսօր.
 together (թուկէտճըր), միատեղ.
 to toil (թոյլ), (ծանր) աշխատանք.
 told, of tell, ըսել, պատմել.
 Tom (թ'օմ), նուազական Thomasի.
 to -morrow (թու մ'օր'), վաղը.
 tone (թօն), ձայն, հնչիւն.
 tongue (թընկ), լեզու, բարբառ.
 too (թու), ալ, նաեւ; չափազանց, շատ.
 took, of take, առնուլ.
 top (թ'օփ), գագաթ, կատար; հով.
 torrent (թ'օրընթ), հեղեղ, հոսանք.
 town (թ'աուն), քաղաք, աւան.
 trace (թրէյս), հետք, նշան; to —, հետազօտել, (հետքերուն) հետեւիլ.
 track (թրէք), հետք, շաւիղ.
 Trafalgar (թրէֆէլկէր), յա. տեղւոյ.
 train (թրէյն), հետեւորդք, թափօր; կառաւարդք.
 translation (թրէնսլէյշն), թարգմանութիւն.
 transport (թրէնսփօրթ), փոխադրութիւն, մարի յափըտակութիւն.

to travel (թրէվըլ), ճամբորդել, ուղեւորիլ.
 traveller (թրէվըլըր), ուղեւոր, ճամբորդ. [կրիսել.
 to tread (թրետ), i. v., քայլել, tree (թրի'), ծառ.
 to tremble (թրեմ'պլ), դողալ, թրեմալ.
 trigger (թրիկըր), ձգան (թէթիք).
 troop (թրուփ), զունդ, խումբ.
 trouble (թր'ըպլ), խռովութիւն, վրդովմունք, անհանգրստութիւն, նեղութիւն.
 trousers (թրաուզըրզ), տափատ, վարաիք.
 true (թրու), ճշմարիտ, հաւատարիմ.
 truly (թրուլի), ճշմարտապէս, ստուգիւ.
 trumpet (թր'ըմ'փէթ), փող.
 trunk (թր'ընկք), ծառի կոճղ, փղի կնճիթ, հանդերձի սրնուկ.
 to trust (թր'ըսթ), վստահիլ, հաւատալ.
 truth (թրութճ), ճշմարտութիւն.
 to try (թրայ), փորձել, ջանալ.
 tube (թիուպ), խողովակ.
 to tumble (թ'ըմ'պլ), թաւալիլ, գլորիլ, էյնալ.
 turbot (թ'ըր'պօթ), վաճանածուկ.
 turf (թ'ըրֆ), խոտալից հողակոշտ; բունծ; — y, բունծալից, կանաչագեղ.
 turn (թըրն), դարձ. պտոյտ; in —, կարգաւ.
 to turn (թըրն), դարձնել, դառնալ, շրջել.
 turn-pike, ճամբու մէջ բաժնարկու դուռ.
 tutor (թիտըր), դաստիարակ.
 to twinkle (թուինկլ), պլպլալ, շողալ.
 type (թայփ), տիպ, օրինակ.

U.

Unanimously (եռնէն'իմ'ըսլի), միաբան(հաւան)ութեամբ.
 unbounded (ընպաւնտեա), անսահման. [բայր.
 uncle (ընկքլ), հօր' մօր եղանօց.
 unconscious (ընք'օնշըս), անգիտակ.
 under (ըն'աըր), նիւ. տակը, ներքեւ.
 unheard (ընհըր'տ), անլուրջստած. [թեալ.
 united (եռնայթըտ), միաւն.
 unwilling (ընուիլինկ), անյօժար, դժկամակ.

V.

Vain (վէյն), ունայն, սնապարծ.
 valiant (վէլինթ), քաջարի, քաջ.
 vally (վէլէ), հովիտ (տերէ).
 varied (վէ'ընտ), պլպլան, պէսպէս.

to urge (ըրճ), ստիպել, թախանձել, մղել.
 use (եուս), գործածութ., շահ, պէտք; of no —, անպիտան, անօգուտ; — ful, օգտակար, շահաւէտ; — less, անպէտ, անշահ.
 to use (եուզ), գործածել, ստիպել, ունենալ; we used (եուզա) to ..., սովոր էինք...
 usual (եուս'ուլ), հասարակ, սովորական; — ly, սովորաբար.
 to utter (ըթ'ըր), ճառել, արտասանել, պատմել.

've = have.
 veal (վէլ), հորթենի.
 velvet (վէլվէթ), թաւիչ գասիֆէ. [նաւոր.
 venomous (վեն'օմ'ըս), թոււ.
 vessel (վէս'իլ), ամէն տեսակ անօթ, աման, տաշտ, նաւ.

view (վիճակ), տեսութիւն,
տեսարան, տեսիլ, խորհուրդ.
village (վիլիճ), գիւղ.
vine (վայն), որթ (աստուճի).
vinegar (վինիկըր), քացախ.
violent (վայճիկնթ), բուռն,
սաստիկ, ուժգին.
violet (վայճիկնթ), մանուշակ.
viper (վայփր), իժ.
visitor (վիզիթըր), այցելու.
viz., սոյն բառը լատիներէն
videlicet բառին համառօտութիւնն է որ անկիներէն ըն-

թերցանութեան մէջ կրկար-
դացուի namely (նէյմլի)
կամ to wit (թու ուիթ),
այսինքն.
vociferation (վօսիֆըրէյշըն),
աղաղակ, կանչուրատուք.
voice (վոյս), ձայն.
volubility (վօլիւպիլիթի),
սահուն լեզու, գիւրադար-
ձութիւն.
vulgar (վըլըկըր), սարսափ, հա-
սարակութիւն, խուժան.

W.

Wade (ուէյտ), ջուրի մէջ
քայլել.
to wait (ուէյթ), սպասել, մնալ,
հսկել.
walk (ուօք), պտոյտ, ճեմելիք;
to —, քայլել; to take a,
պտոյտ մ'ընել.
wall (ուօլ), պատ, որմ, պա-
րիսպ.
to wander (ուօնտըր), թափա-
ռիկ, մոլորիլ.
to want (ուօնթ or ուօնթ), ու-
ղէլ, պէտք ունենալ.
war (ուօր), պատերազմ; man
of —, մարտասնաւ; — ble,
գեղգեղել.
to warm (ուօրմ), տաքցնել,
տաքնալ.
warmth (ուօրմթհ), ջեր-
մութ., եռանդ.
to wash (ուօշ), լուալ.
wasp (ուօսփ), պիծակ.
watch (ուօչ), գրպանի ժա-
մացոյց; պահպան, դէտ;
to —, հսկել, պահպանել.
water (ուօթըր), ջուր; to —,
ջրել, ոռոգել.
wave (ուէյվ), ալիք, կոհակ;
to —, տատանիլ, ծփալ,
ծածանիլ. [կերպ.
way (ուէյ), ճամբայ, միջոց,
weak (ուիք), տկար, անզօր.
wealth (ուէլթհ), հարստու-
թիւն, ճոխութիւն.
to wear (ուէր), հագնիլ, կրել, to
մաշիլ.

weary (ուի'րի), պարտասած,
ձանձրացած, յոգնած.
weather (ուէտհըր), օդ, օդոյ
վիճակ.
we'd = we would.
week (ուիք), եօթնեակ, շա-
բաթ. [բալ.
to weep (ուիփ), i. v., լալ, ող-
welcome (ուէլքըմ), բարի
գարուստ; բարեաւ եկած,
ընդունելի.
well (ուել), (ջր) հոր; լաւ,
առողջ, աղէկ; — then, լաւ
ուրեմն.
went (ուենթ), of to go, եր-
թալ.
what (հուօթ), ի՛նչ, ինչ որ.
whisper (հուիսփըր), փոփը-
սալ, շնչել, հծծել.
whistle (հուիս'լ), սուրակ.
white (հուայթ), սպիտակ,
ճերմակ.
whole (հու), ամբողջ, բոլոր.
wife (ուայֆ), կողակից, կին
(ամուսին).
wild (ուայլտ), վայրենի, վայ-
րազ, անսաստ.
will (ուիլ), կամք; կտակ; —
ing, յօժար(ակամ); — ly,
կամովին.
willow (ուիլ'ու), ուռնի.
wind (ուինտ), հով, հողմ;
— -mill, հողմաղաց; fair
—, նպաստաւոր հողմ.
wind (ուայնտ) up, լարել,
դարձել.

window (ուին'ու), պատու-
հան.
wine (ուայն), գինի.
wing (ուինկ), թեւ, թռչիք.
winter (ուին'թըր), ձմեռ.
wise (ուայզ), իմաստուն, խո-
հեմ, գիտուն.
to wish (ուիշ), ուղէլ, փափա-
քել, անձկալ.
wit (ուիթ), նրբամիտ, սրա-
միտ, հանձար.
witness (ուիթ'նես), վկայ,
(ուիթն), ասպցոյց.
to wonder (ուընտըր), զարմա-
նալ, հիանալ.
wood (ուուտ), փայտ; ան-
տառ, թաւուտ; — pecker,
փայտփոր, ծառկոտիկ.
word (ուըրտ), բառ, խօսք,
լուր.
work (ուըք), գործ, աշխա-

տութ., երկասիրութիւն;
to —, գործել, աշխատիլ.
world (ուըրտ), աշխարհ.
worm (ուըրմ), ճճի, որդ.
I would rather, կ'ուղէի
յաւէտ.
wound (ուաունտ), վէրք.
to wrap (րէփ), փաթթել, պա-
տատել.
to wreath (րէտհ), ոլորել, պսակ
հիւսել.
wreck (րէք), նաւաբեկու-
թիւն, խորտակեալ նաւ,
աւերում.
wren (րեն), տրոբիտ.
wrinkle (րինկըլ), խորշոմ
կնճիռ, ծալք.
to write (րայթ), i. v., գրել.
wrong (ր'ոնկ), անիրաւ, սխալ,
սուտ; to be —, իրաւունք
չունենալ.

Y.

Yearly (էի'րլի), տարեկան,
միամեայ.
yellow (էէլ'ու), դեղին.
yes (էէս), այո.
yesterday (էէսթըրտէյ), ե-
րէկ.

you'd = you would.
you're = you are.
youth (էուօթհ), մանկութ.,
պատանեկութ., երիտասար-
դութիւն.

Z.

Zeltner (զէլթըր), յ. ա.

Բ Ա Լ Ա Ք Բ Ք Ո Ռ Մ

ՀԱՅԵՐԷՆ-ԱՆԿԼԵՐԷՆ

ՀԱՆԿԵՐՁ ԱՐՏԱԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆԿԼԵՐԷՆ ԲԱՌԻՑ

Ա.

Ագարակ, farm (ֆարմ).
 ալիք, wave (ուէյվ).
 ախորժակ, appetite (էփիթայթ),
 ախորժիլ (սիրելի), to like (լայք).
 ականջ, ear (իր).
 ակնկալել, to expect (էքսփեկթ).
 ահաւասիկ, hereis. յգ. here are.
 աղ, salt (սօլթ).
 աղաղակել, to cry (քրայ).
 Ալեքսանդր, Alexander (էլէքսէնդր).
 աղէկ, մկ. well (ուել). ած., good (կուա).
 աղջիկ, girl (կըրլ).
 աղուոր, pretty (փրիթի).
 աղտոտ, dirty (արթիթի), ջեխտտ.
 աղցան, salad (սէլէտ).
 աղքատ, poor (փուր), հէգ.
 աղօրէպան, miller (միլլըր).
 ամեն դք, every body.
 Ամերիկա, America (էմէրիկէ).
 ամիս, month (մոնթի).
 ամուր, firm (ֆըրմ).
 ամպ, cloud (քլաուա), -y, ամպոտ.
 այդ, that (տէէթ).
 այդ կը բաւէ, it կամ that will do.
 այո՛, yes (էէս).
 այս this (տէսի).
 այսպիսի, such (սչ).
 այսօր, to-day (թու տէյ).
 այցել, to visit (վիզիթ).
 անկլեբէն, English (ինկլիշ).
 անկողին, bed (պէտ).

անհնազանդել, to disobey (տիսօպէյ).
 անձնական, յատուկ, own (օն).
 անմեղ, innocent (իննօսենթ).
 անմտուածիւն, folly (ֆօլի), խենդուածիւն.
 անոյշ, sweet (սուիթ), սիրուն.
 անոր հետ, with him, her, it.
 անսալ, to mind (մայնա).
 անտառ, forest (ֆօրէսթ).
 անցած, over (օվըր), past (փէսթ).
 անցնիլ (մէջէն), to cross (քրօս or քրօս). [(աչաց).
 աշակերտ, pupil (փիուփիլ), բիր աշխարհ, world (ուըրլտ).
 աչք, eye (այ).
 ապակի, glass (կլէս), ապակեայ, ապակի (քառակուսի or պատուհանի), pane (փէյն).
 ապարանջան, bracelet (պրէյսլթ).
 ապուր, soup (սուփ), թան.
 ապրիլ, to live (լիվ).
 առ, է, յ, to (թու).
 առաջ, — եւ, before (պրիֆօր).
 առաջարկ (գնոյ), offer (օֆր).
 առաջին, first (ֆըրսթ).
 առաջնորդել, to lead, led, led (լէտ, լէտ).
 առաւօտ, morning (մօրնինկ), good-, բարի լոյս.
 առողջութիւն, health (հէլթի).
 Աստուած, God (կօտ), — աշուհ, Bible (պայպլ).

արագ, rapid (րէֆիտ), — օրէն, rapidly.
 արդէն, already (օլըեաթ).
 արեւ, sun (սըն).
 արի, brave (պրէյվ), քաջ.
 արձակուրդ, holiday (հօլիդէյ).
 արուեստ, art (արթ).
 արտ, field (ֆիլտ), դաշտ.
 աւան, town (թաուն), քաղաք.

աւանակ, donkey (աւնփի), էշ.
 աւել, to sweep, swept, swept (սուիփ, սուիփթ), աւել, broom (պրում).
 աւելի, more (մօր).
 աւերակ, ruin (րուին).
 արագաղ, cock (քօք).
 արացել, to kick (քիք).

Բ.

Բազմոց, sofa (սօֆէ).
 բազուկ, arm (արմ).
 բաժակ, glass (կլէս).
 բաժին, part (փարթ), մաս. share (շէր).
 բաղդ, fortune (ֆօրթիուն), հարստութիւն.
 բայց, but (պըթ).
 բանալ, to open (օփէն). բաց, open.
 բանտ, prison (փրիզն).
 բառ, word (ուըրտ), խօսք.
 բարեկամ, friend (ֆրենտ).
 բարեկամական, friendly.
 բարեխիղճութիւն, kindness (քայնանես), քաղցրութիւն.
 բարի, good (կուա), ալէկ, ած.

բարձր, high (հայ), — ահասակ, tall (թօլ).
 բարձրանալ, to raise (րէյզ) one's self; to rise (րայզ).
 բարութիւն, goodness.
 բացատրել, to explain (էքսփլէյն).
 բեռնակիր, porter (փօրթըր), դռնապան. [պրօթ].
 բերել, to bring, brought (պրինկ, բերկրել, to delight (տիլայթ, զուարճանալ).
 բլուր, hill (հիլ).
 բնակիլ, to dwell (տուել), to live.
 բութ, blunt (պլլէթ).
 բուռն, violent (վայօլենթ), սաստիկ.
 բռնել, to seize (սէյզ), կրողէլ.

Գ.

Գալ, to come, came, come (քըմ, քէյմ). ետ գալ, to come back.
 գամել, to drive (արայվ), վարել.
 գառն, lamb (լէմ).
 գարուն, spring (սփրինկ).
 գաւաղան, stick (սթիք), ճպրտ.
 գաւաթ, cup (քըթ).
 գդակ, cap (քէփ).
 գեղեցիկ, beautiful (պիուփիլիֆուլ).
 գետ, river (րիվըր), — ակ, stream (սթրիմ).
 գետափն, bank (պէնք), թումբ.
 գետին, ground (կրաուն), earth.
 գետնախնձոր, potato (փօթէյթօ), յգ. — es.
 Գերմանացի, German (ճըրմէն), յգ. — s.
 գերմաներէն լեզուն, the German language.

Գերմանիա, Germany (ճըրմէն).
 գէշ, bad (պէտ), չար.
 գէթալ, to pity (փիթի), արդաւորապէս.
 գիծ, line (լայն), տող.
 գինի, wine (ուայն).
 գիշեր, night (նայթ).
 գիտնալ, to know, knew, known (նօ, նիու, նօն). [ուսում].
 գիտութիւն, learning (լըրնինկ), գիր, letter (լէթըր), նամակ.
 գիրք, book (պուք), մատան.
 գնել, to buy, bought, bought (պայ, պօթ).
 գոհ, contented (քօնթենթիտ), satisfied (սէլիսֆայտ) with, content.
 գոհունակութիւն, contentment.
 գոմ, stable (սթէյպլ), ախոռ.
 գովել, to praise (փրէյզ).

գործ, deed (տիտ), affair (էֆէր), work. [to use.
 գործածել, to employ (էմփլոյ'),
 գործածութիւն, use (եուս), օգուտ, պէտք. of no use, անպիտան.
 գործաւոր, workman (ուրբ'մէն).
 գործել, to work; to act, to labour.
 գործողութիւն, action (էքշըն).
 գոցել, to shut, shut, shut (շըթ).

գուլպայ, stocking (սթօքսիս).
 գտնել, to discover (տիսքըվըր),
 գտնել, to find, found (ֆայնտ ֆաունտ).
 գտնուիլ, to be, to happen to be.
 գրատուն, library (լայպրըրի).
 գրել, to write, wrote, written (րայթ, րոթ, րիթ'ն).
 գրիչ, pen (փէն).
 գրպան, pocket (փօքէթ).

Գ.

Գանակ, knife (նայֆ); pen — զմեկ.
 գաջտ, field (ֆիլտ), արտ.
 դաս, համար, lesson (լէսըն).
 Դեկտեմբեր, December (տիսեմբըր).
 դէմ, ընդդէմ, against (էկէն'սթ),
 հակառակ.
 դէպ, —ի, to (թու), towards (թօերծ).
 դժբաղդութիւն, misfortune (միսֆօրթիուեն). [hard.
 դժուարին, difficult (տիֆիլթըթ),

դժուարութիւն, difficulty.
 դիւրին, easy (լիզըն).
 դնել, to put, put, put (փուլթ).
 դուռ, door (տօր). gate (կէյթ).
 դուստր, daughter (տօ'թըր).
 դուրս ելնել, to go out; to get out.
 դպչիլ, to touch (թըչ), հպիլ;
 հանդիպիլ.
 դպրոց, school (սքուլ), — ական, scholar.
 դրամ, money (մընի).
 դրացի, neighbour (նէյպըր).

Ե.

Էղնենի, beef (պիֆ).
 Էթէ, if (իֆ).
 Էլակ, strawberry (սթրօպերի).
 Էկեղեցի, church (չըչ).
 Էղբորդի, nephew (նեվիու),
 քեռորդի.
 Էղեւին, deal (տիլ).
 Էտեւ, behind (պիֆայ'ն).
 Էտնա (լէն), Aetna (էթ'նէ).
 Էտ տալ, to give back, վերադարձնել, վերահաստատել, to restore. [միւչ.
 Էրբ, when (հուեն), յորժամ.
 Էրեկոյ, evening (իֆիւնի); բարի երեկուս, good evening.
 Էրէկ, yesterday (եսթըրուէյ).
 Էրթալ բերել, to fetch (ֆէչ);
 Էրթալ, to go.

Էրկասիրութիւն, work (ուրբ),
 գործ.
 Էրկար ատեն, մկ., long (լոնկ),
 ընդ երկար.
 Էրկինք, heaven (հէվըն).
 Էրկիր, earth (ըրթ), land (լէնտ).
 Էրկիւղ, fear (ֆեր).
 Էրկնակամար, sky (սքայ).
 Էրկու, two (թու).
 Էրկչոտ, timid (թիմիտ), coward (քաուըրտ).
 Էրջանիկ, happy (հէփի).
 Էփել, to cook (քուք), խոհակերել.
 Էօթն, seven (սեվըն).
 Էօթնեակ, week (ուէք), septenary.

Չգուշեաւ, cautiously (քօշըլի).
 զետեղել, to place (փէյս), զնել.
 զինուոր, soldier (սօլճըր).

Չ.

Չմայլիլ, to be charmed (չարմա).
 Չուարթ, — աղին, gay (կէյ),
 gaily.
 Չորաւոր, strong (սթրօնկ).

Է.

Էշ, ass (էս), աւանակ.

Էջ, page (փէյճ).

Ը.

Ըլլալ, to be, to become, to grow (կրօ).
 Ընդ հուպ, soon (սուն).
 Ընդունիլ (հաւանիլ), accept (էքսեփթ).
 Ընդունիլ, to receive (րիսիվ).
 Ընել, to do, did, done (տու. (թէքք), գործ մը կատարել. պտոյտ մ'ընել, to take a walk (ու'օք).

ընծայ, present (փրէզընթ); offer, նուէր.
 Ընկեր, companion (քոմփէնիըն).
 Ընկերանալ, to accompany (էքքըմ'փէնի).
 Ընկղմիլ, to sink, sank, sunk (սինկք, սէնկք, սընկք), to be drowned.
 Ըսել, to say, said, said (սէյ, սես); to tell (թէլ), ըսել, պատմել.

Թ.

Թագաւոր, king (քինկ), արքայ.
 Թագուհի, queen (քուին).
 Թատրոնախ, drama (տրամէ).
 Թատրոն, theatre (թէթըթ).
 Թարգմանութիւն, translation (թրէնսլէյշըն).
 Թեթեւ, light (լայթ).
 Թերութիւն, defect (տիֆէքթ),
 fault.
 Թէյ, tea (թի).
 Թնդանօթ, cannon (քէնըն).

Թշուառութիւն, misery (միզըթուր).
 Թողուլ, to leave, left, left (լիվ).
 Թող տալ, to let (լէթ).
 Թողտուութիւն, leave, permission.
 Թուել, to number (նըմ'պըր).
 Թուխ, brown (սքաուեն).
 Թուղթ, paper (փէյփըթ).
 (ի) թռչանի, afflight (էֆլայթ).
 Թռչիլ, to fly (ֆլայ).

Ժ.

Ժամանակ, time (թայմ).
 Ժամանակաւ, formerly (ֆօրմըրլի).
 Ժամանակին, in time. [հասնիլ.
 Ժամանել, to arrive (էրայվ).
 Ժամացոյց (պատի), clock (քլօք).

Ժամացոյց (գրպանի), watch (ուօչ),
 Ժանգոտ (աշար), rusty (րըսթի).
 Ժողովուրդ, people (փիֆլ).
 Ժուժկալիլ, to forbear from, հրաժարիլ.
 Ժպտիլ, to smile (սմայլ).

Ի.

Ի, յ, աւ, նիւ., to (թու).
 Ի գուր, in vain (վէն).
 Իմաստութիւն, wisdom (ուիզըմ'ս).
 Իմաստուն, wise (ուայզ), խոհեմ.
 Ի միասին, together (թուկետըթ).

Իյնալ, to fall, fell, fallen (ֆօլ, ֆել, ֆօլըն), գալ (անձրեւ, ձիւն, ցօղ).
 Ինչպէս, how? (հաու).
 Ինչք, property (փրօփըթի).
 Ի վեր, since (սինս).

լեցուան, լեցուած, filled (ֆիլա), filled with...
 լի, full (ֆուլ), full of...
 լիճ, lake (լէյք). [բոլորովին.
 լիովին, quite (քուայթ), գլխովին,
 լճակ, pond (ֆոնտ).
 Լմացնել, to finish (ֆինիշ).

խաղալ, to play (փլէյ).
 խմել, to drink, drank, drunk
 (տրինկը, տրենկը, տրինկը).
 խնամատ, careful (քէրֆուլ),
 գգայշ,
 խնդալ, to laugh (լաֆ), ծիծաղիլ.
 խնդրել, to ask (էսք); խնդրեմ,
 pray (փրէյ). [(էֆ'լ).
 խնձոր, — էնի, apple, — tree
 խոզենի, pork (փոք).
 խոհանոց, kitchen (քիչ'ն).
 խոշոր, big (պիկ).
 խոստանալ, promise (փրօմիս),
 յուսադրել.

Ծախել, to sell, sold (սել,
 սոլա), վաճառել.
 ծածկել, to cover (քըմքը; to
 cover with.
 ծակ, hole (հոլ). [ուատի.
 ծաղկատի, young (եքնիկ), դե-
 ծաղիկ, flower (ֆլաուր).
 ծայր, end (էնա), վերջ, կատա-
 րած. [նաունս).
 ծանուցանել, to announce (է-

կաթ, milk (միլք). [պerty.
 կարուած, estate (իսթէյթ). pro-
 կաղնի (մէշէ), oak (օք).
 կայ, there is; կան, there are.
 կանաչ, green (կրին).
 կանգնել, շինել, to construct
 (քոնսթրուէթ); to erect (ի-
 բեթ).
 կանոնաւոր, regular (րեկուլըր).
 կանուխ, early (ըրլի).
 կանչել, to call (քոլ).
 կապոյտ, blue (պլու).
 կառք, carriage (քէրիճ).

լ.

լողալ, to swim, swam, swum
 (սուիմ, սուէմ, սուըմ).
 լոյս, light (լայթ).
 Լոնդոն, London (լըն'աըն).
 լուր, — եր, news (նիւզ). —
 զրկել, to send word.
 լուցկի, match (մէչ).

լւ.

լսոտովանիլ, to confess (քօն-
 ֆես').
 լսոտ, grass (կրէս).
 խորհիլ, to think, thought,
 thought (թհինկը, թհօթ),
 կարծել.
 խորհրդարան քաղաքի, town-hall
 (թաուն հոլ), քաղաքատուն.
 խստիւ, severely (սիվրիլ).
 խրատ, advice (էսոլայս), counsel.
 խօսակցիլ, to converse (քօնվըրս).
 խօսիլ, to speak, spoke, spoken
 (սփիք, սփօք, սփօք'ն).
 խօսք, word (ուրա), բառ, լուր.

ծ.

ծանր, heavy (հեվի).
 ծառ, tree (թրի).
 ծեր, old (օլա), հին, տարեքոտ.
 ծխնեղյղ, chimney (չիմ'նի), —
 մաքրող, — sweeper.
 ծնողք, parents (փէրէնձ).
 ծոյլ, idle (այ'ալ), lazy (լէյզի).
 ծրար, bundle (պըն'ալ), parcel
 (փարսել), կապոց.

կ.

կատարեալ, perfect (փրֆէկթ).
 կատու, cat (քէթ).
 կարագ, butter (պըթթըր).
 կարգադրել, to settle (սեթ'լ).
 կարդալ, to read, read, read
 (րէա, րէա).
 կարելի, possible (փօսիվլ).
 կարի, too (թու). կարի տաք,
 too hot (հօթ).
 կարծել, to think, thought,
 thought (թհինկը, թհօթ),
 խորհիլ.
 կարծր, hard (հարա), դժուար.

կացութիւն, state (սթէյթ), վի-
 ճակ.
 կենք, life (լայֆ).
 կին, woman, — (ամուսին), wife
 (ուայֆ).
 կլիմա, climate (քլայմէթ).
 կ.Պոլս, Constantinople.
 կտորել, to break, broke, broken
 (պրէքթ, պրօքթ, պրօքթ'ն).

Հազար, thousand (թհաուզէնտ).
 Հազուադիւտ, rare (րէր).
 Հաճոյք, pleasure (փլէշըր); էթէ
 կը հաճիք, if you please
 (փլէշ).
 Համար, for (ֆօր), վասն.
 Համարձակ, franc or frank
 (ֆրէնկը). [շընս).
 Համբուսթիւն, patience (փէյ-
 համս, spice (սփայս).
 Համրել, to count (քաունթ).
 Հայելի, looking-glass (լուքինկ-
 կլէս).
 Հանդերձներ, clothes (քլէսշը
 or քլօզ).
 Հանդիպիլ, to meet, met, met
 (միթ, մեթ), տեսակցիլ, գու-
 մարուիլ.
 Հաշուել, to reckon (րէք'ն).
 Հասկնալ, to understand, —stood,
 — stood, (ընտըրսթէնս, —
 սթուա).
 Հասնիլ, to attain (էթէյն), to
 reach.
 արտութիւն, riches (րիչիշ),
 wealth.
 Հարցնել, to ask (էսք), to in-
 terrogate (ինթերրօկէյթ), to
 question (քուէշըն).
 Հաց, bread (պրէտ).
 Հաւատալ, to believe (պիլիւվ).
 Հաւատարիմ, faithful (ֆէյթֆ-
 Ֆուլ), true (թրու).
 Հաւաքել, to collect (քօլէքթ).

կորսնցնել, to lose, lost, lost
 (լուզ, Լուսթ).
 կտու (քթանէ), linen (լինին).
 կտոր, piece (փիս).
 կրակ, fire (ֆայր); կրակ տալ,
 to set fire to...
 կրկնել, to repeat (րիփիթ).
 կրօն, religion (րիլիճըն).
 կօշիկ, boot (պութ), shoe.

չ.

չաւկիթ, egg (էչ). [ժոյլ.
 չեղզ, sluggard (սլըկըր), idle,
 հիանալ, to admire (էմայր).
 չետաբըրի, curious (քուրիոս).
 չետեւիլ, to follow, (ֆօլլօ).
 անսալ.
 չիմա, now (նաու), at present.
 չինգ, five (ֆայվ).
 չիւանդ, sick (սիք), ill.
 Հիւսիսային Ծով, North Sea
 (նօրթհսի).
 չիւր, guest (գիսթ).
 չնազանդել, to obey (օպէյ).
 չնչցնել, to ring, rang, rung
 (րինկ, րէնկ, րընկ), տան դրան
 զանգը քաշել, զարնել.
 չոք, care (քէր). [մէն).
 չողագործ, ploughman (փլաու-
 չասնք, current (քըրընթ).
 չոսիլ, to flow (ֆլօ).
 չոտտել, to smell, smelt, smelt
 (սմել, սմիթ), չոտիլ.
 չորաուղիս, volcano (վօլքէյնօ).
 չորժարիլ (ես կենալ), abstain
 (էպսթէյն). [էնա), order.
 չորմայել, to command (քօմ-
 չըրցան, gun (կըն).
 չըւարիլ, to invite (ինվայթ).
 չօրեղայր, uncle (ընկըլ), մօ-
 րեղայր.
 չօրաքոյր, aunt (անթ).
 չօրեղօրորդի, cousin (քըլին),
 չօրքուսրդի.
 չօփալ, ringdove (րինկ'ալ).

ձ.

ձեր, your; ձերը, ձերինը, yours.
 ձերակալել, to arrest (էրէսթ).
 ձի, horse (հօս).
 ձուկ, fish (ֆիշ).

Ձայն, voice (վոյս).
 ձեռնոց, glove (կլըվ).
 ձեռք, hand (հէնա); — բերել,
 to get from, to obtain (օպ-
 թէն).

Ղամբար, lamp (լէմփ).

Ղ.

ղըրկել, to send, sent, sent (սենտ սենթ).

Ճ.

Ճամբայ, way (ուէյ), road.
Ճանճ, fly (ֆլայ).
Ճանչնալ, to know, knew, known (նո, նիու, նոն), գիտնալ.
Ճաշ, dinner (տինըր), — ել, to dine (տայն).
Ճաշակել, to taste (թէյսթ).
Ճամբ նայել, [թէթթ].
Ճարտարագետ, architect (արքի-

ճեմավայր, park (փարք), սրարան.
Ճէնովա, Genoa (ճեն օէ).
Ճինեվա, Geneva (ճինիվա).
Ճիշդ, exact (էկզէթթ), just.
Ճիւղ, branch (պրէնչ), ոտտ.
Ճշմարիտ, true (թրու), հաւատա-
րիմ.
Ճռնչել, to creak (քրիք).
Ճրագ, light (լայթ), լյոս.

Մ.

Մախաղ, pouch (փաուչ).
Մակելան, Magellan (մէկէլէն).
Մայր, mother (մ'ը'տհըր, մեծ — grand —.
մանաւանդ, especially (իսփե-
շէլթ).
մանուկ, child (չայլս), յգ. chil-
dren (չիլտրին), զաւակ.
մանչ, boy (պոյ), տղայ.
մանրամէտ, tale (թէյլ), story.
մանալ, cellar (սելըր).
մաս, part (փարթ).
մատանի, ring (րինկ), օղակ.
մատիտ, pencil (փենսիլ).
մարգարիտ, pearl (փըրլ).
մարդիկ, people (փիփիլ); people
say, կ'ըսեն թէ.
մարբել, to clean (քլին).
մեղի (մեր տունը), to our house,
to us.
մեծ, great (կրէյթ), large (լարճ),
ընդարձակ.
մեղադրել, to find fault (ֆօլթ).
մեղր, honey (հենի).
մեռնիլ, to die (տայ); մեռած,
dead.
միայն, only (օնլի).

միասին, միատեղ, together (թու-
կետհըր).
մինչեւ, to, as far as.
միշտ, always (օ'ուէյդ).
միջոց, means (միջոց).
մնալ, to remain (րիմէյն).
Մոճարթ, Mozart (մօղարթ).
մոռնալ, to forget, forgot, for-
gotten (ֆօրգետթ), — կ'ոթ
— կ'ոթ'ն).
մուկ, mouse (մաուս), մեծ —
rat (րէթ).
մուճակ, shoe (շու), կօշիկ.
մսագործ, butcher (պուչըր).
մտած (մարը' արեւու), set (սեթ).
մտիկ ընել, listen (լիսն).
մտնել, to enter (էնթր).
մրրիկ, tempest (թեմ փետթ)
storm, փոթորիկ.
մրցանակ, prize (փրայզ).
մօտ, near (նիը).
մօտերս, recently (րիսենթլի).
մօրեղբայր, uncle (ը'նկը'), հօ-
րեղբայր.
մօրեղբօր, մօրաքեռ որդի, cousin
(ք'ըղի').
մօրաքոյր, annt (անթ).

Յ.

Յամբ, slowly (սլօի).
յայնժամ, then (սհեն).
յանկարծակի, suddenly (ս'ըտ'ն-
լի), — ի բերել, to surprise
(սըրփրայզ), զարմայնել.

յառաջադիմութիւն, progress
(փրօ'կրես).
յարգել, to respect (րիսփէթթ).
յափշտակել, to carry off, to
usurp (էիուզըրփ).

յետ միջօրէի, afternoon (էֆ-
թըրնոն).
յետոյ, afterwards (էֆթըր-

յոյժ, very (վերի), եիտտ.
յոյս, hope (հօփ).
Յովհաննէս, John (ճ'ոն).

Ն.

Նաեւ, also (օլ'սօ), ալ.
Նախազգուշութիւն, precaution
(փրէքօշըն).
Նամակ, letter (լէթըր), գիր. նա-
մակատուն, post-office (փոսթ-
օֆիս).
Նայիլ, to look, to look at.
Նաւակ, boat (պօթ).
Նետել, to throw, threw, thrown,
(թհրօ, թհրու, թհրօն).
Ներել, թողուլ, to forgive, for-
gave, forgiven (ֆօրկիվ'. —
կէյլ, — կիվն).
Ներկայացնել, to present (փրի-
զէնթ).
Ներքեւ, under (ընտր), տակ.
Նկարել, to paint (փէյնթ), ներ-
կել.
Նկարիչ, painter (փէյնթըր).

նշանաւոր, distinguished (տիւ-
թինկուէշո).
նոճի, cyprus (սայփրըս).
նոյն, same (սէյմ).
նոր, new (նիու).
Նոր Եօրք, New York (եօրք).
Նորոգել, to repair (րիփէր).
նուագահանդէս, concert (ք'ոն-
սըրթ).
նուէր, present (փրէզէնթ), gift
(կէֆթ).
նուրբ, fine (ֆայն), բարակ, մանր.
նպատակ, aim (էյմ), purpose
(փրէքօն).
նստած, seated (սիթ-ետ), նստիլ.
to sit, sat, sat (սիթ, սէթ).
նստարան, seat, bench (պէնչ).
նօթի, hungry (հենկի), ա-
նօթի.

Ձ.

Չարաթ, week (ուէք), — օր,
Saturday.
չահ, gain (կէյն), — իլ, to gain.
չաղակրատել, to chat (չէթ).
չատ (թուով), many (մենի), —
(որակ) much.
չննել, շէտ, to make, made,
made (մէյք, մէյմ).
չննել, խառնել, to build,
built, built (պիլտ, պիլթ).

չիչ, bottle (պ'օթլ).
չնորհակալ եմ, thank you
(թհէնկը).
չոււ, dog (ս'ոկ).
չուշան, lily (լիլի).
չոջագետտ, gown (կաուն),
robe.
չքեղ, fine (ֆայն), splendid
(սփիլենտին).

Ո.

Ոճիր, crime (քրայմ).
Օշխար, sheep (շիփ).
Օտտ, adversary (էտ'վըրսըրի),
enemy.
Օտտ, branch (պրէնչ), limb (լիմ).
Օվկիանոս, ocean (օշըն).
Օտք, foot (ֆութ), յգ., feet
(ֆիթ).
Օրդի, son (օ'ըն), ուսոր.
Օրմաղիլ, mason (մէյսըն).
Օրմնել, to seek (սիք) for, to
search after կամ for (սըրչ).

օրսորդ, hunter (հ'ընթըր).
ուժգին, violently (վայօլենթլի).
ուղեւոր, traveller (թրէվլըր).
ուղիղ, right (րայթ).
ունայնաստէր, vain (վէյն).
ուշ, late (լէյթ); շատ ուշ է, it
is too late.
ուշադիր, attentive (էթենթիվ).
ուսանիլ, to study (սթը'սի).
ուսուցիչ, teacher (թիչըր).
ուտել, to eat, ate, eaten (իթ,
էյթ, է'թըն).

2ար, naughty (նձժիւ), wicked (ուիբիւս), bad.

2.

չմչկէլ, to skate (սքէլթ).

գլ.

Պակասութիւն, fault (ֆօլթ), սխալանք.

պանիր, cheese (չիզ).

պաշար, provisions (ֆրօնթրօն).

պաշտպանել, to defend (տիֆենտ).

պատ, wall (ուօլ), պարիսպ.

պատահար, accident (էքսպիտենթ), արկած.

պատասխանել, to answer (էնսուր).

պատժել, to punish (փէնիշ).

պատիւ, honour (օնըր), reputation.

պատկեր, picture (փիքթիւր).

պատճառ, cause (քօզ), reason (րիզն).

պատմել, բռել, to tell, told, told (թել, թօլտ), to relate (րիֆէյթ).

պատմութիւն, history (հիսթորի).

պատմութեան, robe (րօպ).

պատուիրան, commandment (քօմենտմենթ).

պատուհան, window (ուինտօ).

պատրաստել, prepare (փրեփէր).

պարգեւ, gift (հիֆթ), donation.

պարել, to dance (տէնս).

պարոն, gentleman (ճենթլմէն).

պարսափել, sling (սլինկ).

պարտաւել, to blame (պլէյմ).

պարտաւորութիւն, duty (տիուֆթ).

պարտէզ, garden (կարտն).

պարտիզ, to owe. Պետֆորտ շրայարակը, Bedford Square (սքուէր). [լին].

Պերլին, Berlin (պըրլին or պըրպէտք, want (ուօնթ or ուօնթ).

պզտիկ, little (լիթլ), small (սմօլ).

պղպղէշ, pepper (փեփըր).

պնակ, plate (փլէյթ).

Պօլ, Paul (փօլ).

Ջ.

ջահ, torch (թօրչ).

ջանասէր, industrious (ինտընսթըրի), to water.

ջորի, mule (միուլ).

ջուր, water (ուօթըր), ջրել to water.

Ռ.

Ռամիկ, vulgar (վըլկըր).

ռոճիկ (թային), ration (րէյշն).

Ս.

Սան Լուգար, San Lucar.

սեղան, table (թէյպլ); գրաստիկ, desk (տէք).

սենեակ, room (րում), ննջարան, bed-room.

Սեպտեմբեր, September (սեփթեմբըր).

սև, black (պլէք); — Ծով, Black Sea (սի).

սեփականել, տէրանալ, to own (օն).

սիրել, to love (լըվ), — ի, dear (տիր).

սխալ, mistake (միսթէյք), error,

սկսել, to begin, began, begun (սկիկեն, սկիկեն, սկիկեն).

սնայարծ, vain (վէյն), ունայնամիտ.

սնտուկ, box (պօքս), trunk.

սոխակ, nightingale (նայթինկէյլ), Պարու. [լին].

սովորաբար, usually (էնթիուսովորել, to learn (լըրն).

սուղ, dear (տիր); to pay dear, սուղի նստիլ, թանկագին, precious (փրէշըլ).

սուրճ, coffee (քօֆէ).

Սպանիա, Spain (սփէյն).

սպանել, to slay (սլայ), to kill (քիլ), մորթել.

սպառնալ, to threaten (թհրէթն).

սպասար, servant (սըրվէնթ).

ստանալ, to possess (փօզէս), to get. ստուեր, shade (շէյա), shadow.

սրահ, drawing-room (տրինըրում).

սրտագին, hearty (հարթի), — ily, սրտանց.

սրտառուչ, touching (թընկ).

սփռել, to spread (սփրէս), to scatter.

վ.

Վախճանեալ, հանդուցեալ, late (լէյթ).

վախնալ, to fear (ֆիր), to be afraid.

վաղը, to-morrow (մօրօ).

վաղվաղակի, soon (սուեն), քիչ ատենէն.

վաճառական, merchant (մըրչէնթ).

վառել, to light (լայթ), լուսաւազ.

վառօղ, gun-powder (կընփառօղ).

վասն զի, because (պլէքօզ).

վարժապետ, school - master (սքուլ-մասթըր).

վարժարան, school, ի —, to school.

վարձատրել, reward (րիուօրա).

վարձել, to hire (հայր).

վարձու տալ, to rent (րենթ), to let (լէթ). [to act. վարուիլ, to behave (պիվէյվ).

վարամ, comet (քօմէթ).

վեհանձն, noble (նօպլ), աշխուղերագառնալ, to return (րիթըրն); վերագարձնել.

վերջերս, lately (լէյթլի), recently.

վերջին, last (լէսթ); — ը, the latter.

վէպ, story (սթօրի); մանրակէպ (հէքէաթ), tale.

վիճակ, condition (քընսիշն), state, կացութիւն.

վիճակահանութիւն, lottery (լիթըրի).

վճարել, to pay, paid, paid (փէյ).

վշտացնել, to afflict (էֆլիքթ), to offend (օֆենտ).

վրայ, on, upon (ըփօն) — էն, over (օվըր).

վրան, tent (թենթ).

վրեպակք, errata (էրրէթէ).

Տ.

տալ, to give, gave, given (կիվկէյվ, կիվն).

տախտակ, board (պօրտ), (սեւ) գրաստիկ, black —.

տակաւին, still (սթիլ), yet.

տանիլ (ճամբան), to lead (լիտ).

տանայորդել; to carry, to take.

տանձ, pear (փէր), — էնի, — tree (թրի).

տանապիլ, suffer (սըֆըր), կրել.

տարի, year (էր).

տաք, warm (ուօրմ), — ցնել, to —; hot (հօթ).

տեղի ունենալ, to take place. տեսնել, to see, saw, seen (սիսօ, սին).

տեսութիւն, sight (սայթ), տեսք; at sight, տեսորին, ի տես (վճարելի).

տերեւ, leaf (լիֆ), յգ, leaves, (լիվլ).

Տէր (Լատուս), Lord (լօրա).

տէր, master (մասթըր), — (պարոն), sir (սըր).

տիկնայք եւ տեսքք, ladies and gentlemen.

տիպ, edition (իտիշն).

տկար, weak (ուիք), feeble (ֆիլ).

տղայ, boy (պոյ), child (չայլտ).

տուն, house (հաուս), — ը at the house, at home.

տուփ, box (պօքս).

տպարան, printing house.
տրամադրութիւն, disposal (տիւս-
փօղլի).

տրտում, sad (սէտ), sorry (սօ՞րի՞)
տօն, feast (ֆիոթ), festival (ֆես-
թիվէլ).

P.

բոպէ, second (սէք'ընտ), mo-
ment.

բոբ, distaff (տիս'թէֆ), աղեկատ
(էօրէքէ).

Յ.

Յանկ, hedge (հեճ), — (ֆիհ-
ըիսթ) index. [(բօրն).
ցորեն, wheat (հուհիթ), corn

ցուցակ, list (լիսթ).
ցուցնել, to show, — ed, — n
(շօ, շօտ, շօն).

Փ.

Փայտէ, wooden (ուուտ'ն).
Փարիզ, Paris (փէրիս).
փեղդը, hat (հէթ), — կանայց,
bonnet (պ'օնէթ).
փիղ, elephant (էլիֆէնթ).
փնտուել, to look for. [pest.
փոթորիկ, storm (սթօրմ), tem-
փոխ առնուել, to loan (լօն).
փոխ տալ, to lend, lent, lent
(լենտ, լենթ).

փողոց, street (սթրիթ).
փոշի, dust (տ'ըսթ), powder
(փաուտըր).
փուծաջան, diligent (տիլիճենթ).
փոքր, small (սմըլ), little (լիթ'լի).
փչել, to blow (պլօ); to blow
down, տապալել.
փրկել, to save (սէյվ), աղատել.
Փրկիչը, the Saviour (սէյվէր).
փրփրալէց, foamy (ֆօմի').

Բ.

Բաղաք, city (սիթի), town
(թաուն).
բաղաքավար, polite (փօլայթ),
բարեկիրթ.
բաղքը, sweet (սուիթ), delicious.

բաջուածիւն, courage (բ'ըր'իճ)
բար, stone (սթօն).
բնանալ, to sleep, slept, slept
(սլիփ, սլեփթ).

Ո.

Օգնել, to help (հէլփ).
օգտակար, useful (եուս'ֆուլ),
պիտանի.

օթէլան, hotel (հօթէլ), պան-
դոկ, inn (ին). [other day.
օր, day (տէյ), օրընդմէջ, every

Ֆ.

Ֆրանսա, France (ֆրէնս).

Ֆրանքֆորթ, Frankfort (ֆրէնկֆ-
ֆօրթ).

2013 358

« Ազգային գրադարան

NL0110971

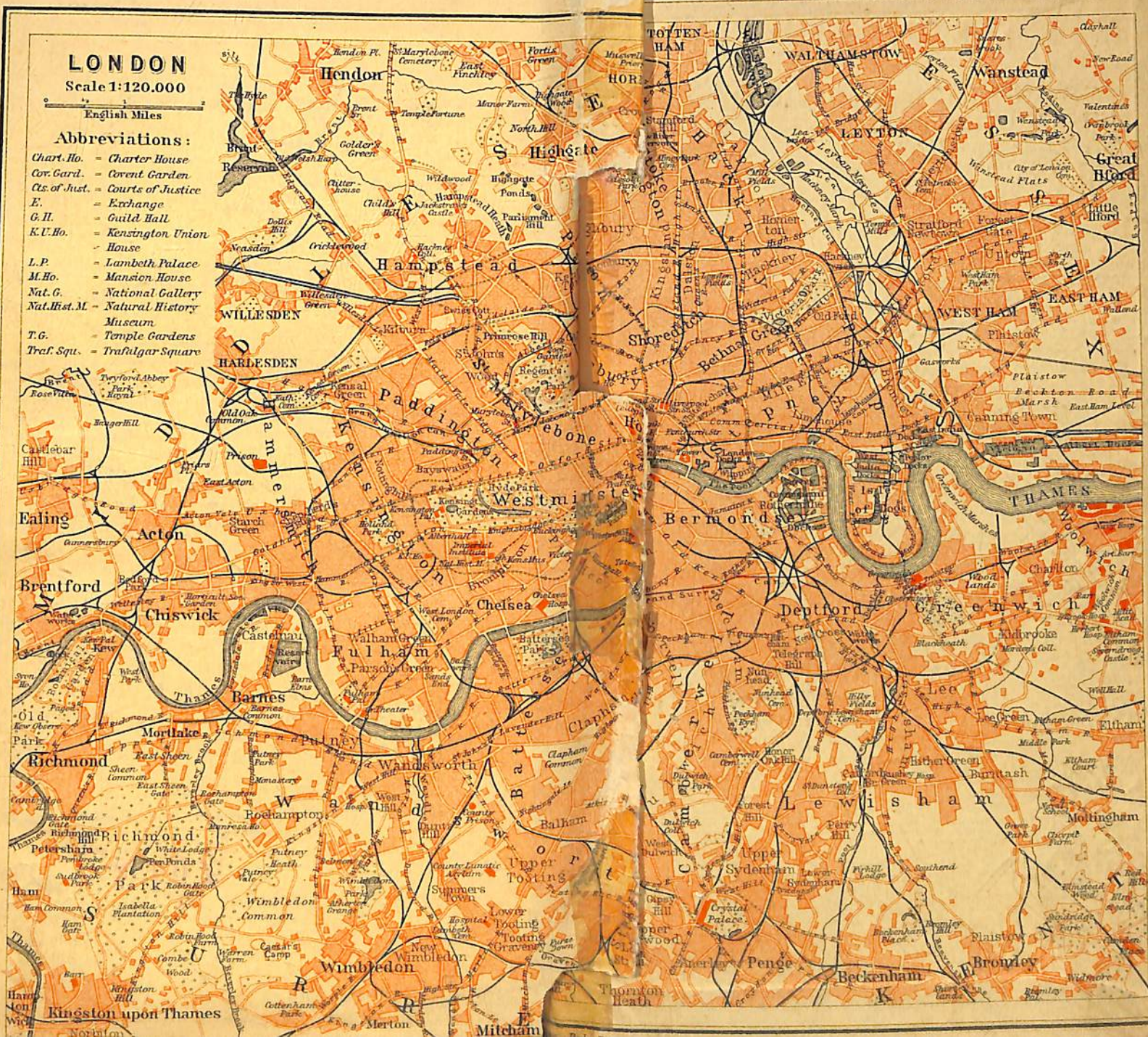
LONDON

Scale 1:120,000

English Miles

Abbreviations:

- Chart No. = Charter House
- Cor. Gard. = Covent Garden
- Ct. of Just. = Courts of Justice
- E. = Exchange
- G. H. = Guild Hall
- K. U. Ho. = Kensington Union House
- L. P. = Lambeth Palace
- M. Ho. = Mansion House
- Nat. G. = National Gallery
- Nat. Hist. M. = Natural History Museum
- T. G. = Temple Gardens
- Traf. Squ. = Trafalgar Square

LONDON

Scale 1:120,000

English Miles

Abbreviations:

- Chart. Ho. - Charter House
- Cor. Gard. - Covent Garden
- Cs. of Just. - Courts of Justice
- E. - Exchange
- G. H. - Guild Hall
- K. U. Ho. - Kensington Union
- House
- L. P. - Lambeth Palace
- M. Ho. - Mansion House
- Nat. G. - National Gallery
- Nat. Hist. M. - Natural History Museum
- T. G. - Temple Gardens
- Traf. Squ. - Trafalgar Square

